พระราชบัญญัติ

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

พ.ศ. ๒๕๖๐

พร้อมทั้งสรุปสาระสำคัญ ประวัติ
ความเป็นมา กระบวนการ และขั้นตอนในการตรา
พระราชบัญญัติดังกล่าวของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
รวมทั้งพระราชโองการยุทธศาสตร์ชาติ และประกาศที่เกี่ยวข้อง
(ก.ป. ๒๑๔/๒๕๖๑)

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

พระราชบัญญัติ
การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๐

พร้อมทั้งสรุปสาระสำคัญ ประวัติ
ความเป็นมา กระบวนการ และขั้นตอนในการตรา
พระราชบัญญัติดังกล่าวของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
รวมทั้งพระราชโองการยุทธศาสตร์ชาติ
และประกาศที่เกี่ยวข้อง

(ก.ป. ๒๑๔/๒๕๖๑)

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

รหัสหนังสือ ก.ป. ๒๑๔/๒๕๖๑

ปีที่พิมพ์ ตุลาคม ๒๕๖๑

จำนวนหน้า ๓๓๕ หน้า
จำนวนพิมพ์ ๔๐๐ เล่ม

จัดทำโดย กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขที่ ๔๙๙ อาคารสุขประพฤติ ชั้น ๑๓
ถนนประชาชื่น เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ ๑๐๘๐๐
โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๓๐๓ - ๔

จัดพิมพ์โดย กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขที่ ๔ ถนนอู่ทองใน
เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๒

คำนำ

โดยที่มาตรา ๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยในการจัดทำการกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ และกฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๗๙ ก หน้า ๑ เมื่อวันจันทร์ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ และกำหนดให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป กล่าวคือ เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันอังคารที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ส่วนพระราชโองการ ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๘๒ ก หน้า ๑ เมื่อวันเสาร์ที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑

กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย ได้ตระหนักถึงภารกิจสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทั้งในด้านนิติบัญญัติ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ตลอดจนอำนาจหน้าที่ในด้านอื่น ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงได้ดำเนินการรวบรวมและจัดพิมพ์กฎหมายที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว พร้อมทั้งสรุปสาระสำคัญ ประวัติ และความเป็นมาในกระบวนการตราพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และเพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในวงงานด้านนิติบัญญัติ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารอันเป็นประวัติศาสตร์งานด้านนิติบัญญัติฉบับนี้ จักเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ส่วนราชการ หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา รวมทั้งผู้ที่สนใจโดยทั่วไปตามสมควร

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐
: พร้อมทั้งสรุปสาระสำคัญ ประวัติ ความเป็นมา กระบวนการ และขั้นตอนในการตราพระราชบัญญัติดังกล่าว
จัดทำโดย

นายนัท ผาสุข	เลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แย้มวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายบุญสงค์ ลาคำ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพัฒนากฎหมาย
นางสาวเพลินตา ตันรังสรรค์	นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางสาวนิตยา นาคเกษม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวชนิตา อ่อนพลัด	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวจุฬารัตน์ วงค์น้อย	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลอาวุโส

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๓๐๓ - ๔
ผลิตโดย
กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๒

สารบัญ

หน้า

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ..... ๑

National Strategies Preparation Act, B.E. 2560 (2017)
(พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ฉบับภาษาอังกฤษ)..... ๑๓

ภาคผนวก

ก. **สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐** ..... (๑)
๑. **เหตุผลในการประกาศใช้** ..... (๑)
๒. **วันใช้บังคับ** ..... (๑)
๓. **สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ**..... (๑)
๓.๑ **บทนิยาม**..... (๑)
๓.๒ **ผู้รักษาการ** ..... (๒)
๓.๓ **ยุทธศาสตร์ชาติ** (หมวด ๑)..... (๒)
๓.๓.๑ ยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ..... (๒)
๓.๓.๒ สภาพบังคับของยุทธศาสตร์ชาติ..... (๒)
๓.๓.๓ สาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ..... (๒)
๓.๓.๔ กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ..... (๓)
๓.๓.๕ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ... (๓)
๓.๓.๖ กระบวนการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติ ... (๓)
๓.๓.๗ แผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ..... (๔)
๓.๓.๘ สภาพบังคับของแผนแม่บท ..... (๔)
๓.๓.๙ การทบทวนและแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติ ..... (๔)
๓.๔ **คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ** (หมวด ๒)..... (๕)
๓.๔.๑ องค์ประกอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ..... (๕)
๓.๔.๒ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ..... (๕)
๓.๔.๓ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ..... (๖)
๓.๔.๔ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ..... (๖)
๓.๔.๕ การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ..... (๖)
๓.๔.๖ การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ..... (๖)
๓.๔.๗ การประชุมของคณะกรรมการ..... (๗)
๓.๔.๘ การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ..... (๗)
๓.๔.๙ การจ้างบุคคลหรือสถาบันเพื่อศึกษาและจัดทำข้อมูล..... (๗)

สารบัญ

หน้า

๓.๔.๑๐ ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของกรรมการ..... (๗)
๓.๔.๑๑ หน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ..... (๗)
๓.๕ การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล (หมวด ๓)..... (๘)
๓.๕.๑ หลักเกณฑ์การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล..... (๘)
๓.๕.๒ การรายงานผลการดำเนินการ ..... (๘)
๓.๕.๓ การส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติพิจารณา..... (๘)
๓.๕.๔ มาตรการต่อหน่วยงานของรัฐที่ไม่ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท ..... (๘)
๓.๕.๕ การเผยแพร่รายงานผลการดำเนินการ ..... (๙)
๓.๖ การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล (หมวด ๓)..... (๙)
๓.๖.๑ กำหนดเวลาในการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ..... (๙)
๓.๖.๒ การเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย..... (๑๐)

ข. ประวัติและความเป็นมาในกระบวนการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ..... (๑๓)

- บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... (๑๓)
- ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... (๑๔)
- หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๑๗๑๓ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... (๒๒)
- ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)..... (๒๓)
- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)..... (๓๔)
- หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๒๕๙๖ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง เอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... (๓๙)

สารบัญ

หน้า

- หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๔/๙๒
ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง ขอให้จัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการ
ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....
และร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... (๔๐)
- คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ
(Checklist) ..... (๔๑)
- สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
พ.ศ. .... (๕๔)
- รายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
เรื่อง “การจัดทำ การกำหนด และการขับเคลื่อนกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ”..... (๖๐)

ค. การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ..... (๑๕๑)

- ประกาศสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เรื่อง ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... (๑๖๕)
- รายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ..... (๑๖๗)
- หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๓๓๕๘ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... (๒๐๑)
- หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๓๓๖๐ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐
เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
การจัดทำยุทธศาสตร์ พ.ศ. .... (๒๐๒)
- หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๓๔๑๒๖
ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐ เรื่อง รายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของ
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... (๒๐๕)

สารบัญ

หน้า

ง. พระราชโองการ ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ..... (๒๑๑)

จ. ประกาศที่ออกโดยอาศัยอำนาจ
ตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ..... (๒๘๗)

(๑) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ..... (๒๘๙)

(๒) ประกาศคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ
ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ..... (๒๙๑)

ฉ. แผนภูมิแสดงกระบวนการตราพระราชบัญญัติตามบทเฉพาะกาล
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ..... (๒๙๗)

ช. แผนภูมิแสดงกระบวนการตราพระราชบัญญัติตามบททั่วไป
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ..... (๓๐๑)

พระราชบัญญัติ
การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติ
การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

“แผนแม่บท” หมายความว่า แผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานที่เป็นของรัฐไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือในรูปแบบอื่นใด และไม่ว่าจะเป็นองค์กรในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระหรือองค์กรอัยการ

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้

(๑) หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นนิติบุคคลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการหรือผู้บริหารสูงสุดที่เรียกชื่ออย่างอื่นของรัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชน หรือหัวหน้าหรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐในรูปแบบอื่น สำหรับหน่วยงานของรัฐในฝ่ายบริหาร

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือหัวหน้าหน่วยงาน สำหรับสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือหน่วยงานที่เป็นนิติบุคคลที่อยู่ในกำกับของประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี

(๓) ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด หรือประธานศาลรัฐธรรมนูญ สำหรับองค์กรฝ่ายตุลาการ

(๔) คณะกรรมการหรือคณะบุคคลที่เป็นองค์กรอิสระและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน สำหรับองค์กรอิสระ

(๕) อัยการสูงสุด สำหรับองค์กรอัยการ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
ยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๕ ให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันอันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่ายี่สิบปี

การประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติให้ทำเป็นประกาศพระบรมราชโองการ และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ และหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

การกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีก่อนที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติและแผนอื่นใด รวมตลอดทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

ให้เป็นหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีที่จะกำกับดูแลและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคสองและวรรคสาม

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเป็นองค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระหรือองค์กรอัยการ การกำกับดูแลตามวรรคสี่ ให้หมายความถึงการประสาน การปรึกษา หรือเสนอแนะต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าว

มาตรา ๖ ยุทธศาสตร์ชาติอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ

(๒) เป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาว กำหนดระยะเวลาที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมาย

(๓) ยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ

เป้าหมายการพัฒนาประเทศตาม (๒) อย่างน้อยต้องมีเป้าหมายในด้านความมั่นคงของประเทศ ด้านคุณภาพและความเป็นอยู่ของประชาชน และด้านบทบาทของรัฐที่มีต่อประชาชน

มาตรา ๗ การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติต้องคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และเป้าหมายการปฏิรูปประเทศตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ โดยให้ดำเนินการตามกระบวนการ ดังต่อไปนี้

(๑) มีการใช้ข้อมูลความรู้ที่เกิดจากการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ อย่างรอบคอบ

(๒) วิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างรอบด้านทั้งในประเทศและต่างประเทศ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัด รวมทั้งความเสี่ยงของประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น

(๓) การให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความเป็นเจ้าของยุทธศาสตร์ชาติร่วมกัน

การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาวตามมาตรา ๖ (๑) และ (๒) ต้องมีความชัดเจนเพื่อให้เห็นภาพในอนาคตของประเทศ โดยเป็นกรอบอย่างกว้างที่ยืดหยุ่นตามการเปลี่ยนแปลงของโลก และต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละช่วงเวลา รวมทั้งมีการระบุตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมายไว้ให้ชัดเจน

มาตรา ๘ ในกระบวนการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ ให้คณะกรรมการจัดให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

(๑) การรับฟังความคิดเห็นเบื้องต้นเพื่อนำมาใช้จัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ

(๒) การรับฟังความคิดเห็นเมื่อจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ แล้วเสร็จเบื้องต้นเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง

การรับฟังความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องใช้วิธีการที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะได้โดยสะดวกและทั่วถึง และต้องมีการแสดงข้อมูลที่เพียงพอแก่การที่ประชาชนจะเข้าใจและสามารถแสดงความคิดเห็นได้ด้วย

มาตรา ๙ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเสร็จแล้ว ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องใด ให้ส่งคืนคณะกรรมการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร แล้วส่งให้คณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

ให้คณะรัฐมนตรีนำร่างยุทธศาสตร์ชาติที่ได้รับจากคณะกรรมการหรือที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติมตามวรรคหนึ่งแล้ว เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติ

ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ชาติและลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติ และให้วุฒิสภาพิจารณาและลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างจากสภาผู้แทนราษฎร

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ชาติไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี ได้ให้ความเห็นชอบในร่างยุทธศาสตร์ชาติที่คณะรัฐมนตรีเสนอ

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติ ให้ร่างยุทธศาสตร์ชาติเป็นอันตกไป และให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติขึ้นใหม่หรือแก้ไขเพิ่มเติมก็ได้ ซึ่งต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบ โดยให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ เว้นแต่ระยะเวลาหกสิบวันและสามสิบวันตามวรรคสาม ให้ลดเหลือสามสิบวันและสิบห้าวัน แล้วแต่กรณี

ร่างยุทธศาสตร์ชาติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในยี่สิบวัน เพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้เป็นยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๑๐ เมื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้านจัดทำแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี

แผนแม่บทและแผนการปฏิรูปประเทศตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศต้องมีความสอดคล้องกัน

แผนแม่บทที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเห็นว่ามีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีก่อน และเมื่อคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว จึงดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุกห้าปีหรือในกรณีที่สถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศเปลี่ยนแปลงไปจนไม่สามารถหรือไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการตามเป้าหมายหรือยุทธศาสตร์ด้านหนึ่งด้านใดได้ หากคณะกรรมการเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ให้คณะกรรมการขอความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนดำเนินการ

เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ และเมื่อได้แก้ไขเพิ่มเติมแล้วให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติ

หมวด ๒
คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๑๒ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ" ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง

(๓) ประธานวุฒิสภา เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง

(๔) รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สาม

(๕) ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และประธานสมาคมธนาคารไทย เป็นกรรมการ

(๖) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดและมีอายุไม่เกินเจ็ดสิบห้าปี ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในด้านความมั่นคง ด้านการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ จำนวนไม่เกินสิบเจ็ดคน

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย และรองเลขาธิการซึ่งเลขาธิการมอบหมายเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ในการแต่งตั้งกรรมการตาม (๖) ให้คำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และความหลากหลายของช่วงอายุด้วย

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการตาม (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละห้าปี

ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ (๖)

(๔) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี

(๒) กำหนดวิธีการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ และการมีส่วนร่วมในการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

(๓) เสนอความเห็นต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

(๔) กำกับดูแลการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๖ ในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ เพื่อพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละคณะ ให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนั้น จำนวนไม่เกินสิบห้าคน โดยในการแต่งตั้งให้คำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และความหลากหลายของช่วงอายุด้วย

ในการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมหรือภารกิจขององค์กรอิสระ ให้แต่งตั้งผู้แทนจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการด้วย

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแล้วแต่กรณี มอบหมาย

มาตรา ๑๘ การประชุมของคณะกรรมการ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในการประชุมของคณะกรรมการ ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการจะมอบหมายบุคคลใดให้มาประชุมแทนไม่ได้

มาตรา ๑๙ การปฏิบัติหน้าที่และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะอนุกรรมการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจำเป็นต้องได้ข้อมูลหรือมีการศึกษาเรื่องใด จะขอให้สำนักงานจ้างบุคคล สถาบันการศึกษา หรือสถาบันที่มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย เพื่อดำเนินการศึกษาค้นคว้าและจัดทำรายงานเรื่องดังกล่าวก็ได้

วิธีการจ้าง ค่าตอบแทน และประโยชน์ตอบแทนอื่นของบุคคลหรือสถาบันตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๑ ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ ประธานกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ กรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และอนุกรรมการตามมาตรา ๑๗ ได้รับค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๒ ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะอนุกรรมการ

(๒) ศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลและความเห็นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งจัดหาและพัฒนาข้อมูลเพื่อสนับสนุนงานด้านวิชาการให้แก่คณะกรรมการ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และคณะอนุกรรมการ

(๓) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและประชาชนภาคส่วนต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมตามมาตรา ๘

(๕) เผยแพร่ยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท รวมทั้งดำเนินการอื่นใดเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างแนวร่วมในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

(๖) รับผิดชอบในการดำเนินการให้มีการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและการจัดทำรายงานตามมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๗ วรรคสอง

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติมอบหมาย

หมวด ๓
การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล

มาตรา ๒๓ ให้คณะรัฐมนตรีวางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

ข้อเสนอแนะในการวางระเบียบตามวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ ให้คณะกรรมการประสานและปรึกษากับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าวด้วย

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการติดตามผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ให้หน่วยงานของรัฐรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวต่อสำนักงาน ภายในเวลาและตามรายการที่สำนักงานกำหนด

ให้สำนักงานจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๒๓ วรรคสอง และรัฐสภาทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงานตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติด้วย

ในกรณีมีเหตุอันควรรายงานให้รัฐสภาทราบเป็นการเฉพาะเรื่อง ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้องรายงานต่อคณะกรรมการ เพื่อให้คณะกรรมการเสนอรัฐสภาเป็นการเฉพาะเรื่องได้

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาพิจารณารายงานตามมาตรา ๒๔ แล้วเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี มีมติส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาดำเนินการกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นตามหน้าที่และอำนาจให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติว่าข้อกล่าวหามีมูล ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหานั้นสั่งให้ผู้นั้นพักราชการหรือพักงาน หรือสั่งให้ออกจากราชการหรือออกจากงานไว้ก่อน หรือสั่งให้พ้นจากตำแหน่งต่อไป

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าการดำเนินการใดของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้หน่วยงานของรัฐนั้นทราบถึงความไม่สอดคล้อง

และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง และเมื่อหน่วยงานของรัฐดำเนินการแก้ไขปรับปรุงประการใดแล้ว ให้แจ้งให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือไม่แจ้งการดำเนินการให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทราบภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติรายงานให้คณะกรรมการทราบเพื่อพิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและสั่งการต่อไป เว้นแต่เป็นกรณีของหน่วยงานของรัฐที่เป็นองค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระหรือองค์กรอัยการ ให้แจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าวเพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามวรรคสองโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป และให้นำความในมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗ ให้สำนักงานเผยแพร่รายงานที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ และรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีและรายงานเป็นการเฉพาะเรื่องตามมาตรา ๒๔ ให้ประชาชนทราบทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงาน

เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้สำนักงานจัดให้มีวิธีการที่ประชาชนซึ่งพบหรือเห็นว่าหน่วยงานของรัฐหน่วยใดไม่ดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทสามารถแจ้งเหตุดังกล่าวให้สำนักงานทราบได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๘ ในวาระเริ่มแรก เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ให้การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเป็นไปตามกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๒ (๖) ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๒) ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง

(๓) ให้ถือว่าการรับฟังความคิดเห็นที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ และสำนักงานได้ดำเนินการก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๘ (๑) แล้ว แต่ไม่เป็นการตัดอำนาจที่จะดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม

(๔) ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ จัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเบื้องต้นให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง โดยให้ใช้ร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ จัดทำขึ้นมาใช้เป็นหลักในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเบื้องต้นดังกล่าว และให้นำความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง มาประกอบการพิจารณา รวมทั้งให้คำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับตาม (๓) ด้วย

(๕) ให้สำนักงานดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๘ (๒) ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติเบื้องต้นตาม (๔)

(๖) ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ แก้ไขเพิ่มเติมร่างยุทธศาสตร์ชาติให้สอดคล้องกับผลการรับฟังความคิดเห็นตาม (๕) ให้แล้วเสร็จ และเสนอต่อคณะกรรมการภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่การรับฟังความคิดเห็นตาม (๕) แล้วเสร็จ

(๗) ให้คณะกรรมการพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ชาติและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

(๘) ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ชาติและเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากคณะกรรมการ

(๙) ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากคณะรัฐมนตรี

(๑๐) ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างยุทธศาสตร์ชาติที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบแล้วขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงก่อนที่คณะรัฐมนตรีจะเสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติตาม (๘) ให้คณะรัฐมนตรีเสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วตาม (๘) ต่อวุฒิสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภา เพื่อให้วุฒิสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงก่อนการพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติตาม (๙) จะแล้วเสร็จ ให้วุฒิสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติต่อไปให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่เหลืออยู่ และในกรณีที่จำเป็นอาจขยายระยะเวลาอีกได้แต่ต้องไม่เกินสิบวัน

เมื่อวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติตามวรรคสองหรือวรรคสามแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการตาม (๑๐) ต่อไป

มาตรา ๒๙ ในระหว่างอายุของวุฒิสภาตามมาตรา ๒๖๙ (๔) ของรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท เป็นผลจากมติคณะรัฐมนตรี หรือเป็นการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีโดยตรง ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้คณะกรรมการและวุฒิสภาทราบ และให้วุฒิสภาดำเนินการตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่วุฒิสภาเห็นว่ากรณีเป็นปัญหาว่ามติของคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ให้วุฒิสภามีมติเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยโดยเร็ว หากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติของคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาและมีมติให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้ฟังข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามที่ปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยในการจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ และกฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

Tentative Translation*

NATIONAL STRATEGIES PREPARATION ACT, B.E. 2560 (2017)

HIS MAJESTY KING MAHA VAJIRALONGKORN BODINDRADEBAYAVARANGKUN;

Given on the 26th Day of July B.E. 2560;

Being the 2nd Year of the Present Reign.

His Majesty King Maha Vajiralongkorn Bodindradebayavarangkun is graciously pleased to proclaim that:

Whereas it is expedient to have the law on national strategies preparation;

Be it, therefore, enacted by the King, by and with the advice and consent of the National Legislative Assembly serving as the National Assembly, as follows.

Section 1. This Act is called the "National Strategies Preparation Act, B.E. 2560 (2017)".

Section 2.[1] This Act shall come into force on the day following the date of its publication in the Government Gazette.

Section 3. In this Act:

"Board" means the National Strategies Board";

"member" means a member of the National Strategies Board;

"master plan" means the master plan for the achievement of the goal as determined in the national strategies;

---

* Translated by Associate Professor Dr. Pinai Nanakorn under contract for the Office of the Council of State of Thailand's Law for ASEAN project. – Tentative Version – subject to final authorisation by the Office of the Council of State.

[1] Published in Government Gazette, Vol. 134, Part 79a, dated 31st July 2017.

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

"State agency" means a State-owned agency, whether it is a Government agency, a State enterprise, a public organisation or an agency in any other form and whether it is an executive, legislative or judicial organ or it is an independent organ or a Public Prosecution organ;

"head of a State agency" means the person holding office as follows:

(1) head of a Government agency which is a juristic person or Local Administrator, Director or Chief Executive Officer called by any other name of a State enterprise or a public organisation or head or Chief Executive Officer of a State agency in any other form, with respect to State agencies in the executive;

(2) President of the House of Representatives, President of the Senate or head of an agency, with respect to the House of Representatives, the Senate or an agency which is a juristic person under supervision of the President of the National Assembly, as the case may be;

(3) President of the Supreme Court, President of the Supreme Administrative Court or President of the Constitutional Court, with respect to judicial organs;

(4) a tribunal or a group of persons which is an independent organ and Auditor-General, with respect to independent organs;

(5) Attorney-General, with respect to Public Prosecution organs;

"Office" means the Office of the National Economic and Social Development Board;

"Secretary-General" means Secretary-General of the National Economic and Social Development Board.

Section 4. The Prime Minister shall have charge and control of the execution of this Act.

CHAPTER I
NATIONAL STRATEGIES

Section 5. There shall be national strategies as goals for sustainable national development in accordance with the governance principles and as a framework for the preparation of plans in a manner meeting uniformity and integration which will altogether constitute a driving force towards such goals, in accordance with the period of time set out in the national strategies, which must not be less than twenty years.

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

The national strategies shall be promulgated by Royal Command and come into force upon its publication in the Government Gazette, and all State agencies have the duty to take action with a view to achieving the goals set out therein.

The determination of policies on the administration of State affairs by the Council of Ministers before assuming the administration of State affairs, the preparation of the national economic and social development plan, the national policy and plan on national security and any other plan and the preparation of annual appropriations shall be made in consistency with the national strategies.

It shall be the duty of the Council of Ministers to supervise and support all State agencies in order to ensure compliance with paragraph two and paragraph three.

In the case where a State agency is a legislative or judicial organ or an independent organ or a Public Prosecution organ, the supervision under paragraph four shall include the co-ordination or consultation with or recommendation to the Head of a State agency of such organ.

Section 6. The national strategies must at least consist of:

(1) visions for national development;

(2) long-term goals for national development, periods of time within which action must be taken for achieving the goals and indicators of the achievement thereof;

(3) strategies in various areas.

The goals for national development under (2) must at least contain goals in the areas of national security, the quality and living of the people and roles of the State towards the people.

Section 7. In the preparation of national strategies, regard shall be had to national interests, the need and necessity for the national development in conformity with the sufficiency economy philosophy and sustainable development in accordance the governance principles and the national reform goals as provided in the Constitution. In this regard, the following procedures shall be pursued:

(1) knowledge-based information acquired from meticulous studies and analysis of various factors is used;

(2) analysis is made of future trends of changes in all aspects, both domestically and in foreign countries, strengths, weaknesses, opportunities and threats as well as risks of the country, with a view to preparedness of the country for such changes;

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

(3) members of the public in all sectors have participation in the determination of goals, the preparation of national strategies and the creation of mutual awareness and understanding of, and senses of belonging to, the national strategies.

The determination of visions and long-term goals for national development under section 6 (1) and (2) must be clearly made with a view to apprehension of the future image of the country. In this regard, it shall provide a broad framework with flexibility to be adapted to changes of the world and determine periods of time for operation towards the achievement of goals in each period, with a clear indication of indicators of the goal achievement.

Section 8. In the process of preparing draft national strategies, the Board shall facilitate members of the public in all sectors to have participation therein in the following procedures:

(1) preliminary public hearings with a view to using results thereof for drafting national strategies;

(2) public hearings upon preliminary completion of draft national strategies in varying areas, with a view to using results thereof for revision.

The public hearings under paragraph one shall be in accordance with the procedures prescribed by the Board, provided that the procedures to be used must allow public access and expression of opinions or recommendations in a convenient and comprehensive manner and information must also be so sufficiently presented to members of the public as to ease their understanding and expression of opinions.

Section 9. Upon their completion by the Board, the draft national strategies shall be submitted to the Council of Ministers for consideration. In the case where the Council of Minister deems it appropriate to require their revision on any matter, the draft national strategies shall be returned to the Board for making revision as it deems appropriate and referring the same to the Council of Ministers for further proceeding.

The Council of Ministers shall submit the draft national strategies as received from the Board or as revised by the Board under paragraph one to the House of Representatives within thirty days as from the date of receipt thereof.

The House of Representatives shall complete its consideration of the draft national strategies and its resolution approving or disapproving the same within sixty days as from the date of receipt thereof and the Senate shall complete its consideration of the draft national strategies

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

and its resolution approving or disapproving the same within thirty days as from the date of receipt thereof from the House of Representatives.

If the House of Representatives or the Senate fails to complete its consideration of the draft national strategies within the period of time under paragraph three, it shall be deemed that the House of Representatives or the Senate, as the case may be, has approved the draft national strategies as submitted by the Council of Ministers.

In the case where the House of Representatives or the Senate fails to approve the draft national strategies, the draft national strategies shall lapse and the Board shall proceed with the preparation of draft national strategies anew or make revision thereof, provided that this shall be completed within one hundred eighty days as from the date of disapproval by the House of Representatives or the Senate. In this regard, action shall be taken under paragraph one, paragraph two, paragraph three and paragraph four, except that the sixty-day and thirty-day periods under paragraph three shall be reduced to thirty days and fifteen days, as the case may be.

The draft national strategies as approved by the National Assembly shall be submitted by the Prime Minister to the King within twenty days for a Royal Command promulgating them as national strategies.

Section 10. Upon the Royal Command promulgating national strategies, the committee in charge of preparation of national strategies in each area shall prepare master plans for achieving goals as determined in the national strategies for submission to the Board for consideration and approval before submission to the Council of Ministers.

The master plans and the national reform plans under the law on national reform plans and procedures shall be consistent.

The master plans as approved by the Council of Ministers and published in the Government Gazette shall be binding upon State agencies concerned, as to which they shall implement the same and also prepare annual appropriations in conformity therewith.

In the case where the committee in charge of preparation of national strategies considers it necessary to revise the master plans in line with changes or needs of the country, the committee in charge of preparation of the national strategies shall first seek approval from the Board and the Council of Ministers and may, upon approval being given by the Board and the Council of Ministers, further proceed to make revision thereof.

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

Section 11. The Board shall cause the national strategies to be reviewed every five years or in the case where circumstances of the world or circumstances of the country have changed to such an extent that a pursuit of the goals or strategies in any area becomes unfeasible or unsuitable, the Board shall, if it deems it appropriate to revise the national strategies to be in line with such changes, seek prior approval from the National Assembly before proceeding therewith.

When the National Assembly has approved the revision of the national strategies, the Board shall take action in accordance with the procedures prescribed in this Chapter and the revision so made shall be deemed to be an integral part of the national strategies.

CHAPTER II
NATIONAL STRATEGIES BOARD

Section 12. There shall be a board called the "National Strategies Board", consisting of:

(1) the Prime Minister, as Chairperson;

(2) the President of the House of Representatives, as the first Vice Chairperson;

(3) the President of the Senate, as the second Vice Chairperson;

(4) the Deputy Prime Minister or the minister entrusted by the Prime Minister, as the third Vice Chairperson;

(5) the Permanent Secretary for Defence, Commander-in-Chief of the Royal Thai Armed Forces, Commander-in-Chief of the Royal Thai Army, Commander-in-Chief of the Royal Thai Navy, Commander-in-Chief of the Royal Thai Air Force, Commissioner-General of the Royal Thai Police, Secretary-General of the National Security Council, President of the National Economic and Social Development Board, President of the National Farmers' Council, President of the Board of Trade of Thailand, President of the Federation of Thai Industries, President of the Tourism Council of Thailand and President of the Thai Bankers' Association, as members;

(6) not more than seventeen qualified members appointed by the Council of Ministers from persons who are of Thai nationality by birth and not over seventy-five years of age and possess knowledge, expertise or experience in security, politics and the administration of State affairs, law and justice administration, economics, social affairs, cultural affairs, education,

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

science and technology, natural resources and the environment, public health, infrastructure or other areas beneficial to the performance of duties under this Act.

The Secretary-General shall be a member and secretary, and the Deputy Secretary-General of the National Security Council entrusted by the Secretary-General of the National Security Council and the Deputy Secretary-General entrusted by the Secretary-General shall be assistant secretaries.

In appointing the members under (6), regard shall also be had to the diversity of relevant sectors and the diversity of age ranges.

In the absence of a holder of the office of the member under (2), (3), (4) or (5), the Board shall consist of the existing members.

Section 13. A qualified member shall hold office for a term of five years.

The qualified members who vacate office upon the expiration of the term shall remain in office in the interest of the continuance of the performance of duties until the qualified members newly appointed take office.

A qualified member who vacates office upon the expiration of the term may be re-appointed.

Section 14. In addition to the vacation of office upon the expiration of the term, a qualified member vacates office upon:

(1) death;

(2) resignation;

(3) being disqualified under section 12 (6);

(4) being removed by the Council of Ministers on the ground of neglect of duties, misbehaviour or lack of competence.

Section 15. The Board shall have duties and powers, as follows:

(1) to prepare draft national strategies for submission to the Council of Ministers;

(2) to determine procedures for public participation in the preparation of national strategies and participation in the monitoring, examination and assessment of the implementation of national strategies and measures for promoting and encouraging action to be taken by people of all sectors in conformity with national strategies;

Office of the Council of State

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

(3) to propose to the National Assembly, the Council of Ministers or State agencies concerned opinions on matters pertinent to the implementation of national strategies;

(4) to monitor national reform to ensure conformity with national strategies as provided in the law on national reform plans and procedures;

(5) to carry out other duties as provided in this Act or other laws.

Section 16. In preparing national strategies, the Board shall appoint one or more committees in charge of preparation of national strategies for considering and preparing draft national strategies in varying areas as determined by the Board and performing other duties as provided in this Act or as entrusted by the Board.

Members of each committee in charge of preparation of national strategies shall be appointed, provided that they shall be not more than fifteen in number, from qualified persons possessing knowledge and expertise in the area concerned. In making appointment, regard shall also be had to the diversity of relevant sectors and the diversity of age ranges.

The appointment of members of the committee in charge of preparation of national strategies in connection with the administration of justice or missions of independent organs shall also be made from representatives of justice administration agencies concerned or independent organs concerned.

Section 17. The Board and the committee in charge of preparation of national strategies have the power to appoint sub-committees for performing duties as entrusted by the Board or the committee in charge of preparation of national strategies, as the case may be.

Section 18. A meeting of the Board, the committee in charge of preparation of national strategies and a sub-committee shall be in accordance with the rule prescribed by the Board.

At a meeting of the Board, the Chairperson and Vice Chairpersons may not entrust any person to be present on their behalf.

Section 19. The performance of duties and vacation of office of a member of the committee in charge of preparation of national strategies and a sub-committee shall be in accordance with the rule prescribed by the Board.

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

Section 20. In the case where the Board or the committee in charge of preparation of national strategies needs to acquire information or requires a study on any matter, it may request the Office to employ a person, an educational institution or an institution which has the object of carrying out studies and research to conduct a study and prepare a report on such matter.

The procedure for employment, remuneration and other benefits of the person or institution under paragraph one shall be in accordance with the rule prescribed by the Board.

Section 21. The Chairperson of the Board, a Vice Chairperson of the Board, a member, the chairperson of the committee in charge of preparation of national strategies, a member of the committee in charge of preparation of national strategies and a member of a sub-committee under section 17 shall receive remuneration, expenses and other benefits as determined by the Council of Ministers.

Section 22. The Office of the National Economic and Social Development Board shall serve as the secretariat of the Board and the committee in charge of preparation of national strategies, with duties and powers as follows:

(1) to be responsible for clerical work of the Board, the committee in charge of preparation of national strategies and sub-committees;

(2) to study, gather and analyse data and opinions for the purpose of considering and preparing national strategies, and procure as well as develop data to support technical work for the Board, the committee in charge of preparation of national strategies and sub-committees;

(3) to co-ordinate with State agencies and public members in varying sectors in connection with the execution of this Act;

(4) to facilitate public participation under section 8;

(5) to disseminate national strategies and master plans and take any other action with a view to creating knowledge and understanding of national strategies and co-operation in the implementation thereof;

(6) to be responsible for the proceeding concerning the assessment of the implementation of national strategies and the preparation of reports under section 24 and section 27 paragraph two;

(7) to perform other duties as provided in this Act or as entrusted by the Board and the committee in charge of preparation of national strategies.

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

CHAPTER III
MONITORING, EXAMINATION AND ASSESSMENT

Section 23. The Council of Ministers shall lay down the Rule in connection with rules and procedures for the monitoring, examination and assessment of the implementation of national strategies, in accordance with the recommendations of the Board.

In making the recommendations on the laying down of the Rule under paragraph one insofar as they deal with work operation of legislative or judicial organs, independent organs or Public Prosecution organs, the Board shall also co-ordinate with and consult heads of State agencies in such organs.

Section 24. For the purpose of monitoring results of the implementation of national strategies, State agencies shall report the results thereof to the Office within such time and in accordance with such particulars as determined by of the Office.

The Office shall prepare a report summarising annual operations for submission to the Board, the Council of Ministers, heads of State agencies under section 23 paragraph two and the National Assembly for information within ninety days as from the date of receipt thereof from the agencies under paragraph one. In this regard, such report must also indicate, at least, the progress of the implementation of national strategies, problems, obstacles and recommendations on the implementation thereof.

In the case where there is a reasonable cause to report a specific matter to the National Assembly, the committee in charge of preparation of national strategies in the area concerned may report the same to the Board for submission to the National Assembly as a specific matter.

Section 25. In the case where the House of Representatives or the Senate, having considered the report under section 24, considers that a State agency has failed to take action under section 26 paragraph two without any reasonable cause, the House of Representatives or the Senate, as the case may be, shall pass a resolution for referring the matter to the National Anti-Corruption Commission for considering action against the head of such State agency in accordance with its duties and powers, provided that this shall be completed within one year as from the date of receipt of the matter, and in the case where the National Anti-Corruption

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

Commission passes a resolution that the allegation has a *prima facie* case, the superior of the person against whom the allegation is made shall proceed to issue an order suspending such person from the official service or work or issue an order removing such person from the official service or work for the time being or issue an order that such person vacate office.

Section 26. In the case where it is apparent to the committee in charge of preparation of national strategies that a pursuit of activities of any State agency is not in conformity with national strategies or master plans, the committee in charge of preparation of national strategies shall notify such State agency of the lack of conformity and recommendations on corrective action, and the State agency shall, upon its correction in any manner, notify it to the committee in charge of preparation of national strategies within sixty days as from the date of receipt of the notification.

In the case where the State agency fails to take any corrective action or fails to notify the committee in charge of preparation of national strategies of the action taken within the period of time under paragraph one for any reason whatsoever, the committee in charge of preparation of national strategies shall report it to the Board for considering and referring the matter to the Council of Ministers for information and further direction, except that in the case of a State agency which is a legislative or judicial organ or which is an independent organ or a Public Prosecution organ, it shall notify the head of the State agency in such organ for consideration and taking further action within the duties and powers.

In the case where the State agency fails to take action under paragraph two without any reasonable cause, it shall be deemed that the head of such State agency intentionally performs the duty or exercises the power contrary to the provisions of law and the committee in charge of preparation of national strategies shall notify it to the National Anti-Corruption Commission for information and taking further action within its duties and powers, and the provisions of section 25 shall apply *mutatis mutandis*.

Section 27. The Office shall put in place public dissemination of the reports received from State agencies, reports summarising annual operations and reports on specific matters under section 24 via information technology systems of the Office.

In the interest of public participation, the Office shall make available means by which a member of the public who finds or considers that any particular State agency fails to

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

take action in conformity with national strategies or master plans may notify it to the Office in a convenient and expeditious manner.

TRANSITORY PROVISIONS

Section 28. At the initial stage, for the purpose of ensuring that action shall proceed in accordance with the time limits as provided under section 275 of the Constitution, the action in connection with the preparation of national strategies shall be pursued in accordance with the time limits as follows:

(1) the Council of Ministers shall complete the appointment of qualified members under section 12 (6) within thirty days as from the date on which this Act comes into force;

(2) the Board shall complete the appointment of committees in charge of preparation of national strategies in varying areas within thirty days as from the date on which the Board is appointed;

(3) it shall be deemed that public hearings held by the National Strategies Preparation Committee established by the resolution of the Council of Ministers on 30th June 2015 and by the Office prior to the date on which this Act comes into force are the proceedings under section 8 (1) without precluding the power to conduct additional public hearings;

(4) the committees in charge of preparation of national strategies in varying areas shall complete the preparation of preliminary draft national strategies within one hundred twenty days as from the date on which they are appointed, provided that the draft 20-year national strategies prepared by the National Strategies Preparation Committee established by the resolution of the Council of Ministers on 30th June 2015 shall be used as principal guidance in the preparation of such preliminary draft national strategies, and the opinions as well as recommendations of the National Reform Council, the National Reform Steering Assembly and the Commission on the Administration of State Affairs under the frameworks on national reform, national strategies and harmony shall also be taken into consideration, with due regard to public opinions obtained under (3) as well;

(5) the Office shall complete hearings under section 8 (2) within thirty days as from the date of receipt of the preliminary draft national strategies under (4);

(6) the committees in charge of preparation of national strategies in varying areas shall complete revision of draft national strategies to be in line with results of the hearings under

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

(5) and submit the same to the Board within forty-five days as from the date of completion of the hearings under (5);

(7) the Board shall consider draft national strategies and submit the same to the Council of Ministers within thirty days as from the date of receipt thereof from the committees in charge of preparation of national strategies;

(8) the Council of Ministers shall consider the draft national strategies and submit the same to the National Legislative Assembly serving as the National Assembly within thirty days as from the date of receipt thereof from the Board;

(9) the National Legislative Assembly shall complete its consideration and approval of the draft national strategies within thirty days as from the date of receipt thereof from the Council of Ministers;

(10) the Prime Minister shall submit the draft national strategies as approved by the National Legislative Assembly to the King within ten days as from the date of receipt thereof from the National Legislative Assembly.

In the case where the National Legislative Assembly ends before the Council of Ministers submits the draft national strategies under (8), the Council of Ministers shall submit the draft national strategies already approved by the Council of Ministers under (8) to the Senate within thirty days as from the date on which the Council of Ministers states policies to the National Assembly in order that the Senate shall complete its consideration and approval of the draft national strategies within thirty days as from the date of receipt thereof from the Council of Ministers.

In the case where the National Legislative Assembly ends before the completion of the consideration and approval of the national strategies under (9), the Senate shall continue and complete the consideration and approval of the draft national strategies within the remaining period of time and may, in case of necessity, extend the period of time, provided that the extension must not exceed ten days.

Upon approval by the Senate of the draft national strategies under paragraph two or paragraph three, the Prime Minister shall further proceed in accordance with (10).

Section 29. During the term of the Senate under section 269 (4) of the Constitution, in the case where action taken by a State agency not in conformity with national strategies or master plans results from a resolution of the Council of Ministers or from direct action of the Council of Ministers, the committees in charge of preparation of national strategies shall notify it to the Board and the Senate and the Senate shall proceed in accordance with

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

section 270 of the Constitution. In the case where the Senate considers that a question arises as to whether the resolution of the Council of Ministers or the action of the Council of Ministers is lawful performance of duties, the Senate shall pass a resolution for referring the matter to the Constitutional Court for decision thereon expeditiously. If the Constitutional Court decides that the resolution of the Council of Ministers or the action of the Council of Ministers is unlawful performance of duties, the committees in charge of preparation of national strategies shall refer the matter to the National Anti-Corruption Commission for taking action within its duties and powers expeditiously. In this regard, the National Anti-Corruption Commission shall complete its consideration and pass a resolution within sixty days as from the date of receipt of the matter from the committees in charge of preparation of national strategies, provided that it shall rely on facts and law as revealed in the decision of the Constitutional Court.

Countersigned by:
General Prayut Chan-o-cha
Prime Minister

Office of the Council of State

DISCLAIMER: THIS TEXT HAS BEEN PROVIDED FOR EDUCATIONAL/ COMPREHENSION PURPOSES AND CONTAINS NO LEGAL AUTHORITY. THE OFFICE OF THE COUNCIL OF STATE SHALL ASSUME NO RESPONSIBILITY FOR ANY LIABILITIES ARISING FROM THE USE AND/OR REFERENCE OF THIS TEXT. THE ORIGINAL THAI TEXT AS FORMALLY ADOPTED AND PUBLISHED SHALL IN ALL EVENTS REMAIN THE SOLE AUTHORITY HAVING LEGAL FORCE.

ภาคผนวก

ก.

สรุปสาระสำคัญ
ของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

๑. เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยในการจัดทำการกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ และกฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. วันใช้บังคับ

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป กล่าวคือ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันอังคารที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๗๙ ก หน้า ๑ เมื่อวันจันทร์ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐)

๓. สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

๓.๑ บทนิยาม

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

"แผนแม่บท" หมายความว่า แผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

"หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า หน่วยงานที่เป็นของรัฐไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือในรูปแบบอื่นใด และไม่ว่าจะเป็นองค์กรในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระหรือองค์กรอัยการ

"หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้

(๑) หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นนิติบุคคลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการหรือผู้บริหารสูงสุดที่เรียกชื่ออย่างอื่นของรัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชน หรือหัวหน้าหรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐในรูปแบบอื่น สำหรับหน่วยงานของรัฐในฝ่ายบริหาร

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือหัวหน้าหน่วยงาน สำหรับสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือหน่วยงานที่เป็นนิติบุคคลที่อยู่ในกำกับของประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี

(๓) ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด หรือประธานศาลรัฐธรรมนูญ สำหรับองค์กรฝ่ายตุลาการ

(๔) คณะกรรมการหรือคณะบุคคลที่เป็นองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน สำหรับองค์กรอิสระ

(๕) อัยการสูงสุด สำหรับองค์กรอัยการ

"สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

"เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๓.๒ ผู้รักษาการ

กำหนดให้ **"นายกรัฐมนตรี"** รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๓.๓ ยุทธศาสตร์ชาติ (หมวด ๑)

๓.๓.๑ ยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ

กฎหมายกำหนด**ให้มี "ยุทธศาสตร์ชาติ" เป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน** อันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี

โดยการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติให้ทำเป็น **"ประกาศพระบรมราชโองการ"** และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ และหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

๓.๓.๒ สภาพบังคับของยุทธศาสตร์ชาติ

กฎหมายกำหนดให้การกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีก่อนที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนอื่นใด รวมตลอดทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

ทั้งนี้ โดยให้เป็นหน้าที่ของ "คณะรัฐมนตรี" ที่จะกำกับดูแลและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยดำเนินการดังกล่าว แต่ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเป็นองค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ การกำกับดูแลนั้น ให้หมายความถึงการประสาน การปรึกษา หรือเสนอแนะต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าว

๓.๓.๓ สาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ

กำหนดให้ "ยุทธศาสตร์ชาติ" อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ

(๒) เป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาว กำหนดระยะเวลาที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมาย

(๓) ยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ

ทั้งนี้ สำหรับเป้าหมายการพัฒนาประเทศตาม (๒) อย่างน้อยต้องมีเป้าหมายในด้านความมั่นคงของประเทศ ด้านคุณภาพและความเป็นอยู่ของประชาชน และด้านบทบาทของรัฐที่มีต่อประชาชน

๓.๓.๔ กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

ในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติต้องคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และเป้าหมายการปฏิรูปประเทศตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ **โดยให้ดำเนินการตามกระบวนการ ดังต่อไปนี้**

(๑) มีการใช้ข้อมูลความรู้ที่เกิดจากการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ อย่างรอบคอบ

(๒) วิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างรอบด้านทั้งในประเทศและต่างประเทศ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัด รวมทั้งความเสี่ยงของประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น

(๓) การให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความเป็นเจ้าของยุทธศาสตร์ชาติร่วมกัน

ทั้งนี้ การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาวตามข้อ ๓.๓.๓ (๑) และ (๒) ต้องมีความชัดเจนเพื่อให้เห็นภาพในอนาคตของประเทศ โดยเป็นกรอบอย่างกว้างที่ยืดหยุ่นตามการเปลี่ยนแปลงของโลก และต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละช่วงเวลา รวมทั้งมีการระบุตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมายไว้ให้ชัดเจน

๓.๓.๕ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

ในกระบวนการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ **ให้คณะกรรมการจัดให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้**

(๑) การรับฟังความคิดเห็นเบื้องต้นเพื่อนำมาใช้จัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ

(๒) การรับฟังความคิดเห็นเมื่อจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ แล้วเสร็จเบื้องต้น เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง

ทั้งนี้ การรับฟังความคิดเห็นดังกล่าว ให้เป็นไปตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดซึ่งต้องใช้วิธีการที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะได้โดยสะดวกและทั่วถึง และต้องมีการแสดงข้อมูลที่เพียงพอแก่การที่ประชาชนจะเข้าใจและสามารถแสดงความคิดเห็นได้ด้วย

๓.๓.๖ กระบวนการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติ

เมื่อคณะกรรมการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเสร็จแล้ว ให้เสนอต่อ “คณะรัฐมนตรี” เพื่อพิจารณา **ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องใด ให้ส่งคืนคณะกรรมการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร** แล้วส่งให้คณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

ให้คณะรัฐมนตรีนำร่างยุทธศาสตร์ชาติที่ได้รับจากคณะกรรมการหรือที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติ

ให้ "สภาผู้แทนราษฎร" พิจารณาร่างยุทธศาสตร์ชาติและลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติ **และให้ "วุฒิสภา" พิจารณาและลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน** นับแต่วันที่ได้รับร่างจากสภาผู้แทนราษฎร

ทั้งนี้ ถ้าสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ชาติ **"ไม่แล้วเสร็จ"** ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว **ให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี ได้ให้ความเห็นชอบ** ในร่างยุทธศาสตร์ชาติที่คณะรัฐมนตรีเสนอ **แต่ในกรณีที่ "ไม่ให้ความเห็นชอบ"** ร่างยุทธศาสตร์ชาติ **ให้ร่างยุทธศาสตร์ชาติเป็นอันตกไป และให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติขึ้นใหม่หรือแก้ไขเพิ่มเติมก็ได้ ซึ่งต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน** นับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบ โดยให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ เว้นแต่ระยะเวลา ๖๐ วัน และ ๓๐ วันตามวรรคสาม ให้ลดเหลือ ๓๐ วัน และ ๑๕ วัน แล้วแต่กรณี

อนึ่ง ร่างยุทธศาสตร์ชาติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายใน ๒๐ วัน เพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้เป็นยุทธศาสตร์ชาติ

๓.๓.๗ แผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

เมื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ให้ "คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ" แต่ละด้านจัดทำแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติเสนอต่อ "คณะกรรมการ" พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอ "คณะรัฐมนตรี"

แผนแม่บทและแผนการปฏิรูปประเทศตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศต้องมีความสอดคล้องกัน

ในกรณีที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเห็นว่ามีความจำเป็นต้อง "แก้ไขเพิ่มเติม" แผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ **ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีก่อน** และเมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว จึงดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

๓.๓.๘ สภาพบังคับของแผนแม่บท

กฎหมายกำหนดให้แผนแม่บทที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทด้วย

๓.๓.๙ การทบทวนและแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติ

กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการจัดให้มีการ**ทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุก ๕ ปี** หรือในกรณีที่สถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศเปลี่ยนแปลงไปจนไม่สามารถหรือไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการตามเป้าหมายหรือยุทธศาสตร์ด้านหนึ่งด้านใดได้ **หากคณะกรรมการเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ให้คณะกรรมการขอความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนดำเนินการ** เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ และเมื่อได้แก้ไขเพิ่มเติมแล้วให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติ

๓.๔ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ (หมวด ๒)

๓.๔.๑ องค์ประกอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

กฎหมายกำหนดให้ "คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ" ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง

(๓) ประธานวุฒิสภา เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง

(๔) รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สาม*

(๕) ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และประธานสมาคมธนาคารไทย เป็นกรรมการ

(๖) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดและมีอายุไม่เกิน ๗๕ ปี ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในด้านความมั่นคง ด้านการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ จำนวนไม่เกิน ๑๗ คน*

ทั้งนี้ ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย และรองเลขาธิการซึ่งเลขาธิการมอบหมายเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

อนึ่ง ในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๖) ให้คำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และความหลากหลายของช่วงอายุด้วย และในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการตาม (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

๓.๔.๒ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

กฎหมายกำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่ง**คราวละ ๕ ปี** และให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ ทั้งนี้ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

***โปรดดู** ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ เอกสารแนบหน้า (๒๑๓).

๓.๔.๓ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๓.๔.๑ (๖)

(๔) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

๓.๔.๔ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี

(๒) กำหนดวิธีการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติและการมีส่วนร่วมในการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

(๓) เสนอความเห็นต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

(๔) กำกับดูแลการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

๓.๔.๕ การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ*

ในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ให้คณะกรรมการแต่งตั้ง **"คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ"** ขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ เพื่อพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

โดยคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละคณะ ให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านนั้น จำนวนไม่เกิน ๑๕ คน รวมทั้งคำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และความหลากหลายของช่วงอายุด้วย

สำหรับการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมหรือภารกิจขององค์กรอิสระ ให้แต่งตั้งผู้แทนจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการด้วย

๓.๔.๖ การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ

กฎหมายกำหนดให้ "คณะกรรมการ" และ "คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ" มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแล้วแต่กรณี มอบหมาย

***โปรดดู** ประกาศคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๐ เอกสารแนบหน้า (๒๑๕).

๓.๔.๗ การประชุมของคณะกรรมการ

กฎหมายกำหนดให้การประชุมของคณะกรรมการ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และคณะอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

อนึ่ง **ในการประชุมของคณะกรรมการ ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการจะมอบหมายบุคคลใดให้มาประชุมแทนไม่ได้**

๓.๔.๘ การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

กฎหมายกำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะอนุกรรมการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

๓.๔.๙ การจ้างบุคคลหรือสถาบันเพื่อศึกษาและจัดทำข้อมูล

ในกรณีที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจำเป็นต้องได้ข้อมูลหรือมีการศึกษาเรื่องใด จะขอให้สำนักงานจ้างบุคคล สถาบันการศึกษา หรือสถาบันที่มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย เพื่อดำเนินการศึกษาค้นคว้าและจัดทำรายงานเรื่องดังกล่าวก็ได้ โดยวิธีการจ้าง ค่าตอบแทนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของบุคคลหรือสถาบันดังกล่าว ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

๓.๔.๑๐ ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของกรรมการ

กฎหมายกำหนดให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ ประธานกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ กรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และอนุกรรมการตามข้อ ๓.๔.๖ ได้รับค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๓.๔.๑๑ หน้าที่และอำนาจของสำนักงาน

กฎหมายกำหนดให้ “สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และคณะอนุกรรมการ

(๒) ศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลและความเห็นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งจัดหาและพัฒนาข้อมูลเพื่อสนับสนุนงานด้านวิชาการให้แก่คณะกรรมการ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และคณะอนุกรรมการ

(๓) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและประชาชนภาคส่วนต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมตามข้อ ๓.๓.๕

(๕) เผยแพร่ยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท รวมทั้งดำเนินการอื่นใดเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และสร้างแนวร่วมในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

(๖) รับผิดชอบในการดำเนินการให้มีการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและการจัดทำรายงานตามข้อ ๓.๕.๒ และข้อ ๓.๕.๕ วรรคสอง

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติมอบหมาย

๓.๕ การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล (หมวด ๓)

๓.๕.๑ หลักเกณฑ์การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล

กฎหมายกำหนดให้ "คณะรัฐมนตรี" วางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะในการวางระเบียบดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ ให้คณะกรรมการประสานและปรึกษากับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าวด้วย

๓.๕.๒ การรายงานผลการดำเนินการ

เพื่อประโยชน์ในการติดตามผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ **ให้หน่วยงานของรัฐ "รายงานผลการดำเนินการ" ดังกล่าวต่อสำนักงานภายในเวลาและตามรายการที่สำนักงานกำหนด** และให้สำนักงานจัดทำ "รายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปี" เสนอต่อคณะกรรมการ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามข้อ ๓.๕.๑ วรรคสอง และรัฐสภาทราบ **ภายใน ๙๐ วัน** นับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน โดยรายงานนี้อย่างน้อยต้องระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติด้วย

ทั้งนี้ ในกรณีมีเหตุอันควรรายงานให้รัฐสภาทราบเป็นการเฉพาะเรื่อง ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้องรายงานต่อคณะกรรมการ เพื่อให้คณะกรรมการเสนอรัฐสภาเป็นการเฉพาะเรื่องได้

๓.๕.๓ การส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณา

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาพิจารณารายงานตามข้อ ๓.๕.๒ แล้ว เห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามข้อ ๓.๕.๔ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุอันสมควร **ให้สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี มีมติส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาดำเนินการกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นตามหน้าที่และอำนาจให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี** นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติว่าข้อกล่าวหามีมูล ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหานั้นสั่งให้ผู้นั้นพักราชการหรือพักงาน หรือสั่งให้ออกจากราชการหรือออกจากงานไว้ก่อน หรือสั่งให้พ้นจากตำแหน่งต่อไป

๓.๕.๔ มาตรการต่อหน่วยงานของรัฐที่ไม่ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท

ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าการดำเนินการใดของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท **ให้ "คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ" แจ้งให้หน่วยงานของรัฐนั้นทราบถึงความไม่สอดคล้องและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง และเมื่อหน่วยงานของรัฐดำเนินการแก้ไขปรับปรุงประการใดแล้ว ให้แจ้งให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทราบภายใน ๖๐ วัน** นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือไม่แจ้งการดำเนินการให้ทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าวไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ "คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ" รายงานให้ "คณะกรรมการ" ทราบเพื่อพิจารณาเสนอต่อ "คณะรัฐมนตรี" เพื่อทราบและสั่งการ

ต่อไป เว้นแต่เป็นกรณีของหน่วยงานของรัฐที่เป็นองค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ ให้แจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าวเพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ทั้งนี้ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามวรรคสองโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป และให้นำความในข้อ ๓.๕.๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๓.๕.๕ การเผยแพร่รายงานผลการดำเนินการ

ให้สำนักงานเผยแพร่รายงานที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ และรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีและรายงานเป็นการเฉพาะเรื่องตามข้อ ๓.๕.๒ ให้ประชาชนทราบทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงาน

ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้สำนักงานจัดให้มีวิธีการที่ประชาชนซึ่งพบหรือเห็นว่าหน่วยงานของรัฐหน่วยใดไม่ดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทสามารถแจ้งเหตุดังกล่าวให้สำนักงานทราบได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

๓.๖ บทเฉพาะกาล

๓.๖.๑ กำหนดเวลาในการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

กฎหมายกำหนดให้ในวาระเริ่มแรก เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ให้การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเป็นไปตามกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ ๓.๔.๑ (๖) ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ*

(๒) ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง**

(๓) ให้ถือว่าการรับฟังความคิดเห็นที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ และสำนักงานได้ดำเนินการก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นการดำเนินการตามข้อ ๓.๓.๕ (๑) แล้ว แต่ไม่เป็นการตัดอำนาจที่จะดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม

(๔) ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ จัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเบื้องต้นให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง โดยให้ใช้ร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ จัดทำขึ้น

***โปรดดู** ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ เอกสารแนบหน้า (๒๑๓).

****โปรดดู** ประกาศคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๐ เอกสารแนบหน้า (๒๑๕).

มาใช้เป็นหลักในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเบื้องต้นดังกล่าว และให้นำความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง มาประกอบการพิจารณา รวมทั้งให้คำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับตาม (๓) ด้วย

(๕) ให้สำนักงานดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามข้อ ๓.๓.๕ (๒) ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติเบื้องต้นตาม (๔)

(๖) ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ แก้ไขเพิ่มเติมร่างยุทธศาสตร์ชาติให้สอดคล้องกับผลการรับฟังความคิดเห็นตาม (๕) ให้แล้วเสร็จ และเสนอต่อคณะกรรมการภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่การรับฟังความคิดเห็นตาม (๕) แล้วเสร็จ

(๗) ให้คณะกรรมการพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ชาติและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

(๘) ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ชาติและเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภาภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากคณะกรรมการ

(๙) ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากคณะรัฐมนตรี

(๑๐) ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างยุทธศาสตร์ชาติที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบแล้วขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายใน ๑๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ทั้งนี้ ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงก่อนที่คณะรัฐมนตรีจะเสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติตาม (๘) ให้คณะรัฐมนตรีเสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วตาม (๘) ต่อวุฒิสภาภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภา เพื่อให้วุฒิสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากคณะรัฐมนตรี

ส่วนในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงก่อนการพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติตาม (๙) จะแล้วเสร็จ ให้วุฒิสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติต่อไปให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่เหลืออยู่ และในกรณีที่จำเป็นอาจขยายระยะเวลาอีกได้แต่ต้องไม่เกิน ๑๐ วัน

อนึ่ง เมื่อวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติตามวรรคสองหรือวรรคสามแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการตาม (๑๐) ต่อไป

๓.๖.๒ การเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

ในระหว่างอายุของวุฒิสภาตามมาตรา ๒๖๙ (๔) ของรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท เป็นผลจากมติคณะรัฐมนตรีหรือเป็นการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีโดยตรง ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้คณะกรรมการและวุฒิสภาทราบ และให้วุฒิสภาดำเนินการตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่วุฒิสภาเห็นว่ากรณีเป็นปัญหาว่ามติของคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ให้วุฒิสภามีมติเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยโดยเร็ว

หากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติของคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาและมีมติให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้ฟังข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามที่ปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ข.

ประวัติและความเป็นมา
ในกระบวนการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๐

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยในการจัดทำการกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ และกฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ความเป็นมา
ของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐* เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐** ซึ่งกำหนดให้คณะรัฐมนตรีต้องจัดทำให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

ทั้งนี้ บทบัญญัติมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน คณะรัฐมนตรีจึงได้จัดทำเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... **อันเป็นการดำเนินการตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*** โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

---

*กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ, **เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....**, อ.พ. ๒๗/๒๕๖๐.

**__รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗๕__ บัญญัติว่า

"มาตรา ๒๗๕ ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีกฎหมายตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับ."

***__รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗__ บัญญัติว่า

"มาตรา ๗๗ รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่จำเป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง".

๑. ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ)) **ได้นำข้อมูลและผลการรับฟังความคิดเห็นดังต่อไปนี้มาใช้ประกอบการพิจารณา***

๑.๑ สรุปผลการสัมมนา เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติกับการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน ที่จัดโดยคณะกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน สภาปฏิรูปแห่งชาติ

๑.๒ รายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง "การจัดทำ การกำหนด และการขับเคลื่อนกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ" และร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....** ซึ่งสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้มีมติให้ความเห็นชอบ และได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

๒. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในชั้นการให้ความเห็นชอบหลักการของร่างพระราชบัญญัติ **โดยคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานของรัฐได้มีความเห็นและข้อสังเกต ดังต่อไปนี้**

๒.๑ **กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ และสำนักงานอัยการสูงสุด** เห็นชอบหลักการของร่างพระราชบัญญัติ โดยไม่มีความเห็นหรือข้อสังเกตเพิ่มเติม

๒.๒ **คณะรัฐมนตรี** มีข้อสังเกต ดังนี้

(๑) การกำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและกรรมการปฏิรูปในคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน สมควรกำหนดให้มีอายุไม่เกิน ๗๕ ปี บริบูรณ์

(๒) องค์ประกอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติหรือคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน ควรเพิ่มเติมให้มีกรรมการโดยตำแหน่งซึ่งมาจากข้าราชการที่มาจากหน่วยงานด้านความมั่นคงในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และให้มีข้าราชการหรือบุคลากรภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนปฏิรูปประเทศด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง

(๓) การกำหนดองค์ประกอบของแผนการปฏิรูปประเทศควรพิจารณาให้สามารถปฏิบัติได้และเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

(๔) คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านต้องมีการดำเนินการที่มีความเชื่อมโยงกันและมีความครอบคลุมและชัดเจนเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนปฏิรูปประเทศที่ได้ดำเนินการมาก่อนกฎหมายทั้งสองฉบับมีผลใช้บังคับ รวมทั้งควรนำความเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการเตรียมการยุทธศาสตร์ชาติ มาพิจารณาด้วย เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

***โปรดดู** สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... เอกสารแนบหน้า (๕๔).

****โปรดดู** รายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง "การจัดทำ การกำหนด และการขับเคลื่อนกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ" เอกสารแนบหน้า (๖๐).

(๕) เมื่อมีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติไปแล้วระยะหนึ่ง ควรมีการประเมินผลการดำเนินการควบคู่กับการพิจารณาปัจจัยแวดล้อมที่อาจเปลี่ยนแปลงไปเป็นระยะ ๆ เพื่อนำยุทธศาสตร์ชาติมาพิจารณาทบทวนให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

๒.๓ **สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี** มีความเห็นเพิ่มเติมว่า ในการจัดหน่วยงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ ควรมีการจัดให้สอดคล้องรับกับดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) ที่จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๖๐ โดยควรให้ครอบคลุมทั้ง ๕ ส่วน ดังนี้

(๑) การบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์

(๒) การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

(๓) การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

(๔) การดำเนินการเรื่องความสามัคคีปรองดอง

(๕) การกำกับดูแลด้านงบประมาณอย่างบูรณาการ

๒.๔ **สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ** มีความเห็นเพิ่มเติมดังนี้

(๑) ควรสร้างความเข้าใจให้กับหน่วยงานของรัฐและสาธารณชนเกี่ยวกับลักษณะของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนและนำไปแปลงสู่การปฏิบัติได้ รวมถึงการนำเสนอความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูป แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล รวมถึงกรอบการจัดสรรงบประมาณประจำปี แผนปฏิบัติราชการ และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกระทรวงและกรม และแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด แผนอำเภอ แผนท้องถิ่น/ชุมชน

(๒) ควรเร่งพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปในรูปแบบของการติดตามประเมินผลการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ สามารถติดตามประเมินผลการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกับแผนในระดับอื่น ๆ ได้ เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานที่แสดงถึงผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบของการดำเนินงาน มุ่งประเมินผลเชิงบูรณาการในทุกมิติ ตั้งแต่ประเด็นการพัฒนา (Agenda) ภารกิจ (Function) และพื้นที่ (Area) และเป็นการติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์ตั้งแต่ก่อน-ระหว่าง-หลังการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การรายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปได้ตามที่ร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับกำหนด นำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานในระยะต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) ควรเตรียมความพร้อมในการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจากภาคส่วนต่าง ๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดทั้งในขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... และในขั้นตอนของการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูป โดยจัดให้มีการรับฟังความเห็นของประชาชนด้วยวิธีการที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้สะดวกและทั่วถึง และต้องแสดงข้อมูลที่เพียงพอแก่การที่ประชาชนจะเข้าใจและสามารถแสดงความคิดเห็นได้ด้วย

(๔) ควรให้ สศช. แก้ไขพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ ให้สอดคล้องกับภารกิจงานด้านการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติตามที่ได้รับมอบหมาย โดยปรับบทบาทให้เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการวางแผนที่สามารถชี้นำการพัฒนาได้ในทุกระดับ เป็นหน่วยงานขับเคลื่อนการพัฒนาระดับประเทศที่เชื่อมโยงภาค เมืองและชุมชน ประสานบูรณาการระหว่างหน่วยงานราชการ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศให้แก่ประชาชน มีประสิทธิภาพสูงในการติดตามและประเมินผลตั้งแต่ระดับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ไปจนถึงระดับปฏิบัติและระดับพื้นที่และสามารถประสานให้หน่วยงานรัฐปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและแนวทางของแผนการปฏิรูปและยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๕ **สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ** มีความเห็นเพิ่มเติมว่า เป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างน้อยต้องมีเป้าหมายในด้านความมั่นคงของประเทศและการให้ความสำคัญกับการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ให้สอดคล้องและสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๖ **สำนักงบประมาณ** มีความเห็นเพิ่มเติมว่า สมควรให้มีการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๗ (๔) จาก “วงเงินงบประมาณ” เป็น “วงเงินงบประมาณครอบคลุมทุกแหล่งเงิน” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๓ ของร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... ที่บัญญัติ “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานที่เป็นของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือในรูปแบบอื่นใด...”

๒.๗ **สำนักงานศาลยุติธรรม** มีข้อสังเกตว่า ในการกำหนดสภาพบังคับของแผนการปฏิรูปประเทศและสภาพบังคับของยุทธศาสตร์ ที่กำหนดให้องค์กรฝ่ายตุลาการมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศและให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยองค์กรฝ่ายตุลาการไม่ได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว อันอาจทำให้แผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระในองค์กรฝ่ายตุลาการทั้งในส่วนของการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการภายในองค์กร ดังนั้น ควรกำหนดให้องค์กรฝ่ายตุลาการมีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรฝ่ายตุลาการ ดังนี้

แนวทางที่ ๑ ให้องค์กรฝ่ายตุลาการร่วมกันจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรฝ่ายตุลาการ นำเสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ เพื่อพิจารณารวมเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศต่อไป

แนวทางที่ ๒ ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศนำยุทธศาสตร์ ข้อเสนอแนะ แนวทางหรือแผนการปฏิรูปประเทศในส่วนขององค์กรฝ่ายตุลาการ ซึ่งได้รับข้อมูลจากองค์กรฝ่ายตุลาการแต่ละศาลเป็นหลัก ในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรฝ่ายตุลาการต่อไป

๒.๘ **กระทรวงมหาดไทย** มีข้อสังเกตส่งมาภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติว่า ร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... ควรกำหนดให้องค์ประกอบของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศมีข้าราชการเป็นกรรมการโดยตำแหน่งหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีจำนวนตามความเหมาะสมและความเกี่ยวข้องกับการปฏิรูปในแต่ละด้าน เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดการบูรณาการจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

๒.๙ **กระทรวงยุติธรรม** มีข้อสังเกตส่งมาภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ ดังนี้

(๑) มาตรา ๑๔ ของร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ กำหนดองค์ประกอบของกรรมการปฏิรูปซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคมที่มีความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ ซึ่งเมื่อพิจารณาโครงสร้างการดำเนินงานและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแล้วจะเห็นว่า คณะกรรมการมีความสำคัญในการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ อย่างมาก แต่อย่างไรก็ดี ร่างพระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติถึงกระบวนการสรรหาการได้มาของบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้าใจกลไกการมีอยู่ของคณะกรรมการและมีส่วนร่วมหรือโอกาสในการร่วมกันปฏิรูปประเทศทั้งในส่วนคุณสมบัติ หลักการสรรหา หรือกระบวนการได้มาของกรรมการไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้หรือกำหนดขึ้นในกฎหมายลำดับรอง

(๒) มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ ของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... กำหนดมาตรการในกรณีมีการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท แบ่งออกเป็น ๒ กรณี ได้แก่

กรณีที่ ๑ สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาพิจารณารายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีแล้วเห็นว่า หน่วยงานของรัฐไม่ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท ให้สภานั้นมีมติส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเห็นว่าข้อกล่าวหามีมูล ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งให้ผู้นั้นพักราชการหรือพักงาน หรือสั่งให้ออกจากราชการ หรือออกจากงานไว้ก่อน หรือสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง และ

กรณีที่ ๒ เมื่อปรากฏต่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่า หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท ให้แจ้งต่อหน่วยงานนั้นทราบถึงความไม่สอดคล้องและข้อเสนอในการแก้ไขปรับปรุง หากหน่วยงานไม่แก้ไขปรับปรุงหรือไม่แจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รายงานต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการ หรือแจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ต่อไป หากหน่วยงานของรัฐนั้นไม่ดำเนินการ ให้ถือว่าการจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย และให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการต่อไป ซึ่งเงื่อนไขในการส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งสองกรณีดังกล่าวนั้น ยังไม่มีกลไกเพียงพอและเหมาะสมในการตรวจสอบกลั่นกรองการดำเนินการของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐว่าเป็นการจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนและวินิจฉัยกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อ

ตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งในการยุติธรรม หรือความผิดที่เกี่ยวข้องกันเท่านั้น โดยมีบทกำหนดโทษตามประมวลกฎหมายอาญาเท่านั้น ดังนั้น การกำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีความผิดและโทษตามพระราชบัญญัตินี้ จึงไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ นอกจากนี้ มาตรการดังกล่าวยังเป็นมาตรการที่ไม่ได้สัดส่วนเนื่องจากความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่น ๆ อาทิ งบประมาณบุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศ สถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศและบริบทของสังคมอีกหลายประการประกอบด้วย ซึ่งควรได้พิจารณาให้รอบคอบ

๒.๑๐ **สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ** ได้แจ้งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ส่งมาภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ ดังนี้

(๑) กรณีตามมาตรา ๒๕ ที่ระบุให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐให้แล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลา ๑ ปี และมาตรา ๒๙ ที่ระบุให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาและมีมติให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาตินั้น เห็นว่า กรอบระยะเวลาดังกล่าว ควรมีความยืดหยุ่น ไม่ควรมีสภาพบังคับเด็ดขาด และสมควรกำหนดกรอบการขยายระยะเวลาดังกล่าวตามความยากง่ายหรือความซับซ้อนของคดีด้วย

(๒) กรณีตามมาตรา ๒๖ ที่ระบุว่า ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามวรรคสองโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐจงใจไม่ปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวไม่ชัดเจนว่ามีสภาพบังคับในทางวินัย ทางอาญา หรือทั้งทางวินัยและทางอาญา เนื่องจากการกระทำที่เป็นความผิดทางอาญา จะต้องมีองค์ประกอบเกี่ยวกับเจตนาของผู้กระทำผิด ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการตีความ จึงเห็นสมควรกำหนดขอบเขตหรือความหมายของคำว่า “โดยไม่มีเหตุอันสมควร” ไว้ให้ชัดเจน และควรจะกำหนดข้อยกเว้นความรับผิดดังกล่าวในกรณีที่การไม่ดำเนินการนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัย

(๓) กรณีตามมาตรา ๒๙ ที่ระบุให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยว่ามติของคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยให้ฟังข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามที่ปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญนั้น เห็นว่าบทบัญญัติมาตราดังกล่าวไม่สมควรที่จะกระทบต่อความเป็นอิสระของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะไต่สวนและวินิจฉัยตามที่รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด

๓. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ)) ได้พิจารณาความเห็นและข้อสังเกตดังกล่าวแล้ว ได้พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ในแต่ละประเด็นสรุปได้ ดังนี้

๓.๑ **ร่างมาตรา ๑๑ (การแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติ)** ได้แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติตามรอบระยะเวลาในร่างมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง โดยกำหนดให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจัดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุก ๕ ปี เพื่อให้เป็นไปตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีที่เห็นว่าควรมีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติเมื่อมีการดำเนินการไประยะหนึ่งแล้ว

๓.๒ **ร่างมาตรา ๑๒ (องค์ประกอบและคุณสมบัติของกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ)** ได้แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติให้มีรองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการคนที่สาม และให้มีกรรมการโดยตำแหน่งซึ่งมาจากข้าราชการที่มาจากหน่วยงานด้านความมั่นคง รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติให้มีอายุไม่เกิน ๗๕ ปี โดยกำหนดให้การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว ให้คำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และความหลากหลายของช่วงอายุด้วย เพื่อให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี

๓.๓ **ร่างมาตรา ๑๕ (หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ)** ได้เพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการกำกับดูแลการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้มีความเชื่อมโยงระหว่างคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน ตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี

๓.๔ **ร่างมาตรา ๑๖ (การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ)** ได้เพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมหรือภารกิจขององค์กรอิสระ ให้แต่งตั้งผู้แทนจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการด้วย เพื่อให้องค์กรฝ่ายตุลาการและองค์กรอิสระเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณายุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว ทั้งนี้ ตามข้อสังเกตของสำนักงานศาลยุติธรรม

๓.๕ **ร่างมาตรา ๒๘ (บทเฉพาะกาล)** ได้แก้ไขเพิ่มเติมบทเฉพาะกาล โดยได้เพิ่มให้มีการนำความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดองมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในวาระเริ่มแรก ตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี

จากนั้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ดำเนินการตามแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และได้จัดทำการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)* รวมทั้งได้เผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายดังกล่าวต่อประชาชนเป็นการทั่วไปด้วย

โดยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๐ คณะรัฐมนตรีได้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... และมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบในหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... รวม ๒ ฉบับ ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้มีคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ รวมทั้งกำหนดให้มีคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดเป้าหมาย

***โปรดดู** คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) เอกสารแนบหน้า (๔๑).

ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย สาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ และกลไกการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งกำหนดการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

๒. ให้รับข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี รวมทั้งความเห็นของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงบประมาณ และสำนักงานศาลยุติธรรม ไปประกอบการพิจารณา แล้วให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ต่อมา **ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐** คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ตรวจพิจารณาตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ และอนุมัติหลักการให้เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

นอกจากนี้ ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๑๒* กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบันทึกหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ รวมทั้งบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติด้วยนั้น คณะรัฐมนตรีจึงได้เสนอ “บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....” “ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....” และ “บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....” ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ**

ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ได้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๖๐ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ เป็นเรื่องด่วน

***ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๑๒** กำหนดว่า

“ข้อ ๑๑๒ ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภาต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบันทึกประกอบดังต่อไปนี้

(๑) หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ

(๒) เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

(๓) บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ให้แสดงไว้โดยสังเขปเพื่อให้ที่ประชุมสภาเข้าใจถึงความจำเป็นหรือเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัตินั้น ๆ ว่ามีความมุ่งหมายเพื่อการใด

ในกรณีที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎหมายเดิม ให้ระบุเฉพาะมาตราที่เป็นหลักที่ต้องการจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกไว้ในหลักการ หรือจะระบุไว้ในเหตุผลด้วยก็ได้ แต่มิให้ถือว่ามาตราที่ได้ระบุไว้ดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของหลักการ

ฯลฯ ฯลฯ”.

****โปรดดู** ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... เอกสารแนบหน้า (๒๒) - (๓๘).

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ 3450
วันที่ 4 เม.ย. 2560
เวลา 15.57 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/ ๑๑๗๑๓

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๘ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๓๑๗/๖๐ วันที่ ๔ เม.ย. ๖๐
เวลา ๑๖.๒๒ น. ส่ง พนง.
สำนักการประชุม

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่ ๑๙/๒๕๖๐
วันที่ ๕/เม.ย./๖๐
เวลา ๑๖.๒๖ น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๔ (อมราลักษณ์ฯ)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

ร่างที่ สคก. ตรวจพิจารณาแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๔๕๔/๒๕๖๐

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยในการจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ และกฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

“แผนแม่บท” หมายความว่า แผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานที่เป็นของรัฐไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือในรูปแบบอื่นใด และไม่ว่าจะเป็นองค์กรในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระหรือองค์กรอัยการ

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้

(๑) หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นนิติบุคคลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการหรือผู้บริหารสูงสุดที่เรียกชื่ออย่างอื่นของรัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชน หรือหัวหน้าหรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐในรูปแบบอื่น สำหรับหน่วยงานของรัฐในฝ่ายบริหาร

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือหัวหน้าหน่วยงาน สำหรับสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือหน่วยงานที่เป็นนิติบุคคลที่อยู่ในกำกับของประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี

(๓) ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด หรือประธานศาลรัฐธรรมนูญ สำหรับองค์กรฝ่ายตุลาการ

(๔) คณะกรรมการหรือคณะบุคคลที่เป็นองค์กรอิสระและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน สำหรับองค์กรอิสระ

(๕) อัยการสูงสุด สำหรับองค์กรอัยการ

"สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

"เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
ยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๕ ให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน อันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่ายี่สิบปี

การประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติให้ทำเป็นประกาศพระบรมราชโองการ และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ และหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

การกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีก่อนที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนอื่นใด รวมตลอดทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

ให้เป็นหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีที่จะกำกับดูแลและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคสองและวรรคสาม

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเป็นองค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระหรือองค์กรอัยการ การกำกับดูแลตามวรรคสี่ ให้หมายความถึงการประสาน การปรึกษาหารือหรือเสนอแนะต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าว

มาตรา ๖ ยุทธศาสตร์ชาติอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ

(๒) เป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาว กำหนดระยะเวลาที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมาย

(๓) ยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ

เป้าหมายการพัฒนาประเทศตาม (๒) อย่างน้อยต้องมีเป้าหมายในด้านความมั่นคงของประเทศ ด้านคุณภาพและความเป็นอยู่ของประชาชน และด้านบทบาทของรัฐที่มีต่อประชาชน

มาตรา ๗ การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติต้องคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และเป้าหมายการปฏิรูปประเทศตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ โดยให้ดำเนินการตามกระบวนการ ดังต่อไปนี้

(๑) มีการใช้ข้อมูลความรู้ที่เกิดจากการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ อย่างรอบคอบ

(๒) วิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างรอบด้านทั้งในประเทศและต่างประเทศ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัด รวมทั้งความเสี่ยงของประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น

(๓) การให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งการสร้างการรับรู้ เข้าใจ และยอมรับที่จะเป็นเจ้าของยุทธศาสตร์ชาติร่วมกัน

การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาวตามมาตรา ๖ (๑) และ (๒) ต้องมีความชัดเจนเพื่อให้เห็นภาพในอนาคตของประเทศ โดยเป็นกรอบอย่างกว้างที่ยืดหยุ่นตามการเปลี่ยนแปลงของโลก และต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละช่วงเวลา รวมทั้งมีการระบุตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมายไว้ให้ชัดเจน

มาตรา ๘ ในกระบวนการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ ให้คณะกรรมการจัดให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

(๑) การรับฟังความคิดเห็นเบื้องต้นเพื่อนำมาใช้จัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ

(๒) การรับฟังความคิดเห็นเมื่อจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ แล้วเสร็จเบื้องต้น เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง

การรับฟังความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องใช้วิธีการที่ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะได้โดยสะดวกและทั่วถึง และต้องมีการแสดงข้อมูลที่เพียงพอแก่การที่ประชาชนจะเข้าใจและสามารถแสดงความคิดเห็นได้ด้วย

มาตรา ๙ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเสร็จแล้ว ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องใด ให้ส่งคืนคณะกรรมการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร แล้วส่งให้คณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

ให้คณะรัฐมนตรีนำร่างยุทธศาสตร์ชาติที่ได้รับจากคณะกรรมการหรือที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติมตามวรรคหนึ่งแล้ว เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติ

ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ชาติและลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติ และให้วุฒิสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างจากสภาผู้แทนราษฎร

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ชาติไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี ได้ให้ความเห็นชอบในร่างยุทธศาสตร์ชาติที่คณะรัฐมนตรีเสนอ

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติให้ร่างยุทธศาสตร์ชาติเป็นอันตกไป และให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติขึ้นใหม่หรือแก้ไขเพิ่มเติมก็ได้ ซึ่งต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบ โดยให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ เว้นแต่ระยะเวลาหกสิบวันและสามสิบวันตามวรรคสาม ให้ลดเหลือสามสิบวันและสิบห้าวัน แล้วแต่กรณี

ร่างยุทธศาสตร์ชาติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในยี่สิบวัน เพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้เป็นยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๑๐ เมื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้านจัดทำแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ เสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี

แผนแม่บทและแผนการปฏิรูปประเทศตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศต้องมีความสอดคล้องกัน

แผนแม่บทที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเห็นว่ามีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีก่อน และเมื่อคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว จึงดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุกห้าปี หรือในกรณีที่สถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศเปลี่ยนแปลงไปจนไม่สามารถหรือไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการตามเป้าหมายหรือยุทธศาสตร์ด้านหนึ่งด้านใดได้ หากคณะกรรมการเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ให้คณะกรรมการขอความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนดำเนินการ

เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ และเมื่อได้แก้ไขเพิ่มเติมแล้ว ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติ

หมวด ๒
คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๑๒ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง

(๓) ประธานวุฒิสภา เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง

(๔) รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการคนที่สาม

(๕) ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และประธานสมาคมธนาคารไทย เป็นกรรมการ

(๖) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดและมีอายุไม่เกินเจ็ดสิบห้าปี ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในด้านความมั่นคง ด้านการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ จำนวนไม่เกินสิบสี่คน

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย และรองเลขาธิการซึ่งเลขาธิการมอบหมายเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ในการแต่งตั้งกรรมการตาม (๖) ให้คำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และความหลากหลายของช่วงอายุด้วย

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการตาม (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละห้าปี

ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ (๖)

(๔) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี

(๒) กำหนดวิธีการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติและการมีส่วนร่วมในการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

(๓) เสนอความเห็นต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

(๔) กำกับดูแลการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๖ ในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ เพื่อพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละคณะ ให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนั้น จำนวนไม่เกินสิบห้าคน โดยในการแต่งตั้งให้คำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และความหลากหลายของช่วงอายุด้วย

ในการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมหรือภารกิจขององค์กรอิสระ ให้แต่งตั้งผู้แทนจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการด้วย

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแล้วแต่กรณี มอบหมาย

มาตรา ๑๘ การประชุมของคณะกรรมการ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในการประชุมของคณะกรรมการ ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการจะมอบหมายบุคคลใดให้มาประชุมแทนไม่ได้

มาตรา ๑๙ การปฏิบัติหน้าที่และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะอนุกรรมการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจำเป็นต้องได้ข้อมูลหรือมีการศึกษาเรื่องใด จะขอให้สำนักงานจ้างบุคคล สถาบันการศึกษา หรือสถาบันที่มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย เพื่อดำเนินการศึกษาค้นคว้าและจัดทำรายงานเรื่องดังกล่าวก็ได้

วิธีการจ้าง ค่าตอบแทน และประโยชน์ตอบแทนอื่นของบุคคลหรือสถาบันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๑ ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ ประธานกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ กรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และอนุกรรมการตามมาตรา ๑๗ ได้รับค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๒ ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะอนุกรรมการ

(๒) ศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลและความเห็นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งจัดหาและพัฒนาข้อมูลเพื่อสนับสนุนงานด้านวิชาการให้แก่คณะกรรมการ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และคณะอนุกรรมการ

(๓) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและประชาชนภาคส่วนต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมตามมาตรา ๘

(๕) เผยแพร่ยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท รวมทั้งดำเนินการอื่นใดเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างแนวร่วมในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

(๖) รับผิดชอบในการดำเนินการให้มีการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและการจัดทำรายงานตามมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๗ วรรคสอง

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติมอบหมาย

หมวด ๓
การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล

มาตรา ๒๓ ให้คณะรัฐมนตรีวางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

ข้อเสนอแนะในการวางระเบียบตามวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ ให้คณะกรรมการประสานและปรึกษากับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าวด้วย

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการติดตามผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ให้หน่วยงานของรัฐรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวต่อสำนักงาน ภายในเวลาและตามรายการที่สำนักงานกำหนด

ให้สำนักงานจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๒๓ วรรคสอง และรัฐสภาทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงานตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติด้วย

ในกรณีมีเหตุอันควรรายงานให้รัฐสภาทราบเป็นการเฉพาะเรื่อง ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้องรายงานต่อคณะกรรมการ เพื่อให้คณะกรรมการเสนอรัฐสภาเป็นการเฉพาะเรื่องได้

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาพิจารณารายงานตามมาตรา ๒๔ แล้วเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี มีมติส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาดำเนินการกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นตามหน้าที่และอำนาจให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติว่าข้อกล่าวหามีมูล ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหานั้นสั่งให้ผู้นั้นพักราชการหรือพักงาน หรือสั่งให้ออกจากราชการหรือออกจากงานไว้ก่อน หรือสั่งให้พ้นจากตำแหน่งต่อไป

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าการดำเนินการใดของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้หน่วยงานของรัฐนั้นทราบถึงความไม่สอดคล้องและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง และเมื่อหน่วยงานของรัฐดำเนินการแก้ไขปรับปรุงประการใดแล้ว ให้แจ้งให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือไม่แจ้งการดำเนินการให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทราบภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติรายงานให้คณะกรรมการทราบเพื่อพิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและสั่งการต่อไป เว้นแต่เป็นกรณีของหน่วยงานของรัฐที่เป็นองค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระหรือองค์กรอัยการ ให้แจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าวเพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามวรรคสองโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป และให้นำความในมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗ ให้สำนักงานเผยแพร่รายงานที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ และรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีและรายงานเป็นการเฉพาะเรื่องตามมาตรา ๒๔ ให้ประชาชนทราบทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงาน

เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้สำนักงานจัดให้มีวิธีการที่ประชาชนซึ่งพบหรือเห็นว่าหน่วยงานของรัฐหน่วยใดไม่ดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท สามารถแจ้งเหตุดังกล่าวให้สำนักงานทราบได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๘ ในวาระเริ่มแรก เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ให้การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเป็นไปตามกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๒ (๖) ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๒) ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง

(๓) ให้ถือว่าการรับฟังความคิดเห็นที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ และสำนักงานได้ดำเนินการก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นการดำเนินการตามมาตรา ๘ (๑) แล้ว แต่ไม่เป็นการตัดอำนาจที่จะดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม

(๔) ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ จัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเบื้องต้นให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง โดยให้ใช้ร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปีที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ จัดทำขึ้นมาใช้เป็นหลักในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเบื้องต้นดังกล่าว และให้นำความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง มาประกอบการพิจารณา รวมทั้งให้คำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับตาม (๓) ด้วย

(๕) ให้สำนักงานดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๘ (๒) ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับยุทธศาสตร์ชาติเบื้องต้นตาม (๔)

(๖) ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ แก้ไขเพิ่มเติมร่างยุทธศาสตร์ชาติให้สอดคล้องกับผลการรับฟังความคิดเห็นตาม (๕) ให้แล้วเสร็จ และเสนอต่อคณะกรรมการภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่การรับฟังความคิดเห็นตาม (๕) แล้วเสร็จ

(๗) ให้คณะกรรมการพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ชาติและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

(๘) ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ชาติและเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากคณะกรรมการ

(๙) ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากคณะรัฐมนตรี

(๑๐) ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างยุทธศาสตร์ชาติที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบแล้วขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงก่อนที่คณะรัฐมนตรีจะเสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติตาม (๘) ให้คณะรัฐมนตรีเสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วตาม (๘) ต่อวุฒิสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภา เพื่อให้วุฒิสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงก่อนการพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติตาม (๙) จะแล้วเสร็จ ให้วุฒิสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติต่อไปให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่เหลืออยู่ และในกรณีที่จำเป็นอาจขยายระยะเวลาอีกได้แต่ต้องไม่เกินสิบวัน

เมื่อวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติตามวรรคสองหรือวรรคสามแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการตาม (๑๐) ต่อไป

มาตรา ๒๙ ในระหว่างอายุของวุฒิสภาตามมาตรา ๒๖๙ (๔) ของรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทเป็นผลจากมติคณะรัฐมนตรี หรือเป็นการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีโดยตรง ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้คณะกรรมการและวุฒิสภาทราบ และให้วุฒิสภาดำเนินการตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่วุฒิสภาเห็นว่ากรณีเป็นปัญหาว่ามติของคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ให้วุฒิสภามีมติเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยโดยเร็ว หากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติของคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาและมีมติให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้ฟังข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามที่ปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่มาตรา ๖๕ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยการจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๒.๑ กำหนดให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ

กำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่ายี่สิบปี เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน (ร่างมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง)

๒.๒ ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ชาติกับการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

กำหนดให้การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติต้องคำนึงถึงเป้าหมายการปฏิรูปประเทศตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ (ร่างมาตรา ๗) และแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติที่จัดทำขึ้นตามร่างพระราชบัญญัตินี้กับแผนการปฏิรูปประเทศตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศต้องมีความสอดคล้องกัน (ร่างมาตรา ๑๐) โดยให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติกำกับดูแลการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (ร่างมาตรา ๑๕ (๔)) ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒.๓ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

กำหนดให้มีคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ประกอบด้วยประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา และรองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รองประธานคนที่สอง และรองประธานคนที่สาม ตามลำดับ ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรรมการโดยตำแหน่งที่มาจากองค์กรวิชาชีพที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ ที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งขึ้นจำนวนไม่เกินสิบสี่คน ซึ่งในการแต่งตั้งให้คำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและความหลากหลายของช่วงอายุ (ร่างมาตรา ๑๒) โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละห้าปี (ร่างมาตรา ๑๓) และเพื่อให้การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเกิดขึ้นจากความเห็นที่หลากหลายของบุคคลผู้มีความชำนาญเฉพาะด้าน จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ ซึ่งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ จำนวนไม่เกินสิบห้าคน โดยคำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายของช่วงอายุ และในการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมหรือภารกิจขององค์กรอิสระ ให้แต่งตั้งผู้แทนจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการด้วย (ร่างมาตรา ๑๖) สำหรับการทำหน้าที่และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติกำหนด (ร่างมาตรา ๑๙) ทั้งนี้ ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ (ร่างมาตรา ๒๒)

๒.๔ สาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ

กำหนดให้ยุทธศาสตร์ชาติอย่างน้อยต้องประกอบด้วยวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ เป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาว กำหนดระยะเวลาที่ต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมาย และยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ โดยเป้าหมายการพัฒนาประเทศนั้นอย่างน้อยต้องมีเป้าหมายในด้านความมั่นคงของประเทศ ด้านคุณภาพและความเป็นอยู่ของประชาชน และด้านบทบาทของรัฐที่มีต่อประชาชน (ร่างมาตรา ๖)

๒.๕ วิธีการและระยะเวลาการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

กำหนดกรอบในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และเป้าหมายการปฏิรูปประเทศตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ โดยใช้ข้อมูลความรู้ที่เกิดจากการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ อย่างรอบคอบ วิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และการให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การจัดทำ รวมทั้งการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และยอมรับที่จะเป็นเจ้าของยุทธศาสตร์ชาติร่วมกัน (ร่างมาตรา ๗) โดยวิธีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาตินั้น ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขึ้นเพื่อดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ (ร่างมาตรา ๑๖) ก่อนเสนอให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ก่อนเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบตามลำดับ เมื่อรัฐสภา

ได้ให้ความเห็นชอบแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำร่างยุทธศาสตร์ชาติที่ได้รับความเห็นชอบนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้เป็นยุทธศาสตร์ชาติต่อไป โดยประกาศพระบรมราชโองการนั้นให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๕ วรรคสอง และร่างมาตรา ๙) ทั้งนี้ การดำเนินการในแต่ละขั้นตอนจะต้องเป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

๒.๖ สภาพบังคับของยุทธศาสตร์ชาติ

คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยการกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนอื่นใด ตลอดจนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่กำกับดูแลและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐในการดำเนินการดังกล่าวด้วย ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเป็นองค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระหรือองค์กรอัยการ การกำกับดูแลให้ใช้วิธีการประสาน การปรึกษา หรือเสนอแนะต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าว (ร่างมาตรา ๕ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า)

๒.๗ หลักเกณฑ์การแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติ

ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจัดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุกห้าปี หรือในกรณีที่สถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศเปลี่ยนแปลงไปจนไม่สามารถหรือไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการตามเป้าหมายหรือยุทธศาสตร์ด้านหนึ่งด้านใดได้ โดยในการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อน และเมื่อได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนดก็ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติที่ใช้บังคับอยู่ (ร่างมาตรา ๑๑)

๒.๘ แผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

เมื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติแล้วได้กำหนดให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้านต้องจัดทำแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยเสนอให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษาและบังคับใช้ต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเห็นว่ามีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทที่ได้มีการประกาศใช้แล้วนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ กำหนดให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะรัฐมนตรีก่อนดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป (ร่างมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง และวรรคสี่)

๒.๙ สภาพบังคับของแผนแม่บท

กำหนดให้แผนแม่บทที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนแม่บทนั้น รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทดังกล่าวด้วย (ร่างมาตรา ๑๐ วรรคสาม)

๒.๑๐ หลักเกณฑ์การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล

กำหนดหลักเกณฑ์การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล โดยให้คณะรัฐมนตรีวางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ โดยข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ

ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติประสานและปรึกษากับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าวด้วย (ร่างมาตรา ๒๓) ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติภายในเวลาและตามรายการที่สำนักงานกำหนด เพื่อจัดทำเป็นรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีเสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี และแจ้งให้หน่วยงานของรัฐตามร่างมาตรา ๒๓ วรรคสอง ทราบด้วย โดยรายงานดังกล่าวให้เสนอต่อรัฐสภาเพื่อทราบต่อไป โดยในกรณีที่มีเหตุอันควรรายงานให้รัฐสภาทราบเป็นการเฉพาะเรื่อง ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้องรายงานต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเสนอรัฐสภาเป็นการเฉพาะเรื่องได้ (ร่างมาตรา ๒๔)

๒.๑๑ มาตรการในกรณีมีการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท

กำหนดมาตรการในเรื่องนี้โดยแบ่งออกเป็นสองกรณี คือ กรณีที่หนึ่ง เมื่อสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี พิจารณารายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีหรือรายงานเฉพาะเรื่องที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอแล้วเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามร่างมาตรา ๒๖ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สภานั้นมีมติส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี และหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหามีมูลให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งให้ผู้นั้นพักราชการหรือพักงาน หรือสั่งให้ออกจากราชการหรือออกจากงานไว้ก่อน หรือสั่งให้พ้นจากตำแหน่งต่อไป (ร่างมาตรา ๒๕) และกรณีที่สอง เมื่อปรากฏต่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่า มีการดำเนินการใดของหน่วยงานของรัฐที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท ให้แจ้งหน่วยงานของรัฐนั้นทราบถึงความไม่สอดคล้องและข้อเสนอในการแก้ไขปรับปรุง หากหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือไม่แจ้งผลการดำเนินการภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติรายงานต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติทราบเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการ หรือแจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เป็นองค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการเพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป ถ้าหากหน่วยงานของรัฐนั้นไม่ดำเนินการโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้ถือว่าเป็นการจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป (ร่างมาตรา ๒๖)

๒.๑๒ การมีส่วนร่วมของประชาชน

กำหนดกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยกำหนดให้ในกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติต้องให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งการสร้างการรับรู้ เข้าใจ และยอมรับที่จะเป็นเจ้าของยุทธศาสตร์ชาติร่วมกัน (ร่างมาตรา ๗ (๓)) โดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติต้องจัดให้มีการรับฟังความเห็นของประชาชนเพื่อนำมาใช้จัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติและเมื่อจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ แล้วเสร็จตามวิธีการที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติกำหนดซึ่งต้องใช้วิธีการที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้สะดวกและทั่วถึงรวมทั้งวิธีการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และต้องแสดงข้อมูลที่เพียงพอแก่การที่ประชาชนจะเข้าใจและสามารถแสดงความคิดเห็นได้ด้วย (ร่างมาตรา ๘) สำหรับในขั้นตอน

การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เผยแพร่รายงานที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ รายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปี และรายงานเป็นการเฉพาะเรื่องตามร่างมาตรา ๒๔ ให้ประชาชนทราบทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงาน รวมทั้งจัดให้มีวิธีการที่ประชาชนซึ่งพบหรือเห็นว่าหน่วยงานของรัฐดำเนินการไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท สามารถแจ้งเหตุดังกล่าวให้สำนักงานทราบได้โดยสะดวกและรวดเร็ว (ร่างมาตรา ๒๗)

๒.๑๓ บทเฉพาะกาล

กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับการดำเนินการในวาระเริ่มแรก ทั้งในส่วนการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้การดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเป็นไปตามกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๕ ของร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างมาตรา ๒๘) และกำหนดให้ในระหว่างอายุของวุฒิสภาตามมาตรา ๒๖๙ (๔) ของร่างรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทซึ่งเป็นผลมาจากมติคณะรัฐมนตรีหรือเป็นการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีโดยตรง ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและวุฒิสภาทราบ เพื่อให้วุฒิสภาดำเนินการตามมาตรา ๒๗๐ ของร่างรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่มีประเด็นปัญหาว่ามติคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีนั้นเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ให้วุฒิสภาเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยโดยเร็ว หากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีดังกล่าวเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป โดยให้ฟังข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามที่ปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ (ร่างมาตรา ๒๙)

ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ 3964
วันที่ 17 เม.ย. 2560
เวลา 15.59 น.

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๕๐๓/๒๕๔๘

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง เอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๑๘๔๑ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ในเรื่องนี้ และเอกสารประกอบ

ตามที่ได้ขอให้จัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... เพื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาตินำมาใช้ประกอบในขั้นตอนของกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติดังกล่าว ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญต่อไป นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ส่งหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ของร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ พร้อมเอกสารประกอบ มาเพื่อประกอบการพิจารณาเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวะวิลาส)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่ ๑๑๐/๒๕๖๐
วันที่ ๑๒/เม.ย./๖๐
เวลา ๑๒.๕๗ น.

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๓๔๙/๖๐ วันที่ ๑๒/เม.ย./๖๐
เวลา ๑๒.๔๗ น. ส่ง พงษ.
สำนักการประชุม

กองนิติธรรม
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๔ (อมราลักษณ์)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (BO_309/ส)

ที่ นร ๐๙๐๔/๗๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๑ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอให้จัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๑๒๕๙๕ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....
(๒) คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ของร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ....

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... มายังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี นั้น

บัดนี้ สำนักงานฯ ได้ดำเนินการแล้ว ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) และ (๒)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดิสทัต โหตระกิตย์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน
ฝ่ายกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖ - ๙ ต่อ ๑๖๖๖ (นายอรรถสิทธิ์ฯ)
โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๕๘
www.krisdika.go.th
www.lawreform.go.th

คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (checklist)

ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....

☑ กฎหมายใหม่ ☐ แก้ไข/ปรับปรุง ☐ ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ.....สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.....

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

เพื่อให้มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย สาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ และกลไกการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งกำหนดการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

เนื่องจากการดำเนินการตามโครงการและแผนต่าง ๆ ของรัฐที่ผ่านมา ยังไม่เคยมีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาวเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้เกิดการปฏิบัติที่สอดคล้องและบูรณาการกัน จนทำให้ทิศทางและแนวทางในการพัฒนาประเทศขาดความชัดเจน ส่งผลถึงประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดินและการใช้งบประมาณแผ่นดิน จึงจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

มาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีมีหน้าที่จัดให้มีกฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

คณะรัฐมนตรีจะบกพร่องต่อหน้าที่ในการไม่ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และการดำเนินการตามโครงการและแผนต่าง ๆ ของรัฐ จะขาดการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน และการปฏิบัติที่สอดคล้องและบูรณาการกันต่อไป ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดินและการใช้งบประมาณแผ่นดิน

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง แต่ละทางเลือกมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

ไม่มีทางเลือกอื่น

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

(๑) **กำหนดให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ**อย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่ายี่สิบปี เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน โดยให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งการสร้างการรับรู้ เข้าใจ และยอมรับ

ที่จะเป็นเจ้าของยุทธศาสตร์ชาติร่วมกัน และกำหนดให้มีการจัดทำแผนแม่บทเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว

(๒) **กำหนดสภาพบังคับของยุทธศาสตร์ชาติ** ให้คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยการกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนอื่นใด ตลอดจนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ภายใต้การกำกับดูแลและการสนับสนุนของคณะรัฐมนตรี และกำหนดสภาพบังคับของแผนแม่บทให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนแม่บทนั้น รวมถึงการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทดังกล่าวด้วย

(๓) **กำหนดกลไกการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล** โดยให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้วางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องดังกล่าวตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ และหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่จะต้องรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อจัดทำเป็นรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีเสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี และรัฐสภาเพื่อทราบ โดยในกรณีที่มีเหตุอันควรรายงานให้รัฐสภาทราบเป็นการเฉพาะเรื่อง ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้องจัดทำรายงานต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเสนอรัฐสภาเป็นการเฉพาะเรื่องได้

(๔) **กำหนดมาตรการในกรณีมีการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ** หรือแผนแม่บท โดยแบ่งออกเป็นสองกรณี คือ กรณีที่หนึ่ง เมื่อสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาพิจารณารายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีหรือรายงานเฉพาะเรื่องที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอแล้วเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขปรับปรุงการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท โดยไม่มีเหตุอันสมควร และกรณีที่สอง เมื่อปรากฏต่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่ามีการดำเนินการใดของหน่วยงานของรัฐที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทและหน่วยงานของรัฐดังกล่าวไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติภายในระยะเวลาที่กำหนด และเมื่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้รายงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติทราบเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการหรือแจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ไม่ได้เป็นองค์กรในฝ่ายบริหารพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจแล้ว แต่หน่วยงานของรัฐนั้นยังคงไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงโดยไม่มีเหตุอันสมควร ทั้งนี้ให้สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ แล้วแต่กรณี ส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติโดยการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งหน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วน จะทำให้ยุทธศาสตร์ชาติได้รับความยอมรับและนำไปปฏิบัติ อันจะมีผลให้การดำเนินการตามแผนต่าง ๆ ของรัฐมีเป้าหมายและทิศทางร่วมกัน นอกจากนี้

แผนแม่บทและกลไกการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลจะทำให้การปฏิบัติตามแผนต่าง ๆ นั้น มีความสอดคล้องและบูรณาการกันยิ่งขึ้น

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขึ้นตามกลไกและกระบวนการที่กำหนดไว้ โดยการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

ยุทธศาสตร์ชาติที่จัดทำขึ้น ได้นำไปใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องและบูรณาการกัน ส่งผลให้ทิศทางและแนวทางในการพัฒนาประเทศมีความชัดเจนและต่อเนื่องในระยะยาว

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยมีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

ไม่มี

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

เนื่องจากเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการแผ่นดินซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐโดยตรง

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชน หรือไม่ อย่างไร

เอกชนจะเข้ามามีส่วนร่วมและแสดงความคิดในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐเพื่อร่วมกันผลักดันให้การพัฒนาประเทศเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

การดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นภารกิจของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วย

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าหรือไม่

การดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นภารกิจของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วย ซึ่งรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

☐ **หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง**

☑ **ยุทธศาสตร์ชาติ ในเรื่อง** การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

☐ **แนวทางการปฏิรูปประเทศ**

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

ไม่อาจใช้มาตรการทางบริหารแต่เพียงอย่างเดียวได้ เพราะมาตรา ๖๕ และมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้การดำเนินการในเรื่องนี้ต้องจัดทำเป็นกฎหมาย

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมาย

มาตรา ๖๕ และมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีมีหน้าที่จัดให้มีกฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

☑ **ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจาก** การดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทตามร่างพระราชบัญญัตินี้ เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

☐ **ทยอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก**.....

☐ **ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก**.....

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

☑ **ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจาก** มาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีต้องจัดให้มีกฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ และดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับ

☐ **มีการทอดระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด**.....

☐ **ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด**.....

๓.๕ ถ้าจำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น

เนื่องจากมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้การดำเนินการในเรื่องนี้ต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ และการดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นภารกิจหน่วยงานของรัฐทุกหน่วย จึงไม่อาจบังคับใช้โดยข้อบัญญัติท้องถิ่นได้

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

☐ **ควบคุม (ข้ามไปข้อ ๓.๗)** ☑ **กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘)** ☐ **ส่งเสริม**

☐ **ระบบผสม (ทั้งควบคุมและส่งเสริม)**

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

เนื่องจากการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ เป็นการดำเนินการตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่วางไว้และแผนแม่บทที่จัดทำขึ้นตามยุทธศาสตร์ชาติ และเป็นการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ

ที่มีระบบการบริหารราชการที่แตกต่างกัน จึงต้องใช้ระบบการกำกับและติดตาม และจะกำหนดไว้ให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะขององค์กรหรือหน่วยงานแต่ละประเภท

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบการอนุมัติ การอนุญาต การจดทะเบียนหรือใช้ระบบอื่น.....

๓.๗.๒ ค่าธรรมเนียมมีความจำเป็นอย่างไร มีความคุ้มค่าต่อภาระที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร.....

๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการอนุมัติอนุญาตหรือไม่..... อย่างไร.....

๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่.....

๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่..... อย่างไร.....

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่

มีการใช้ระบบคณะกรรมการ

มีความจำเป็นอย่างไร

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและการติดตามประเมินผลเป็นเรื่องที่ต้องการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์อย่างสูงมาเป็นผู้ดำเนินการ จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มีคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติในแต่ละด้านขึ้น

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่

ไม่มีอำนาจซ้ำซ้อน

หากมีความซ้ำซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น

-

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่

มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา และรองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง คนที่สอง และคนที่สามตามลำดับ นอกจากนี้ ได้กำหนดให้ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ

เนื่องจากกระบวนการในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล จำเป็นต้องมีความเชื่อมโยงระหว่างการทำหน้าที่ของฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ อีกทั้งการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาจากหน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

การใช้ดุลพินิจตามร่างพระราชบัญญัตินี้มีเฉพาะในกรณีที่มีการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทเท่านั้น ซึ่งผู้ใช้ดุลพินิจจะต้องอยู่ภายใต้ระยะเวลาและวิธีการตามที่กฎหมายกำหนด และต้องพิจารณาเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดประกอบกับข้อเท็จจริงในการใช้ดุลพินิจด้วย

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

ไม่มีการกำหนดโทษทางอาญาและโทษทางปกครองไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่

ไม่มี

๔.๒ กรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

ไม่มี

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยจะเป็นผู้มีหน้าที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทที่กำหนดขึ้น

☑ **ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง**

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย

☐ **ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย**

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

☑ **ด้านเศรษฐกิจและสังคม**

- เชิงบวก

เมื่อมีการกำหนดเป้าหมายหรือแนวทางการพัฒนาประเทศในระยะยาวที่ชัดเจน จะทำให้การจัดทำแผนต่าง ๆ เป็นไปอย่างสอดคล้องและเกิดการบูรณาการกัน ซึ่งส่งผลดีต่อความต่อเนื่องในการพัฒนาประเทศและการบริหารราชการแผ่นดิน

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

หน่วยงานของรัฐและประชาชนทุกภาคส่วน

- เชิงลบ

ไม่มี เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้ มิได้มีผลใช้บังคับแก่ประชาชนโดยตรง แต่กำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และรวมถึงการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ไม่มี

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

ไม่มี

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

-

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นเพียงใด และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

เมื่อประเทศมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่ชัดเจนในระยะยาว ประชาชนและสังคมโดยรวมจะได้รับประโยชน์จากการพัฒนาดังกล่าว

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ โดยจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ ความต้องการ และความจำเป็นในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

การพัฒนาประเทศภายใต้แผนต่าง ๆ ของรัฐที่มีความสอดคล้องและบูรณาการกันและมีแนวทางการพัฒนาที่แน่นอน ย่อมเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางและแผนทางธุรกิจของผู้ประกอบการในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และส่งผลต่อความสะดวกในการประกอบกิจการและการกำหนดต้นทุนของกิจการจะมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อย เพียงใด

เมื่อมีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทขึ้นตามร่างพระราชบัญญัตินี้ จะทำให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมีเป้าหมาย และการจัดทำแผนต่าง ๆ ของรัฐจะมีความสอดคล้องและบูรณาการกัน และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน ซึ่งจะเป็นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนามากน้อยเพียงใด

เมื่อมีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขึ้น การวิจัยและการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติจะมีแนวโน้มและทิศทางที่ชัดเจน ซึ่งหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนที่มีหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาและวิจัยดังกล่าว

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

การปฏิบัติราชการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติจะทำให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐทั้งหมด มีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกันในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการพัฒนาประเทศ

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

ยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทที่จัดทำขึ้น จะก่อให้เกิดการบูรณาการแผนต่าง ๆ ของรัฐ ซึ่งรวมถึงการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณด้วย ย่อมทำให้รัฐสามารถควบคุมและลดการสูญเสียงบประมาณโดยไม่จำเป็นได้มากขึ้น

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่

ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ยุทธศาสตร์ชาติจะต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศไว้ และให้หน่วยงานของรัฐต้องรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ภายในเวลาและตามรายการที่สำนักงานฯ กำหนด แล้วให้สำนักงานฯ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ไม่ได้อยู่ในกำกับของฝ่ายบริหาร และรัฐสภาทราบต่อไป นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุกห้าปีเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งกลไกดังกล่าวจะทำให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติมีความต่อเนื่องและทันสมัยอยู่เสมอ อันจะเป็นประโยชน์โดยรวมต่อประชาชนและสังคม

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

ไม่มี เนื่องจากในปัจจุบันการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เป็นหน้าที่ที่หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่นแล้ว

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ จะทำให้การใช้งบประมาณในการดำเนินการตามปกติของหน่วยงานของรัฐมีประสิทธิภาพและเกิดการบูรณาการร่วมกัน รวมทั้งไม่ได้สร้างหรือกำหนดภาระหน้าที่แก่ประชาชน อย่างไรก็ดี โดยที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีภาระงานเพิ่มขึ้นที่ต้องดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ จึงอาจต้องพิจารณาเพิ่มกรอบอัตรากำลังหรือปรับโครงสร้างองค์กรเพิ่มเติม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาระงบประมาณที่เพิ่มขึ้นได้

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าต้องใช้ประมาณ ๑๕๐ อัตรา

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ อยู่ระหว่างการเสนอร่างพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. .... ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อขออนุมัติการปรับโครงสร้างและอัตรากำลังของ สศช. เพื่อรองรับภารกิจใหม่ที่ได้รับมอบหมายตามร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... โดยจะขอจัดตั้งสำนัก

ยุทธศาสตร์ชาติและปฏิรูปประเทศขึ้นใหม่และปรับปรุงโครงสร้างสำนักที่มีอยู่เดิมเพื่อรองรับบทบาทการวางแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว และภารกิจสนับสนุนการจัดประชุมคณะกรรมการฯ

อย่างไรก็ตาม ในระยะเริ่มต้นก่อนที่ร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับจะมีผลใช้บังคับนั้น สศช. ได้มอบหมายให้บุคลากรของ สศช. ที่มีอยู่ในปัจจุบันซึ่งมีองค์ความรู้และมีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เริ่มปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายเลขานุการไปพลางก่อนจนกว่าจะได้รับการจัดสรรอัตรากำลังเพิ่มเติม

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ จะต้องมีคุณวุฒิอย่างต่ำในระดับปริญญาตรี นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีตำแหน่งนักยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว มีความเข้าใจในบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลก มีความสามารถในการมองภาพอนาคต สามารถวิเคราะห์ความเชื่อมโยงมิติการพัฒนาด้านต่างๆ และสามารถวิเคราะห์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ตลอดจนมีความสามารถในการกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์และกำหนดทางเลือกยุทธศาสตร์ (Strategic Direction) รวมทั้งความสามารถในการสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้คำปรึกษา และสามารถประสานกับหน่วยงานต่างๆ ในการจัดทำแผนกระทรวง และกำหนดตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูป ตลอดจนสามารถติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนและแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ

(ค) งบประมาณที่คาดว่าต้องใช้ ในระยะห้าปี โดยแยกเป็นงบดำเนินงานและงบลงทุน

จะขอเพิ่มเติมทั้งสิ้น ๑,๐๐๐ ล้านบาท (เพื่อเป็นงบประมาณด้านบุคลากรและค่าเบี้ยประชุมกรรมการปีละประมาณ ๒๐๐ ล้านบาท ซึ่งเพิ่มเติมจากงบประมาณปกติของ สศช. ที่ได้รับอยู่ปีละประมาณ ๖๐๐ ล้านบาท)

๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณ หรือไม่ อย่างไร

ในร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... ไม่มีการขอจัดสรรอัตรากำลังและงบประมาณ แต่จะใช้งบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการของทั้ง ๒ คณะ

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

☑ **วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย**

สศช. ได้รับอนุมัติให้ดำเนินโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจและระดมความเห็นต่อยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งประกอบด้วยการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบวิดีทัศน์ infographic และเอกสารแผ่นพับ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๐ ในขณะเดียวกันตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ เป็นต้นมา มีการบรรยายเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐบาลและเอกชนมาอย่างต่อเนื่อง

☑ **การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน**

ในระหว่างการดำเนินการยกร่างยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ จะจัดให้มีช่องทางในการเผยแพร่และรับฟังความเห็นจากประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยการเผยแพรในเว็บไซต์ สื่อสิ่งพิมพ์ และเอกสารต่างๆ รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในระดับพื้นที่

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มี เนื่องจากไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ แต่ใช้กลไกในการบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐตามที่มีการจัดตั้งไว้อยู่แล้ว

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยจะเป็นผู้มีหน้าที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทที่กำหนดขึ้น

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีมีหน้าที่กำกับดูแลและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยต้องมีการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

☑เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
☑เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
☑ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
☑ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
☑ มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
☑ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
☑ มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง แต่ละขั้นตอนใช้เวลาในการดำเนินการเท่าใด

ในร่างกฎหมายนี้มิได้มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง แต่มีการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติไว้เพื่อให้ผู้มีหน้าที่ดำเนินการในแต่ละขั้นตอนมีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรม อย่างไร

ไม่มี

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อย่างไร
ไม่มี

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

(๑) คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยการกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนอื่นใด ตลอดจนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท โดยคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่กำกับดูแลและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการดังกล่าว ในกรณีหน่วยงานของรัฐเป็นองค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระหรือองค์กรอัยการ การกำกับดูแลให้ใช้วิธีการประสาน การปรึกษา หรือเสนอแนะต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าว

(๒) คณะรัฐมนตรีมีหน้าที่วางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ

(๓) หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อจัดทำเป็นรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีเสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี และรัฐสภาเพื่อทราบ โดยในกรณีที่มีเหตุอันควรรายงานให้รัฐสภาทราบเป็นการเฉพาะเรื่อง ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้องจัดทำรายงานต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเสนอรัฐสภาเป็นการเฉพาะเรื่องได้

(๔) ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาพิจารณารายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีหรือรายงานเฉพาะเรื่องที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอแล้วเห็นว่า หน่วยงานของรัฐมีการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท และหน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติโดยไม่มีเหตุอันสมควร สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี จะเป็นผู้มีมติส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

(๕) ในกรณีที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติพบว่ามีการดำเนินการใดของหน่วยงานของรัฐที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติต้องแจ้งให้หน่วยงานของรัฐนั้นทราบถึงความไม่สอดคล้องพร้อมด้วยข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง หากหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงภายในระยะเวลาที่กำหนด และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติต้องรายงานให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติทราบและเสนอคณะรัฐมนตรีให้พิจารณาสั่งการ หรือแจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ไม่ได้เป็นเป็นองค์กรในฝ่ายบริหารทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ หากหน่วยงานของรัฐนั้นยังไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงโดยไม่มีเหตุอันสมควร คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติก็มีหน้าที่ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

กำหนดให้มีวิธีการที่ประชาชนซึ่งพบหรือเห็นว่าหน่วยงานของรัฐดำเนินการไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท สามารถแจ้งเหตุดังกล่าวให้สำนักงานทราบได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๑๕ (๒) ให้คณะกรรมการกำหนดวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติและการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ	คณะกรรมการกำหนดวิธีการมีส่วนร่วมภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกาศใช้
มาตรา ๑๘ การประชุมของคณะกรรมการ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และคณะอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนดระเบียบภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกาศใช้
มาตรา ๑๙ การปฏิบัติหน้าที่และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะอนุกรรมการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนดระเบียบภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกาศใช้
มาตรา ๒๐ ในกรณีที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจำเป็นต้องได้ข้อมูลหรือมีการศึกษาเรื่องใด จะขอให้สำนักงานจ้างบุคคล สถาบันการศึกษา หรือสถาบันที่มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย เพื่อดำเนินการศึกษาค้นคว้าและจัดทำรายงานเรื่องดังกล่าวก็ได้ วิธีการจ้าง ค่าตอบแทน และประโยชน์ตอบแทนอื่นของบุคคลหรือสถาบันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการกำหนดระเบียบภายใน ๖๐ วัน หลังจากพระราชบัญญัติประกาศใช้
มาตรา ๒๓ ให้คณะรัฐมนตรีวางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ข้อเสนอแนะในการวางระเบียบตามวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระหรือองค์กรอัยการ ให้คณะกรรมการประสานและปรึกษากับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าวด้วย	คณะรัฐมนตรีวางระเบียบภายใน ๖๐ วันหลังจากพระราชบัญญัติประกาศใช้

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

☑ **มีการรับฟังความคิดเห็น** ☐ **ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น**

รายละเอียดของการรับฟังความคิดเห็นปรากฏตามสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นแนบท้าย

อนึ่ง เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ดังนั้น ข้อมูลที่ชี้แจงตามข้อ ๖. เกี่ยวกับความพร้อมของรัฐ และข้อ ๙. เกี่ยวกับการจัดทำกฎหมายลำดับรอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงจัดทำคำชี้แจงตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้แจ้งมา

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีแล้ว

(นายดิสทัต โหตระกิตย์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
เมษายน ๒๕๖๐

กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน
ฝ่ายกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖ - ๙ ต่อ ๑๖๖๖ (นายอรรถสิทธิ์ฯ)
โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๕๘
www.krisdika.go.th
www.lawreform.go.th

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....

---

๑. ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ)) ได้นำข้อมูลและผลการรับฟังความคิดเห็นดังต่อไปนี้ มาใช้ประกอบการพิจารณา

๑.๑ สรุปผลการสัมมนา เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติกับการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน ที่จัดโดยคณะกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน สภาปฏิรูปแห่งชาติ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๑)

๑.๒ รายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง "การจัดทำ การกำหนด และการขับเคลื่อนกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ" และร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ซึ่งสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้มีมติให้ความเห็นชอบ และได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๒)

๒. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในชั้นการให้ความเห็นชอบหลักการของร่างฯ โดยคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานของรัฐได้มีความเห็นและข้อสังเกต ดังต่อไปนี้

๒.๑ **กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ และสำนักงานอัยการสูงสุด** เห็นชอบหลักการของร่างฯ โดยไม่มีความเห็นหรือข้อสังเกตเพิ่มเติม

๒.๒ **คณะรัฐมนตรี**มีข้อสังเกต ดังนี้

(๑) การกำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและกรรมการปฏิรูปในคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน สมควรกำหนดให้มีอายุไม่เกินเจ็ดสิบห้าปีบริบูรณ์

(๒) องค์ประกอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติหรือคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน ควรเพิ่มเติมให้มีกรรมการโดยตำแหน่งซึ่งมาจากข้าราชการที่มาจากหน่วยงานด้านความมั่นคงในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และให้มีข้าราชการหรือบุคลากรภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนปฏิรูปประเทศด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้น

(๓) การกำหนดองค์ประกอบของแผนการปฏิรูปประเทศควรพิจารณาให้สามารถปฏิบัติได้และเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

(๔) คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านต้องมีการดำเนินการที่มีความเชื่อมโยงกันและมีความครอบคลุมและชัดเจนเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนปฏิรูปประเทศที่ได้ดำเนินการมาก่อนกฎหมายทั้งสองฉบับมีผลใช้บังคับ รวมทั้งควรนำความเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการเตรียมการยุทธศาสตร์ชาติ มาพิจารณาด้วย เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

(๕) เมื่อมีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติไปแล้วระยะหนึ่ง ควรมีการประเมินผลการดำเนินการควบคู่กับการพิจารณาปัจจัยแวดล้อมที่อาจเปลี่ยนแปลงไปเป็นระยะๆ เพื่อนำยุทธศาสตร์ชาติมาพิจารณาทบทวนให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

๒.๓ **สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี** มีความเห็นเพิ่มเติมว่า ในการจัดหน่วยงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ ควรมีการจัดให้สอดคล้องรับกับการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) ที่จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๖๐ โดยควรให้ครอบคลุมทั้ง ๕ ส่วน ดังนี้

(๑) การบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์

(๒) การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

(๓) การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

(๔) การดำเนินการเรื่องความสามัคคีปรองดอง

(๕) การกำกับดูแลด้านงบประมาณอย่างบูรณาการ

๒.๔ **สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ** มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) ควรสร้างความเข้าใจให้กับหน่วยงานของรัฐและสาธารณชนเกี่ยวกับลักษณะของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนและนำไปแปลงสู่การปฏิบัติได้ รวมถึงนำเสนอความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูป แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล รวมถึงกรอบการจัดสรรงบประมาณประจำปี แผนปฏิบัติราชการ และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกระทรวงและกรม และแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด แผนอำเภอ แผนท้องถิ่น/ชุมชน

(๒) ควรเร่งพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปในรูปแบบของการติดตามประเมินผลการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ สามารถติดตามประเมินผลการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกับแผนในระดับอื่นๆ ได้ เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานที่แสดงถึงผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบของการดำเนินงาน มุ่งประเมินผลเชิงบูรณาการในทุกมิติ ตั้งแต่ประเด็นการพัฒนา (Agenda) ภารกิจ (Function) และพื้นที่ (Area) และเป็นการติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์ตั้งแต่ก่อน-ระหว่าง-หลังการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การรายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปได้ตามที่ร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ กำหนด นำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานในระยะต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) ควรเตรียมความพร้อมในการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจากภาคส่วนต่าง ๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ทั้งในขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... และในขั้นตอนของการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูป โดยจัดให้มีการรับฟังความเห็นของประชาชนด้วยวิธีการที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้สะดวกและทั่วถึง และต้องแสดงข้อมูลที่เพียงพอแก่การที่ประชาชนจะเข้าใจและสามารถแสดงความคิดเห็นได้ด้วย

(๔) ควรให้ สศช. แก้ไขพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ ให้สอดคล้องกับภารกิจงานด้านการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติตามที่ได้รับมอบหมาย โดยปรับบทบาทให้เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการวางแผนที่สามารถชี้นำการพัฒนาได้ในทุกระดับ เป็นหน่วยงานขับเคลื่อนการพัฒนาระดับประเทศ ที่เชื่อมโยงภาค เมือง และชุมชน ประสานบูรณาการระหว่างหน่วยงานราชการ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศให้แก่ประชาชน มีประสิทธิภาพสูงในการติดตามและประเมินผลตั้งแต่ระดับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ไปจนถึงระดับปฏิบัติและระดับพื้นที่ และสามารถประสานให้หน่วยงานรัฐปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและแนวทางของแผนการปฏิรูปและยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๕ **สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ** มีความเห็นเพิ่มเติมว่า เป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างน้อยต้องมีเป้าหมายในด้านความมั่นคงของประเทศและการให้ความสำคัญกับการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ให้สอดคล้องและสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๖ **สำนักงบประมาณ** มีความเห็นเพิ่มเติมว่า สมควรให้มีการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๗ (๔) จาก “วงเงินงบประมาณ” เป็น “วงเงินงบประมาณครอบคลุมทุกแหล่งเงิน” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๓ ของร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... ที่บัญญัติ “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานที่เป็นของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือในรูปแบบอื่นใด ...”

๒.๗ **สำนักงานศาลยุติธรรม** มีข้อเกตว่า ในการกำหนดสภาพบังคับของแผนการปฏิรูปประเทศและสภาพบังคับของยุทธศาสตร์ชาติ ที่กำหนดให้องค์กรฝ่ายตุลาการมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศและให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยองค์กรฝ่ายตุลาการไม่ได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว อันอาจทำให้แผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระในองค์กรฝ่ายตุลาการ ทั้งในส่วนของการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการภายในองค์กร ดังนั้น ควรกำหนดให้องค์กรฝ่ายตุลาการมีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรฝ่ายตุลาการ ดังนี้

แนวทางที่ ๑ ให้องค์กรฝ่ายตุลาการร่วมกันจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรฝ่ายตุลาการ นำเสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ เพื่อพิจารณารวมเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศต่อไป

แนวทางที่ ๒ ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศนำยุทธศาสตร์ ข้อเสนอแนะ แนวทางหรือแผนการปฏิรูปประเทศในส่วนขององค์กรฝ่ายตุลาการ ซึ่งได้รับข้อมูลจากองค์กรฝ่ายตุลาการแต่ละศาลเป็นหลัก ในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรฝ่ายตุลาการต่อไป

๒.๘ **กระทรวงมหาดไทย** มีข้อสังเกตส่งมาภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติว่าร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... ควรกำหนดให้

องค์ประกอบของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศมีข้าราชการเป็นกรรมการโดยตำแหน่งหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีจำนวนตามความเหมาะสมและความเกี่ยวข้องกับการปฏิรูปในแต่ละด้าน เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดการบูรณาการจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

๒.๙ **กระทรวงยุติธรรม** มีข้อสังเกตส่งมาภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติดังนี้

(๑) มาตรา ๑๔ ของร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ กำหนดองค์ประกอบของกรรมการปฏิรูปซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคมที่มีความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ ซึ่งเมื่อพิจารณาโครงสร้างการดำเนินงานและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแล้วจะเห็นว่า คณะกรรมการมีความสำคัญในการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ อย่างมาก แต่อย่างไรก็ดี ร่างพระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติถึงกระบวนการสรรหา การได้มาของบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้าใจกลไกการมีอยู่ของคณะกรรมการและมีส่วนร่วมหรือโอกาสในการร่วมกันปฏิรูปประเทศ จึงเห็นควรที่จะได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการได้มาซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ทั้งในส่วนคุณสมบัติ หลักการสรรหา หรือกระบวนการได้มาของกรรมการไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้หรือกำหนดขึ้นในกฎหมายลำดับรอง

(๒) มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ ของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... กำหนดมาตรการในกรณีมีการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท แบ่งออกเป็นสองกรณี ได้แก่ กรณีที่หนึ่ง สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาพิจารณารายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีแล้วเห็นว่า หน่วยงานของรัฐไม่ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท ให้สภานั้นมีมติส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเห็นว่าข้อกล่าวหามีมูล ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งให้ผู้นั้นพักราชการหรือพักงาน หรือสั่งให้ออกจากราชการ หรือออกจากงานไว้ก่อน หรือสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง และกรณีที่สอง เมื่อปรากฏต่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่า หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท ให้แจ้งต่อหน่วยงานนั้นทราบถึงความไม่สอดคล้องและข้อเสนอในการแก้ไขปรับปรุง หากหน่วยงานไม่แก้ไขปรับปรุงหรือไม่แจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติรายงานต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการ หรือแจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ต่อไป หากหน่วยงานของรัฐนั้นไม่ดำเนินการ ให้ถือว่าเป็นการจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย และให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการต่อไป ซึ่งเงื่อนไขในการส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งสองกรณีดังกล่าวนั้น ยังไม่มีกลไกเพียงพอและเหมาะสมในการตรวจสอบกลั่นกรองการดำเนินการของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐว่าเป็นการจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนและวินิจฉัยกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งในการยุติธรรม หรือความผิดที่เกี่ยวข้องกันเท่านั้น โดยมีบทกำหนดโทษตามประมวลกฎหมายอาญาเท่านั้น ดังนั้น การกำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีความผิดและโทษตามพระราชบัญญัตินี้ จึงไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ นอกจากนี้ มาตรการดังกล่าวยังเป็นมาตรการที่ไม่ได้สัดส่วน เนื่องจากความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่น ๆ อาทิ งบประมาณ บุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศ สถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศและบริบทของสังคม อีกหลายประการประกอบด้วย ซึ่งควรได้พิจารณาให้รอบคอบ

๒.๑๐ **สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ** ได้แจ้งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ส่งมาภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ ดังนี้

(๑) กรณีตามมาตรา ๒๕ ที่ระบุให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐให้แล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลาหนึ่งปี และมาตรา ๒๙ ที่ระบุให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาและมีมติให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาตินั้น เห็นว่า กรอบระยะเวลาดังกล่าว ควรมีความยืดหยุ่น ไม่ควรมีสภาพบังคับเด็ดขาด และสมควรกำหนดกรอบการขยายระยะเวลาดังกล่าวตามความยากง่ายหรือความซับซ้อนของคดีด้วย

(๒) กรณีตามมาตรา ๒๖ ที่ระบุว่า ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามวรรคสองโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐจงใจไม่ปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวไม่ชัดเจนว่ามีสภาพบังคับในทางวินัย ทางอาญา หรือทั้งทางวินัยและทางอาญา เนื่องจากการกระทำที่เป็นความผิดทางอาญา จะต้องมีองค์ประกอบเกี่ยวกับเจตนาของผู้กระทำผิด ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการตีความ จึงเห็นสมควรกำหนดขอบเขตหรือความหมายของคำว่า “โดยไม่มีเหตุอันสมควร” ไว้ให้ชัดเจน และควรจะกำหนดข้อยกเว้นความรับผิดดังกล่าวในกรณีที่การไม่ดำเนินการนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัย

(๓) กรณีตามมาตรา ๒๙ ที่ระบุให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยว่า มติของคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยให้ฟังข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามที่ปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญนั้น เห็นว่า บทบัญญัติมาตราดังกล่าวไม่สมควรที่จะกระทบต่อความเป็นอิสระของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะไต่สวนและวินิจฉัยตามที่รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด

๓. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ)) ได้พิจารณาความเห็นและข้อสังเกตดังกล่าวแล้ว ได้พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมร่างฯ ในแต่ละประเด็น สรุปได้ดังนี้

๓.๑ **ร่างมาตรา ๑๑ (การแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติ)** ได้แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติตามรอบระยะเวลาในร่างมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง โดยกำหนดให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจัดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุกห้าปี เพื่อให้เป็นไปตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีที่เห็นว่าควรมีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติเมื่อมีการดำเนินการไประยะหนึ่งแล้ว

๓.๒ **ร่างมาตรา ๑๒ (องค์ประกอบและคุณสมบัติของกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ)** ได้แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติให้มีรองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการคนที่สาม และให้มีกรรมการโดยตำแหน่งซึ่งมาจากข้าราชการที่มาจากหน่วยงานด้านความมั่นคง รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติให้มีอายุไม่เกินเจ็ดสิบห้าปี โดยกำหนดให้การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว ให้คำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และความหลากหลายของช่วงอายุด้วย เพื่อให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี

๓.๓ **ร่างมาตรา ๑๕ (หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ)** เพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการกำกับดูแลการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้มีความเชื่อมโยงระหว่างคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน ตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี

๓.๔ **ร่างมาตรา ๑๖ (การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ)** เพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมหรือภารกิจขององค์กรอิสระ ให้แต่งตั้งผู้แทนจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการด้วย เพื่อให้องค์กรฝ่ายตุลาการและองค์กรอิสระเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณายุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว ทั้งนี้ ตามข้อสังเกตของสำนักงานศาลยุติธรรม

๓.๕ **ร่างมาตรา ๒๘ (บทเฉพาะกาล)** แก้ไขเพิ่มเติมบทเฉพาะกาล โดยได้เพิ่มให้มีการนำความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดองมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในวาระเริ่มแรก ตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี

รายงาน
ของ
คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่อง “การจัดทำ การกำหนด และการขับเคลื่อน
กฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ”
และร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....

สำนักกรรมาธิการ ๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด่วนที่สุด (สำเนา)

ที่ (สปท) ๑๗๕/๒๕๕๙

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอู่ทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมาธิการดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....
จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน นั้น ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	ประธานกรรมาธิการ
๒. พลเอก อภิชาต เพ็ญกิตติ	รองประธานกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	รองประธานกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. พลเอก วัฒนา สรรพานิช	ที่ปรึกษากรรมาธิการ
๕. พลเอก ธวัช จารุกลัส	ที่ปรึกษากรรมาธิการ
๖. พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล	โฆษกกรรมาธิการ
๗. นางถวิลวดี บุรีกุล	โฆษกกรรมาธิการ
๘. นางเบญจวรรณ สร่างนิทร	กรรมาธิการ
๙. พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	กรรมาธิการ
๑๐. พลอากาศเอก อนาวิล ภิรมย์รัตน์	กรรมาธิการ
๑๑. นายธงชัย ลืออดุลย์	กรรมาธิการ
๑๒. นายอภินันท์ ชื่อธานุวงศ์	กรรมาธิการ
๑๓. พลโท ธงชัย สาระสุข	กรรมาธิการ
๑๔. นายเดชาภิวัฒน์ ณ สงขลา	กรรมาธิการ
๑๕. นายพงศ์ศักติ์ฐ์ เสมสันต์	กรรมาธิการ
๑๖. พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงศ์	กรรมาธิการ
๑๗. นายธานินทร์ ผะเอม	กรรมาธิการ
๑๘. พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	กรรมาธิการ
๑๙. พลโท สุรเดช เฟื่องเจริญ	กรรมาธิการ

๒๐. พลโท สสิน ทองภักดี	กรรมาธิการ
๒๑. พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ์	เลขานุการกรรมาธิการ
๒๒. นายอนุสิษฐ คุณากร	เลขานุการกรรมาธิการ
๒๓. นายศานิตย์ นาคสุขศรี	เลขานุการกรรมาธิการ

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษา รายงานเรื่อง "การจัดทำ การกำหนด และการขับเคลื่อนกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ" (พร้อมด้วยร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....) ตามแผนการปฏิรูปของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินเสร็จแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอได้โปรดส่งรายงานดังกล่าว พร้อมร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ

(ยงยุทธ สาระสมบัติ)
ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

สำนักกรรมาธิการ ๒
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๑๐
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๑๐

สำเนาถูกต้อง

ว่าที่ร้อยตำรวจตรี

(อาพัทธ์ สุขะนันท์)
ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๒

ลภัสรดา/ร่าง
รวีวรรณ/พิมพ์
ประสิทธิผล/ตรวจ

สารบัญ

รายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน เรื่อง "การจัดทำ การกำหนด และการขับเคลื่อนกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ"

๑. ความนำ ๑

๒. ยุทธศาสตร์ชาติและความสำเร็จในการพัฒนา : ประสบการณ์ของนานาประเทศ ๓

๓. ประเด็นการขับเคลื่อนการปฏิรูป ๘

๔. วิธีการพิจารณาศึกษา ๙

๕. สรุปผลวิธีการศึกษาและการกำหนดกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ ๑๑

๖. โครงสร้างกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ ๒๑

๗. วิธีการปฏิรูป : การขับเคลื่อนการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๕

๘. กำหนดเวลาการปฏิรูป ๒๙

๙. แหล่งที่มาของงบประมาณ/เงื่อนไขสำคัญของความสำเร็จ ๒๙

๑๐. หน่วยงานรับผิดชอบ ๓๐

๑๑. บทสรุป ๓๐

๑๒. ร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๓๒

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อ

๑. คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ในคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๒. คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๓. ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ภาคผนวก ข สาระสำคัญของแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมชาติ ฉบับที่ ๑๒ ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ภาคผนวก ค รายชื่อเอกสารอ้างอิงที่สำคัญ

ภาคผนวก ง ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ซึ่งผ่านความเห็นชอบของสภาปฏิรูปแห่งชาติ กับร่างที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติดำเนินการแก้ไข

รายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
เรื่อง "การจัดทำ การกำหนด และการขับเคลื่อนกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ"

---

๑. ความนำ

๑.๑ แผนการปฏิรูป

การจัดทำ การกำหนด และการขับเคลื่อนกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๒ สภาพปัญหา

ความจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ชาติเพื่อนำการพัฒนาและการบริหารราชการแผ่นดินไปสู่การพัฒนาประเทศไทยในอนาคตอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน มีดังนี้

(๑) การพัฒนาประเทศไทยขาดความต่อเนื่อง เพราะเมื่อเปลี่ยนรัฐบาล นโยบายหลักของการพัฒนาก็จะเปลี่ยน ทั้งที่มีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาแล้ว ๑๑ ฉบับ ในช่วงหลัง ๆ ฝ่ายการเมืองมีอิทธิพลเหนือแผนพัฒนาฯ ในการกำหนดนโยบาย ซึ่งส่วนใหญ่มักมุ่งหวังประโยชน์เฉพาะช่วงระยะของรัฐบาลนั้น ๆ มากกว่าประโยชน์ของประเทศระยะยาว นอกจากนี้ กรรมการในคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกินกว่ากึ่งหนึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยฝ่ายการเมือง

(๒) ประเทศไทยมีแผนพัฒนาและแผนยุทธศาสตร์ที่หลากหลายกระจัดกระจายไปตามกระทรวง หน่วยงานต่าง ๆ มีการจัดทำแผนและยุทธศาสตร์ระยะต่าง ๆ ที่เป็นเอกเทศ เช่น กระทรวงศึกษาธิการมีกรอบแผนอุดมศึกษา ระยะ ๑๕ ปี กระทรวงพลังงานมีแผนพัฒนาพลังงาน มากกว่า ๑ แผน ได้แก่ แผนพัฒนาพลังงานทดแทน ๑๕ ปี แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้า ๒๐ ปี กระทรวงอุตสาหกรรมมีแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย๒๐ ปี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีแผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๐ ปี กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพยายามจะมีแผน ๒๐ ปี แต่ยังไม่เป็นรูปธรรมมากนัก ฯลฯ ทั้งนี้ การที่หน่วยงานต่าง ๆ มีการจัดทำแผนเพื่อมุ่งพัฒนารายสาขา ส่งผลให้แผนพัฒนาเหล่านั้นขาดการบูรณาการ และจัดลำดับความสำคัญเป็นองค์รวมของการพัฒนาประเทศ แม้จะมีความพยายามที่จะบูรณาการแผนต่าง ๆ แต่อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามกฎหมายไม่ครอบคลุมทุกมิติที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ

(๓) การจัดสรรและการใช้งบประมาณในการพัฒนาประเทศของไทยเป็นการดำเนินการแบบแยกส่วน โดยงบประมาณของส่วนราชการได้รับการพิจารณาโดยสำนักงบประมาณ (สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี) เป็นหลัก การลงทุนเพื่อพัฒนาประเทศขาดความต่อเนื่อง ผันแปรไปตามนโยบายของรัฐบาลแต่ละสมัย ส่วนงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจซึ่งใช้งบประมาณจำนวนมหาศาล จะถูกพิจารณาโดยคณะกรรมการบริหารของหน่วยรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ เป็นหลัก แม้จะมีสำนักนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สังกัดกระทรวงการคลัง) กำกับดูแล แต่ส่วนใหญ่เป็นการพิจารณาแยกส่วนเฉพาะแต่ละรัฐวิสาหกิจ

(๔) การกำหนดอนาคตของชาติที่ผ่านมากระทำโดยภาครัฐเป็นส่วนใหญ่ โดยส่วนมากเป็นเพียงการแถลงทิศทางนโยบาย ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตามรัฐบาล ยังไม่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทยที่มีภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้าร่วมอย่างจริงจัง การดำเนินการที่ผ่านมาอาจให้ภาคเอกชนเข้าร่วมบ้าง แต่ภาคประชาชนเกือบไม่มีส่วนร่วมโดยตรงแต่อย่างใด

(๕) ประเทศพัฒนาแล้วจะมียุทธศาสตร์ชาติซึ่งยึดวัตถุประสงค์หลักแห่งชาติเป็นแม่บทหลัก แม้แต่ประเทศพัฒนากว่า ๖๐ ประเทศทั่วโลกก็มียุทธศาสตร์ชาติเป็นทางการ เพื่อเป็นกรอบการกำหนดนโยบาย กำหนดทิศทางการพัฒนา การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดสรรงบประมาณ ฯลฯ แต่ประเทศไทยยังไม่มีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติเป็นทางการ ทำให้การพัฒนาประเทศยังล้าหลัง กระทั่งล้าหลังกว่าประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกันเอง ทั้งที่วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ได้มีการศึกษาและกำหนดยุทธศาสตร์ชาติโดยนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) มากกว่า ๕๐ ปี แต่ไม่ได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ต่อประเทศเท่าที่ควร

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปฏิรูปกระบวนการพัฒนาประเทศและการบริหารราชการแผ่นดินต่อเนื่องจากคณะกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้ผลักดันให้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ และได้เสนอคำขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... โดยให้ยุทธศาสตร์ชาติมีความสำคัญควบคู่กับแนวนโยบายแห่งรัฐ และจำเป็นต้องมีการตรากฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นเสมือนแผนการบินสำหรับประเทศเพื่อการพัฒนาประเทศและการบริหารราชการแผ่นดินในอนาคตสามารถขับเคลื่อนอย่างมีเอกภาพและทรงพลัง (โปรดดูภาพที่ ๑ ประกอบ) ทั้งนี้ เนื่องจากการพัฒนาประเทศต้องมียุทธศาสตร์ชาติ ประเทศต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ระยะยาวอย่างน้อย ๒๐ ปี โดยคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ เป็นยุทธศาสตร์ที่ได้รับการยอมรับ ความเห็นชอบ และความเข้าใจร่วมกันของทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เมื่อมีการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจนและพิจารณากำหนดยุทธศาสตร์ของกลุ่มภารกิจด้านต่าง ๆ แล้ว จึงสามารถกำหนดเป็นแผนพัฒนากลุ่มภารกิจแต่ละช่วงเป็นแผนประเทศระยะกลาง คือ ระยะ ๕ ปี โดยมีการบูรณาการแผนพัฒนากลุ่มภารกิจต่าง ๆ (ไม่ใช่แผนพัฒนารายกระทรวง) ทั้งส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ โดยในการพัฒนาประเทศแต่ละช่วงเวลามีการติดตามประเมินผลและปรับแก้ตามความจำเป็น ซึ่งจะมีกลไกและกระบวนการในการติดตามประเมินผลตามที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายและมีการใช้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกรอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาร่วมกัน จึงจำเป็นต้องมีการจัดตั้งองค์กรระดับชาติที่เป็นองค์กรที่เป็นอิสระจากฝ่ายการเมือง และเป็นกลไกในการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่สะท้อนความต้องการของชาติและประชาชน

แผนภาพที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ : แผนที่การบินและหางเสือ

ยุทธศาสตร์ชาติ และการบริหารราชการแผ่นดิน จะนำประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

หมายเหตุ ปรับปรุงจากเอกสารการปฏิรูปประเทศไทยสู่อนาคต ๒๕๗๕ สภาปฏิรูปแห่งชาติ

๒. ยุทธศาสตร์ชาติและความสำเร็จในการพัฒนา : ประสบการณ์ของนานาประเทศ

การบริหารราชการแผ่นดินและการพัฒนาประเทศอย่างเป็นระบบและเต็มศักยภาพ จำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ชาติเป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศระยะยาว และมีการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม ซึ่งเป็นหัวใจของการขับเคลื่อนการพัฒนาและการบริหารราชการแผ่นดิน ดังตัวอย่างความสำเร็จของประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนาหลายประเทศ สำหรับตัวอย่างประเทศในกลุ่มอาเซียนและประเทศต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศอันเป็นผลมาจากการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติที่ชัดเจนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

๒.๑ ประเทศสิงคโปร์ที่มีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ และเข้าใจถึงจุดอ่อนของประเทศว่า สิงคโปร์ที่เป็นประเทศขนาดเล็ก ขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติถึงขนาดน้ำจืดยังมีไม่พอใช้ อีกทั้งที่ตั้งถูกขนาบด้วยประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซียที่เป็นประเทศใหญ่ในอาเซียน ในยุคก่อตั้งประเทศ ยังเผชิญปัญหาการคุกคามของลัทธิคอมมิวนิสต์ มีโอกาสสูงที่จะถูกจีนแทรกแซง รวมถึงปัญหาชนชาติพันธุ์ ทั้งจีน อินเดีย และมาเลย์ อย่างไรก็ตาม ผู้นำสิงคโปร์มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศ ตระหนักว่าควรแก้ไขที่จุดใด ควรเสริมเพิ่มเติมส่วนไหน และสามารถกำหนดทิศทางประเทศให้ก้าวไกลได้อย่างไร รัฐบาลสิงคโปร์จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์ประเทศสู่อนาคตและกำหนดแผนด้านต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศเดินสู่ความก้าวหน้า และได้มีการดำเนินงานตามแผนอย่างเคร่งครัด แม้ว่าสิงคโปร์จะมีข้อจำกัดและปัญหาอุปสรรคมาก แต่ก็ไม่เคยย่อท้อต่อข้อด้อยที่มีอยู่ ในทางตรงข้าม

ได้กำหนดเป้าหมาย ไม่ว่าอย่างไรประเทศสิงคโปร์ต้องอยู่รอดและเจริญก้าวหน้าเหนือมาเลเซียที่ได้แยกตัวออกมาให้ได้ ดังนั้น เมื่อไม่มีทรัพยากรทางธรรมชาติมาก ก็หันไปพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นข้อเด่น จึงเห็นได้ว่า **ตลอดเวลาตั้งแต่ก่อตั้งประเทศมา สิงคโปร์มุ่งไปที่การศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีระเบียบวินัยโดยตลอด** เพราะสามสิ่งนี้ คือรากฐานสำคัญของทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพในช่วงต้น และในยุคต่อมา สิงคโปร์ได้ปรับเพิ่มเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติ โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า ในปี ค.ศ. ๒๐๑๘ สิงคโปร์จะเป็นศูนย์กลางหลักในเครือข่ายโลกเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจที่สำคัญทั่วโลก เป็นเมืองชั้นนำของโลกในด้านบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ (Talent) ด้านวิสาหกิจ (Enterprise) และด้านนวัตกรรม (Innovation) หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องได้ตั้งพันธกิจเพื่อขับเคลื่อนประเทศให้บรรลุเป้าหมายเหล่านี้ ทั้งด้านอุตสาหกรรม บริการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ โดยเฉพาะการบ่มเพาะเยาวชนผู้ที่มีความสามารถพิเศษสู่การพัฒนาสู่ความเป็นอัจฉริยภาพด้านต่าง ๆ การส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง[๗] ซึ่งในปัจจุบัน ประชากรสิงคโปร์ได้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการดำเนินธุรกิจด้วยความรู้และทักษะ จนทำให้เป็นหนึ่งในประเทศที่พัฒนาแล้ว ขณะที่ประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคนี้ที่มีทรัพยากรธรรมชาติมากกว่า ยังคงเป็นประเทศกำลังพัฒนากันต่อไป

๒.๒ ประเทศมาเลเซียที่ได้เริ่มประกาศยุทธศาสตร์ชาติที่เป็นวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศตั้งแต่ ปี ค.ศ. ๑๙๙๑ (พ.ศ. ๒๕๓๔) โดยวางเป้าหมายว่า ประเทศมาเลเซียจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในปี ค.ศ. ๒๐๒๐ (พ.ศ. ๒๕๖๓) มีการกำหนด "วิสัยทัศน์ ๒๐๒๐" (Wawasan 2020) ของมาเลเซีย ไว้ดังนี้ **"มาเลเซียจะเป็นประเทศพัฒนาอุตสาหกรรมที่พึ่งพาตนเองได้ภายในปี ค.ศ. ๒๐๒๐" เมื่อกำหนดยุทธศาสตร์ชาติและประกาศเป้าหมายแล้ว รัฐบาลมาเลเซียทุกรัฐบาลต้องทำงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาติดต่อกัน ๓๐ ปี** โดยพัฒนาภาพรวมของประเทศ ทุกส่วนของวิถีชีวิตพลเมือง ตั้งแต่เรื่องความเจริญมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ความสุขสมบูรณ์ในสังคม ประชาชนมีการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานระดับโลก (World Class Education) พัฒนาการเมืองให้มีความมั่นคง และประเทศชาติและประชาชนดำเนินชีวิตอย่างมีดุลยภาพทางจิตใจ เพื่อที่จะให้บรรลุเป้าหมายแห่ง "วิสัยทัศน์ ๒๐๒๐"[๒] ดังนั้น เมื่อนายกรัฐมนตรี ดร. มหาเธร์ โมฮัมหมัด ได้ประกาศให้ใช้ยุทธศาสตร์นี้แล้ว นายกรัฐมนตรีที่บริหารประเทศต่อมาอีกสองท่าน คือ นายกรัฐมนตรีอาหมัด บาดาวี ที่เพิ่งพ้นจากตำแหน่งไปเมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๙ และนายกรัฐมนตรีนาจิบ ราซัค คนปัจจุบัน ได้นำรัฐบาลมาเลเซียมุ่งสู่เป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ๒๐๒๐ เช่นเดิม โดยพยายามปรับการปฏิบัติงานให้ได้ตามยุทธศาสตร์ พร้อมทั้งประกาศนโยบายความเป็นหนึ่งเดียวของสังคม หรือนโยบาย "1 Malaysia" แม้ว่าที่ผ่านมา มาเลเซียจะต้องฝ่าฟันวิกฤต

---

[๗] สาธิต วงศ์อนันต์บนท์. "ยุทธศาสตร์ประเทศไทย" บทความวิชาการ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ (ข้อมูลจาก www.library.senate.go.th/document/.../5358708_0002.PDF สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๘)

[๒] วิสัยทัศน์ ๒๐๒๐ กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและยังกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิบัติ ๙ ประการ คือ ๑. สร้างสังคมมาเลเซียให้หลอมรวมเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ที่หลากหลายเป็นหนึ่งเผ่าพันธุ์ เรียกว่าเผ่าพันธุ์มาเลเซีย (Malaysian Race) (แทนที่จะแยกกันอยู่เป็นเผ่าพันธุ์มาเลย์ จีน อินเดีย ฯลฯ อย่างที่เคยเป็นมาและยังเป็นอยู่ในปี ค.ศ. ๑๙๙๐) ๒. สร้างสังคมมาเลเซียที่เป็นอิสระเสรีในเชิงความรู้สึกนึกคิดหรือ "จิตวิทยา" เป็นสังคมที่พัฒนาแล้วอย่างมีความมั่นคง ๓. สร้างสม เสริมส่ง และคุ้มครองสังคมประชาธิปไตยที่มีวุฒิภาวะ เป็นสังคมประชาธิปไตยที่เจริญแล้ว ๔. สถาปนาสังคมที่เปี่ยมด้วยศีลธรรมและจริยธรรมอย่างสมบูรณ์ ๕. สร้างสังคมที่มีอุดมการณ์เสรีนิยมและอดทนต่อกันอย่างมีวุฒิภาวะ ๖. สร้างสังคมที่มีฐานความคิดเป็นวิทยาศาสตร์และคิดอย่างก้าวหน้า ๗. สร้างสังคมที่ห่วงใยเอื้ออาทรต่อกันและกันอย่างสมบูรณ์ ๘. สร้างหลักประกันให้มีความยุติธรรมในสังคมทางด้านเศรษฐกิจ เป็นสังคมที่มีการจัดการกระจายความมั่งคั่งของชาติให้ทั่วถึงและเป็นธรรม และ ๙. สร้างสังคมที่มั่งคั่งอุดมสมบูรณ์ ด้วยระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันกันอย่างสมบูรณ์ เป็นระบบเศรษฐกิจที่มีพลวัตรสูง มีความยืดหยุ่นและมีความตื่นตัวศึกคักตลอดเวลา

เศรษฐกิจในช่วงต่าง ๆ ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในภาครัฐและเอกชนก็ยังเดินหน้าพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ คาดกันว่า ในปี ค.ศ. ๒๐๒๐ ที่เหลือเวลาอีกเพียง ๕ ปี เท่านั้น มาเลเซียก็จะก้าวเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วแน่นอน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม และจะนับเป็นประเทศที่สองในอาเซียนต่อจากสิงคโปร์ที่จะได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว

๒.๓ พัฒนาการและแนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติของประเทศออสเตรเลีย รูปแบบหรือกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติของประเทศออสเตรเลีย ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงผลลัพธ์หรือยุทธศาสตร์ชาติที่เกิดจากการกระบวนการและขั้นตอนที่ได้ผ่านการคิด วิเคราะห์ พิจารณา ไตร่ตรอง และประสานงานร่วมกันอย่างครอบคลุมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องของรัฐบาล ในกระบวนการหรือขั้นตอนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติของออสเตรเลียนั้นจะให้ความสำคัญกับการผนวกรวมเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบควบคุมเครื่องมือหรือกลไกทางด้านงบประมาณเข้าไว้ด้วยกันในทุกขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจ นอกจากนั้นหลักการในการวิเคราะห์ความเสี่ยง (The Risk Analysis Concept) ได้มีการดำเนินการจัดทำขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในขั้นตอนการร่วมเสนอความคิดเห็นต่อประเด็นปัญหาและเรื่องสำคัญอื่น ๆ ด้วย

๒.๔ พัฒนาการและแนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติของประเทศบราซิล (The Brazilian 2008 National Strategy of Defense : NSD) ถือเป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกที่ถูกจัดขึ้นในกลุ่มประเทศลาตินอเมริกา บราซิลได้พัฒนากระบวนการและขั้นตอนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขึ้นอย่างเป็นระบบ และในยุทธศาสตร์ชาติได้มีการให้ข้อมูลที่จำเป็นต่อการวางแผนเพื่อการเริ่มต้นในขั้นการปฏิบัติต่อกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๕ พัฒนาการและแนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติของประเทศสหราชอาณาจักร พัฒนาการที่เห็นได้อย่างชัดเจนในด้านพัฒนาการการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติของประเทศสหราชอาณาจักรได้เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๐๗ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการผนวกรวมและการจัดระเบียบในส่วนของเครื่องมือ (Means) ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ การใช้ประโยชน์จากกระบวนการ การประเมินความเสี่ยงของชาติด้านความมั่นคง (The National Security Risk Assessment : NSRA) เพื่อการวิเคราะห์ความเสี่ยงและผลประโยชน์ของชาติที่เกี่ยวข้อง

๒.๖ พัฒนาการและแนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา (The US National Security Strategies : NSS) ถือเป็นเอกสารด้านความมั่นคงระดับชาติที่เกิดจากกระบวนการและขั้นตอนที่ได้ผ่านการคิดวิเคราะห์ การพิจารณาไตร่ตรอง และการประสานงานร่วมกันอย่างครอบคลุมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องของรัฐบาลเพียงฉบับเดียวที่ได้จัดพิมพ์ขึ้นมา The NSS ถูกพัฒนาขึ้นโดยผ่านการติดต่อประสานงานกันระหว่างและจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจด้านความมั่นคงของชาติ ทั้งจากปัญหาและภัยคุกคามจากภายในประเทศและจากภายนอกประเทศสหรัฐ

๒.๗ พัฒนาการและแนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติของประเทศแอฟริกาใต้ (The South Africa White Paper and The South African Defense Review) เป็นเอกสารสำคัญที่มีส่วนช่วยให้แอฟริกาผ่านพ้นอุปสรรคและปัญหานานาประการที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงในยุคแบ่งแยกสีผิว เอกสารทั้งสองฉบับดังกล่าวได้**กำหนดยุทธศาสตร์ระดับชาติเพื่อการพัฒนา และปฏิรูปบทบาทและหน้าที่ของกองทัพต่อสังคม รวมถึงแนวทางการดำเนินตามยุทธศาสตร์ชาติโดยใช้การทหารเป็นเครื่องมือปฏิบัติในระยะสั้นและระยะกลาง**

นอกจากนั้นในกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติของแอฟริกาใต้ ฝ่ายกฎหมายของรัฐบาลและภาคประชาสังคมเป็นภาคส่วนที่สำคัญมีส่วนร่วมและให้การสนับสนุน

๒.๘ ตัวอย่างยุทธศาสตร์ของชาติมหาอำนาจ ปี ค.ศ. ๒๐๑๔

ประเทศมหาอำนาจในโลกซึ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาประเทศ โดยจากรายงานที่ พลตรี ดร.ไชยอนันต์ จันทคณานุรักษ์ ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้รวบรวมยุทธศาสตร์ชาติของมหาอำนาจ ปี ค.ศ. ๒๐๑๔ จำนวน ๔ ประเทศ ได้แก่ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และฝรั่งเศส สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(๑) ยุทธศาสตร์ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ครอบคลุมนโยบายด้านเศรษฐกิจ ซึ่งแบ่งนโยบายเฉพาะด้านเป็น ๖ ด้าน นโยบายด้านสังคม แบ่งนโยบายเฉพาะด้านเป็น ๖ ด้าน และ นโยบายด้านการป้องกันประเทศ แบ่งนโยบายเฉพาะด้านเป็น ๔ ด้าน ประเทศจีนได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศระยะ ๕ ปี ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศ ปัจจุบันคือแผนพัฒนาฉบับที่ ๑๒ (โปรดดูรายละเอียดในภาคผนวก ข) ในขณะที่ประเทศไทยอยู่ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ แม้ประเทศไทยจะมีแผนพัฒนาช้ากว่าประเทศจีนประมาณ ๕ ปี แต่ระดับการพัฒนาของประเทศไทยแตกต่างกว่าประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างมาก ประเด็นสำคัญประการหนึ่งน่าจะเป็นประเด็นความต่อเนื่องของแผนพัฒนาของสองประเทศ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ ของประเทศจีน แบ่งเป็น ๑๖ หมวด รายละเอียดปรากฏตามหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๑๓๐๔/ว.๒๒๖๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๓ เรื่อง "แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะ ๕ ปี (๒๕๕๔-๒๕๕๘) ฉบับที่ ๑๒ ของจีน" (โปรดดูรายละเอียดในภาคผนวก ข) โดยมีหมวดที่น่าสนใจคือ

(๑.๑) หมวดที่ ๑ การปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาโดยสร้างมิติใหม่ด้านการพัฒนาวิทยาศาสตร์

(๑.๒) หมวดที่ ๗ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่เน้นด้านวิทยาศาสตร์และการศึกษา

(๑.๓) หมวดที่ ๙ แก้ปัญหารากฐานและปัญหารูปธรรมโดยเสริมสร้างและสร้างสรรค์การบริหารกิจการด้านสังคม

(๑.๔) หมวดที่ ๑๕ ความกลมเกลียวระหว่างกองทัพและประชาชนโดยเสริมสร้างการพัฒนาความคิดและการเมืองในกองทัพ

(๒) ยุทธศาสตร์ของประเทศญี่ปุ่น ปัจจุบันมุ่งเน้น

(๒.๑) ยุทธศาสตร์ด้านการเมืองระหว่างประเทศและการทูต

(๒.๒) ด้านข้อมูลข่าวสารด้านสังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(๒.๓) ด้านการทหาร

(๒.๔) ด้านเศรษฐกิจ

(๓) ยุทธศาสตร์แห่งชาติ ปี ค.ศ. ๒๐๑๔ ของสหรัฐอเมริกา รัฐบาลสหรัฐภายใต้การนำของประธานาธิบดีบารัค โอบามา ในสมัยที่ ๒ ได้ให้ความสำคัญลำดับต้นต่อการร่วมมือกับนานาประเทศในการแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ การสู้รบระหว่างประเทศและกลุ่มหัวรุนแรง การต่อต้านการแพร่กระจายของอาวุธนิวเคลียร์ การกระชับความสัมพันธ์กับพันธมิตร และการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ ยุทธศาสตร์แห่งชาติ

ปี ค.ศ. ๒๐๑๔ ของสหรัฐอเมริกา จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริม**"ผลประโยชน์แห่งชาติ" (National Interests)** ๔ ประการ คือ

(๓.๑) ความมั่นคง (ทางทหาร เศรษฐกิจ ความมีศักดิ์ศรีของประเทศ และประชาชน ฯลฯ)

(๓.๒) ความเจริญรุ่งเรือง (เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ สังคม ฯลฯ)

(๓.๓) การเคารพต่อค่านิยมอเมริกัน

(๓.๔) การใช้กฎระเบียบระหว่างประเทศ

(๔) ยุทธศาสตร์ของประเทศฝรั่งเศส ปี ค.ศ. ๒๐๑๔ ยุทธศาสตร์ความมั่นคงของประเทศฝรั่งเศส ฉบับปี ค.ศ. ๒๐๑๓ ได้มุ่งเน้นยุทธศาสตร์ ๑๒ ประการ ซึ่งจะยกตัวอย่าง ๘ ประการ คือ

(๔.๑) การยืนยันแนวคิดของการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ

(๔.๒) การวิเคราะห์ภัยคุกคามเปรียบเทียบกับปี ค.ศ. ๒๐๐๘ (ช่วง ๕ ปี ที่ผ่านมา) เพื่อพิจารณาผลเชิงบวกและเชิงลบต่อประเทศ

(๔.๓) การจัดลำดับความสำคัญของภูมิยุทธศาสตร์ (Geostrategy) ในสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่เกิดใหม่[๓]

(๔.๔) คำนึงถึงภัยคุกคามที่ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับการเงินการคลังสาธารณะ (Public Finance)

(๔.๕) การต่อสู้กับระบบเศรษฐกิจทุนนิยมเต็มรูปแบบในฐานะสมาชิกนาโต้ (NATO) (สำหรับประเทศไทยควรจะต้องดำเนินการพิจารณายุทธศาสตร์ชาติกรณีเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน)

(๔.๖) การป้องกันภัยคุกคามไซเบอร์

(๔.๗) การส่งเสริมสิทธิประโยชน์ของบุคคล

(๔.๘) ความสำคัญและจำเป็นในภาคอุตสาหกรรม ฯลฯ

ดังนั้น การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและการกำหนดกลไกเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ การประสานเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงการกำกับ ติดตาม และประเมินผลยุทธศาสตร์ชาติ จึงเป็นประเด็นที่จำเป็นและมีความสำคัญ ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดทิศทางในการพัฒนาประเทศระยะยาวและมีเป้าหมายในการบริหารราชการแผ่นดิน การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่ชัดเจน และนำไปสู่การยกระดับความมั่นคงมั่งคั่ง และยั่งยืนของประเทศได้ (โปรดดูหลักการและความสำคัญของยุทธศาสตร์ จากเอกสารคู่มือการกำหนดยุทธศาสตร์ในระดับชาติ ของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันป้องกันประเทศ ในภาคผนวก ค รายชื่อเอกสารอ้างที่สำคัญ)

---

[๓] ในกรณีประเทศไทย ภูมิยุทธศาสตร์ชาติของไทยที่เกี่ยวข้องกับประเทศอื่น ควรต้องมีการพิจารณานำมาใช้เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ อย่างจริงจัง เช่น

๑) กลุ่มประเทศ BIMSTEC (The Bay of Bengal Initiative for Multi Sectoral Technical and Economic Cooperation) บังกลาเทศ อินเดีย เมียนมาร์ ศรีลังกา ไทย ภูฏาน และเนปาล

๒) กลุ่มประเทศ GMS (Greater Mekong Subregion) กัมพูชา ไทย เมียนมาร์ ลาว เวียดนาม และจีน

๓) กลุ่มประเทศ ACMECS (Ayeyawady – Chao Praya – Mekong Economic Cooperation Strategy)

๔) กลุ่มประเทศ IMT – GT/JDS (Indonesia – Malaysia – Thailand Growth Triangle) อินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย

๓. ประเด็นขับเคลื่อนการปฏิรูป

การที่ประเทศไทยยังไม่มียุทธศาสตร์ชาติที่ชัดเจนและเป็นทางการ ได้ส่งผลให้

๓.๑ การใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดิน การลงทุน และการขับเคลื่อนการพัฒนา ยึดโยงเพียงเฉพาะกับนโยบายรัฐบาลในแต่ละช่วง

๓.๒ ไม่สามารถผนึกพลังการพัฒนาจากภาคส่วนต่าง ๆ ให้มีทิศทางการพัฒนาให้ไปในทิศทางเดียวกันและต่อเนื่อง

๓.๓ ประเทศไทยไม่สามารถพัฒนาก้าวหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้ง ๆ ที่ประเทศไทยมีโอกาสและจุดเด่นหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นความได้เปรียบด้านภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ และจำนวนประชากรที่มีมากกว่า

๓.๔ การใช้จ่ายงบประมาณของรัฐบาล กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ขาดทิศทางที่จะบูรณาการกันและนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายความสำเร็จร่วมกันในการยกระดับความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของประเทศได้

๓.๕ การขับเคลื่อนการปฏิรูปโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นทางการ ส่งผลต่อภาคส่วนระดับต่าง ๆ

(๑) ระดับประเทศ และภาครัฐ

(๑.๑) ระดับประเทศ มีบทแม่หลัก ทิศทางที่ชัดเจน มีเป้าหมายของประเทศ ระยะยาว ฯลฯ

(๑.๒) ระดับรัฐบาล มีความต่อเนื่องของนโยบาย เพื่อประโยชน์ระยะยาวของประเทศควบคู่กับนโยบายในช่วงอายุของรัฐบาลนั้น

(๑.๓) ระดับกระทรวง มีการบูรณาการแผนพัฒนา ได้รับงบประมาณตามลำดับความสำคัญของแต่ละช่วงเวลา

(๑.๔) ระดับกรมและกลุ่มจังหวัด มีการบริหารแผนงาน/โครงการ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติทั้งงบประมาณเชิงภารกิจ และเชิงพื้นที่

(๑.๕) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามความจำเป็นมากขึ้น

(๒) ภาคเอกชน และภาคประชาชน

(๒.๑) ทราบแนวทาง นโยบายของรัฐ ทำให้ทราบแนวโน้มการส่งเสริม และทิศทางในอนาคตของรัฐ

(๒.๒) มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายของประเทศเพื่อผลประโยชน์ในระยะยาวแทนที่จะมุ่งหวังเฉพาะประโยชน์เฉพาะหน้าเท่านั้น

(๒.๓) มีความหวังสำหรับอนาคตของตนเอง และอนุชนรุ่นหลัง

จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องขับเคลื่อนการปฏิรูปกระบวนการจัดทำกรอบแนวทางการพัฒนาประเทศให้มีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจนด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจะทำให้ประเทศมีวิสัยทัศน์ระยะยาวอย่างน้อย ๒๐ ปี ที่คำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ และเป็นกรอบการบูรณาการแผนพัฒนากลุ่มภารกิจ มีการกำหนดเป้าหมาย จัดลำดับความสำคัญ กำหนดตัวชี้วัด มีการติดตามประเมินผล และปรับแก้ตามความจำเป็น โดยการประกาศใช้พระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติภายในรัฐบาลนี้ เพื่อจัดตั้งคณะกรรมการและสำนักงานตามบทเฉพาะกาล

๔. วิธีการพิจารณาศึกษา

คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ในคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่อง การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติและการจัดทำร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... โดยศึกษาจาก

๔.๑ ข้อมูลยุทธศาสตร์ชาติ ที่วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรได้จัดทำรายปีมานานกว่า ๕๐ ปี และคู่มือการกำหนดยุทธศาสตร์ในระดับชาติ โดยศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

๔.๒ เอกสาร งานวิจัยต่างประเทศ เช่น หนังสือ The Next 100 Years: A Forecast for 21st Century โดย George Friedman และเอกสารที่เกี่ยวกับอนาคตศึกษาอีกกว่า ๑๐ เล่ม

๔.๓ ศึกษาตัวอย่างประเทศในกลุ่มอาเซียนและประเทศต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศอันเป็นผลมาจากการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติที่ชัดเจนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย บราซิล แอฟริกาใต้ สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา ฯลฯ

๔.๔ พิจารณาการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว โดยคณะอนุกรรมาธิการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ ในคณะกรรมาธิการปฏิรูปบริหารราชการแผ่นดิน กรรมาธิการอื่น ๆ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนักการเมือง นักวิชาการ นักการทหาร ฯลฯ

๔.๕ พิจารณาผลการศึกษาและรายงานการออกแบบกรอบความคิด (Conceptual Design) ซึ่งเสนอต่อคณะกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) พิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘

๔.๖ พิจารณาผลซึ่งคณะกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ได้เสนอกรอบแนวคิดการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘ และได้รับคำแนะนำจากสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติหลายท่าน ทั้งระหว่างการประชุมและภายหลังการประชุม ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

๔.๗ พิจารณาผลการประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) และคณะกรรมาธิการการบริหารราชการแผ่นดิน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) (ครั้งที่หนึ่ง) ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบร่วมกันในหลักการของผลการพิจารณาศึกษาการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติและร่างกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ตลอดจนได้นำข้อแนะนำบางประการประกอบการดำเนินการ

๔.๘ สภาปฏิรูปแห่งชาติ เห็นชอบด้วยกับรายงานการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติและร่างกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๘ และได้เสนอนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

๔.๙ คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ได้นำผลการดำเนินการของคณะอนุกรรมาธิการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ สปช. ภายหลังร่างกฎหมายดังกล่าวเสนอไปยังรัฐบาล เพื่อเป็นการสนับสนุนการขับเคลื่อนการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติของรัฐบาล

๔.๙.๑ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากภาคส่วนต่าง ๆ ดังนี้

(๑) นายกร ทัพพะรังสี อดีตรองนายกรัฐมนตรี

(๒) นายธวัชชัย ยงกิตติกุล ที่ปรึกษาสมาคมธนาคารไทย

(๓) นายอิทธิฤทธิ์ กิ่งเล็ก ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

(๔) นายอิสระ ว่องวานิช ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

(๕) นายเจน นำชัยศิริ รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(๖) นายพีระพล ภาวรสุภาเจริญ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กระทรวงคมนาคม (ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงคมนาคมด้านโครงสร้างฯ)

(๗) นายแพทย์พลเดช ปิ่นประทีป เลขาธิการสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา (สทพ.)

(๘) นายกฤษดา เรืองอารีย์รัชต์ ผู้จัดการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

(๙) นายสมพร ใช้บางยาง ประธานกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

๔.๑๐ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ได้แต่งตั้งคณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ นักวิชาการ กรรมการสภาหอการค้า อาจารย์มหาวิทยาลัย นักกฎหมายและหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นคณะทำงานดังนี้

(๑) องค์ประกอบ

๑. พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	เป็นประธานคณะทำงาน
๒. พลเอก วัฒนา สรรพานิช	เป็นรองประธานคณะทำงาน คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก อภิชาต เพ็ญกิตติ	เป็นรองประธานคณะทำงาน คนที่สอง
๔. พลเอก ชูชาติ สุขสงวน	เป็นคณะทำงาน
๕. นายสุรชัย ภู่ประเสริฐ	เป็นคณะทำงาน
๖. พลเรือเอก ศุภกร บูรณดิลก	เป็นคณะทำงาน
๗. นายศานิตย์ นาคสุขศรี	เป็นคณะทำงาน
๘. ศาสตราจารย์ศุภชัย ยาวะประภาษ	เป็นคณะทำงาน
๙. นายสุทัศน์ เศรษฐ์บุญสร้าง	เป็นคณะทำงาน
๑๐. นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา	เป็นคณะทำงาน
๑๑. พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล	เป็นคณะทำงาน
๑๒. ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติหรือผู้แทน	เป็นคณะทำงาน
๑๓. เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติหรือผู้แทน	เป็นคณะทำงาน
๑๔. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือผู้แทน	เป็นคณะทำงาน

๑๕. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือผู้แทน	เป็นคณะทำงาน
๑๖. พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ์	เป็นคณะทำงานและเลขานุการคณะทำงาน
๑๗. นายอนุสิษฐ คุณากร	เป็นคณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน
๑๘. นายไพฑูรย์ ขัมภรัตน์	เป็นคณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน

(๒) อำนาจหน้าที่

๑. ดำเนินการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติตามแผนการปฏิรูปประเทศซึ่งคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินเสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและส่วนงานที่เกี่ยวข้อง

๒. ดำเนินการยกร่างกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติและส่วนงานที่เกี่ยวข้อง

๓. เรียกข้อมูลและเชิญบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง เพื่อประกอบการดำเนินการตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๘๓

๔. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมาธิการหรือประธานกรรมาธิการมอบหมาย

คณะทำงานได้พิจารณาร่างกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๘ และสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ได้เสนอไปยังรัฐบาลเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘ โดยมีการปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

๕. สรุปผลการพิจารณาศึกษาและการกำหนดกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ

ข้อสรุปที่สำคัญของการศึกษายืนยันความสำคัญของการมียุทธศาสตร์ชาติเป็นทางการ ทั้งนี้เพื่อดำเนินการให้มียุทธศาสตร์ชาติที่เป็นที่ยอมรับ เป็นยุทธศาสตร์ที่พัฒนาบนฐานของหลักวิชาการที่ถูกต้อง มีความเหมาะสมกับบริบท ค่านิยม และวัฒนธรรมไทย คำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติและประชาชนเป็นหลัก และที่สำคัญเป็นยุทธศาสตร์ที่เป็นที่ยอมรับของคนไทยทุกภาคส่วน โดยเฉพาะให้มีผลบังคับใช้ระยะยาว ๒๐ ปี ว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ โดยตราเป็นกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติรองรับเพื่อความต่อเนื่องและมีสภาพบังคับ เพราะว่าการพัฒนาประเทศต้องมียุทธศาสตร์ชาติ โดยกำหนดให้ประเทศต้องมีวิสัยทัศน์ระยะยาวอย่างน้อย ๒๐ ปี ซึ่งคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ พิจารณากำหนดยุทธศาสตร์ของกลุ่มภารกิจด้านต่าง ๆ แล้วกำหนดเป็นแผนพัฒนากลุ่มภารกิจแต่ละช่วงระยะ ๕ ปี โดยมีการบูรณาการแผนพัฒนากลุ่มภารกิจต่าง ๆ (ไม่ใช่แผนพัฒนารายกระทรวง) ทั้งส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ โดยในแต่ละช่วงเวลา มีการติดตามประเมินผลและปรับแก้ตามความจำเป็น (โปรดดูรายละเอียดตามภาคผนวก ค)

สาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติจะประกอบด้วย หลักการ กระบวนการและกลไกในการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติดังต่อไปนี้

๕.๑ หลักการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

(๑) การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดเป้าหมายในระยะยาว และมีการพิจารณาทบทวนทุกห้าปีหรือเมื่อมีสถานการณ์กระทบต่อวัตถุประสงค์หลักตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นนัยสำคัญ

(๒) สร้างกลไกและกระบวนการในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่มีประสิทธิภาพ สามารถจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่เป็นที่ยอมรับของประชาชนและสะท้อนความต้องการของประเทศอย่างแท้จริง

(๓) เน้นกระบวนการรับฟังและมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง ทั้งเพื่อให้เกิดการยอมรับและใช้เป็นแนวทางการพัฒนา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักร่วมกัน

๕.๒ กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

(๑) โดยที่ยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นยุทธศาสตร์ระยะยาวและเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาประเทศซึ่งเป็นที่ยอมรับร่วมกันของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ดังนั้น กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจะต้องยึดถือวัตถุประสงค์หลักของชาติและผลประโยชน์แห่งชาติเป็นสำคัญ (วัตถุประสงค์หลักของชาติและผลประโยชน์แห่งชาติ หมายถึง เป้าหมายแห่งชาติอันเป็นแนวความคิดที่ได้ไตร่ตรองอย่างรอบคอบที่สุดแล้วจากบรรดาองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งประมวลขึ้นเป็นความต้องการที่สำคัญที่สุดที่ชาติจะขาดเสียมิได้ ทั้งนี้โดยทั่วไปแล้ว จะรวมถึงการคุ้มครองประเทศชาติให้อยู่รอด ความเป็นเอกราชและมีบูรณาภาพของชาติ ความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศและการทหาร เสถียรภาพและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความอยู่ดีกินดีและความผาสุกของประชาชน และความมีเกียรติและศักดิ์ศรีของชาติ ในการกำหนดผลประโยชน์แห่งชาตินั้นนอกจากขึ้นอยู่กับแบบแผนขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติและความรู้สึกนึกคิดของประชาชนแล้ว ยังต้องคำนึงถึงความอยู่รอดของชาติ ความยุติธรรมทั้งในและต่างประเทศ เสรีภาพ และสิทธิมนุษยชน)

(๒) ยุทธศาสตร์ชาติอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(๒.๑) ความมั่นคงทางทหาร

(๒.๒) การเมือง

(๒.๓) การบริหารราชการแผ่นดิน

(๒.๔) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

(๒.๕) การปกครองท้องถิ่น

(๒.๖) การศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(๒.๗) เศรษฐกิจ การเกษตร การอุตสาหกรรม การบริการ การเงิน การคลัง และงบประมาณ

(๒.๘) พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการผังเมือง

(๒.๙) สาธารณสุข

(๒.๑๐) การคมนาคมและเทคโนโลยีการสื่อสาร

(๒.๑๑) สังคม ศิลปะและวัฒนธรรม

(๒.๑๒) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และอื่น ๆ ที่จำเป็น

(๓) การกำหนดวัตถุประสงค์หลักของชาติและผลประโยชน์แห่งชาติดังกล่าวข้างต้น จะต้องพิจารณาจากการวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งในและต่างประเทศ มีการกำหนดแนวทางการจัดทำอย่างรอบคอบความต้องการในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ในอนาคต ความต้องการของประชาชนและหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งจะทำให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นที่ยอมรับของประชาชนและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Groups) จากทุกภาคส่วน

ดังนั้น การกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาเพื่อนำไปสู่การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี หรือวิสัยทัศน์ของชาติ ๒๐ ปี ต้องเริ่มจากการผสมผสานระหว่าง

(๓.๑) การจัดกระบวนการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างการยอมรับและแนวร่วมในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม (People Participation) อย่างจริงจัง จะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ได้ยุทธศาสตร์ชาติที่มาจากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชน ซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการจากล่างขึ้นบน (Bottom-up Approach)

(๓.๒) การศึกษาวิเคราะห์ในเชิงวิชาการ การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่ดีจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลความรู้สหวิชาการด้านต่าง ๆ ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับสากล เช่น ข้อมูลความรู้ด้านเศรษฐกิจมหภาค เศรษฐกิจรายสาขา ด้านการเงินการคลัง ด้านพลังงาน สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น (โปรดดูแผนภาพที่ ๒)

แผนภาพที่ ๒ กรอบความคิดในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

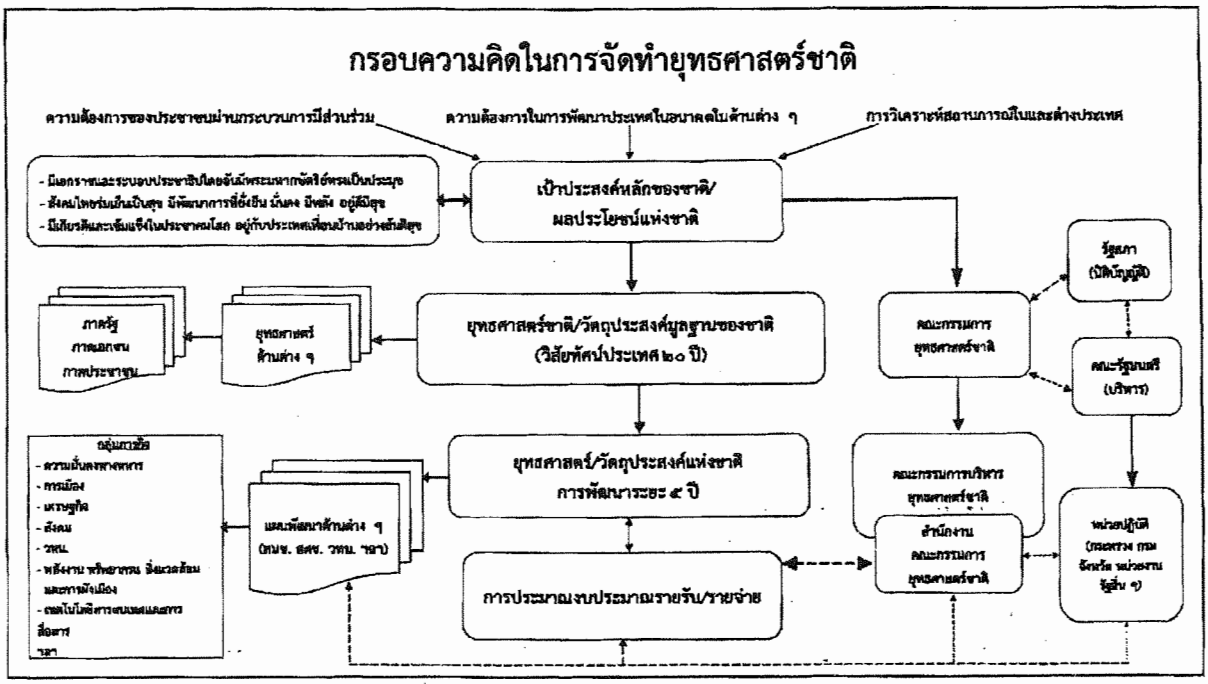

(๔) คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

จากข้อมูลการวิเคราะห์เชิงวิชาการและข้อเสนอแนะของประชาชน คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนทั้งจากภาคการเมือง ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิสาขาหลัก ดำเนินการร่วมกันเพื่อพิจารณากำหนดและจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ โดยต้องบูรณาการแนวคิดและทิศทางของยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ เช่น ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านวิทยาศาสตร์

และเทคโนโลยีด้านการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ประกอบกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากภาคประชาชน ก่อนที่จะประกาศใช้อย่างเป็นทางการ

(๕) ระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์เฉพาะด้าน (กลุ่มภารกิจ)

ยุทธศาสตร์ชาติจะจัดทำเป็น ๒ ระยะ คือ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี และแบ่งเป็นยุทธศาสตร์แต่ละด้านหรือกลุ่มภารกิจระยะ ๕ ปี หรือแผนพัฒนาแต่ละด้านระยะ ๕ ปี โดยบูรณาการแผนเหล่านั้นและจัดลำดับความสำคัญในห้วงระยะเวลา เพื่อการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรของประเทศ ทั้งนี้ องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ ต้องวิเคราะห์และประมาณการรายได้และรายจ่ายสำหรับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ หรือยุทธศาสตร์แต่ละด้าน รวมถึงการกำหนดระยะเวลาและองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการดำเนินการ

ยุทธศาสตร์ด้านหรือแผนยุทธศาสตร์ระยะ ๕ ปี จะเป็นแผนพัฒนาที่อิงยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว (๒๐ ปี) และเป็นเครื่องมือในการกำกับการจัดสรรงบประมาณ หรือทรัพยากรทั้งเชิงภารกิจและเชิงพื้นที่ และเป็นแผนแม่บทสำหรับองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนปฏิบัติและแผนงบประมาณ นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ชาติยังเป็นกรอบทิศทางการส่งเสริมของรัฐสำหรับภาคเอกชนและภาคประชาชนที่จะนำมาพิจารณาเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาและการลงทุนที่จะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

(๖) การกำกับ ติดตาม ประเมิน (Assess) และการประเมินผลสัมฤทธิ์ (Evaluation)

เพื่อให้การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติมีผลต่อการกำกับทิศทางการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดสรรงบประมาณ จำเป็นต้องมีการจัดทำตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนและสามารถตรวจวัดได้ เพื่อให้สามารถประเมินได้ว่า องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐได้ใช้งบประมาณเพื่อไปสู่เป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติหรือไม่ เพียงไร

เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสถานการณ์ในเวทีโลก ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเป็นพลวัตร ยุทธศาสตร์ชาติทั้งระยะยาว (๒๐ ปี) และระยะกลาง (๕ ปี) จำเป็นต้องมีการกำกับ ติดตาม ประเมิน (Assess) และการประเมินผลสัมฤทธิ์ (Evaluation) อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การปรับยุทธศาสตร์ชาติอย่างต่อเนื่องและทันการณ์ ทั้งนี้การปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ชาติต้องดำเนินการโดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ ร่วมกับหน่วยงานหลักต่าง ๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงบประมาณ กระทรวงการคลัง เป็นต้น

๕.๓ กลไกการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติ

จากประสบการณ์ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาการเมืองควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศ เช่น ประเทศสวีเดน ได้มีการจัดตั้งหน่วยงาน/กระทรวงที่ทำหน้าที่ดูแลยุทธศาสตร์ชาติขึ้นเป็นการเฉพาะ ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลการพัฒนาประเทศในระยะยาว มองไปไกลในอนาคต ตั้งแต่ ๕ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือ ถึง ๕๐ ปี[๔] ครอบคลุมเกี่ยวข้องงานของทุกกระทรวงหรือส่วนราชการทั้งหมดให้เห็นการเดินไปข้างหน้าในอนาคตของส่วนราชการในภาพรวม หรือในกรณีของประเทศเกาหลีใต้ที่มอบหน้าที่นี้ไว้กับหน่วยงานทาง

---

[๔] โปรดดูรายละเอียดได้จาก การสัมภาษณ์ของ รัฐมนตรี Kristina Persson จาก http://motherboard.vice.com/read/swedens-minister-of-the-future-explains-how-to-make-politicians-think-long-term สืบค้นเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

ด้านเทคโนโลยีเพื่อวางแผนอนาคตของชาติ[๕] หรือกรณีของประเทศออสเตรเลียที่ได้มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการมองอนาคตของชาติเมื่อเร็ว ๆ นี้[๖] ดังนั้น เพื่อให้ได้ประโยชน์จากการมีและการใช้ยุทธศาสตร์ชาติอย่างจริงจัง จำเป็นต้องมีกลไกระดับชาติ ที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติ เป็นหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐที่ไม่ใช่ส่วนราชการ ไม่ใช่รัฐวิสาหกิจ ไม่ใช่องค์กรมหาชน แต่เป็นองค์กรนิติบุคคลอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ มีสถานะเทียบเท่ากรม กลไกที่สำคัญดังที่แสดงในแผนภาพที่ ๓ แบ่งเป็น ๓ ส่วน ประกอบด้วย

(๑) คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ มีลักษณะเป็นคณะกรรมการนโยบาย (Board of Trustees) ที่ดำเนินการทั้งเชิงกำหนดนโยบาย กำหนดแนวทางการบริหาร การกำกับติดตามการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

(๒) คณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ ทำหน้าที่บริหารและผลักดันให้ยุทธศาสตร์ชาติเกิดผลสัมฤทธิ์ เพื่อประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการบริหารงานและการกำกับติดตามผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ

(๓) สำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ (สยช.) เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

แผนภาพที่ ๓ กลไกการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติ

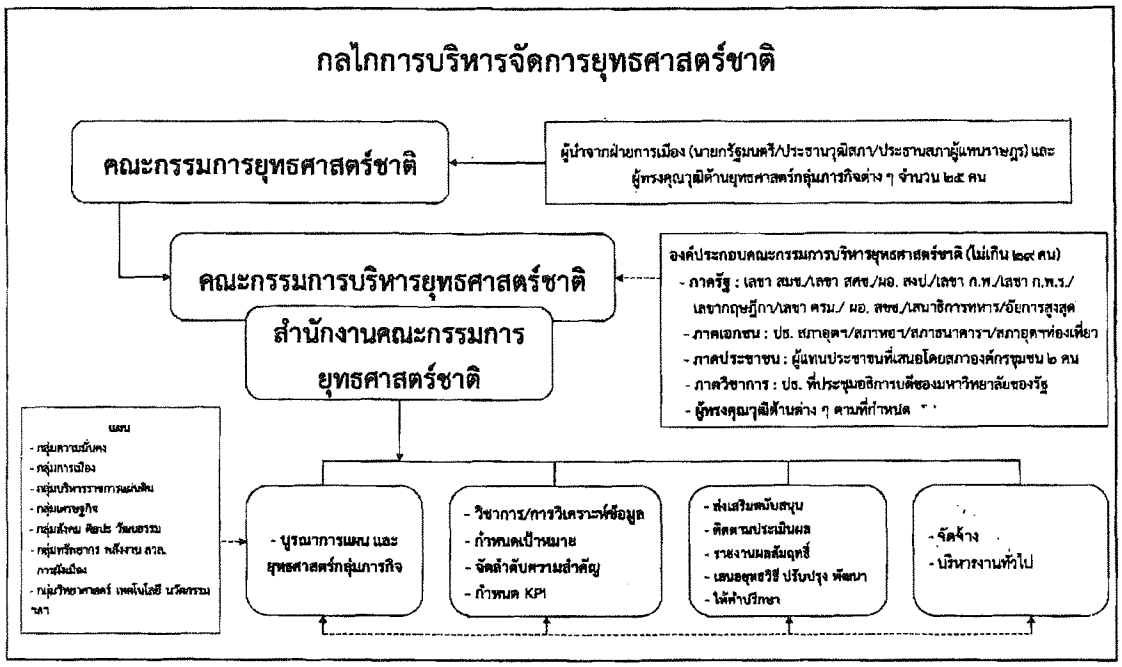

[๕] โปรดดูรายละเอียดได้จาก http://english.msip.go.kr/english/main/main.do สืบค้นเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

[๖] โปรดดูรายละเอียดได้จาก http://www.cnet.com/au/news/turnbull-ministry-for-the-future-increases-focus-on-science-innovation/สืบค้นเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

๕.๔ องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ขององค์กรที่เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติ

คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ และสำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ มีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

คณะกรรมการ ยุทธศาสตร์ชาติ	คณะกรรมการ บริหารยุทธศาสตร์ชาติ	สำนักงาน คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
องค์ประกอบ มีจำนวน ๒๕ คน ซึ่งประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานวุฒิสภา เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ จำนวนยี่สิบสองคน (ที่ได้รับการสรรหาจากคณะกรรมการสรรหา) ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ทั้งนี้ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๘ ปี นับแต่วันที่ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง **อำนาจหน้าที่** ๑) กำหนดแนวทางจัดทำยุทธศาสตร์ชาติโดยพิจารณาตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘ (๒) กำหนดแนวทางการบูรณาการ การกำหนดเป้าหมายและการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาด้านต่าง ๆ รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์และระยะเวลาของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (๓) กำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรของประเทศขององค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อสนับสนุน	**องค์ประกอบ** เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ อัยการสูงสุด เสนาธิการทหาร ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาหอการค้าไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประธานสมาคมธนาคารไทย ประธานที่ประชุมอธิการบดีของมหาวิทยาลัย และผู้แทนประชาชนที่เสนอโดยสภาองค์กรชุมชน จำนวน ๒ คน ของรัฐผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสองคน รวมกันไม่เกินยี่สิบเก้าคน และให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา **อำนาจหน้าที่** (๑) กำกับดูแล ผลักดันให้มีการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติ	ให้มีเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน และรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน ขึ้นตรงต่อประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และเลขาธิการจะมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ **อำนาจหน้าที่** (๑) สนับสนุนการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติตามมาตรา ๗ (๒) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร (๓) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย สนับสนุนทางวิชาการต่อคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร (๔) เผยแพร่และให้ความรู้แก่ประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกิจการของคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร (๕) ประสานงานกับหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น องค์กรอื่นและประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และกิจการของ

คณะกรรมการ ยุทธศาสตร์ชาติ	คณะกรรมการ บริหารยุทธศาสตร์ชาติ	สำนักงาน คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
ผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติแต่ละห้วงระยะเวลา (๔) ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินความสอดคล้อง และประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินตามยุทธศาสตร์ชาติขององค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ (๕) ทบทวน และปรับปรุงยุทธศาสตร์ชาติตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙ (๖) อนุมัติยกเว้นการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติทั้งหมดหรือบางส่วน ตามมาตรา ๑๕ (๗) อนุมัติงบประมาณของสำนักงาน (๘) การออกระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศเพื่อกำหนดการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ (๙) ตรวจสอบการไม่ปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ และเปิดเผยผลการตรวจสอบต่อสาธารณะตามสมควรโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา นอกจากนี้ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติยังมีบทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแลงานด้านการบริหารงานในภาพรวมของสำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติด้วย	ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ตลอดจนการดำเนินการตามมติของคณะกรรมการ (๒) รวบรวมข้อมูลความเห็นและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาทิศทางยุทธศาสตร์ชาติให้สะท้อนความต้องการของประเทศและประชาชนจากทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนแล้วบูรณาการจัดลำดับความสำคัญ กำหนดเป้าหมาย กำหนดตัวชี้วัด แผนของฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และองค์กรหรือหน่วยงานตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๓) สนับสนุนการติดตามและประเมินผล ความสอดคล้อง และประเมินผล ผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนที่ได้รับการบูรณาการ ลำดับความสำคัญ และกำหนดเป้าหมายแล้ว (๔) ศึกษาเพื่อสนับสนุนคณะกรรมการในการบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดกรอบการประมาณการงบประมาณ ทั้งงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่าย รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ	คณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร (๖) ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล การปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติ (๗) สื่อสารสาธารณะ กับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ในสังคม เพื่อสร้างความเข้าใจ และสร้างแนวร่วมในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (๘) จัดทำงบประมาณประจำปีของสำนักงานเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ โดยรายจ่ายให้หมายรวมถึงรายจ่ายใด ๆ อันเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ คณะกรรมการบริหาร และสำนักงาน (๙) จัดทำเอกสารคู่มือเพื่อเผยแพร่ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามมติที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการบริหารมอบหมาย

คณะกรรมการ ยุทธศาสตร์ชาติ	คณะกรรมการ บริหารยุทธศาสตร์ชาติ	สำนักงาน คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
	(๕) ดำเนินการตรวจสอบการไม่ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติตามมติของคณะกรรมการ (๖) พัฒนากลไกและวิธีปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในการส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม ตรวจสอบ และการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ให้เกิดผลดีต่อผลประโยชน์ของชาติและประโยชน์สูงสุดของประชาชน (๗) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร	

๕.๕ ขั้นตอนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติเป็นแม่บทหลักที่เป็นกรอบกำหนดนโยบาย และแผนต่าง ๆ สำหรับการพัฒนาประเทศ กำหนดทิศทางและความมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศ การดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจะเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ควรมีขั้นตอนหลักที่สำคัญ ดังนี้

(๑) การศึกษาเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

(๑.๑) การสำรวจความต้องการของทุกภาคส่วนโดยการจัดกระบวนการมีส่วนร่วมการรับฟังความคิดเห็นผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่เหมาะสมของกลุ่มผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ

(๑.๒) การศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการการพัฒนาของประเทศในมิติต่าง ๆ

(๑.๓) การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

(๒) การกำหนดผลประโยชน์แห่งชาติและเป้าหมายหลักของชาติ โดยดำเนินการร่วมกันระหว่างคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๓) การจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเพื่อใช้ในการรับฟังข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของทุกภาคส่วนผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น

(๓.๑) การรับฟังความคิดเห็นผ่านสื่อสาธารณะหรือช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ โทรศัพท์ ไปรษณีย์ ฯลฯ

(๓.๒) การจัดเวทีเสวนา (Dialogue) เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้างการยอมรับและความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับทิศทางของยุทธศาสตร์ชาติ

(๔) ประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เสนอยุทธศาสตร์ชาติที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจัดทำขึ้นต่อรัฐสภา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบตามกระบวนการที่กำหนดในกฎหมาย และยุทธศาสตร์ชาติที่ได้รับการเห็นชอบดังกล่าวเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้มีผลใช้บังคับและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ

(๕) ยุทธศาสตร์ชาติให้มีผลใช้บังคับเป็นระยะเวลายี่สิบปี และอาจพิจารณาทบทวนทุกห้าปี หรือเมื่อมีสถานการณ์กระทบต่อวัตถุประสงค์หลักตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นนัยสำคัญ

๕.๖ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นแม่บทหลักที่เป็นกรอบชี้นำการกำหนดนโยบายและแผนต่าง ๆ สำหรับการพัฒนาประเทศ กำหนดทิศทาง เป้าหมาย หรือแนวทางการพัฒนาประเทศ การบริหารราชการแผ่นดิน และเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาของภาคเอกชนและภาคประชาชนด้วย

การที่จะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติที่มีวัตถุประสงค์หลัก คือ ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนของประเทศ นั้น จำเป็นต้องมีองค์ประกอบสำคัญอย่างน้อย ๔ ประการ (โปรดดูแผนภาพที่ ๔) ได้แก่

(๑) โครงสร้างหน่วยงานของรัฐที่มีคุณภาพ

(๒) ทรัพยากรบุคคลของชาติที่มีคุณภาพและมีความมุ่งมั่น

โดยในส่วนขององค์ประกอบ (๑) นั้น คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สปท. ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรภาครัฐ รับผิดชอบศึกษา

(๓) กลไกการบริหารที่มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลและทรัพยากรบุคคลที่มีความมุ่งมั่น คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (สปท.) ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการปฏิรูปธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ และพัฒนาบุคลากรภาครัฐ รับผิดชอบศึกษา

(๔) การแสวงหาและจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเงินและการคลังภาครัฐ รับผิดชอบศึกษา

แผนภาพที่ ๔ ปณิธานร่วมเพื่อขับเคลื่อนประเทศ

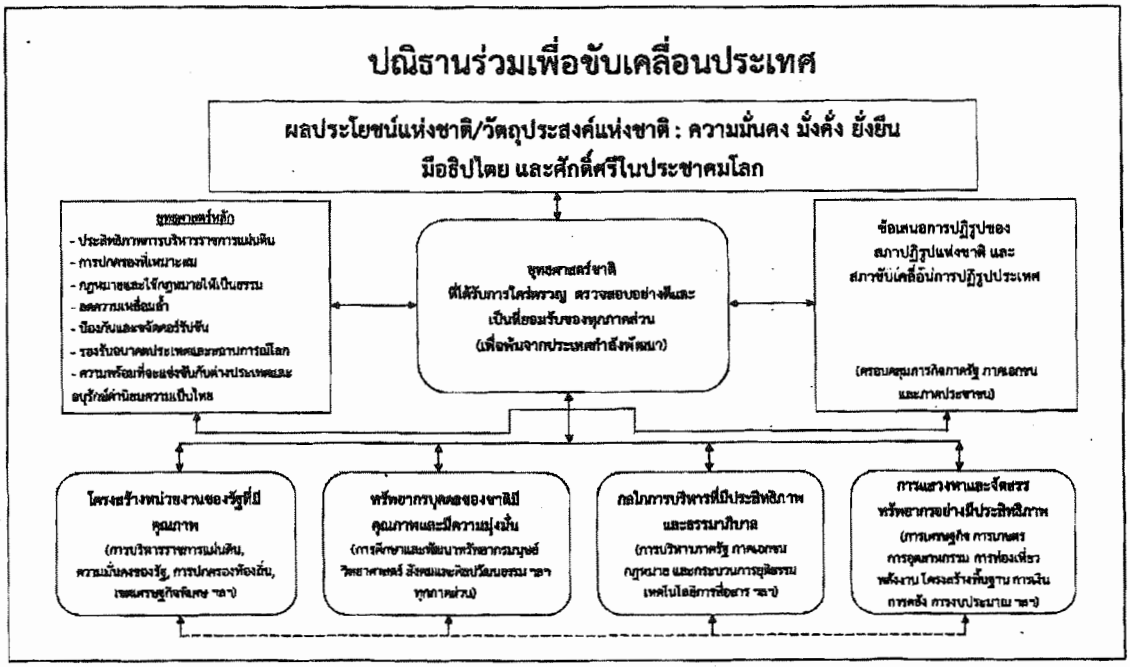

ดังนั้น ในการจัดทำและการดำเนินนโยบายหรือแผนหรือแผนงานของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี รวมทั้งองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ จะต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่ได้ประกาศใช้บังคับ นอกจากนี้ ยังเป็นกลไกในการบูรณาการแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและจัดสรรงบประมาณ หรือทรัพยากร และสนับสนุนแผนที่มีลำดับความสำคัญสูง เพื่อผลักดันให้ประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามวัตถุประสงค์ร่วมกันได้อย่างสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติมีความเกี่ยวข้องกับองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐหลายระดับ ดังปรากฏในแผนภาพที่ ๕

แผนภาพที่ ๕ แนวคิดการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและประเมินผลยุทธศาสตร์ในแต่ละระดับ

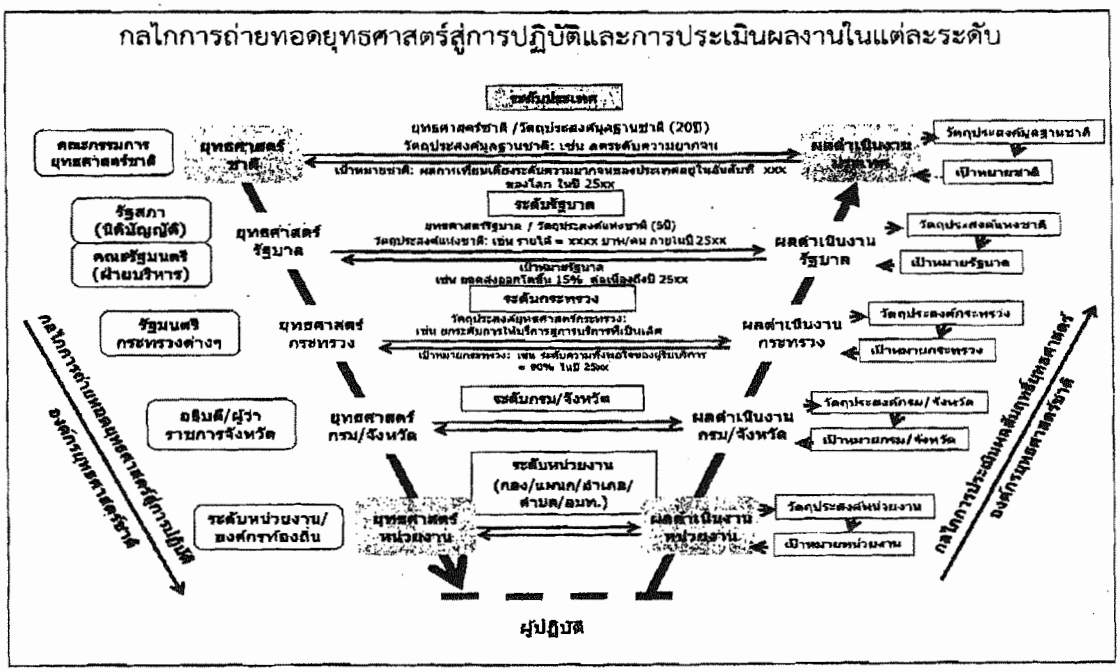

จากแผนภาพที่ ๕ แสดงให้เห็นถึง กลไกการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและการประเมินผลยุทธศาสตร์ในแต่ละระดับ โดยการนำกรอบความคิดในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ (แผนภาพที่ ๒) สู่การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ กำหนดเป้าหมายหรือตัวชี้วัดที่สำคัญ เพื่อให้สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน และใช้กลไกการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติ (แผนภาพที่ ๓) ในการกำกับ รวบรวม ติดตาม วิเคราะห์ ประเมินผล และจัดการผลการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ช่วยในการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ ทั้งในมิติการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และการประเมินผลงานในแต่ละระดับ โดยให้สามารถรวบรวมและสรุปความก้าวหน้าของผลการดำเนินงานที่สำคัญของยุทธศาสตร์ เพื่อช่วยในการวิเคราะห์และประเมินผล เพื่อปรับปรุงหรือหาโอกาสในการพัฒนาและยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๗ บทเฉพาะกาล

เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้ทันรัฐบาลใหม่ตามบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญที่ว่า รัฐมนตรี (ซึ่งรวมถึงนายกรัฐมนตรีและรองนายกรัฐมนตรี) ต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ จึงจำเป็นต้องกำหนดบทเฉพาะกาล ไว้ดังนี้

๑) ในวาระเริ่มแรกการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติมีคณะกรรมการจำนวนยี่สิบสามคน ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ โดยตำแหน่ง และบุคคลซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติดำเนินการสรรหาและคัดเลือกให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนยี่สิบคน เป็นคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ มีหน้าที่จัดทำยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกเพื่อเสนอต่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบและใช้บังคับ

๒) กำหนดให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติภายในเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติมีผลบังคับใช้

๓) กำหนดให้ระหว่างที่สำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติยังไม่จัดตั้ง ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และส่วนราชการอื่นตามมติคณะรัฐมนตรี ทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ และสำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ไปพลางก่อน

๔) กำหนดให้นำข้อมูลวาระปฏิรูปและวาระพัฒนาของสภาปฏิรูปแห่งชาติที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ และข้อมูลอื่น ๆ ที่อาจเป็นประโยชน์ต่อผลประโยชน์ของชาติ ใช้ประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

๕) กำหนดให้คณะรัฐมนตรีและนายกรัฐมนตรีสั่งการให้ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ ช่วยปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้

๖. โครงสร้างร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....

๖.๑ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

(๑) การพัฒนาของประเทศไทยยังขาดความต่อเนื่อง

(๒) แผนพัฒนาของไทยกระจัดกระจายอยู่ตามรายกระทรวง

(๓) การจัดสรรงบประมาณและจัดสรรทรัพยากรของประเทศส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการแบบแยกส่วน

(๔) ภาคเอกชนมีโอกาสร่วมน้อย และภาคประชาชนเกือบไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของชาติ

(๕) ประเทศพัฒนาและประเทศกำลังพัฒนา ๖๐ กว่าประเทศทั่วโลกมียุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งยึดผลประโยชน์แห่งชาติเป็นแม่บทหลัก

๖.๒ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ มีดังนี้

(๑) กำหนดนิยามของคำว่า “ยุทธศาสตร์ชาติ” ว่าเป็นแม่บทหลักที่เป็นกรอบกำหนดนโยบายและแผนต่าง ๆ สำหรับการพัฒนาประเทศการบริหารราชการแผ่นดิน การจัดสรรงบประมาณ และการจัดสรรทรัพยากร (ร่างมาตรา ๔)

(๒) กำหนดสาระสำคัญที่ต้องกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ (ร่างมาตรา ๖)

(๓) กำหนดให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ประชุมร่วมกันเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ โดยต้องจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนเสนอรัฐสภา (ร่างมาตรา ๗)

(๔) ยุทธศาสตร์ชาติส่วนใดเกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางทหารหรืออธิปไตยหรือประโยชน์สำคัญของชาติ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจะเสนอให้ไม่เปิดเผย (ร่างมาตรา ๘ วรรค ๔)

(๕) ยุทธศาสตร์ชาติมีผลบังคับใช้ยี่สิบปี และอาจทบทวนทุกห้าปี หรือเมื่อมีสถานการณ์กระทบต่อวัตถุประสงค์หลักอย่างมีนัยสำคัญ (ร่างมาตรา ๙)

(๖) กำหนดให้รัฐสภา คณะรัฐมนตรี รวมทั้งองค์กร และหน่วยงานของรัฐต้องดำเนินนโยบายหรือแผนหรือแผนงาน ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ (ร่างมาตรา ๑๐)

(๗) กำหนดให้มีคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ทำหน้าที่จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ เสนอต่อรัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบ และต้องมีผลผูกพันกับรัฐสภา คณะรัฐมนตรี รวมทั้งองค์กรและหน่วยงานของรัฐ (ร่างมาตรา ๑๑)

(๘) ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดแนวทางการบูรณาการ การจัดลำดับความสำคัญการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาด้านต่าง ๆ ตัวชี้วัด ผลสัมฤทธิ์และระยะเวลาดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (ร่างมาตรา ๑๓ (๒))

(๙) ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรของประเทศขององค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อสนับสนุนผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติแต่ละห้วงเวลา (ร่างมาตรา ๑๓ (๓))

(๑๐) คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ มีอำนาจตรวจสอบการไม่ปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ และเปิดเผยผลต่อสาธารณะ (ร่างมาตรา ๑๓ (๙))

(๑๑) กรณีไม่ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ หากเป็นฝ่ายการเมืองทำให้เสียหายร้ายแรงแต่ไม่ปรากฏว่าทุจริต ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอวุฒิสภาเพื่อดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ หากเป็นข้าราชการต้องมีบทกำหนดโทษทางวินัย หากดำเนินการส่อไปในทางทุจริตหรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ให้ส่งเรื่องให้ ปปช. ดำเนินการตามกฎหมาย (ร่างมาตรา ๓๗)

(๑๒) กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ ทำหน้าที่กำกับดูแลและผลักดันให้มีการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติ รวบรวมข้อมูลความเห็นและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาทิศทางยุทธศาสตร์ชาติ บูรณาการ จัดลำดับความสำคัญของแผนพัฒนา กำหนดกรอบการประมาณ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติให้สะท้อนความต้องการของประเทศและประชาชน (ร่างมาตรา ๓๙ และร่างมาตรา ๔๑)

(๑๓) กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล เพื่อให้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการทั่วไปเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติ (ร่างมาตรา ๔๔ และร่างมาตรา ๔๕)

(๑๔) กำหนดบทเฉพาะกาล ให้ในวาระเริ่มแรก การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติมีคณะกรรมการจำนวนยี่สิบห้าคน ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ โดยตำแหน่ง และบุคคลซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดำเนินการสรรหาและคัดเลือกให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

จำนวนยี่สิบสองคน เป็นคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ มีหน้าที่จัดทำยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรก เพื่อเสนอต่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบและใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๕๕)

(๑๕) กำหนดให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติภายในเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติมีผลบังคับใช้ (ร่างมาตรา ๕๗)

(๑๖) กำหนดให้ระหว่างที่สำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติยังไม่จัดตั้ง ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม และส่วนราชการอื่นตามมติคณะรัฐมนตรี ทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการบริหารสำนักงานยุทธศาสตร์ชาติ และ สำนักงานยุทธศาสตร์ชาติ ไปพลางก่อน (ร่างมาตรา ๕๘)

(๑๗) กำหนดให้นำข้อมูลวาระปฏิรูปและวาระพัฒนาของสภาปฏิรูปแห่งชาติและสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ และข้อมูลอื่น ๆ อาจเป็นประโยชน์ต่อผลประโยชน์ของชาติใช้ประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ (ร่างมาตรา ๕๙)

(๑๘) กำหนดให้คณะรัฐมนตรีและนายกรัฐมนตรี สั่งการให้ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๖๐ และร่างมาตรา ๖๑)

๖.๓ ร่างกำหนดการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติตามกฎหมาย ปรากฏตามแผนภาพที่ ๖

แผนภาพที่ ๖ ร่างกำหนดการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

ลำดับ	กิจกรรม	ก.ย. – ต.ค. ๕๘	พ.ย. – ธ.ค. ๕๘	ม.ค. – ก.พ. ๕๙	มี.ค. – เม.ย. ๕๙	พ.ค. – มิ.ย. ๕๙	ก.ค. – ส.ค. ๕๙	ก.ย. – ต.ค. ๕๙	พ.ย. – ธ.ค. ๕๙	ม.ค. – ก.พ. ๖๐	มี.ค. – เม.ย. ๖๐	พ.ค. – มิ.ย. ๖๐	ก.ค. – ส.ค. ๖๐	หมายเหตุ
๑	การปฏิรูปเห็นชอบ (๒๓ มิ.ย. ๕๘) และส่งร่าง กม. ว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติให้รัฐบาล (๖ ก.ค. ๕๘)													
๒	คณะกรรมการร่างยุทธศาสตร์ชาติตามมติ ครม. (๓๐ มิ.ย. ๕๘) ดำเนินการ (ฉบับ สปช.)													
๓	สปท. เห็นชอบให้เสนอรัฐบาลพิจารณาดำเนินการ			←→										
๔	หาก ครม. เห็นชอบร่าง พรบ. เสนอ สคก. ตรวจก่อนเสนอ สนช. หรืออาจส่ง สนช. เลย				←→									
๕	สนช. พิจารณา (ระยะเท่าใด ไม่สามารถกำหนดได้)					←→	←→	←→						
๖	หาก สนช. เห็นชอบร่าง กม. และมีผลบังคับใช้ให้สรรหาและคัดเลือกคณะ กก.ยุทธศาสตร์ชาติคัดเลือกคณะ กก.บริหารยุทธศาสตร์ชาติ								←→					
๗	คณะ กก.ยุทธศาสตร์ชาติคัดเลือกคณะ กก.บริหารยุทธศาสตร์ชาติ ผู้ทรงคุณวุฒิ ๑๒ คน (ร่าง ม.๓๙) เพื่อบูรณาการแผนและจัดลำดับความสำคัญ (คล้ายคณะ กก. ตามข้อ ๒)								←→					
๘	ครม. จัดตั้งสำนักงานยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่ กม. มีผลบังคับใช้ (ร่าง ม.๕๗)									←→				
๙	ยุทธศาสตร์ชาติต้องให้รัฐสภาเห็นชอบ (ร่าง ม.๗) และผูกพันองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ (ร่าง ม.๘)										←→	←→		ตั้งสมมุติฐานว่ามีการเลือกตั้งกลางปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งอาจจะช้าหรือเร็วกว่านี้
๑๐	คณะ กก.ยุทธศาสตร์ชาติต้องจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้เสร็จก่อนมีรัฐบาลใหม่ (ร่างรัฐธรรมนูญเดิม ม.๗๗ และ ม.๑๗๐) โดยอาจนำร่างยุทธศาสตร์ชาติตามลำดับ ๒ เป็นฐาน	←(การดำเนินการของลำดับที่ ๒)		→→	→→	→→	→→	→→	→→	→→	→→	→→	→→	

(ร่าง)

๗. วิธีการปฏิรูป : การดำเนินการขับเคลื่อนการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ

๗.๑ การดำเนินการในช่วงสภาปฏิรูปแห่งชาติ

๗.๑.๑ สภาปฏิรูปแห่งชาติเห็นชอบร่างกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๘ และเสนอนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

๗.๑.๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี และให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) นำกรอบการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติไปหารือกับสภาปฏิรูปแห่งชาติ เพื่อให้แนวทางปฏิรูปดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน

๗.๑.๓ การดำเนินการด้านการประสานงาน

(๑) การประสานงานที่เกี่ยวกับวาระปฏิรูป

๑) นายเทียนฉาย กีระนันท์ ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้จัดทำสรุปวาระปฏิรูป ๓๗ วาระ ซึ่งได้มีการสรุปประเด็นปัญหา หลักการและวิธีการแก้ปัญหา และข้อเสนอปฏิรูป

๒) สภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสังเคราะห์ภาพรวมเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งพลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ ประธานอนุกรรมการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูป ได้เข้าร่วมประชุมด้วย เพื่อให้แนวทางปฏิรูปดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน

(๒) การประสานงานเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ

พลเอก สกล ชื่นตระกูล ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีด้านความมั่นคง และที่ปรึกษาคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ได้ประชุมร่วมกับคณะอนุกรรมาธิการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติในคณะกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน สภาปฏิรูปแห่งชาติ รวม ๔ ครั้ง

๗.๑.๔ การดำเนินการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

(๑) คณะอนุกรรมาธิการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ ในคณะกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน สภาปฏิรูปแห่งชาติ และคณะอนุกรรมาธิการสังเคราะห์ประเด็นการปฏิรูปในคณะกรรมาธิการวิสามัญการมีส่วนร่วมและรับฟังความเห็นของประชาชน สภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้จัดทำเอกสารเรื่อง ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งอาจใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ

(๒) ข้อมูลเอกสารเรื่อง ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งอาจใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ (ตาม (๑)) ได้รับมาจากการที่คณะกรรมาธิการวิสามัญประจำสภาปฏิรูปแห่งชาติ ๑๘ คณะ และคณะกรรมาธิการวิสามัญการมีส่วนร่วมและรับฟังความเห็นของประชาชน สภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้จัดเวทีเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและรับฟังความเห็นของประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๗ เป็นต้นมา โดยได้ดำเนินในสามรูปแบบ คือ

๑) เวทีประชาพิจารณ์ใน ๗๗ จังหวัด โดยในระดับจังหวัด ๆ ละ ๑ เวที ในระดับอำเภอ ในแต่ละจังหวัดอย่างน้อยจังหวัดละ ๑๐ เวที รวม ๙๓๘ เวที โดยมีผู้บริหารองค์กรส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ประชาชน ฯลฯ เข้าร่วมประมาณ ๙๖,๒๗๒ คน ในระยะเวลากว่า ๙ เดือน

๒) เวทีการมีส่วนร่วมเฉพาะประเด็นปฏิรูป ๑๘ ประเด็น (เพิ่มเติมจาก ๑.)

๓) การจัดเวทีเสวนาประชาชน ๑๘ ประเด็น (เพิ่มเติมจาก ๑.)

(หมายเหตุ : รวมมีข้อมูลประมาณ ๑๔๐,๐๐๐ ข้อมูล)

๗.๑.๕ การดำเนินการด้านการทำความเข้าใจและขอความเห็นจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม

ภายหลังจากที่สภาปฏิรูปแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... และส่งให้นายกรัฐมนตรีแล้ว คณะอนุกรรมาธิการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติได้ดำเนินการทำความเข้าใจและขอความเห็นจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคมอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

(๑) ดำเนินการขับเคลื่อนกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ โดยทำความเข้าใจและขอความเห็นจากภาคเอกชน เช่น นายกร ทัพพะรังสี อดีตรองนายกรัฐมนตรี ประธานสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (นายอิทธิฤทธิ์ กิ่งเล็ก) รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (นายเจน นำชัยสิริ) ที่ปรึกษาสมาคมธนาคารไทย (นายธวัชชัย ยงกิตติกุล) และประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย (นายอิสระ ว่องวานิช) ซึ่งบุคคลข้างต้นมีความเห็นสนับสนุนการมียุทธศาสตร์ชาติและการตรากฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ

อนึ่ง ภายหลังจากการประชุมร่วมกับคณะอนุกรรมาธิการ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย (นายอิสระ ว่องวานิช) ได้ให้จ้างบริษัทเอกชนต่างประเทศที่มีชื่อเสียงในระดับโลกร่วมในการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจระดับชาติ (ภาคเอกชน) เพื่อจะนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อผนวกรวมกับยุทธศาสตร์ชาติ (ภาครัฐ) ต่อไป

(๒) ได้ดำเนินการขับเคลื่อนกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ โดยเชิญผู้นำภาคประชาสังคมเพื่อทำความเข้าใจและขอความเห็น เช่น

๑) นายแพทย์พลเดช ปิ่นประทีป สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ เลขาธิการสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา (สทพ.)

๒) นายแพทย์กฤษดา เรืองอารีย์รัชต์ ผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

๓) นายสมพร ใช้บางยาง ประธานสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (อพช.)

ดังนั้น ผู้นำภาคประชาสังคมข้างต้นมีความเห็นสนับสนุนการตรากฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งกำหนดกลไกให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติโดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และเห็นว่าสามารถใช้เครือข่ายภาคประชาชนขององค์กรข้างต้นมาขับเคลื่อนและมีส่วนร่วมต่อไปได้

๗.๑.๖ การดำเนินการด้านการทำความเข้าใจกับประชาชนผ่านสื่อมวลชน

คณะอนุกรรมาธิการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ ได้ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ดังนี้

(๑) ชี้แจงผ่านโทรทัศน์และวิทยุรัฐสภา

(๒) ออกรายการผ่านสถานีโทรทัศน์ ช่อง ๑๑ และสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

(๓) ชี้แจงผ่านวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

(๔) ขอความร่วมมือสถานีโทรทัศน์ TNN2 ออกรายการ ๑๒ ตอน

๗.๑.๗ การประชุมชี้แจงวาระการปฏิรูปที่สำคัญของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

การประชุมชี้แจงวาระการปฏิรูปที่สำคัญของสภาปฏิรูปแห่งชาติแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดพร้อมทั้งหัวหน้าส่วนราชการ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน ผู้แทนภาคประชาชนและประชาสังคมตลอดจนผู้สนใจทั่วไป ซึ่งจัดขึ้นในวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๘ โดยมีหัวข้อเรื่อง "สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ" เป็นหัวข้อหนึ่งในการประชุมชี้แจงครั้งนี้ด้วย

๗.๒ การขับเคลื่อนการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในช่วงสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๗.๒.๑ แผนการขับเคลื่อนการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ

เพื่อให้การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติมีการศึกษา วิเคราะห์ และดำเนินการอย่างเป็นระบบจนเกิดสัมฤทธิผล คณะทำงานกำหนดยุทธศาสตร์ชาติจึงได้กำหนดวิธีการปฏิรูปการขับเคลื่อนการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ โดยแบ่งออกเป็น ๔ แผนงาน คือ

(๑) ให้ยุทธศาสตร์ชาติได้รับการบัญญัติในรัฐธรรมนูญ

เสนอให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) พิจารณาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

(๒) ให้กฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติมีผลบังคับใช้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ หรือภายในรัฐบาลนี้

(๑) สร้างความตระหนักว่าการมีส่วนร่วมในยุทธศาสตร์ชาติสำคัญมากกว่ายุทธศาสตร์ชาติ ดังนั้นจึงต้องสร้างปณิธานร่วมให้ได้

(๒) ชี้แจงทำความเข้าใจว่าการให้ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นที่ยอมรับทุกภาคส่วนควรจะต้องให้ทุกภาคส่วนพิจารณาตั้งแต่ต้น

(๓) ให้มีกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติก่อนรัฐธรรมนูญมีผลบังคับใช้หากรัฐธรรมนูญบัญญัติให้กฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติเป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ สามารถดำเนินการปรับให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ โดยใช้เวลาสั้นมาก

(๓) สนับสนุนความมุ่งมั่นของรัฐที่จะกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ

(๑) ยกร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ

(๒) หากรัฐบาลหรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เห็นชอบสามารถเสนอคณะรัฐมนตรีหรืออนุมัติหลักการและให้คณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายฯ ที่เสนอคณะรัฐมนตรีคณะที่ ๒ พิจารณา

(๔) การเผยแพร่ทำความเข้าใจและสร้างปณิธานร่วมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

(๑) จัดให้มีการชี้แจงรับฟังความเห็นหรือและเสวนาระหว่างกรรมาธิการ/สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

(๒) ดำเนินการสื่อประชาสัมพันธ์ และดำเนินการโดยต่อเนื่อง

๗.๒.๒ รายละเอียดการดำเนินงานตามแผนงานการขับเคลื่อนการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติแต่ละแผนงาน มีดังนี้

(๑) การดำเนินการให้ยุทธศาสตร์ชาติได้รับการบัญญัติในรัฐธรรมนูญ

(๑.๑) วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ พลเอก วัฒนา สรรพานิช และพันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ มีหนังสือกราบเรียนประธานร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงความจำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องมียุทธศาสตร์เป็นทางการ โดยได้รับความสำคัญให้บรรจุในรัฐธรรมนูญ

(๑.๒) วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ พร้อมด้วยสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๓ คน ได้มีหนังสือกราบเรียนประธานร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้บัญญัติยุทธศาสตร์ชาติในรัฐธรรมนูญ

(๑.๓) พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ ในฐานะประธานอนุกรรมาธิการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ สปช. ได้รับเชิญจากสื่อโทรทัศน์และสื่อสิ่งพิมพ์ให้แสดงความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติหลายครั้ง

(๑.๔) ณ วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๙ ได้มีการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ และปรากฏว่ายุทธศาสตร์ชาติได้รับความสำคัญให้กำหนดในรัฐธรรมนูญครั้งแรกในประวัติศาสตร์การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๘๓ ปี โดยรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา ๑๙ ฉบับยังไม่เคยบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติไว้

ข้อความยุทธศาสตร์ชาติปรากฏในร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

"มาตรา ๖๑ รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาของประเทศและเป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย การจัดทำและสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องมีบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย

ยุทธศาสตร์ชาติเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้"

(๒) การดำเนินการกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติมีผลบังคับใช้ก่อนมีรัฐบาลใหม่

คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ สปท. ได้ดำเนินการร่างกฎหมายดังกล่าวเสร็จแล้ว

(๓) การสนับสนุนความมุ่งมั่นของรัฐในการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ

(๓.๑) ได้มีการจัดสัมมนาเรื่องการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๙ โดยเชิญ ผู้แทนส่วนราชการ ผู้แทนภาคเอกชน นักวิชาการ นักเรียน นักศึกษา ประชาชน ฯลฯ ทุกภาคส่วนเข้าร่วมสัมมนา

(๓.๒) ได้มีการประชุมร่วมกับกรรมาธิการบริหารราชการแผ่นดิน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๙ เพื่อชี้แจงความคืบหน้าของการดำเนินการกำหนดยุทธศาสตร์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพิ่มเติม

(๔) การสร้างปณิธานร่วมเพื่อให้ร่วมขับเคลื่อนการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ

(๔.๑) ให้ข้อมูลแก่สื่อมวลชนโดยการแถลงข่าว

(๔.๒) ชี้แจงและขอรับความเห็นจากทุกภาคส่วน โดยรายการสื่อของรัฐสภา

๘. กำหนดเวลาการปฏิรูป

ระยะที่ ๑ หนึ่งปีครึ่ง (ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึง กรกฎาคม ๒๕๖๐)

๑. การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในกฎหมายรัฐธรรมนูญ

๒. ให้กฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

๓. สนับสนุนความมุ่งมั่นของรัฐที่จะมียุทธศาสตร์ชาติ

๔. การเผยแพร่ทำความเข้าใจและสร้างปณิธานร่วมในการขับเคลื่อนประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ

ระยะที่ ๒ ๒๐ ปี (สิงหาคม ๒๕๖๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๘๐)

๑. การดำเนินการให้ยุทธศาสตร์ชาติมีผลสัมฤทธิ์

(๑) ให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกรอบในการพัฒนาประเทศ

(๒) จัดให้มีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

(๓) กำหนดแผนและงบประมาณตามยุทธศาสตร์ชาติ ทุก ๆ ระยะ ๕ ปี

(๔) จัดสรรงบประมาณประจำปีให้สอดคล้องแผนและงบประมาณ

(๕) จัดให้มีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม

๒. สนับสนุนความมุ่งมั่นของรัฐที่จะดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างต่อเนื่อง

๓. การเผยแพร่ทำความเข้าใจและสร้างปณิธานร่วมในการขับเคลื่อนประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างต่อเนื่อง

๙. แหล่งที่มาของงบประมาณ/เงื่อนไขสำคัญของความสำเร็จ

๙.๑ การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในกฎหมายรัฐธรรมนูญ

แหล่งที่มาของงบประมาณ

ใช้งบประมาณปกติขององค์กรที่รับผิดชอบ/คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) ซึ่งให้ความเห็นชอบด้วยในแต่ละประเด็น

๙.๒ ให้ยุทธศาสตร์ชาติมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

แหล่งที่มาของงบประมาณ

(๑) การสร้างปณิธานร่วมอาจใช้สื่อสารมวลชนของรัฐ และขอความร่วมมือจากสื่อภาคเอกชนจึงใช้งบประมาณแผ่นดินไม่มากนัก ใช้งบปกติ

(๒) งบประมาณแผ่นดิน ในการรับฟังความคิดของภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคการเมือง และขอความร่วมมือจากภาคเอกชนเพื่อเผยแพร่

(๓) คณะรัฐมนตรี ซึ่งให้ความเห็นชอบด้วย

๙.๓ ความมุ่งมั่นของรัฐที่จะมียุทธศาสตร์ชาติ

แหล่งที่มาของงบประมาณ

(๑) ใช้งบปกติขององค์กรรับผิดชอบ

(๒) ใช้งบปกติ/รัฐบาล หรือ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ซึ่งให้ความเห็นชอบด้วย

๙.๔ การเผยแพร่ทำความเข้าใจและสร้างปณิธานร่วมในการขับเคลื่อนประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ

แหล่งที่มาของงบประมาณ

(๑) คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

(๒) ใช้งบปกติขององค์กรที่รับผิดชอบและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑๐. หน่วยงานรับผิดชอบ

๑๐.๑ การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในกฎหมายรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน/คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.)

๑๐.๒ ให้ยุทธศาสตร์ชาติมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๑) สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หรือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) คณะรัฐมนตรี/สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑๐.๓ ความมุ่งมั่นของรัฐที่จะมียุทธศาสตร์ชาติ

(๑) คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน/สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปแห่งชาติ

(๒) สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๐.๔ การเผยแพร่ทำความเข้าใจและสร้างปณิธานร่วมในการขับเคลื่อนประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ

(๑) คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๒) สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินหรือและหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

๑๑. บทสรุป

ผลลัพธ์ที่ได้จากการกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติและการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

๑๑.๑ ผลจากการจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติครั้งนี้ จะทำให้ประเทศไทยมียุทธศาสตร์ระดับชาติ ที่เป็นแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ซึ่งจะส่งผลให้

(๑) การพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน มีความต่อเนื่อง

(๒) แผนพัฒนาต่าง ๆ มีการบูรณาการและจัดลำดับความสำคัญให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศและประชาชน รวมทั้งความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาประเทศในด้านที่สำคัญ ๆ

(๓) การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

(๔) ทุกภาคส่วนในประเทศ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาชน จะมีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของชาติ และเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ สามารถผนึกกำลังร่วมในการพัฒนาประเทศ

ดังนั้น การมียุทธศาสตร์ชาติที่เน้นผลประโยชน์แห่งชาติและความต้องการของประชาชนเป็นหลักนั้น จะช่วยให้การพัฒนาประเทศในอนาคต นำมาซึ่งความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของประเทศ สอดคล้องกับหลักประชารัฐ

๑๑.๒ การขับเคลื่อนการปฏิรูปโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นทางการ ส่งผลต่อภาคส่วนระดับต่าง ๆ

(๑) ระดับประเทศ และภาครัฐ

(๑.๑) ระดับประเทศ มีบทหลัก ทิศทางที่ชัดเจน มีเป้าหมายของประเทศ ระยะยาว ฯลฯ

(๑.๒) ระดับรัฐบาล มีความต่อเนื่องของนโยบาย เพื่อประโยชน์ระยะยาวของประเทศ ควบคู่กับนโยบายในช่วงอายุของรัฐบาลนั้น

(๑.๓) ระดับกระทรวง มีการบูรณาการแผนพัฒนา ได้รับงบประมาณตามลำดับความสำคัญของแต่ละช่วงเวลา

(๑.๔) ระดับกรมและกลุ่มจังหวัด มีการบริหารแผนงาน/โครงการ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติทั้งงบประมาณเชิงภารกิจ และเชิงพื้นที่

(๑.๕) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามความจำเป็นมากขึ้น

(๒) ภาคเอกชน และภาคประชาชน

(๒.๑) ทราบแนวทาง นโยบายของรัฐ ทำให้ทราบแนวโน้มการส่งเสริม และทิศทางในอนาคตของรัฐ

(๒.๒) มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายของประเทศเพื่อผลประโยชน์ในระยะยาวแทนที่จะมุ่งหวังเฉพาะประโยชน์เฉพาะหน้าเท่านั้น

(๒.๓) มีความหวังสำหรับอนาคตของตนเอง และอนุชนรุ่นหลัง

๑๒. ร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ

เหตุผล

๑. การพัฒนาของประเทศไทยขาดความต่อเนื่อง เพราะลักษณะของการเมืองส่วนใหญ่มุ่งหวังประโยชน์เฉพาะช่วงระยะของรัฐบาลนั้นมากกว่าประโยชน์ระยะยาวของประเทศ

๒. แผนพัฒนาของไทยกระจัดกระจายอยู่ตามรายกระทรวง แม้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ จะพยายามบูรณาการ แต่อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายไม่ครอบคลุมทุกมิติสำคัญของการพัฒนาประเทศ

๓. การจัดสรรงบประมาณและจัดสรรทรัพยากรของประเทศส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการแบบแยกส่วน

๔. ภาคเอกชนมีโอกาสร่วมน้อยและภาคประชาชนเกือบไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของชาติ

๕. ประเทศพัฒนาและกำลังพัฒนากว่า ๖๐ ประเทศทั่วโลกมียุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งยึดผลประโยชน์แห่งชาติเป็นแม่บทหลักในการกำหนดนโยบายกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนประเทศ กำหนดแผนพัฒนาด้านต่าง ๆ ที่ได้รับการบูรณาการ แต่ประเทศไทยยังไม่มียุทธศาสตร์ชาติที่เป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....

---

๑. หลักการและเหตุผล

ในยุคโลกาภิวัตน์ การพัฒนาประเทศสู่ความเป็นเลิศ มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน สามารถแข่งขันได้ระดับสากล จำเป็นต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับชาติที่เป็นระบบ มีการใช้ข้อมูลความรู้ที่เกิดจากการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ อย่างรอบคอบ มีการกำหนดวัตถุประสงค์หลักของการพัฒนาที่ชัดเจน ทันสมัยและเหมาะสม เป็นยุทธศาสตร์ชาติที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ทันตามการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก และที่สำคัญ การจัดทำยุทธศาสตร์ชาตินี้ต้องสะท้อนถึงความต้องการของประเทศชาติและประชาชน เพื่อนำการพัฒนาประเทศที่ดำรงความเป็นธรรมและคำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนอย่างยั่งยืน

ดังนั้น การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและการจัดตั้งกลไกเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลยุทธศาสตร์ชาติ จึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญ

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

(๑) กำหนดนิยามของคำว่า “ยุทธศาสตร์ชาติ” ว่าเป็นแม่บทหลักที่เป็นกรอบชี้นำการกำหนดนโยบายและแผนต่างๆ สำหรับการพัฒนาประเทศ การบริหารราชการ การจัดสรรงบประมาณ และการจัดสรรทรัพยากร (ร่างมาตรา ๔)

(๒) กำหนดสาระสำคัญที่ต้องกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ (ร่างมาตรา ๖)

(๓) กำหนดให้คณะกรรมการประชุมร่วมกันเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ โดยต้องจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนเสนอรัฐสภา (ร่างมาตรา ๗)

(๔) ยุทธศาสตร์ชาติส่วนใดเกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางทหารหรืออธิปไตยหรือประโยชน์สำคัญของชาติ คณะกรรมการยุทธศาสตร์จะเสนอให้ไม่เปิดเผย (ร่างมาตรา ๘ วรรคสี่)

(๕) ยุทธศาสตร์ชาติมีผลบังคับใช้ยี่สิบปี และอาจทบทวนทุกห้าปี หรือเมื่อมีสถานการณ์กระทบต่อวัตถุประสงค์หลักอย่างมีนัยสำคัญ (ร่างมาตรา ๙)

(๖) กำหนดให้รัฐสภา คณะรัฐมนตรี รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐต้องดำเนินนโยบายหรือแผนหรือแผนงาน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (ร่างมาตรา ๑๐)

(๗) กำหนดให้มีคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ทำหน้าที่จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ เสนอต่อรัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบ และต้องมีผลผูกพันกับรัฐสภา คณะรัฐมนตรี รวมทั้งองค์กรและหน่วยงานของรัฐ (ร่างมาตรา ๑๑)

(๘) ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดเป้าหมายการพัฒนาด้านต่างๆ ตัวชี้วัด ผลสัมฤทธิ์และระยะเวลาดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (ร่างมาตรา ๑๓ (๒))

(๙) ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติกำหนดแนวทางการบูรณาการ การจัดลำดับความสำคัญ การใช้งบประมาณ และทรัพยากรของประเทศขององค์กรหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อสนับสนุนผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติแต่ละห้วงเวลา (ร่างมาตรา ๑๓ (๒) และ (๓))

(๑๐) คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมีอำนาจตรวจสอบการไม่ปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ และเปิดเผยผลต่อสาธารณะ (ร่างมาตรา ๑๓ (๙))

(๑๑) กรณีไม่ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์หากเป็นฝ่ายการเมืองทำให้เสียหายร้ายแรง แต่ไม่ปรากฏว่าทุจริต ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอวุฒิสภาเพื่อดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ หากเป็นข้าราชการต้องมีบทกำหนดโทษทางวินัย หากดำเนินการต่อไปในทางทุจริตหรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบให้ส่งให้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ดำเนินการตามกฎหมาย (ร่างมาตรา ๓๗)

(๑๒) กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ ทำหน้าที่กำกับดูแลและผลักดันให้มีการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติ รวบรวมข้อมูลความเห็นและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาทิศทางยุทธศาสตร์ชาติให้สะท้อนความต้องการของประเทศและประชาชน (ร่างมาตรา ๓๙ และร่างมาตรา ๔๑)

(๑๓) กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล เพื่อให้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการทั่วไปเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติ (ร่างมาตรา ๔๔ และร่างมาตรา ๔๕)

(๑๔) กำหนดบทเฉพาะกาล ให้ในวาระเริ่มแรกการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติมีคณะกรรมการจำนวนยี่สิบห้าคน ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยตำแหน่ง และบุคคลซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติดำเนินการสรรหาและคัดเลือกให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนยี่สิบสองคน เป็นคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ มีหน้าที่จัดทำยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกเพื่อเสนอต่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบและใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๕๕)

(๑๕) กำหนดให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติภายในเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติมีผลบังคับใช้ (ร่างมาตรา ๕๗)

(๑๖) กำหนดให้ระหว่างที่สำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติยังไม่จัดตั้ง ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และส่วนราชการอื่นตามมติคณะรัฐมนตรีทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ และสำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ไปพลางก่อน (ร่างมาตรา ๕๘)

(๑๗) กำหนดให้นำข้อมูลวาระปฏิรูปและวาระพัฒนาของสภาปฏิรูปแห่งชาติและสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ และข้อมูลอื่น ๆ ที่อาจเป็นประโยชน์ต่อผลประโยชน์ของชาติใช้ประกอบการทำยุทธศาสตร์ชาติ (ร่างมาตรา ๕๙)

(๑๘) กำหนดให้คณะรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีสั่งการให้ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๖๐ และร่างมาตรา ๖๑)

พระราชบัญญัติ
ยุทธศาสตร์ชาติ
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ...."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"ยุทธศาสตร์ชาติ" หมายความว่า แม่บทหลักที่เป็นกรอบกำหนดนโยบาย และแผนต่าง ๆ สำหรับการพัฒนาประเทศ กำหนดทิศทาง เป้าหมาย หรือแนวทางการพัฒนาประเทศ การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดสรรงบประมาณ การจัดสรรทรัพยากร และเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาของภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน รวมทั้งมีอธิปไตยและเข้มแข็งในประชาคมโลก อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญครอบคลุมด้านความมั่นคงทางทหาร การเมือง การบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม การปกครองท้องถิ่น การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เศรษฐกิจ การเกษตร การอุตสาหกรรม การบริการ การเงิน การคลัง และงบประมาณ พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การผังเมือง สาธารณสุข การคมนาคมและเทคโนโลยีการสื่อสาร สังคม ศิลปะ วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

"คณะกรรมการสรรหา" หมายความว่า คณะกรรมการสรรหาผู้สมควรได้รับความเห็นชอบเป็นคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

"ประธานกรรมการ" หมายความว่า ประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการยุทธศาสตร์ชาติทั้งสองประเภท คือ กรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

"คณะกรรมการบริหาร" หมายความว่า คณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ

"ประธานคณะกรรมการบริหาร" หมายความว่า ประธานกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ
"กรรมการบริหาร" หมายความว่า กรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ
"สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
"เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๕ ให้ประธานรัฐสภารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๖ ยุทธศาสตร์ชาติอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
(๑) ความมั่นคงทางทหาร
(๒) การเมือง
(๓) การบริหารราชการแผ่นดิน
(๔) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
(๕) การปกครองท้องถิ่น
(๖) การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
(๗) เศรษฐกิจ การเกษตร การอุตสาหกรรม การบริการ การเงิน การคลัง และงบประมาณ
(๘) พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการผังเมือง
(๙) สาธารณสุข
(๑๐) การคมนาคมและเทคโนโลยีการสื่อสาร
(๑๑) สังคม ศิลปะ และวัฒนธรรม
(๑๒) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณากำหนดและจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ต้องพิจารณาผลประโยชน์แห่งชาติ วัตถุประสงค์หลักของชาติ ซึ่งเป็นความต้องการและจำเป็นในการพัฒนาประเทศตามมาตรา ๖ โดยการวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งในและต่างประเทศ ทั้งนี้ ต้องรับฟังความเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

การจัดทำและสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๘ ให้ประธานกรรมการเสนอยุทธศาสตร์ชาติที่คณะกรรมการเสนอตามมาตรา ๗ ต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

รัฐสภาต้องประชุมพิจารณายุทธศาสตร์ชาติตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับยุทธศาสตร์ชาติจากประธานกรรมการ ในกรณีที่รัฐสภาไม่เห็นชอบกับยุทธศาสตร์ชาติที่คณะกรรมการเสนอทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ประธานรัฐสภาแจ้งความเห็นของรัฐสภาพร้อมด้วยเหตุผลไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาทบทวน หากคณะกรรมการไม่เห็นด้วยกับรัฐสภาในสาระสำคัญ ให้ประธานรัฐสภาและประธานกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมาธิการร่วมจำนวนฝ่ายละสิบห้าคนเท่ากัน เพื่อพิจารณาร่วมกันให้ได้ข้อ

ยุติภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง หากยังไม่ได้ข้อยุติให้ประธานรัฐสภาส่งคืนคณะกรรมการเพื่อพิจารณาทบทวน และหากมีมติยืนยันตามมติเดิมด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนคณะกรรมการเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานกรรมการแจ้งประธานรัฐสภาทราบ และดำเนินการตามวรรคสามต่อไป แต่ถ้ามติยืนยันตามมติเดิมมีคะแนนไม่ถึงสามในสี่ ให้คณะกรรมการประชุมหารือร่วมกับรัฐสภาเพื่อให้ได้ข้อยุติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประธานรัฐสภาได้แจ้งความเห็นไปยังคณะกรรมการ หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้วรัฐสภายังไม่แจ้งความเห็นไปยังคณะกรรมการ หรือคณะกรรมการและรัฐสภาไม่อาจหาข้อยุติร่วมกันได้ ให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบกับยุทธศาสตร์ชาติตามที่คณะกรรมการเสนอ

ยุทธศาสตร์ชาติที่ได้รับความเห็นชอบหรือถือว่าได้รับความเห็นชอบตามวรรคสอง ให้มีผลใช้บังคับเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ทั้งนี้ ให้ประธานรัฐสภานำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบหรือถือว่าได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา

ในกรณียุทธศาสตร์ชาติส่วนใดเกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางทหารหรืออธิปไตยหรือผลประโยชน์สำคัญแห่งชาติที่คณะกรรมการเห็นว่าไม่พึงเปิดเผย ให้ประธานรัฐสภามีอำนาจไม่ส่งยุทธศาสตร์ชาติส่วนนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษา และสั่งให้สำนักงานไม่ดำเนินการเผยแพร่ ทั้งนี้ ให้ยุทธศาสตร์ชาติส่วนนั้นมีผลใช้บังคับตามความในวรรคสาม

มาตรา ๙ ยุทธศาสตร์ชาติให้มีผลใช้บังคับเป็นระยะเวลายี่สิบปี และอาจพิจารณาทบทวนทุกห้าปีหรือเมื่อมีสถานการณ์กระทบต่อวัตถุประสงค์หลักตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นนัยสำคัญ

มาตรา ๑๐ การจัดทำและการดำเนินนโยบายหรือแผนหรือแผนงานของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี รวมทั้งองค์กรและหน่วยงานของรัฐ ต้องอยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติตามพระราชบัญญัตินี้

ยุทธศาสตร์ชาติมีผลผูกพันรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีทุกสมัย แม้จะมิใช่รัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีที่ได้ให้ความเห็นชอบหรือถือว่าได้ให้ความเห็นชอบยุทธศาสตร์ชาติตามมาตรา ๘ ก็ตาม

ยุทธศาสตร์ชาติไม่ใช้บังคับกับแผน หรือแผนงาน หรือโครงการ และกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ในกรณีองค์กรหรือหน่วยงานตามวรรคหนึ่งจัดทำนโยบายหรือแผนหรือแผนงานขึ้นก่อนวันที่ยุทธศาสตร์ชาติมีผลใช้บังคับ หากนโยบายหรือแผนหรือแผนงานขององค์กรหรือหน่วยงานนั้นขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติ ให้ดำเนินการทบทวนหรือแก้ไขเพิ่มเติมนโยบาย แผนหรือแผนงานของตนให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ยุทธศาสตร์ชาติมีผลใช้บังคับ เว้นแต่เป็นนโยบายหรือแผนหรือแผนงานที่หากมีการทบทวนหรือแก้ไขเพิ่มเติมภายในระยะเวลาดังกล่าว จะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ประเทศชาติหรือประชาชน ให้องค์กรหรือหน่วยงานนั้นเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

ในกรณียุทธศาสตร์ชาติยังไม่มีผลบังคับให้ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ

หมวด ๒
คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและการสรรหา

ส่วนที่ ๑
คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๑๑ ให้มีคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติคณะหนึ่งซึ่งมีกรรมการจำนวนยี่สิบห้าคน ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๖ จำนวนยี่สิบสองคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการจำนวนสองคนต้องมาจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการอย่างน้อยหนึ่งคน

ให้กรรมการเลือกบุคคลที่อาวุโสที่สุดเป็นประธานชั่วคราวเพื่อเลือกประธานกรรมการและรองประธานกรรมการโดยให้เป็นไปตามมติที่ประชุมของคณะกรรมการเสียงข้างมากเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการ

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ในกรณีกรรมการว่างลงโดยยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ แต่ยังมีกรรมการเกินกึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

ให้เลขาธิการเป็นเลขานุการคณะกรรมการ และให้คณะกรรมการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสำนักงานจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๒ ก่อนเข้ารับหน้าที่ คณะกรรมการต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

"ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ"

มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดแนวทางจัดทำยุทธศาสตร์ชาติโดยพิจารณาตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘

(๒) กำหนดแนวทางการบูรณาการ การกำหนดเป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาด้านต่าง ๆ รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์และระยะเวลาของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

(๓) กำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรของประเทศขององค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อสนับสนุนผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติแต่ละห้วงระยะเวลา

(๔) ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินความสอดคล้อง และประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินตามยุทธศาสตร์ชาติขององค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ

(๕) ทบทวน และปรับปรุงยุทธศาสตร์ชาติตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙

(๖) อนุมัติยกเว้นการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติทั้งหมดหรือบางส่วน ตามมาตรา ๑๕

(๗) อนุมัติงบประมาณของสำนักงาน

(๘) การออกระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศเพื่อกำหนดการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

(๙) ตรวจสอบการไม่ปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ และเปิดเผยผลการตรวจสอบต่อสาธารณะตามสมควรโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๔ ในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ หากปรากฏว่ามีกฎหมายให้อำนาจองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐหลายองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการในเรื่องเดียวกัน ให้คณะกรรมการชี้ขาดว่าองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐใดเป็นองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบดำเนินการ หรือให้องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐหลายองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐร่วมกันดำเนินการ โดยกำหนดให้องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐใดเป็นหลักที่รับผิดชอบด้วยก็ได้

การชี้ขาดของคณะกรรมการให้เป็นยุติ

มาตรา ๑๕ ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินอย่างยิ่งเป็นเหตุให้ไม่อาจปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติได้ ให้นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้าหน่วยงานฝ่ายบริหารหรือประธานองค์กรหรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐนั้น เสนอความเห็นต่อประธานกรรมการ เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณามีมติให้ยกเว้นการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติทั้งหมดหรือบางส่วนไว้เป็นการชั่วคราวได้

เมื่อเหตุฉุกเฉินอย่างยิ่งตามวรรคหนึ่งสิ้นสุดลง ให้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติต่อไปโดยทันที

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน การประชุม และการดำเนินการอื่นของสำนักงาน โดยให้รวมถึงเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) การแบ่งส่วนงานภายในของสำนักงาน และขอบเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว

(๒) การกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือนและค่าตอบแทนอื่นของที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ เลขาธิการ พนักงาน และลูกจ้างของสำนักงาน ตลอดจนค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงานตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) การคัดเลือกหรือประเมินความรู้ความสามารถเพื่อประโยชน์ในการบรรจุ การแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่ง หรือการเลื่อนขั้นเงินเดือน หลักเกณฑ์การต่อสัญญาจ้าง การจ่ายค่าชดเชยกรณีเลิกจ้างเนื่องจากไม่ผ่านการประเมิน

(๔) การบริหารงานบุคคล รวมตลอดทั้งการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์ การร้องทุกข์

(๕) การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทน

(๖) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกายของพนักงานสำนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน

(๗) การจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

(๘) การบริหารจัดการงบประมาณและการพัสดุของสำนักงาน

(๙) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่น

ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการเป็นผู้ลงนามและเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีในวันสมัครหรือวันที่ได้รับการเสนอชื่อ

(๓) เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ในการทำงานด้านหนึ่งด้านใด ตามมาตรา ๖ เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปีนับถึงวันที่สมัครหรือได้รับการเสนอชื่อ หรือเป็นผู้เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐไม่น้อยกว่าสองปีติดต่อกันหรือเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าพลโท พลเรือโท พลอากาศโท หรือพลตำรวจโทไม่น้อยกว่าสองปี

มาตรา ๑๘ กรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานเอกชนเพราะเหตุทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

(๒) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๓) เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๔) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๕) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๖) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๗) เป็นผู้ต้องห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๙ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละแปดปีนับแต่วันที่ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๗ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘

(๔) คณะกรรมการวินิจฉัยให้ออกเพราะเห็นว่า ได้กระทำการอันเป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตำแหน่ง มติของคณะกรรมการในกรณีนี้ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่คณะกรรมการลงมติ

เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการแจ้งประธานวุฒิสภาภายในเจ็ดวันเพื่อดำเนินการนำชื่อกรรมการในลำดับถัดไปตามมาตรา ๓๑ เพื่อขอความเห็นชอบจากวุฒิสภา เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป ในการนี้ให้กรรมการซึ่งได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งปีจะไม่ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งกรรมการขึ้นแทนก็ได้

ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการตามวรรคสอง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปโดยให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ เว้นแต่มีกรรมการจากผู้ทรงคุณวุฒิเหลืออยู่ไม่ถึงเจ็ดคน ให้ดำเนินการกระบวนสรรหาและคัดเลือกกรรมการใหม่เพิ่มเติม

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๐ ให้กรรมการที่เหลืออยู่เลือกกันเองคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการแล้วแจ้งให้ประธานวุฒิสภาทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีเหตุดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการซึ่งได้รับเลือกเป็นประธานกรรมการต่อไป

มาตรา ๒๒ กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตโดยปราศจากอคติเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน และต้องรักษาไว้และปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ ทั้งต้องไม่กระทำการใดอันเป็นการกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่หรือเสื่อมเสียถึงเกียรติศักดิ์แห่งตำแหน่งหน้าที่หรือกระทำการใดอันมีลักษณะเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายได้

มาตรา ๒๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการ คณะกรรมการบริหาร และคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้ง มีอำนาจเรียกหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดชี้แจงข้อเท็จจริงหรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๒๕ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานกรรมการ ให้นำบัญชีอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่น ของประธานรัฐสภา นายกรัฐมนตรี หรือประธานศาลฎีกา กรณีใดกรณีหนึ่งมาใช้บังคับ

ให้กรรมการ และกรรมการบริหารได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ให้อนุกรรมการหรือคณะทำงาน ได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามคณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๖ เมื่อคณะกรรมการดำเนินงานมาระยะหนึ่งแล้ว เพื่อประโยชน์ในการจัดทำหรือทบทวนหรือปรับปรุงแก้ไขยุทธศาสตร์ชาติให้มีความเหมาะสมกับสภาวะของสังคมไทยและประชาคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษาวิจัยข้อมูล ให้จัดตั้งสถาบันยุทธศาสตร์ชาติดำเนินงานด้านวิชาการและให้อยู่ในการกำกับดูแลของคณะกรรมการโดยกำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ส่วนที่ ๒
การสรรหาคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๒๗ กรณีที่พระราชบัญญัตินี้บังคับใช้แล้วเก้าสิบวัน แต่ยังไม่มีคณะกรรมการตามมาตรา ๕๕ ให้มีคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๖ จำนวนยี่สิบหกคน ซึ่งแต่งตั้งโดยประธานวุฒิสภาจากบุคคลในวรรคสอง ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้บังคับใช้แล้ว

การคัดเลือกกรรมการสรรหาตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลดังต่อไปนี้ดำเนินการสรรหากรรมการสรรหา

(๑) ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนแปดคน

(๒) ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนสามคน

(๓) ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาหอการค้าไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และประธานสมาคมธนาคารไทย ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนสามคน

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนสามคน

(๕) ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนสามคน

(๖) ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนสามคน

(๗) คณะกรรมการประสานงานขององค์กรพัฒนาเอกชน สภาพัฒนาการเมือง คณะกรรมการบริหารศูนย์คุณธรรม และคณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนสามคน ทั้งนี้ ผู้คัดเลือกกรรมการสรรหาตาม (๑) ถึง (๗) อาจได้รับการสรรหาให้เป็นกรรมการสรรหาก็ได้ แต่ไม่เกินกึ่งหนึ่งในสัดส่วนของตน

ให้กรรมการสรรหาที่ได้รับเลือกตามวรรคสองเลือกกันเอง ให้กรรมการสรรหาคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสรรหาและรองประธานกรรมการสรรหาจำนวนสองคน

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการสรรหาในตำแหน่งใดหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ถ้ากรรมการสรรหาที่เหลืออยู่นั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาที่เหลืออยู่

ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา

มาตรา ๒๘ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งจะได้รับความเห็นชอบเป็นกรรมการ ต้อง

(๑) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

(๒) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๓) ไม่เป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง

(๔) ไม่เป็นกรรมการการหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระหรือองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญรวมทั้งไม่เป็นผู้พิพากษาหรือตุลาการ

มาตรา ๒๙ ผู้สมัครรับคัดเลือกเป็นกรรมการต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๗ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘

มาตรา ๓๐ ในการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในกรณีเสนอชื่อโดยองค์กร ให้องค์กรดังต่อไปนี้ มีสิทธิเสนอชื่อต่อสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้ไม่เกินองค์กรละสองชื่อภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาประกาศให้มีการสรรหา

(๑) องค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๖ ในระดับประเทศ

(๒) องค์กรการใช้อำนาจรัฐตามรัฐธรรมนูญ

(๓) ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๔) นิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ในการควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพหรืออาชีพของสมาชิก

(๕) นิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์และดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมหรือการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

(๖) นิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์และดำเนินกิจกรรมการเกี่ยวกับการส่งเสริมหรือตรวจสอบธรรมาภิบาลภาคธุรกิจ

มาตรา ๓๑ ในการเสนอชื่อบุคคลของนิติบุคคลให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ส่วนราชการ ให้เสนอชื่อตามมติของ อ.ก.พ. กระทรวง หรือ อ.ก.พ. กรม หรือระดับ พลโท พลเรือโท พลอากาศโท ในส่วนราชการของกระทรวงกลาโหม

(๒) รัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชน ให้เสนอชื่อตามมติของคณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชน

(๓) หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีคณะกรรมการเป็นผู้กำกับดูแลหรือบริหารงานให้เสนอชื่อตามมติของคณะกรรมการดังกล่าว ในกรณีที่ไม่มีคณะกรรมการเป็นผู้กำกับดูแลหรือบริหารงาน ให้หัวหน้าหน่วยงานเป็นผู้เสนอชื่อ

(๔) นิติบุคคลที่มีลักษณะเป็นสมาคม มูลนิธิ หรือสภาให้เสนอชื่อตามมติของคณะกรรมการสมาคมหรือมูลนิธิ หรือคณะกรรมการของสภา

(๕) นิติบุคคลอื่นที่มีคณะกรรมการเป็นผู้กำกับดูแลหรือบริหารงาน ให้เสนอชื่อตามมติของคณะกรรมการของนิติบุคคลนั้น

(๖) สถาบันการศึกษา ให้เสนอชื่อตามมติของสภาหรือคณะกรรมการสถาบัน

(๗) นิติบุคคลไม่มีคณะกรรมการเป็นผู้กำกับดูแลหรือบริหารงาน ให้ผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลนั้นเป็นผู้เสนอชื่อ

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการสรรหาทำการคัดเลือกผู้เสนอตัวหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการให้เหลือจำนวนสามสิบเก้าคนโดยจัดทำบัญชีรายชื่อเรียงลำดับผู้ที่สมควรจะเป็นกรรมการ

มาตรา ๓๓ การคัดเลือกกรรมการจะต้องมีทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในสัดส่วนที่เหมาะสม

มาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการสรรหาเสนอบัญชีรายชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการจำนวนยี่สิบสองคนต่อประธานวุฒิสภาภายในสิบวันนับจากวันที่คณะกรรมการสรรหาประกาศรายชื่อเพื่อให้วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ

ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติให้ความเห็นชอบบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกตามวรรคหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อ การลงมติให้ใช้วิธีลงคะแนนลับ ในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป ในกรณีที่วุฒิสภาไม่เห็นชอบในรายชื่อใดไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ส่งชื่อนั้นกลับไปยังคณะกรรมการสรรหาพร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้ดำเนินการใหม่ หากคณะกรรมการสรรหาไม่เห็นด้วยกับวุฒิสภา และมีมติยืนยันตามมติเดิมด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนคณะกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ ให้ส่งรายชื่อนั้นให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป แต่ถ้ามติที่ยืนยันตามมติเดิมมีคะแนนไม่ถึงสองในสาม ให้

นำรายชื่อบุคคลที่สมควรได้รับการคัดเลือกตามบัญชีรายชื่อตามมาตรา ๓๑ ให้วุฒิสภาให้ความเห็นชอบเรียงตามลำดับจนกว่าจะได้กรรมการครบจำนวน

ให้ประธานวุฒิสภานำรายชื่อบุคคลที่ได้รับความเห็นชอบกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

หมวด ๓
การติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผล

มาตรา ๓๕ ในการติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผล ให้คณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยคณะกรรมการเองหรือจะแต่งตั้งอนุกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนเพื่อดำเนินการตรวจสอบแทนก็ได้ โดยคณะอนุกรรมการจะต้องมีกรรมการเป็นประธาน

มาตรา ๓๖ กรณีมีเหตุอันสมควรเชื่อว่าจะไม่ดำเนินการหรือหลีกเลี่ยงไม่ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้คณะกรรมการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานนั้นเพื่อทราบข้อเท็จจริงถึงเหตุดังกล่าว

เมื่อคณะกรรมการมีมติอย่างใดให้ปฏิบัติตามนั้น

มาตรา ๓๗ กรณีคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้งทำการตรวจสอบแล้วพบว่าไม่ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาเพื่อมีมติ หรือคณะกรรมการตรวจสอบเอง ให้คณะกรรมการมีมติอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) กรณีปรากฏข้อเท็จจริงว่าไม่ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติแต่ยังไม่เกิดความเสียหายให้คณะกรรมการแจ้งให้หน่วยงานดังกล่าวปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติให้ถูกต้อง

(๒) กรณีคณะกรรมการตรวจสอบพบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติซึ่งทำให้ประเทศชาติเกิดความเสียหายร้ายแรง แต่ไม่ปรากฏว่ามีการทุจริต ให้คณะกรรมการเสนอวุฒิสภาเพื่อดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ

(๓) กรณีคณะกรรมการตรวจสอบพบว่าผู้ใดหรือองค์กรใดของหน่วยงานของรัฐไม่ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติซึ่งทำให้ประเทศชาติเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง แต่ไม่ปรากฏทุจริต ให้คณะกรรมการเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป

(๔) กรณีไม่ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติส่อไปในทางทุจริตหรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ให้คณะกรรมการส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

หลักเกณฑ์และวิธีการติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผล ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่มีการติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผลแล้วพบว่าหน่วยงานใดไม่ปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการอาจเสนอรายงานข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี องค์กรและหน่วยงานของรัฐ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายหรือจัดสรรทรัพยากรสำหรับหน่วยงานนั้นก็ได้

หมวด ๔
คณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๓๙ เพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ให้มีคณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ อัยการสูงสุด เสนาธิการทหาร ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาหอการค้าไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประธานสมาคมธนาคารไทย ประธานที่ประชุมอธิการบดีของมหาวิทยาลัยของรัฐ และผู้แทนประชาชนที่เสนอโดยสภาองค์กรชุมชน จำนวนสองคน ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสองคน รวมกันไม่เกินยี่สิบเก้าคน

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งให้พิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญตามมาตรา ๖ และให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา

การคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการเป็นผู้ทำการคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๗ และต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘

ให้มีสำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการของคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร

ให้คณะกรรมการคัดเลือกกรรมการจำนวนสามคนให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารและรองประธานกรรมการบริหารจำนวนสองคนร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารเพิ่มเติม และให้เลขาธิการสำนักงานเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๔๐ ในการดำเนินการของคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการบริหารโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอาจแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญการในด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๖ ได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๔๑ ให้คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำกับดูแล ผลักดันให้มีการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตลอดจนการดำเนินการตามมติของคณะกรรมการ

(๒) รวบรวมข้อมูลความเห็น และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาทิศทางยุทธศาสตร์ชาติให้สะท้อนความต้องการของประเทศและประชาชนจากทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนแล้วบูรณาการจัดลำดับความสำคัญ กำหนดเป้าหมาย กำหนดตัวชี้วัด แผนของฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติและองค์กรหรือหน่วยงานตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง

(๓) สนับสนุนการติดตามและประเมินผล ความสอดคล้อง และประเมินผล ผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนที่ได้รับการบูรณาการ ลำดับความสำคัญ และกำหนดเป้าหมายแล้ว

(๔) ศึกษาเพื่อสนับสนุนคณะกรรมการในการบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดกรอบการประมาณการงบประมาณ ทั้งงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายรวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

(๕) ดำเนินการตรวจสอบการไม่ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติตามมติของคณะกรรมการ

(๖) พัฒนากลไกและวิธีปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในการส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม ตรวจสอบ และการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ให้เกิดผลดีต่อผลประโยชน์ของชาติและประโยชน์สูงสุดของประชาชน

(๗) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร

มาตรา ๔๒ ในการดำเนินงานคณะกรรมการบริหารจะตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อวิเคราะห์ และศึกษาด้านต่าง ๆ ของยุทธศาสตร์ชาติตามมาตรา ๖ หรือตามอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๔๑ ก็ได้

กรณีตามวรรคหนึ่งให้ประธานคณะกรรมการบริหารแต่งตั้งกรรมการบริหารจำนวนสามคนให้เป็นประธานและรองประธานในคณะอนุกรรมการจำนวนสองคน

เมื่อคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เสนอรายงานผลการศึกษา วิเคราะห์ต่อคณะกรรมการบริหารพิจารณาเพื่อนำเสนอคณะกรรมการต่อไป

มาตรา ๔๓ ให้คณะกรรมการบริหารมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการบริหารมอบหมาย

หมวด ๕
สำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๔๔ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เรียกโดยย่อว่า สำนักงาน “สยช.” เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประธานกรรมการ

กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้แห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๔๕ เพื่อดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้สำนักงานมีหน้าที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) สนับสนุนการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติตามมาตรา ๗

(๒) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร

(๓) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย สนับสนุนทางวิชาการต่อคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร

(๔) เผยแพร่และให้ความรู้แก่ประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกิจการของคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร

(๕) ประสานงานกับหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น องค์กรอื่นและประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และกิจการของคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร

(๖) ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติ

(๗) สื่อสารสาธารณะ กับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ในสังคม เพื่อสร้างความเข้าใจ และสร้างแนวร่วมในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

(๘) จัดทำงบประมาณประจำปีของสำนักงานเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ โดยรายจ่ายให้หมายรวมถึงรายจ่ายใด ๆ อันเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ คณะกรรมการบริหาร และสำนักงาน

(๙) จัดทำเอกสารคู่มือเพื่อเผยแพร่ยุทธศาสตร์ชาติ

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามมติที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการบริหารมอบหมาย

มาตรา ๔๖ เลขาธิการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปี

(๓) มีคุณวุฒิและประสบการณ์ในการบริหารองค์กรตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

มาตรา ๔๗ เลขาธิการต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

(๑) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘

(๒) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

(๓) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) ไม่ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพใด ๆ ในภาคเอกชนซึ่งมีตำแหน่งหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่นในภาคเอกชน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๔๘ ให้เลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงานและรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน ขึ้นตรงต่อประธานกรรมการ โดยมีรองเลขาธิการจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติงานตามที่เลขาธิการมอบหมายก็ได้

มาตรา ๔๙ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๔๗ วรรคสอง เลขาธิการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) มีอายุครบหกสิบห้าปี

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๗ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘

(๔) คณะกรรมการมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมดให้ออก เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรง หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่แล้วไม่ได้เกณฑ์ตามมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๐ เลขาธิการมีหน้าที่ควบคุมดูแลงานของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ มติคณะกรรมการหรือคณะกรรมการบริหาร

มาตรา ๕๑ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้เลขาธิการเป็นผู้แทนของสำนักงาน เพื่อการนี้ เลขาธิการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๒ เพื่อประโยชน์ในการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้แก่สำนักงาน ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนองบประมาณของปีงบประมาณที่ขอการสนับสนุนต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนของสำนักงานไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี ในการนี้คณะรัฐมนตรีอาจทำความเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณสำนักงานไว้ในรายงานการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติมด้วยก็ได้ และในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา อาจขอให้เลขาธิการเข้าชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณาได้

ในกรณีรายได้ของสำนักงานมีจำนวนไม่พอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งค่าภาระต่าง ๆ ที่จำเป็นและไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้ รัฐต้องจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินให้แก่สำนักงานเท่าจำนวนที่จำเป็น

มาตรา ๕๓ ทรัพย์สินของสำนักงานเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน และไม่อยู่ในความรับผิดของการบังคับคดี โดยให้สำนักงานมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษาทรัพย์สินของสำนักงาน

มาตรา ๕๔ ให้สำนักงานจัดทำงบดุล งบการเงินและบัญชี แล้วส่งบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีภายในกำหนดเวลาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการคลังและการงบประมาณภาครัฐ

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของสำนักงาน และให้ตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภท รวมทั้งประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงาน โดยแสดงให้เห็นด้วยว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด แล้วทำรายงานเสนอผลการสอบบัญชีต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีภายในกำหนดเวลาตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการคลังและการงบประมาณภาครัฐ

ให้สำนักงานเป็นหน่วยรับการตรวจตามกฎหมายว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

๔๙

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๕ ในวาระเริ่มแรกให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ประธานวุฒิสภา และในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้มีคณะกรรมการจำนวนยี่สิบห้าคน ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และบุคคลซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติดำเนินการสรรหาและคัดเลือกให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนยี่สิบสองคน แล้วให้ประธานวุฒิสภานำความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งใดในกรรมการโดยตำแหน่ง ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งเท่าที่มีอยู่และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ให้กรรมการตามวรรคหนึ่งคัดเลือกประธานกรรมการและรองประธานไม่เกินสองคน

ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการจำนวนสองคนต้องมาจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นกรรมการอย่างน้อยหนึ่งคน

การคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๕๖ เมื่อพ้นกำหนดสี่ปีนับแต่วันที่คณะกรรมการชุดแรกได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบเอ็ดคนพ้นจากตำแหน่งโดยวิธีจับสลาก และให้ดำเนินการสรรหาและคัดเลือกกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างตามหมวด ๒ ส่วนที่ ๒ ว่าด้วยการสรรหาคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติโดยอนุโลม

ในระหว่างการสรรหาคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

มาตรา ๕๗ ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการจัดตั้งสำนักงานให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๕๘ ในระหว่างที่สำนักงานยังไม่ได้จัดตั้งขึ้น ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและส่วนราชการหรือองค์กรของรัฐตามมติของคณะรัฐมนตรีทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการ คณะกรรมการบริหาร และสำนักงานไปพลางก่อน โดยบูรณาการการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติกับสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สภาหอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย ผู้แทนที่ประชุมอธิการบดี และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นตามมาตรา ๖ จำนวนตามสมควร จนกระทั่งมีการจัดตั้งสำนักงานแล้วเสร็จ

ทั้งนี้ ให้นายกรัฐมนตรี มอบหมายบุคคลทำหน้าที่เป็นประธานและรองประธานการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน วิธีการและอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งตามสมควร

มาตรา ๕๙ ให้นำข้อมูลวาระปฏิรูปและวาระพัฒนาของสภาปฏิรูปแห่งชาติและสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ และข้อมูลที่ได้สอบถามความเห็นของประชาชนตามด้านต่าง ๆ ในมาตรา ๖ รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศที่อาจเป็นประโยชน์ต่อผลประโยชน์แห่งชาติ เพื่อใช้ประกอบการทำยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๖๐ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดสรรงบประมาณอุดหนุนให้เพียงพอต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ระหว่างรอการจัดสรรงบประมาณประจำปี ให้ทันการปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๖๑ ให้นายกรัฐมนตรี มีอำนาจสั่งการให้ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์รวมทั้งเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

คณะกรรมาธิการจึงขอเสนอรายงานเรื่อง “การจัดทำ การกำหนด และการขับเคลื่อนกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ” พร้อมร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... เพื่อให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้โปรดพิจารณา หากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบด้วยขอได้โปรดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

พลเอก

(ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ์)
เลขานุการกรรมาธิการ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อ

๑. คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ในคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๒. คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๓. ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

รายชื่อคณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ
ในคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

---

๑. พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	เป็นประธานคณะทำงาน
๒. พลเอก วัฒนา สรรพานิช	เป็นรองประธานคณะทำงาน คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก อภิชาต เพ็ญกิตติ	เป็นรองประธานคณะทำงาน คนที่สอง
๔. พลเอก ชูชาติ สุขสงวน	เป็นคณะทำงาน
๕. นายสุรชัย ภู่ประเสริฐ	เป็นคณะทำงาน
๖. พลเรือเอก ศุภกร บูรณดิลก	เป็นคณะทำงาน
๗. นายศานิตย์ นาคสุขศรี	เป็นคณะทำงาน
๘. ศาสตราจารย์ศุภชัย ยาวะประภาษ	เป็นคณะทำงาน
๙. นายสุทัศน์ เศรษฐ์บุญสร้าง	เป็นคณะทำงาน
๑๐. นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา	เป็นคณะทำงาน
๑๑. พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล	เป็นคณะทำงาน
๑๒. ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติหรือผู้แทน	เป็นคณะทำงาน
๑๓. เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติหรือผู้แทน	เป็นคณะทำงาน
๑๔. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือผู้แทน	เป็นคณะทำงาน
๑๕. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือผู้แทน	เป็นคณะทำงาน
๑๖. พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ์	เป็นคณะทำงานและเลขานุการคณะทำงาน
๑๗. นายอนุสิษฐ คุณากร	เป็นคณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน
๑๘. นายไพฑูรย์ ขัมภรัตน์	เป็นคณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน
๑๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปกรณ์ ศิริประกอบ	เป็นคณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน
๒๐. นางสาวณปภัช โพธิทัต	เป็นคณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน

คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

---

๑. พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	ประธานกรรมาธิการ
๒. พลเอก อภิชาต เพ็ญกิตติ	รองประธานกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	รองประธานกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. พลเอก วัฒนา สรรพานิช	ที่ปรึกษากรรมาธิการ
๕. พลเอก ธวัช จารุกลัส	ที่ปรึกษากรรมาธิการ
๖. พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล	โฆษกกรรมาธิการ
๗. นางถวิลวดี บุรีกุล	โฆษกกรรมาธิการ
๘. นางเบญจวรรณ สร่างนิทร	กรรมาธิการ
๙. พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	กรรมาธิการ
๑๐. พลอากาศเอก อนาวิล ภิรมย์รัตน์	กรรมาธิการ
๑๑. นายพงศ์ศักติฐ์ เสมสันต์	กรรมาธิการ
๑๒. นายศานิตย์ นาคสุขศรี	กรรมาธิการ
๑๓. พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงศ์	กรรมาธิการ
๑๔. นายธงชัย ลืออดุลย์	กรรมาธิการ
๑๕. นายธานินทร์ ผะเอม	กรรมาธิการ
๑๖. นายอภินันท์ ชื่อธานุวงศ์	กรรมาธิการ
๑๗. พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	กรรมาธิการ
๑๘. พลโท สุรเดช เฟื่องเจริญ	กรรมาธิการ
๑๙. พลโท สสิน ทองภักดี	กรรมาธิการ
๒๐. พลโท ธงชัย สาระสุข	กรรมาธิการ
๒๑. นายเดชาภิวัฒน์ ณ สงขลา	กรรมาธิการ
๒๒. พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ์	เลขานุการคณะกรรมาธิการ
๒๓. นายอนุสิษฐ คุณากร	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

---

๑. พลเอก สุรินทร์ พิกุลทอง
๒. พลเรือเอก ศุภกร บูรณดิลก
๓. ดร.ทศพร ศิริสัมพันธ์
๔. นายสมพันธ์ จารุมิลินท
๕. นายรัชทิน ศยามานนท์
๖. นางสาวจารุวรรณ เฮงตระกูล
๗. นายไพฑูรย์ ขัมภรัตน์
๘. ศาสตราจารย์อัมพร ธำรงลักษณ์
๙. พลเรือเอก สถิรพันธุ์ เกยานนท์
๑๐. พลเอก ศุภวุฒิ อุตมะ
๑๑. พลเอก ไวพจน์ ศรีนวล

ภาคผนวก ข

สาระสำคัญของแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะ ๕ ปี ฉบับที่ ๑๒ ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

สาระสำคัญของแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะ ๕ ปี ฉบับที่ ๑๒ ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

มุ่งมั่นให้ได้มาซึ่งความก้าวหน้าใหม่ที่เด่นชัดในด้านการพัฒนาวิทยาศาสตร์

มุ่งมั่นให้ได้มาซึ่งความคืบหน้าในนัยสำคัญในด้าน "ปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนา"

ทิศทางสำคัญที่จะมุ่งแก้ไข : ปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจในเชิงยุทธศาสตร์

ควบคุมให้ประชากรทั่วทั้งประเทศมีจำนวนไม่เกิน ๑,๓๙๐ ล้านคน

คาดว่าอายุขัยของชาวจีนจะมีอายุยืนยาวขึ้นอีก ๑ ปีโดยเฉลี่ย

รายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริงโดยเฉลี่ยของประชาชนในเมืองและรายได้สุทธิโดยเฉลี่ยของประชาชนในชนทบ ต่างขยายตัวเพิ่มขึ้นปีละ ๗% ขึ้นไปโดยเฉลี่ย ระบบประกันสังคมเลี้ยงดูผู้ชราพื้นฐานในเมืองมีจำนวนเพิ่มขึ้นถึง ๓๕๗ ล้านคน ผู้ประกันตนที่เข้าร่วมระบบประกันสุขภาพพื้นฐาน ๓ ประการในเมืองและชนบทมีอัตราการเข้าร่วมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ การพัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยในรูปสวัสดิการในเมืองมีจำนวนทั้งสิ้น ๓๖ ล้านชุด ประชากรผู้ยากจนลดลงอย่างเห็นได้ชัด

๑. การปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนา

สร้างมิติใหม่ในด้านการพัฒนาวิทยาศาสตร์ในช่วงแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะ ๕ ปี ฉบับที่ ๑๒ เป็นระยะสำคัญของการสร้างสังคมพอมีพอกินทั่วทุกด้าน เป็นระยะ "โจมตีป้อมปราการ" ของการปฏิรูปเปิดเสรีและเร่งรัดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ในระยะนี้จะต้องตระหนักและคาดคะเนถึงการเปลี่ยนแปลงใหม่และลักษณะพิเศษใหม่ของสถานการณ์ภายในและต่างประเทศ ยึดกุมโอกาสทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญนี้ให้มั่น ใช้โอกาสให้เป็นประโยชน์และพยายามบุกเบิกให้เกิดสถานการณ์ใหม่แห่งการพัฒนาวิทยาศาสตร์ต่อไป

การยึดหลักการพัฒนาวิทยาศาสตร์เป็นหัวข้อสำคัญในการพัฒนาเป็นการตอบสนองความต้องการของยุคปัจจุบัน เกี่ยวโยงไปถึงมิติทั้งหมดของการปฏิรูปเปิดเสรีและการพัฒนาความทันสมัย

การยึดหลักเร่งรัดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาทางเศรษฐกิจเป็นแนวทางหลักของการพัฒนาเป็นขั้นตอนที่จำเป็นต้องผ่านในกระบวนการส่งเสริมการพัฒนาวิทยาศาสตร์

ยืนหยัดในการยึดหลักดำเนินการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเชิงยุทธศาสตร์เป็นประเด็นหลักของการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ยืนหยัดในการยึดหลักส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญของการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจ

ยืนหยัดในการยึดหลักด้านการสร้างหลักประกันและปรับปรุงคุณภาพชีวิต เป็นจุดริเริ่มและฐานปฏิบัติงานขั้นรากฐานของการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจ

ยืนหยัดในการยึดหลักสร้างสังคมแบบประหยัดทรัพยากร และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นจุดผลักดันหลักของการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจ

ยืนหยัดในการยึดหลักการปฏิรูปเปิดเสรีเป็นพลังขับเคลื่อนใหญ่ของการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจ

เป้าหมายสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระยะ ๕ ปีข้างหน้า

ในด้านเศรษฐกิจ พัฒนาอย่างมีเสถียรภาพและค่อนข้างเร็ว

ในด้านปรับโครงสร้าง มีความคืบหน้าในนัยสำคัญ

ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการศึกษา ยกระดับสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

ในด้านประหยัดทรัพยากรและคุ้มครองสิ่งแวดล้อม มีผลงานอย่างเห็นได้ชัด

ในด้านชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ปรับปรุงดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ในด้านการพัฒนาสังคม ได้รับการเสริมสร้างให้ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

ในด้านการปฏิรูปเปิดเสรี ยกระดับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จะต้องมุ่งประเด็นไปยังการแก้ไขปัญหาความไม่สมดุล การขาดการประสานงานซึ่งกันและกัน และการพัฒนาที่ขาดความยั่งยืน

ภายใต้กรอบส่งเสริมการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เร่งรัดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สร้างความสมดุลอย่างบูรณาการในทุกมิติ และการปฏิรูปเปิดเสรี

จะต้องตระหนักถึงทิศทางของนโยบายที่สำคัญ อันประกอบด้วย

เน้นและปรับปรุงนโยบายทางด้านมหภาค การสร้างกลไกระยะยาวที่มุ่งขยายอุปสงค์ภายในประเทศ ปรับโครงสร้างภาคการลงทุนให้มีคุณภาพ ผลักดันการบรรลุความเป็นแบบอุตสาหกรรม

ความเป็นเมืองและความเป็นแบบทันสมัยด้านการเกษตรเป็นไปในลักษณะที่ดำเนินการควบคู่กันไป ส่งเสริมการยกระดับภาคธุรกิจด้วยการสร้างนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งเสริมการพัฒนาที่มีการประสานซึ่งกันและกันระหว่างภูมิภาค การสร้างกลไกส่งเสริมและการจัดระเบียบเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานและลดการปลดปล่อยมลพิษให้มีความสมบูรณ์ ผลักดันให้บรรลุความเท่าเทียมกันในเรื่องการบริการสาธารณะพื้นฐาน เร่งรัดการเติบโตของรายได้ประชาชนในเมืองและชนบท รวมทั้งเสริมสร้างและสร้างสรรค์กิจการด้านบริการสังคม

๒. เสริมสร้างการเกษตรและเอื้อประโยชน์ต่อการเกษตร

เร่งรัดการพัฒนาชนบทใหม่แบบสังคมนิยม

ผลักดันให้ก้าวสู่การเกษตรที่ทันสมัยไปพร้อมกับการพัฒนาสู่สังคมที่เป็นแบบอุตสาหกรรมและความเป็นเมืองของชนบท เสริมสร้างกลไกระยะยาวที่อุตสาหกรรมส่งเสริมการเกษตรและเมือง

พยุงชนบทให้เกิดความสมบูรณ์ เสริมการปฏิบัติเพื่อให้ไปตามนโยบายที่ให้การเกษตรเอื้อประโยชน์ต่อกันเอง ยกระดับความทันสมัยของการเกษตรและชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร สร้างสรรค์ความอยู่ดีกินดีของเกษตรกร

- เร่งรัดการพัฒนาการเกษตรที่ทันสมัย
- ขยายช่องทางในการพเพิ่มพูนรายได้ของเกษตรกร
- ปรับปรุงปัจจัยการผลิตและความเป็นอยู่ในภาคชนบท
- สร้างระบบและกลไกเกี่ยวกับการพัฒนาภาคชนบทให้สมบูรณ์

๓. ยกระดับการปรับเปลี่ยนรูปแบบ

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันเชิงสมรรถนะ (Core competitiveness)

ยืนหยัดในการก้าวสู่สังคมอุตสาหกรรมแบบใหม่ที่มีเอกลักษณ์ของประเทศจีน ปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการด้านการตลาดที่เปลี่ยนแปลงใหม่ ภายใต้แนวโน้มใหม่ของความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แสดงศักยภาพด้านความได้เปรียบในเศรษฐกิจโลกของอุตสาหกรรมจีน พัฒนาระบบอุตสาหกรรมทันสมัยที่ประกอบด้วยการมีโครงสร้างที่มีคุณภาพ มีความก้าวหน้าทางเทคนิค สะอาด ปลอดภัย มีมูลค่าเพิ่มสูง และมีศักยภาพในการสร้างแรงงานสูง

- ปรับแก้และยกระดับธุรกิจภาคการผลิต
- บ่มเพาะและพัฒนาธุรกิจเชิงยุทธศาสตร์ที่เติบโตใหม่
- ผลักดันการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตและการใช้พลังงาน
- สร้างระบบการคมนาคมและการขนส่งโดยรวม
- ยกระดับความเป็นสารสนเทศทั่วด้าน
- ผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจทะเล

๔. การสร้างระบบสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจ

ผลักดันการพัฒนาธุรกิจบริการครั้งใหญ่ ยึดการพัฒนาธุรกิจบริการครั้งใหญ่เป็นจุดเน้นทางยุทธศาสตร์ที่มุ่งยกระดับคุณภาพของโครงสร้างธุรกิจ สร้างสิ่งแวดล้อมด้านนโยบายและระบบที่เอื้อต่อการพัฒนาของธุรกิจบริการ บุกเบิกมิติการพัฒนาใหม่ พัฒนาสิ่งสร้างสรรค์ใหม่ บ่มเพาะจุดความสนใจใหม่ของผู้บริโภค ผลักดันให้ธุรกิจบริการเป็นไปในทางที่มีขนาดใหญ่ขึ้น สร้างชื่อเสียงให้กับเครื่องหมายการค้าและจัดจำหน่ายในระบบอินเทอร์เน็ต เพิ่มสัดส่วนของธุรกิจบริการให้มากขึ้น

- เร่งรัดพัฒนาธุรกิจภาคผลิต
- มุ่งพัฒนาธุรกิจสินค้าบริโภคอย่างจริงจัง
- สร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาธุรกิจบริการ

๕. ปรับการจัดวางรูปการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ

ส่งเสริมการพัฒนาที่ประสานซึ่งกันและกันระหว่างภูมิภาค และการพัฒนาความเป็นเมืองให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด

ดำเนินยุทธศาสตร์ใหญ่เกี่ยวกับการพัฒนาภูมิภาคและดำเนินยุทธศาสตร์ภูมิภาคเกี่ยวกับการพัฒนาตามลักษณะพิเศษของแต่ละเขต

จัดวางรูปการพัฒนาภูมิภาคให้เป็นไปในลักษณะมีการแลกเปลี่ยนจุดแข็งทางเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาค มีความชัดเจนในเรื่องความมีลักษณะพิเศษของแต่ละเขต

มีการใช้ทรัพยากรที่ดินและมิติบนอากาศเหนือพื้นดินอย่างมีประสิทธิภาพ และมนุษย์อยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างมีสมดุล

บรรลุเป้าหมายในการจัดให้การบริการสาธารณะพื้นฐานของแต่ละพื้นที่ มีความเท่าเทียมกันตามลำดับ ยึดหยัดในการบรรลุสู่ความเป็นเมืองของชนบทที่มีเอกลักษณ์ของประเทศจีน กำหนดแผนการพัฒนาเมืองตามหลักวิทยาศาสตร์ และส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเมืองให้เป็นไปตามแนวทางที่ถูกต้อง

- ดำเนินยุทธศาสตร์ใหญ่เกี่ยวกับการพัฒนาภูมิภาค
- ดำเนินยุทธศาสตร์ภูมิภาคเกี่ยวกับการพัฒนาตามลักษณะพิเศษของแต่ละเขต
- ผลักดันการบรรลุความเป็นเมืองของชนบทอย่างจริงจังและเป็นไปตามนโยบายที่กำหนด

๖. การพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียว

สร้างสังคมในรูปแบบประหยัดทรัพยากรและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ภายใต้สถานการณ์ที่นับวันยิ่งมีข้อจำกัดทางสิ่งแวดล้อมทรัพยากรมากขึ้น จะต้องมีจิตสำนึกด้านวิกฤตมากขึ้น มีแนวคิดด้านการพัฒนาที่ให้ความสนใจกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เน้นด้านการประหยัดพลังงานและลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกสู่บรรยากาศ สร้างกลไกส่งเสริมและจำกัดที่สมบูรณ์แบบเร่งรัดในการจัดสร้างรูปแบบ

การผลิตและแบบจำลองการบริโภคที่มุ่งประหยัดทรัพยากรและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาที่ยั่งยืน ก้าวสู่ความมีอารยธรรมด้านระบบนิเวศน์ที่สูงขึ้น

- รับมือกับการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลกอย่างจริงจัง
- เสริมมาตรการประหยัดทรัพยากรและการควบคุมดูแล
- มุ่งการพัฒนาเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างจริงจัง
- เสริมกำลังด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมการคุ้มครองและฟื้นฟูระบบนิเวศน์
- เสริมการพัฒนาระบบชลประทาน ป้องกันและบรรเทาภัยจากธรรมชาติ

๗. การขับเคลื่อนด้านวัตกรรม

ดำเนินยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่เน้นด้านวิทยาศาสตร์และการศึกษา ปฏิบัติให้บรรลุตามแผนพัฒนาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การศึกษา และบุคลากร ทั้งในระยะปานกลาง และระยะยาว ยกระดับความสามารถในการสร้างนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เร่งการปฏิรูปและการพัฒนาด้านการศึกษา แสดงศักยภาพด้านความได้เปรียบทางทรัพยากรมนุษย์และผลักดันให้พัฒนาไปสู่ประเทศที่มีความก้าวหน้าในด้านการสร้างนวัตกรรม

- เสริมศักยภาพด้านนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- เร่งรัดการปฏิรูปและพัฒนาการศึกษา
- พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสูงจำนวนมาก

๘. การพัฒนาคุณภาพชีวิต

สร้างระบบบริการสาธารณะพื้นฐานที่สมบูรณ์แบบ ยึดมั่นในด้านการให้ความสำคัญก่อนอื่นจากการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ปรับการจัดวางระเบียบเกี่ยวกับการจัดหางาน การแบ่งปันรายได้ หลักประกันทางสังคม การรักษาพยาบาลและสุขอนามัย หลักประกันด้านที่อยู่อาศัยและปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ผลักดันให้เกิดความเท่าเทียมกันในภาคการบริการสาธารณะพื้นฐานเพื่อให้ดอกผลแห่งการพัฒนาตกแก่ประชาชนทั้งมวลอย่างแท้จริง

- ยกระดับการบริการสาธารณะพื้นฐาน
- ดำเนินยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญก่อนอื่นแก่การจัดหางาน
- ปรับระบบแบ่งปันรายได้อย่างสมเหตุผล
- สร้างระบบประกันสังคมที่ครอบคลุมถึงประชากรในเมืองและชนบทให้สมบูรณ์
- เสริมระบบการแพทย์และสุขอนามัยพื้นฐานให้สมบูรณ์
- ยกระดับสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย
- ดำเนินงานด้านประชากรให้เป็นไปตามนโยบายทั่วทุกด้าน

๙. แก้ไขปัญหารากฐานและปัญหารูปธรรม

เสริมสร้างและสร้างสรรค์การบริหารกิจการด้านสังคม

ปรับตัวให้สอดคล้องสถานการณ์ใหม่ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างลึกซึ้ง ทั้งในด้านระบบเศรษฐกิจโครงสร้างสังคม

รูปการด้านผลประโยชน์และแนวความคิดทั้งปวงสร้างสรรค์ระบบและกลไกเกี่ยวกับการควบคุมดูแลกิจการด้านสังคม เสริมสร้างการพัฒนาความสามารถในการควบคุมดูแลสังคม สร้างระบบควบคุมดูแลสังคม สังคมนิยมที่มีเอกลักษณ์ของจีนให้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้สังคมมีบรรยากาศที่คึกคักมีชีวิตชีวามีเสถียรภาพและสามัคคีปรองดองกัน

- สร้างระบบบริหารกิจการด้านสังคมที่มีลักษณะสร้างสรรค์
- เสริมสร้างศักยภาพการปกครองตนเองและการให้บริการของชุมชนเมืองและชุมชนชนบท
- เสริมการพัฒนาองค์กรจัดตั้งทางสังคม
- เสริมกลไกคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประชาชน
- เสริมการพัฒนาระบบความปลอดภัยสาธารณะ

๑๐. สืบสานและสร้างสรรค์

ผลักดันกิจการด้านวัฒนธรรมให้เกิดการพัฒนาครั้งใหญ่และก้าวสู่ความเจริญรุ่งเรือง

ยืนหยัดในแนวทางการพัฒนาของวัฒนธรรมสังคมนิยมที่ก้าวหน้า สืบสานวัฒนธรรมจีน สร้างวัฒนธรรมที่มีคติสมานฉันท์ และพัฒนากิจการเกี่ยวกับวัฒนธรรมและธุรกิจวัฒนธรรมเพื่อตอบสนองความต้องการทางวัฒนธรรมทางจิตที่นับวันมีความต้องการมากขึ้นของประชาชน ให้วัฒนธรรมมีบทบาทต่อการชี้นำสังคม ให้การศึกษาแก่ประชาชน และผลักดันการพัฒนาของสังคม อีกทั้งมีบทบาทต่อการเป็นศูนย์รวมจิตใจและการแสดงพลังสร้างสรรค์ของประชาชน

- ยกระดับคุณภาพอารยธรรมของประชาชาติจีน
- ผลักดันการสร้างสรรค์วัฒนธรรม
- พัฒนากิจการด้านวัฒนธรรมและธุรกิจวัฒนธรรมให้เจริญรุ่งเรือง

๑๑. การปฏิรูปในเชิงรุกและรับ

เสริมระบบเศรษฐกิจการตลาดแบบสังคมนิยมให้สมบูรณ์

ผลักดันการปฏิรูปในมิติต่าง ๆ ทั่วทุกด้านด้วยการตัดสินใจที่เด็ดขาดและกล้าหาญ ให้ความสนใจในเรื่องการออกแบบเกี่ยวกับการปฏิรูปองค์กรชั้นสูง และแผนการพัฒนาโดยรวม ตระหนักถึงลำดับก่อนหลังและภาระหน้าที่หลักของการปฏิรูป

ยกระดับการทดลองด้านการปฏิรูปกับรายการประกอบต่าง ๆ เพื่อปลุกระดมความกระตือรือร้นของฝ่ายต่าง ๆ โดยให้ความเคารพแก่เจตนารมณ์ในการริเริ่มสร้างสรรค์ของประชาชน

ผลักดันการปฏิรูปทางระบบเศรษฐกิจให้ก้าวรุดหน้าต่อไป

ผลักดันการปฏิรูประบบการเมืองอย่างขะมักเขม้นและให้เป็นไปอย่างมีเสถียรภาพ เร่งรัดในด้านการผลักดันการปฏิรูประบบวัฒนธรรมและระบบสังคม ดำเนินการให้มิติและประเด็นสำคัญที่มีความยากลำบากในการปฏิบัติได้รับการคลี่คลาย

- ยืนหยัดและปรับปรุงระบบเศรษฐกิจพื้นฐานให้สมบูรณ์
- ดำเนินการปฏิรูประบบการบริหารในระดับสูงขึ้น
- เร่งรัดการปฏิรูประบบการคลังและภาษี
- ดำเนินการปฏิรูประบบการเงินสู่ระดับที่สูงขึ้น
- ดำเนินการปฏิรูปราคาผลิตภัณฑ์ทางทรัพยากรและการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายด้านคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

๑๒. การได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน

ยกระดับเปิดเสรีทางการค้าต่อต่างประเทศ

ปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ใหม่ที่ประเทศจีนเปิดเสรีการค้าต่อต่างประเทศที่เปลี่ยนจากการยึดการส่งออกและดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศเป็นหลัก มาเป็นการให้ความสำคัญกับการนำเข้าและส่งออกมากพอ ๆ กัน โดยจะต้องดำเนินยุทธศาสตร์การเปิดเสรีที่มีลักษณะเป็นฝ่ายกระทำมากขึ้น บุกเบิกมิติการเปิดเสรีใหม่และขยายการมีจุดร่วมในผลประโยชน์ของฝ่ายต่าง ๆ ให้กว้างขึ้นและลึกซึ้งยิ่งขึ้น เสริมสร้างระบบและกลไกที่สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีลักษณะเปิด ป้องกันความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้การเปิดเสรีเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการปฏิรูปและการสร้างนวัตกรรม

- เสริมการจัดวางรูปการเปิดเสรีในภูมิภาคให้สมบูรณ์
- ปรับโครงสร้างการค้าระหว่างประเทศให้มีประสิทธิภาพ
- ดำเนินนโยบาย “ดึงเข้ามา” และ “เดินออกไป” อย่างบูรณาการ
- เข้าร่วมกิจกรรมจัดการเศรษฐกิจโลกและความร่วมมือภูมิภาคอย่างจริงจัง

๑๓. พัฒนาประชาธิปไตย

พัฒนาอารยธรรมการเมืองแบบสังคมนิยมสู่ระดับที่สูงขึ้น

ยึดมั่นในความเป็นเอกภาพของความเป็นผู้นำของพรรค

การมีบทบาทเป็นเจ้าของประเทศของประชาชนและการบริหารประเทศตามหลักกฎหมาย

พัฒนาการเมืองประชาธิปไตยแบบสังคมนิยมและสร้างประเทศที่ยึดหลักบริการทางกฎหมายแบบสังคมนิยม

- พัฒนาการเมืองประชาธิปไตยแบบสังคมนิยม
- พัฒนาระบบกฎหมายสู่ระดับสูงขึ้นทั่วทุกด้าน
- เสริมสร้างระบบต่อต้านการทุจริตและส่งเสริมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

๑๔. ยกระดับความร่วมมือ

ร่วมสร้างประเทศแห่งประชาชาติจีน

ผลักดันนโยบาย “หนึ่งประเทศสองระบบ” สู่การปฏิบัติและภารกิจอันยิ่งใหญ่ในการรวมประเทศเป็นเอกภาพอย่างสันติ โดยริเริ่มจากผลประโยชน์มูลฐานของประชาชาติจีน ยกระดับความร่วมมือระหว่างแผ่นดินใหญ่กับเขตปกครองตนเองฮ่องกงและมาเก๊า

ผลักดันการพัฒนาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างสองฝั่งช่องแคบ ร่วมมานะบากบั่นเพื่อให้ได้มาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองอันยิ่งใหญ่ของประเทศจีน

- ธำรงไว้ซึ่งความเจริญรุ่งเรืองและเสถียรภาพในระยะยาวของเขตปกครองพิเศษฮ่องกงและมาเก๊า
- ผลักดันการพัฒนาอย่างสันติระหว่างสองฝั่งช่องแคบและภารกิจอันยิ่งใหญ่ในการรวมประเทศเป็นเอกภาพ

๑๕. ความกลมเกลียวระหว่างกองทัพกับประชาชน

เสริมสร้างกำลังป้องกันประเทศและพัฒนากองทัพที่ทันสมัย

เสริมสร้างการพัฒนาความคิดและการเมืองในกองทัพ

พัฒนาเศรษฐกิจและกำลังป้องกันประเทศอย่างบูรณาการ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความมั่นคงของประเทศและยุทธศาสตร์การพัฒนาโดยรวมบรรลุเป้าหมายในการสร้างประเทศที่มีความมั่งคั่งและมีความเข้มแข็งในด้านกำลังทหารในระหว่างก้าวสู่สังคมพอมีพอกินในทุกด้าน

- พัฒนาความสัมพันธ์ที่พึ่งพาอาศัยกันและกันระหว่างกองทัพกับประชาชน สร้างและพัฒนาระบบวิจัยและผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ ระบบฝึกอบรมบุคลการในกองทัพและระบบสวัสดิการในกองทัพภายใต้การได้รับความร่วมมือจากประชาชนของกองทัพให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ยืนหยัดในนโยบายที่ให้การสร้างสรรค์ทางเศรษฐกิจ ตอบสนองความต้องการของการป้องกันประเทศ เสริมสร้างการให้ความร่วมมือและแบ่งปันผลปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างกองทัพกับประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ ๆ และในมิติที่มีความสำคัญต่าง ๆ เช่น ในมิติมหาสมุทร อวกาศ และสารสนเทศ เป็นต้น ไปสู่ระดับที่สูงขึ้น เสริมกลไกเชิงนโยบายและมาตรฐานทางเทคนิคให้สมบูรณ์ ผลักดันการพัฒนาทางเศรษฐกิจกับการพัฒนากำลังป้องกันประเทศเป็นไปในทางที่มีความสมดุลในการพัฒนาและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

๑๖. นำสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอันยิ่งใหญ่

จงรวมพลังของประเทศและสติปัญญาของประชาชนไว้ด้วยกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาประเทศอันยิ่งใหญ่ที่จะมาถึงในอนาคตข้างหน้าอีก ๕ ปี เสริมการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามแผนการพัฒนาและระบบประเมินผลการปฏิบัติงานให้มีความรัดกุมและสมบูรณ์ เสริมการบริหารจัดการให้เป็นไปตามแผนการพัฒนาที่มีการประสานงานและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

ภาคผนวก ค

รายชื่อเอกสารอ้างอิงที่สำคัญ

รายชื่อเอกสารอ้างอิงที่สำคัญ

(๑) คู่มือการกำหนดยุทธศาสตร์ในระดับชาติ (National Strategic Formulation Handbook) โดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันป้องกันประเทศ

(๒) "The Next Decade: Empire and Republic in a Changing World" โดย George Friedman

(๓) "The Future of War: Power, Technology and American World Dominance in the Twenty-first Century" โดย George Friedman

(๔) "The World in 2050: Four Forces Shaping Civilization's Northern Future" โดย Lawrence C. Smith.

(๕) "Physics of the Future: How Science Will Shape Human Destiny and Our Daily Lives by the Year 2100" โดย Michio Kaku.

(๖) "Nonbeliever Nation: The Rise of Secular Americans" โดย David Niose.

(๗) "Energy for Future Presidents: The Science Behind the Headlines" โดย Richard A. Muller.

(๘) "Winner Take All: China's Race for Resources and What It Means for the World" โดย Damisa Mojo.

(๙) "The End of Growth: Adapting to Our New Economic Reality" โดย Richard Heinberg

(๑๐) "The Crash Course: The Unsustainable Future of Our Economy, Energy, and Environment" โดย Chris Martenson.

(๑๑) "Aftershock" โดย Robert B. Reich.

(๑๒) "Crude World: The Violent Twilight of Oil" โดย Peter Maass.

(๑๓) "The Post-American World 2.0" โดย Fareed Zakaria.

ภาคผนวก ง

ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....
ซึ่งผ่านความเห็นชอบของสภาปฏิรูปแห่งชาติ
กับร่างที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติดำเนินการแก้ไข

ตารางเปรียบเทียบ
ร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
หลักการ ให้มีกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ	ไม่มีการแก้ไข
ชื่อร่าง พระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.	ไม่มีการแก้ไข
คำปรารภ โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ...."	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ "ยุทธศาสตร์ชาติ" หมายความว่า แม่บทหลักที่เป็นกรอบกำหนดนโยบายและแผนต่าง ๆ สำหรับการพัฒนาประเทศ กำหนดทิศทาง เป้าหมาย หรือแนวทางการพัฒนาประเทศ การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดสรรงบประมาณ การจัดสรรทรัพยากร และเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาของภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน รวมทั้งมีอธิปไตยและศักดิ์ศรีในประชาคมโลก อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญครอบคลุมด้านความมั่นคงทางทหาร การเมือง การบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม การปกครองท้องถิ่น การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เศรษฐกิจ การเกษตร การอุตสาหกรรม การเงิน การคลัง และงบประมาณ พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติ	**มาตรา ๔** ในพระราชบัญญัตินี้ "ยุทธศาสตร์ชาติ" หมายความว่า แม่บทหลักที่เป็นกรอบกำหนดนโยบายและแผนต่าง ๆ สำหรับการพัฒนาประเทศ กำหนดทิศทาง เป้าหมาย หรือแนวทางการพัฒนาประเทศ การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดสรรงบประมาณ การจัดสรรทรัพยากร และเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาของภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน รวมทั้งมีอธิปไตยและ*ศักดิ์ศรี*<u>เข้มแข็ง</u>ในประชาคมโลก อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญครอบคลุมด้านความมั่นคงทางทหาร การเมือง การบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม การปกครองท้องถิ่น การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เศรษฐกิจ การเกษตร การอุตสาหกรรม <u>การบริการ</u> การเงิน การคลัง และงบประมาณ

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
และสิ่งแวดล้อม สาธารณสุข เทคโนโลยีการสื่อสาร สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม "คณะกรรมการสรรหา" หมายความว่า คณะกรรมการสรรหาผู้สมควรได้รับความเห็นชอบเป็นคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ "คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ "ประธานกรรมการ" หมายความว่า ประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ "กรรมการ" หมายความว่า กรรมการยุทธศาสตร์ชาติทั้งสองประเภท คือ กรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ "คณะกรรมการบริหาร" หมายความว่า คณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ "ประธานคณะกรรมการบริหาร" หมายความว่า ประธานกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ "กรรมการบริหาร" หมายความว่า กรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ "สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ "เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ	พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม <u>การผังเมือง</u> สาธารณสุข <u>การคมนาคมและ</u>เทคโนโลยีการสื่อสาร สังคม <u>ศิลปะ วัฒนธรรม</u> วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม "คณะกรรมการสรรหา" หมายความว่า คณะกรรมการสรรหาผู้สมควรได้รับความเห็นชอบเป็นคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ "คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ "ประธานกรรมการ" หมายความว่า ประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ "กรรมการ" หมายความว่า กรรมการยุทธศาสตร์ชาติทั้งสองประเภท คือ กรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ "คณะกรรมการบริหาร" หมายความว่า คณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ "ประธานคณะกรรมการบริหาร" หมายความว่า ประธานกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ "กรรมการบริหาร" หมายความว่า กรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ "สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ "เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
มาตรา ๕ ให้ประธานรัฐสภารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้	ไม่มีการแก้ไข
หมวด ๑ **การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ**	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๖ ยุทธศาสตร์ชาติอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (๑) ความมั่นคงทางทหาร (๒) การเมือง (๓) การบริหารราชการแผ่นดิน	**มาตรา ๖** ยุทธศาสตร์ชาติอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (๑) ความมั่นคงทางทหาร (๒) การเมือง (๓) การบริหารราชการแผ่นดิน

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
(๔) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (๕) การปกครองท้องถิ่น (๖) การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (๗) เศรษฐกิจ การเกษตร การอุตสาหกรรม การเงิน การคลัง และงบประมาณ (๘) พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๙) สาธารณสุข (๑๐) เทคโนโลยีการสื่อสาร (๑๑) สังคม (๑๒) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม	(๔) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (๕) การปกครองท้องถิ่น (๖) การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (๗) เศรษฐกิจ การเกษตร การอุตสาหกรรม การบริการ การเงิน การคลัง และงบประมาณ (๘) พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการผังเมือง (๙) สาธารณสุข (๑๐) การคมนาคมและเทคโนโลยีการสื่อสาร (๑๑) สังคม ศิลปะ และวัฒนธรรม (๑๒) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม
มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณากำหนดและจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ต้องพิจารณาผลประโยชน์แห่งชาติ วัตถุประสงค์หลักของชาติ ซึ่งเป็นความต้องการและจำเป็นในการพัฒนาประเทศตามมาตรา ๖ โดยการวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งในและต่างประเทศ และให้โอกาสประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด	**มาตรา ๗** ให้คณะกรรมการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณากำหนดและจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ต้องพิจารณาผลประโยชน์แห่งชาติ วัตถุประสงค์หลักของชาติ ซึ่งเป็นความต้องการและจำเป็นในการพัฒนาประเทศตามมาตรา ๖ โดยการวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งในและต่างประเทศ และทั้งนี้ ต้องรับฟังความเห็นและการมีส่วนร่วมของให้โอกาสประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วยทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด การจัดทำและสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๘ ให้ประธานกรรมการเสนอยุทธศาสตร์ชาติที่คณะกรรมการเสนอตามมาตรา ๗ ต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ รัฐสภาต้องประชุมพิจารณายุทธศาสตร์ชาติตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับยุทธศาสตร์ชาติจากประธานกรรมการ ในกรณีที่รัฐสภาไม่เห็นชอบกับยุทธศาสตร์ชาติที่คณะกรรมการเสนอทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ประธานรัฐสภาแจ้งความเห็นของรัฐสภาพร้อมด้วยเหตุผลไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาทบทวน หากคณะกรรมการไม่เห็นด้วยกับรัฐสภาในสาระสำคัญ ให้ประธานรัฐสภาและประธานกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมาธิการร่วมจำนวนฝ่ายละสิบห้าคนเท่ากัน เพื่อพิจารณาร่วมกันให้ได้ข้อยุติภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง หากยังไม่ได้ข้อยุติให้ประธานรัฐสภาส่งคืนคณะกรรมการเพื่อพิจารณาทบทวน และหากมีมติยืนยันตามมติเดิมด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนคณะกรรมการเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานกรรมการแจ้งประธานรัฐสภาทราบ และดำเนินการตามวรรคสามต่อไป แต่ถ้ามติยืนยันตามมติเดิมมีคะแนนไม่ถึงสามในสี่ ให้คณะกรรมการประชุมหารือร่วมกับรัฐสภาเพื่อให้ได้ข้อยุติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประธานรัฐสภาได้แจ้งความเห็นไปยังคณะกรรมการ หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้วรัฐสภายังไม่แจ้งความเห็นไปยังคณะกรรมการ หรือคณะกรรมการและรัฐสภาไม่อาจหาข้อยุติร่วมกันได้ ให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบกับยุทธศาสตร์ชาติตามที่คณะกรรมการเสนอ ยุทธศาสตร์ชาติที่ได้รับความเห็นชอบหรือถือว่าได้รับความเห็นชอบตามวรรคสอง ให้มีผลใช้บังคับเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ทั้งนี้ ให้ดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบหรือถือว่าได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ในกรณียุทธศาสตร์ชาติส่วนใดเกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางทหารหรืออธิปไตยหรือประโยชน์สำคัญของชาติที่คณะกรรมการเห็นว่าไม่พึงเปิดเผย ให้	มาตรา ๘ ให้ประธานกรรมการเสนอยุทธศาสตร์ชาติที่คณะกรรมการเสนอตามมาตรา ๗ ต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ รัฐสภาต้องประชุมพิจารณายุทธศาสตร์ชาติตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับยุทธศาสตร์ชาติจากประธานกรรมการ ในกรณีที่รัฐสภาไม่เห็นชอบกับยุทธศาสตร์ชาติที่คณะกรรมการเสนอทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ประธานรัฐสภาแจ้งความเห็นของรัฐสภาพร้อมด้วยเหตุผลไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาทบทวน หากคณะกรรมการไม่เห็นด้วยกับรัฐสภาในสาระสำคัญ ให้ประธานรัฐสภาและประธานกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมาธิการร่วมจำนวนฝ่ายละสิบห้าคนเท่ากัน เพื่อพิจารณาร่วมกันให้ได้ข้อยุติภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง หากยังไม่ได้ข้อยุติให้ประธานรัฐสภาส่งคืนคณะกรรมการเพื่อพิจารณาทบทวน และหากมีมติยืนยันตามมติเดิมด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนคณะกรรมการเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานกรรมการแจ้งประธานรัฐสภาทราบ และดำเนินการตามวรรคสามต่อไป แต่ถ้ามติยืนยันตามมติเดิมมีคะแนนไม่ถึงสามในสี่ ให้คณะกรรมการประชุมหารือร่วมกับรัฐสภาเพื่อให้ได้ข้อยุติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประธานรัฐสภาได้แจ้งความเห็นไปยังคณะกรรมการ หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้วรัฐสภายังไม่แจ้งความเห็นไปยังคณะกรรมการ หรือคณะกรรมการและรัฐสภาไม่อาจหาข้อยุติร่วมกันได้ ให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบกับยุทธศาสตร์ชาติตามที่คณะกรรมการเสนอ ยุทธศาสตร์ชาติที่ได้รับความเห็นชอบหรือถือว่าได้รับความเห็นชอบตามวรรคสอง ให้มีผลใช้บังคับเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ทั้งนี้ ให้<u>คณะกรรมการ</u>ประธานรัฐสภา<u>นำไป</u>ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบหรือถือว่าได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ในกรณียุทธศาสตร์ชาติส่วนใดเกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางทหารหรืออธิปไตยหรือ<u>ผล</u>ประโยชน์สำคัญ<u>ของ</u>แห่งชาติที่คณะกรรมการเห็นว่าไม่พึงเปิดเผย

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
ประธานรัฐสภามีอำนาจไม่ส่งเรื่องยุทธศาสตร์ส่วนนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษา และสั่งให้สำนักงานไม่ดำเนินการเผยแพร่ ทั้งนี้ ให้ยุทธศาสตร์ชาติส่วนนั้นมีผลใช้บังคับตามความในวรรคสาม	ให้ประธานรัฐสภามีอำนาจไม่ส่งเรื่องยุทธศาสตร์ชาติส่วนนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษา และสั่งให้สำนักงานไม่ดำเนินการเผยแพร่ ทั้งนี้ ให้ยุทธศาสตร์ชาติส่วนนั้นมีผลใช้บังคับตามความในวรรคสาม
มาตรา ๙ ยุทธศาสตร์ชาติให้มีผลใช้บังคับเป็นระยะเวลายี่สิบปี และอาจพิจารณาทบทวนทุกห้าปีหรือเมื่อมีสถานการณ์กระทบต่อเป้าประสงค์หลักตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นนัยสำคัญ	**มาตรา ๙** ยุทธศาสตร์ชาติให้มีผลใช้บังคับเป็นระยะเวลายี่สิบปี และอาจพิจารณาทบทวนทุกห้าปีหรือเมื่อมีสถานการณ์กระทบต่อวัตถุประสงค์หลักตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นนัยสำคัญ
มาตรา ๑๐ การจัดทำและการดำเนินนโยบายหรือแผนหรือแผนงานของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี รวมทั้งองค์กรและหน่วยงานของรัฐ ต้องอยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติตามพระราชบัญญัตินี้ ยุทธศาสตร์ชาติมีผลผูกพันรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีทุกสมัย แม้จะมิใช่รัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีที่ได้ให้ความเห็นชอบหรือถือว่าได้ให้ความเห็นชอบยุทธศาสตร์ชาติตามมาตรา ๘ ก็ตาม ยุทธศาสตร์ชาติไม่ใช้บังคับกับแผน หรือแผนงาน หรือโครงการ และกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในกรณีองค์กรหรือหน่วยงานตามวรรคหนึ่งจัดทำนโยบายหรือแผนหรือแผนงานขึ้นก่อนวันที่ยุทธศาสตร์ชาติมีผลใช้บังคับ หากนโยบายหรือแผนหรือแผนงานขององค์กรหรือหน่วยงานนั้นขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติ ให้ดำเนินการทบทวนหรือแก้ไขเพิ่มเติมนโยบาย แผนหรือแผนงานของตนให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ยุทธศาสตร์ชาติมีผลใช้บังคับ เว้นแต่เป็นนโยบายหรือแผนหรือแผนงานที่หากมีการทบทวนหรือแก้ไขเพิ่มเติมภายในระยะเวลาดังกล่าว จะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ประเทศชาติหรือประชาชน ให้องค์กรหรือหน่วยงานนั้นเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา ในกรณียุทธศาสตร์ชาติยังไม่มีผลบังคับให้ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ	ไม่มีการแก้ไข

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
หมวด ๒ **คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและการสรรหา**	ไม่มีการแก้ไข
ส่วนที่ ๑ **คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ**	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๑ ให้มีคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติคณะหนึ่งซึ่งมีกรรมการจำนวนยี่สิบสามคน ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ จำนวนยี่สิบคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการจำนวนสองคนต้องมาจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการอย่างน้อยหนึ่งคน ให้กรรมการเลือกบุคคลที่อาวุโสที่สุดเป็นประธานชั่วคราวเพื่อเลือกประธานกรรมการและรองประธานกรรมการโดยให้เป็นไปตามมติที่ประชุมของคณะกรรมการเสียงข้างมากเกินครึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการ ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในกรณีกรรมการโดยตำแหน่งว่างลงโดยยังไม่มีการแต่งตั้งทดแทน แต่ยังมีกรรมการเกินกึ่งหนึ่งของกรรมการที่มี ให้คณะกรรมการคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ให้เลขาธิการเป็นเลขานุการคณะกรรมการ และให้คณะกรรมการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสำนักงานจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ	**มาตรา ๑๑** ให้มีคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติคณะหนึ่งซึ่งมีกรรมการจำนวนยี่สิบสามห้าคน ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๖ จำนวนยี่สิบสองคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการจำนวนสองคนต้องมาจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการอย่างน้อยหนึ่งคน ให้กรรมการเลือกบุคคลที่อาวุโสที่สุดเป็นประธานชั่วคราวเพื่อเลือกประธานกรรมการและรองประธานกรรมการโดยให้เป็นไปตามมติที่ประชุมของคณะกรรมการเสียงข้างมากเกินครึ่งกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการ ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในกรณีกรรมการโดยตำแหน่งว่างลงโดยยังไม่มีการแต่งตั้งทดแทนกรรมการขึ้นใหม่ แต่ยังมีกรรมการเกินกึ่งหนึ่งของกรรมการที่มีทั้งหมด ให้คณะกรรมการคงที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ ให้เลขาธิการเป็นเลขานุการคณะกรรมการ และให้คณะกรรมการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสำนักงานจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๑๒ ก่อนเข้ารับหน้าที่ คณะกรรมการต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้ "ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ"	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดแนวทางจัดทำยุทธศาสตร์ชาติโดยพิจารณาตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘ (๒) กำหนดแนวทางการบูรณาการ การกำหนดเป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาด้านต่าง ๆ รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์และระยะเวลาของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (๓) กำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรของประเทศขององค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อสนับสนุนผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติแต่ละห้วงระยะเวลา (๔) ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินความสอดคล้อง และประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินตามยุทธศาสตร์ชาติขององค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ (๕) ทบทวน และปรับปรุงยุทธศาสตร์ชาติตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙ (๖) อนุมัติยกเว้นการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติทั้งหมดหรือบางส่วนตามมาตรา ๑๕ (๗) อนุมัติงบประมาณของสำนักงาน (๘) การออกระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศเพื่อกำหนดการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ (๙) ตรวจสอบหรือไต่สวนการไม่ปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติของรัฐสภา	**มาตรา ๑๓** ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดแนวทางจัดทำยุทธศาสตร์ชาติโดยพิจารณาตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘ (๒) กำหนดแนวทางการบูรณาการ การกำหนดเป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาด้านต่าง ๆ รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์และระยะเวลาของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (๓) กำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรของประเทศขององค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อสนับสนุนผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติแต่ละห้วงระยะเวลา (๔) ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินความสอดคล้อง และประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินตามยุทธศาสตร์ชาติขององค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ (๕) ทบทวน และปรับปรุงยุทธศาสตร์ชาติตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙ (๖) อนุมัติยกเว้นการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติทั้งหมดหรือบางส่วนตามมาตรา ๑๕ (๗) อนุมัติงบประมาณของสำนักงาน (๘) การออกระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศเพื่อกำหนดการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
คณะรัฐมนตรี องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ และเปิดเผยผลการตรวจสอบหรือไต่สวนต่อสาธารณะตามสมควรโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา	(๙) ตรวจสอบหรือไต่สวนการไม่ปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ และเปิดเผยผลการตรวจสอบหรือไต่สวนต่อสาธารณะตามสมควรโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
มาตรา ๑๔ ในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ หากปรากฏว่ามีกฎหมายให้อำนาจองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐหลายองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการในเรื่องเดียวกัน ให้คณะกรรมการชี้ขาดว่าองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐใดเป็นองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบดำเนินการ หรือให้องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐหลายองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐร่วมกันดำเนินการ โดยกำหนดให้องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐใดเป็นหลักที่รับผิดชอบด้วยก็ได้ การชี้ขาดของคณะกรรมการให้เป็นยุติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๕ ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินอย่างยิ่งเป็นเหตุให้ไม่อาจปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติได้ ให้นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้าหน่วยงานฝ่ายบริหารหรือประธานองค์กรหรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐนั้น เสนอความเห็นต่อประธานกรรมการ เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณามีมติให้ยกเว้นการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติทั้งหมดหรือบางส่วนไว้เป็นการชั่วคราวได้ เมื่อเหตุฉุกเฉินอย่างยิ่งตามวรรคหนึ่งสิ้นสุดลง ให้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติต่อไปโดยทันที	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน การประชุม และการดำเนินการอื่นของสำนักงาน โดยให้รวมถึงเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย (๑) การแบ่งส่วนงานภายในของสำนักงาน และขอบเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว (๒) การกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือนและค่าตอบแทนอื่นของที่ปรึกษา	ไม่มีการแก้ไข

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ เลขาธิการ พนักงาน และลูกจ้างของสำนักงาน ตลอดจนค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงานตามพระราชบัญญัตินี้ (๓) การคัดเลือกหรือประเมินความรู้ความสามารถเพื่อประโยชน์ในการบรรจุ การแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่ง หรือการเลื่อนขั้นเงินเดือน หลักเกณฑ์การต่อสัญญาจ้าง การจ่ายค่าชดเชยกรณีเลิกจ้างเนื่องจากไม่ผ่านการประเมิน (๔) การบริหารงานบุคคล รวมตลอดทั้งการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ (๕) การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทน (๖) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกายของพนักงานสำนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน (๗) การจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ (๘) การบริหารจัดการงบประมาณและการพัสดุของสำนักงาน (๙) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่น ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการเป็นผู้ลงนามและเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้	
มาตรา ๑๗ กรรมการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีในวันสมัครหรือวันที่ได้รับการเสนอชื่อ (๓) เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ในการทำงานด้านหนึ่งด้านใด ตามมาตรา ๖ เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปีนับถึงวันที่สมัครหรือได้รับการเสนอชื่อ หรือเป็นผู้เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐไม่น้อยกว่าสองปีติดต่อกันหรือเคยดำรง	**มาตรา ๑๗** กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีในวันสมัครหรือวันที่ได้รับการเสนอชื่อ (๓) เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ในการทำงานด้านหนึ่งด้านใด ตามมาตรา ๖ เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปีนับถึงวันที่สมัครหรือได้รับการเสนอชื่อ หรือเป็นผู้เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐไม่น้อยกว่าสองปีติดต่อกันหรือเคยดำรง

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
ตำแหน่งไม่ต่ำกว่าพลโท พลเรือโท พลอากาศโท หรือพลตำรวจโทไม่น้อยกว่าสองปี	ตำแหน่งไม่ต่ำกว่าพลโท พลเรือโท พลอากาศโท หรือพลตำรวจโทไม่น้อยกว่าสองปี
มาตรา ๑๘ กรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ (๑) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานเอกชนเพราะเหตุทุจริตหรือประพฤติมิชอบ (๒) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ (๓) เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ (๔) ติดยาเสพติดให้โทษ (๕) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต (๖) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท (๗) เป็นผู้ต้องห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนจากตำแหน่ง	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๙ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละหกปีนับแต่วันที่ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่	**มาตรา ๑๙** กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละหกปีนับแต่วันที่ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่
มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๗ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ (๔) คณะกรรมการวินิจฉัยให้ออกเพราะเห็นว่า ได้กระทำการอันเป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตำแหน่ง มติของคณะกรรมการในกรณีนี้ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่	**มาตรา ๒๐** นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๗ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ (๔) คณะกรรมการวินิจฉัยให้ออกเพราะเห็นว่า ได้กระทำการอันเป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตำแหน่ง มติของคณะกรรมการในกรณีนี้ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
คณะกรรมการลงมติ เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการแจ้งประธานวุฒิสภาภายในเจ็ดวันเพื่อดำเนินการนำชื่อกรรมการในลำดับถัดไปตามมาตรา ๓๑ เพื่อขอความเห็นชอบจากวุฒิสภา เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป ในการนี้ให้กรรมการซึ่งได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งปีจะไม่ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งกรรมการขึ้นแทนก็ได้ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการตามวรรคสอง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปโดยให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ เว้นแต่มีกรรมการจากผู้ทรงคุณวุฒิเหลืออยู่ไม่ถึงสามคน ให้ดำเนินการกระบวนสรรหาและคัดเลือกกรรมการใหม่เพิ่มเติม	คณะกรรมการลงมติ เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการแจ้งประธานวุฒิสภาภายในเจ็ดวันเพื่อดำเนินการนำชื่อกรรมการในลำดับถัดไปตามมาตรา ๓๑ เพื่อขอความเห็นชอบจากวุฒิสภา เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป ในการนี้ให้กรรมการซึ่งได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งปีจะไม่ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งกรรมการขึ้นแทนก็ได้ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการตามวรรคสอง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปโดยให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ เว้นแต่มีกรรมการจากผู้ทรงคุณวุฒิเหลืออยู่ไม่ถึงสามเจ็ดคน ให้ดำเนินการกระบวนสรรหาและคัดเลือกกรรมการใหม่เพิ่มเติม
มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๐ ให้กรรมการที่เหลืออยู่เลือกกันเองคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการแล้วแจ้งให้ประธานวุฒิสภาทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีเหตุดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการซึ่งได้รับเลือกเป็นประธานกรรมการต่อไป	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒๒ กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตโดยปราศจากอคติเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน และต้องรักษาไว้และปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการทั้งต้องไม่กระทำการใดอันเป็นการกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่หรือเสื่อมเสียถึงเกียรติศักดิ์แห่งตำแหน่งหน้าที่หรือกระทำการใดอันมีลักษณะเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายได้	ไม่มีการแก้ไข

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๒๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการกรรมการสำนักงาน และคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้ง มีอำนาจ เรียกหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดชี้แจงข้อเท็จจริงหรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้	มาตรา ๒๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการคณะกรรมการ*สำนักงาน*บริหาร และคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้งมีอำนาจ เรียกหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดชี้แจงข้อเท็จจริงหรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้
มาตรา ๒๕ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานกรรมการ ให้นำบัญชีอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่น ของประธานรัฐสภา นายกรัฐมนตรี หรือประธานศาลฎีกากรณีใดกรณีหนึ่งมาใช้บังคับ ให้กรรมการ และกรรมการบริหารได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ให้อนุกรรมการหรือคณะทำงาน ได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามคณะกรรมการกำหนด	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒๖ เมื่อคณะกรรมการดำเนินงานมาระยะหนึ่งแล้ว เพื่อประโยชน์ในการจัดทำหรือทบทวนหรือปรับปรุงแก้ไขยุทธศาสตร์ชาติให้มีความเหมาะสมกับสภาวะของสังคมไทยและประชาคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษาวิจัยข้อมูล ให้จัดตั้งสถาบันยุทธศาสตร์ชาติดำเนินงานด้านวิชาการและให้อยู่ในการกำกับดูแลของคณะกรรมการโดยกำหนดในพระราชกฤษฎีกา	ไม่มีการแก้ไข
ส่วนที่ ๒ **การสรรหาคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ**	ไม่มีการแก้ไข

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๒๗ กรณีที่พระราชบัญญัตินี้บังคับใช้แล้วเก้าสิบวัน แต่ยังไม่มีคณะกรรมการตามมาตรา ๕๕ ให้มีคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๖ จำนวนยี่สิบหกคน ซึ่งแต่งตั้งโดยประธานวุฒิสภาจากบุคคลในวรรคสอง ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้บังคับใช้แล้ว การคัดเลือกกรรมการสรรหาตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลดังต่อไปนี้ดำเนินการสรรหากรรมการสรรหา (๑) ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนแปดคน (๒) ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนสามคน (๓) ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาหอการค้าไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และประธานสมาคมธนาคารไทย ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนสามคน (๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนสามคน (๕) ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนสามคน (๖) ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนสามคน (๗) คณะกรรมการประสานงานขององค์กรพัฒนาเอกชน สภาพัฒนาการเมือง คณะกรรมการบริหารศูนย์คุณธรรม และคณะกรรมการสถาบันพัฒนา	**มาตรา ๒๗** กรณีที่พระราชบัญญัตินี้บังคับใช้แล้วเก้าสิบวัน แต่ยังไม่มีคณะกรรมการตามมาตรา ๕๕ ให้มีคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๖ จำนวนยี่สิบหกคน ซึ่งแต่งตั้งโดยประธานวุฒิสภาจากบุคคลในวรรคสอง ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้บังคับใช้แล้ว การคัดเลือกกรรมการสรรหาตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลดังต่อไปนี้ดำเนินการสรรหากรรมการสรรหา (๑) ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนแปดคน (๒) <u>ปลัดกระทรวงกลาโหม</u> ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนสามคน (๓) ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาหอการค้าไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และประธานสมาคมธนาคารไทย ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนสามคน (๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนสามคน (๕) ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนสามคน (๖) ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนสามคน (๗) คณะกรรมการประสานงานขององค์กรพัฒนาเอกชน สภาพัฒนา

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
องค์กรชุมชน ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนสามคน ทั้งนี้ ผู้คัดเลือกกรรมการสรรหาตาม (๑) ถึง (๗) อาจได้รับการสรรหาให้เป็นกรรมการสรรหาก็ได้ แต่ไม่เกินกึ่งหนึ่งในสัดส่วนของตน ให้กรรมการสรรหาที่ได้รับเลือกตามวรรคสองเลือกกันเอง ให้กรรมการสรรหาคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสรรหาและรองประธานกรรมการสรรหาจำนวนสองคน ในกรณีที่ไม่มีกรรมการสรรหาในตำแหน่งใดหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ถ้ากรรมการสรรหาที่เหลืออยู่นั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาที่เหลืออยู่ ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา	การเมือง คณะกรรมการบริหารศูนย์คุณธรรม และคณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ซึ่งคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่งจำนวนสามคน ทั้งนี้ ผู้คัดเลือกกรรมการสรรหาตาม (๑) ถึง (๗) อาจได้รับการสรรหาให้เป็นกรรมการสรรหาก็ได้ แต่ไม่เกินกึ่งหนึ่งในสัดส่วนของตน ให้กรรมการสรรหาที่ได้รับเลือกตามวรรคสองเลือกกันเอง ให้กรรมการสรรหาคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสรรหาและรองประธานกรรมการสรรหาจำนวนสองคน ในกรณีที่ไม่มีกรรมการสรรหาในตำแหน่งใดหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ถ้ากรรมการสรรหาที่เหลืออยู่นั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาที่เหลืออยู่ ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา
มาตรา ๒๘ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งจะได้รับความเห็นชอบเป็นกรรมการ ต้อง (๑) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ (๒) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น (๓) ไม่เป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง (๔) ไม่เป็นกรรมการการหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระหรือองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญรวมทั้งไม่เป็นผู้พิพากษาหรือตุลาการ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒๙ ผู้สมัครรับคัดเลือกเป็นกรรมการต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๗ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๐ ในการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในกรณีเสนอชื่อโดยองค์กร ให้องค์กรดังต่อไปนี้ มีสิทธิเสนอชื่อต่อ	ไม่มีการแก้ไข

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้ไม่เกินองค์กรละสองชื่อภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาประกาศให้มีการสรรหา (๑) องค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๖ ในระดับประเทศ (๒) องค์กรการใช้อำนาจรัฐตามรัฐธรรมนูญ (๓) ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ (๔) นิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ในการควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพหรืออาชีพของสมาชิก (๕) นิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์และดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมหรือการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ (๖) นิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์และดำเนินกิจกรรมการเกี่ยวกับการส่งเสริมหรือตรวจสอบธรรมาภิบาลภาคธุรกิจ	
มาตรา ๓๑ ในการเสนอชื่อบุคคลของนิติบุคคลให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (๑) ส่วนราชการ ให้เสนอชื่อตามมติของ อ.ก.พ. กระทรวง หรือ อ.ก.พ. กรม หรือระดับ พลโท พลเรือโท พลอากาศโท ในส่วนราชการของกระทรวงกลาโหม (๒) รัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชน ให้เสนอชื่อตามมติของคณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การมหาชน (๓) หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีคณะกรรมการเป็นผู้กำกับดูแลหรือบริหารงาน ให้เสนอชื่อตามมติของคณะกรรมการดังกล่าว ในกรณีที่ไม่มีคณะกรรมการเป็นผู้กำกับดูแลหรือบริหารงาน ให้หัวหน้าหน่วยงานเป็นผู้เสนอชื่อ (๔) นิติบุคคลที่มีลักษณะเป็นสมาคม มูลนิธิ หรือสภาให้เสนอชื่อตามมติของคณะกรรมการสมาคมหรือมูลนิธิ หรือคณะกรรมการของสภา (๕) นิติบุคคลอื่นที่มีคณะกรรมการเป็นผู้กำกับดูแลหรือบริหารงาน ให้เสนอชื่อตามมติของคณะกรรมการของนิติบุคคลนั้น	ไม่มีการแก้ไข

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
(๖) สถาบันการศึกษา ให้เสนอชื่อตามมติของสภาหรือคณะกรรมการสถาบัน (๗) นิติบุคคลไม่มีคณะกรรมการเป็นผู้กำกับดูแลหรือบริหารงาน ให้ผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลนั้นเป็นผู้เสนอชื่อ	
มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการสรรหาทำการคัดเลือกผู้เสนอตัวหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการให้เหลือจำนวนสามสิบเก้าคนโดยจัดทำบัญชีรายชื่อเรียงลำดับผู้ที่สมควรจะเป็นกรรมการ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๓ การคัดเลือกกรรมการจะต้องมีทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในสัดส่วนที่เหมาะสม	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการสรรหาเสนอบัญชีรายชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการจำนวนยี่สิบคนต่อประธานวุฒิสภาภายในสิบวันนับจากวันที่คณะกรรมการสรรหาประกาศรายชื่อเพื่อให้วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติให้ความเห็นชอบบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกตามวรรคหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อ การลงมติให้ใช้วิธีลงคะแนนลับ ในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป ในกรณีที่วุฒิสภาไม่เห็นชอบในรายชื่อใดไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ส่งชื่อนั้นกลับไปยังคณะกรรมการสรรหาพร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้ดำเนินการใหม่ หากคณะกรรมการสรรหาไม่เห็นด้วยกับวุฒิสภา และมีมติยืนยันตามมติเดิมด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนคณะกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ ให้ส่งรายชื่อนั้นให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป แต่ถ้ามติที่ยืนยันตามมติเดิมมีคะแนนไม่ถึงสองในสาม ให้นำรายชื่อบุคคลที่สมควรได้รับการคัดเลือกตามบัญชีรายชื่อตามมาตรา ๓๓ ให้วุฒิสภาให้ความเห็นชอบเรียงตามลำดับจนกว่าจะได้กรรมการครบจำนวน	**มาตรา ๓๔** ให้คณะกรรมการสรรหาเสนอบัญชีรายชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการจำนวนยี่สิบสองคนต่อประธานวุฒิสภาภายในสิบวันนับจากวันที่คณะกรรมการสรรหาประกาศรายชื่อเพื่อให้วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติให้ความเห็นชอบบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกตามวรรคหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อ การลงมติให้ใช้วิธีลงคะแนนลับ ในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป ในกรณีที่วุฒิสภาไม่เห็นชอบในรายชื่อใดไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ส่งชื่อนั้นกลับไปยังคณะกรรมการสรรหาพร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้ดำเนินการใหม่ หากคณะกรรมการสรรหาไม่เห็นด้วยกับวุฒิสภา และมีมติยืนยันตามมติเดิมด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนคณะกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ ให้ส่งรายชื่อนั้นให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป แต่ถ้ามติที่ยืนยันตามมติเดิมมีคะแนนไม่ถึงสองในสาม ให้นำรายชื่อบุคคลที่สมควรได้รับการคัดเลือกตามบัญชีรายชื่อตามมาตรา ๓๓ ให้วุฒิสภาให้ความเห็นชอบเรียงตามลำดับจนกว่าจะได้กรรมการครบจำนวน

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
ให้ประธานวุฒิสภานำรายชื่อบุคคลที่ได้รับความเห็นชอบกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป	ให้ประธานวุฒิสภานำรายชื่อบุคคลที่ได้รับความเห็นชอบกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป
หมวด ๓ **การติดตาม ตรวจสอบ ไต่สวน และการประเมินผล**	**หมวด ๓** **การติดตาม ตรวจสอบ *ไต่สวน* และการประเมินผล**
มาตรา ๓๕ ในการติดตาม ตรวจสอบ ไต่สวน และการประเมินผล ให้คณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยคณะกรรมการเองหรือจะแต่งตั้งอนุกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนเพื่อดำเนินการตรวจสอบหรือไต่สวนแทนก็ได้ โดยคณะอนุกรรมการจะต้องมีกรรมการเป็นประธาน	**มาตรา ๓๕** ในการติดตาม ตรวจสอบ *ไต่สวน* และการประเมินผล ให้คณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยคณะกรรมการเองหรือจะแต่งตั้งอนุกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนเพื่อดำเนินการตรวจสอบ*หรือไต่สวน*แทนก็ได้ โดยคณะอนุกรรมการจะต้องมีกรรมการเป็นประธาน
มาตรา ๓๖ กรณีมีเหตุอันสมควรเชื่อว่าจะไม่ดำเนินการหรือหลีกเลี่ยงไม่ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้คณะกรรมการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานนั้นเพื่อทราบข้อเท็จจริงถึงเหตุดังกล่าว เมื่อคณะกรรมการมีมติอย่างใดให้ปฏิบัติตามนั้น	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๗ กรณีคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้งทำการตรวจสอบหรือไต่สวนแล้วพบว่าไม่ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาเพื่อมีมติ หรือคณะกรรมการตรวจสอบหรือไต่สวนเอง ให้คณะกรรมการมีมติอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ (๑) กรณีปรากฏข้อเท็จจริงว่าไม่ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติแต่ยังไม่เกิดความเสียหายให้คณะกรรมการแจ้งให้หน่วยงานดังกล่าวปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติให้ถูกต้อง (๒) กรณีคณะกรรมการตรวจสอบพบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติซึ่งทำให้ประเทศชาติเกิดความเสียหายร้ายแรง แต่ไม่ปรากฏว่ามีการทุจริต ให้คณะกรรมการเสนอวุฒิสภาเพื่อดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ (๓) กรณีคณะกรรมการตรวจสอบพบว่าผู้ใดหรือองค์กรใดของหน่วยงาน	**มาตรา ๓๗** กรณีคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้งทำการตรวจสอบ*หรือไต่สวน*แล้วพบว่าไม่ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาเพื่อมีมติ หรือคณะกรรมการตรวจสอบ*หรือไต่สวน*เอง ให้คณะกรรมการมีมติอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ (๑) กรณีปรากฏข้อเท็จจริงว่าไม่ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติแต่ยังไม่เกิดความเสียหายให้คณะกรรมการแจ้งให้หน่วยงานดังกล่าวปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติให้ถูกต้อง (๒) กรณีคณะกรรมการตรวจสอบพบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติซึ่งทำให้ประเทศชาติเกิดความเสียหายร้ายแรง แต่ไม่ปรากฏว่ามีการทุจริต ให้คณะกรรมการเสนอวุฒิสภาเพื่อดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ (๓) กรณีคณะกรรมการตรวจสอบพบว่าผู้ใดหรือองค์กรใดของหน่วยงาน

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
ของรัฐไม่ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติซึ่งทำให้ประเทศชาติเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง แต่ไม่ปรากฏทุจริต ให้คณะกรรมการเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป (๔) กรณีไม่ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติส่อไปในทางทุจริตหรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบให้คณะกรรมการส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตามกฎหมายต่อไป หลักเกณฑ์และวิธีการติดตาม ตรวจสอบ ไต่สวน และการประเมินผล ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา	ของรัฐไม่ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติซึ่งทำให้ประเทศชาติเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง แต่ไม่ปรากฏทุจริต ให้คณะกรรมการเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป (๔) กรณีไม่ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติส่อไปในทางทุจริตหรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบให้คณะกรรมการส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตามกฎหมายต่อไป หลักเกณฑ์และวิธีการติดตาม ตรวจสอบ ไต่สวน และการประเมินผล ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
มาตรา ๓๘ ในกรณีที่มีการติดตาม ตรวจสอบ ไต่สวน และการประเมินผลแล้วพบว่าหน่วยงานใดไม่ปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการอาจเสนอรายงานข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี องค์กรและหน่วยงานของรัฐ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายหรือจัดสรรทรัพยากรสำหรับหน่วยงานนั้นก็ได้	**มาตรา ๓๘** ในกรณีที่มีการติดตาม ตรวจสอบ ไต่สวน และการประเมินผลแล้วพบว่าหน่วยงานใดไม่ปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการอาจเสนอรายงานข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี องค์กรและหน่วยงานของรัฐ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายหรือจัดสรรทรัพยากรสำหรับหน่วยงานนั้นก็ได้
หมวด ๔ **คณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ**	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๙ ให้มีคณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะรัฐมนตรี อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ประธานที่ประชุมอธิการบดีของมหาวิทยาลัยของรัฐ ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาหอการค้าไทย ประธานสมาคมธนาคารไทย และผู้แทนคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสองคน รวมกันไม่เกินยี่สิบหกคน	**มาตรา ๓๙** เพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ให้มีคณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย *เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา* เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ อัยการสูงสุด *ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ* เสนาธิการทหาร

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งให้พิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญตามมาตรา ๖ และให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา การคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการเป็นผู้ทำการคัดเลือก กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๗ และต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการของคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร ให้คณะกรรมการคัดเลือกกรรมการจำนวนสามคนให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารและรองประธานกรรมการบริหารจำนวนสองคนร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารเพิ่มเติม และให้เลขาธิการสำนักงานเป็นกรรมการและเลขานุการ	*ประธานที่ประชุมอธิการบดีของมหาวิทยาลัยของรัฐ* ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาหอการค้าไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประธานสมาคมธนาคารไทย ประธานที่ประชุมอธิการบดีของมหาวิทยาลัยของรัฐ และผู้แทน*คณะกรรมการสรรหาซึ่งมีอำนาจให้แก่ประชาชนที่*เสนอโดยสภาองค์กร*ปกครองส่วนท้องถิ่น*องค์กรชุมชน จำนวนสองคน ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสองคน รวมกันไม่เกินยี่สิบ*หก*เก้าคน การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งให้พิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญตามมาตรา ๖ และให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา การคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการเป็นผู้ทำการคัดเลือก กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๗ และต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการของคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร ให้คณะกรรมการคัดเลือกกรรมการจำนวนสามคนให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารและรองประธานกรรมการบริหารจำนวนสองคนร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารเพิ่มเติม และให้เลขาธิการสำนักงานเป็นกรรมการและเลขานุการ
มาตรา ๔๐ ในการดำเนินการของคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการบริหารโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอาจแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญการในด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๖ ได้ตามความจำเป็น	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๑ ให้คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) กำกับดูแลการดำเนินงานและการบริหารงานของสำนักงาน ตลอดจนการดำเนินการตามมติของคณะกรรมการ	**มาตรา ๔๑** ให้คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) กำกับดูแล*การดำเนินงานและการบริหารงานของสำนักงาน* ผลักดันให้มีการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ตลอดจนการ

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
(๒) รวบรวมข้อมูลความเห็น และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาทิศทางยุทธศาสตร์ชาติให้สะท้อนความต้องการของประเทศและประชาชนจากทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนแล้วบูรณาการ จัดลำดับความสำคัญ กำหนดเป้าหมาย กำหนดตัวชี้วัด แผนของฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และองค์กรหรือหน่วยงานตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๓) สนับสนุนการติดตามและประเมินผล ความสอดคล้อง และประเมินผลผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนที่ได้รับการบูรณาการ ลำดับความสำคัญ และกำหนดเป้าหมายแล้ว (๔) ศึกษาเพื่อสนับสนุนคณะกรรมการในการบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดกรอบการประมาณการงบประมาณทั้งงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายรวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (๕) ดำเนินการตรวจสอบหรือไต่สวนการไม่ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติตามมติของคณะกรรมการ (๖) พัฒนากลไกและวิธีปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในการส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม ตรวจสอบ และการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ให้เกิดผลดีต่อผลประโยชน์ของชาติและประโยชน์สูงสุดของประชาชน (๗) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร	ดำเนินการตามมติของคณะกรรมการ (๒) รวบรวมข้อมูลความเห็น และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาทิศทางยุทธศาสตร์ชาติให้สะท้อนความต้องการของประเทศและประชาชนจากทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนแล้วบูรณาการ จัดลำดับความสำคัญ กำหนดเป้าหมาย กำหนดตัวชี้วัด แผนของฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และองค์กรหรือหน่วยงานตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๓) สนับสนุนการติดตามและประเมินผล ความสอดคล้อง และประเมินผลผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนที่ได้รับการบูรณาการ ลำดับความสำคัญ และกำหนดเป้าหมายแล้ว (๔) ศึกษาเพื่อสนับสนุนคณะกรรมการในการบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดกรอบการประมาณการงบประมาณทั้งงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายรวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (๕) ดำเนินการตรวจสอบหรือไต่สวนการไม่ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติตามมติของคณะกรรมการ (๖) พัฒนากลไกและวิธีปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในการส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม ตรวจสอบ และการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ให้เกิดผลดีต่อผลประโยชน์ของชาติและประโยชน์สูงสุดของประชาชน (๗) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร
มาตรา ๔๒ ในการดำเนินงานคณะกรรมการบริหารจะตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อวิเคราะห์ และศึกษาด้านต่าง ๆ ของยุทธศาสตร์ชาติตามมาตรา ๖ หรือตามอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๔๑ ก็ได้	ไม่มีการแก้ไข

ร่างฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ	ร่างฯ ที่คณะทำงานว่าด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
กรณีตามวรรคหนึ่งให้ประธานคณะกรรมการบริหารแต่งตั้งกรรมการบริหารจำนวนสามคนให้เป็นประธานและรองประธานในคณะอนุกรรมการจำนวนสองคน เมื่อคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้วให้เสนอรายงานผลการศึกษา วิเคราะห์ต่อคณะกรรมการบริหารพิจารณาเพื่อนำเสนอคณะกรรมการต่อไป	
มาตรา ๔๓ ให้คณะกรรมการบริหารมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการบริหารมอบหมาย	ไม่มีการแก้ไข
หมวด ๕ **สำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ**	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๔ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เรียกโดยย่อว่า สำนักงาน “สยช.” เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประธานกรรมการ กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้แห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน	**มาตรา ๔๔** ให้มีสำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เรียกโดยย่อว่า สำนักงาน “สยช.” เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วย*ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน*การปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประธานกรรมการ กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้แห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน
มาตรา ๔๕ เพื่อดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้สำนักงานมีหน้าที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้ (๑) สนับสนุนการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติตามมาตรา ๗ (๒) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร (๓) ศึกษา วิจัย รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลและสนับสนุนให้มีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับงานของคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร	**มาตรา ๔๕** เพื่อดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้สำนักงานมีหน้าที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้ (๑) สนับสนุนการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติตามมาตรา ๗ (๒) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร (๓) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย *รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลและ*สนับสนุนให้มี*การศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับงาน*ของทางวิชาการต่อคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ได้รับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ **ครั้งที่ ๒๖/๒๕๖๐ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ โดยที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาและลงมติในวาระที่หนึ่ง ขั้นรับหลักการ โดยได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไว้พิจารณา** ด้วยคะแนนเสียง ๑๙๖ เสียง ไม่เห็นด้วย (ไม่มี) งดออกเสียง ๓ เสียง ไม่ลงคะแนนเสียง (ไม่มี) โดยมีสมาชิกแสดงตนเพื่อลงมติจำนวน ๑๙๙ คน **และมีมติให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๓๓ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ขั้นคณะกรรมาธิการ โดยกำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน** นับแต่วันถัดจากวันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไว้พิจารณา ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๒๑ วรรคหนึ่ง*

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... จำนวน ๓๓ คน ประกอบด้วย

(๑) พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร	เป็นประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ
(๒) นายสุวิทย์ เมษินทรีย์**	เป็นรองประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ คนที่หนึ่ง
(๓) ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ**	เป็นรองประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ คนที่สอง
(๔) พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ์**	เป็นรองประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ คนที่สาม
(๕) พลเอก วิลาศ อรุณศรี**	เป็นรองประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ คนที่สี่

***ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๒๑** กำหนดว่า

"ข้อ ๑๒๑ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติขั้นคณะกรรมาธิการที่สภาตั้งสมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมาธิการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติไว้พิจารณา เว้นแต่สภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ หากวันสุดท้ายของกำหนดเวลาแปรญัตติเป็นวันหยุดทำการตามประกาศเป็นทางการหรือตามประเพณี ให้นับวันที่เริ่มทำการใหม่ต่อจากวันที่หยุดทำการนั้นเป็นวันสุดท้ายของกำหนดเวลาแปรญัตติ

การแปรญัตติ โดยปกติต้องแปรเป็นรายมาตรา และให้เป็นไปตามแบบที่เลขาธิการกำหนด

การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่ หรือตัดทอน หรือแก้ไขมาตราเดิม ต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น".

**เป็นกรรมาธิการที่ได้รับการเสนอรายชื่อจากคณะรัฐมนตรี.

(๖) พลเรือเอก ทวีวุฒิ พงศ์พิพัฒน์	เป็นเลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญ
(๗) นายปรเมธี วิมลศิริ*	เป็นรองเลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญ
(๘) พลเรือเอก พัลลภ ตมิศานนท์	เป็นโฆษกคณะกรรมาธิการวิสามัญ
(๙) พลเอก สุชาติ หนองบัว	เป็นโฆษกคณะกรรมาธิการวิสามัญ
(๑๐) พลอากาศเอก ชนะ อยู่สถาพร	เป็นกรรมาธิการวิสามัญและที่ปรึกษา
(๑๑) ศาสตราจารย์คลินิกนิเวศน์ นันทจิต	เป็นกรรมาธิการวิสามัญและที่ปรึกษา
(๑๒) ศาสตราจารย์กิตติคุณภิรมย์ กมลรัตนกุล	เป็นกรรมาธิการวิสามัญและที่ปรึกษา
(๑๓) นายมนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด	เป็นกรรมาธิการวิสามัญและที่ปรึกษา
(๑๔) นายสมพล พันธุ์มณี	เป็นกรรมาธิการวิสามัญและที่ปรึกษา
(๑๕) รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ลิ่มสกุล	เป็นกรรมาธิการวิสามัญ
(๑๖) พลเอก ดนัย มีชูเวท	เป็นกรรมาธิการวิสามัญ
(๑๗) พลอากาศเอก ทรงธรรม โชคคณาพิทักษ์	เป็นกรรมาธิการวิสามัญ
(๑๘) คุณหญิงทรงสุดา ยอดมณี	เป็นกรรมาธิการวิสามัญ
(๑๙) พลโท ธนเกียรติ ชอบชื่นชม	เป็นกรรมาธิการวิสามัญ
(๒๐) พลตรี ธรรมนูญ วิถี	เป็นกรรมาธิการวิสามัญ
(๒๑) พลเอก ธีระวัฒน์ บุณยะประดับ	เป็นกรรมาธิการวิสามัญ
(๒๒) นายมณเฑียร บุญตัน	เป็นกรรมาธิการวิสามัญ
(๒๓) นายวรพล โสคติยานุรักษ์	เป็นกรรมาธิการวิสามัญ
(๒๔) นายวันชัย ศารทูลทัต	เป็นกรรมาธิการวิสามัญ
(๒๕) นายวิทยา ฉายสุวรรณ	เป็นกรรมาธิการวิสามัญ
(๒๖) นายวิทวัส บุญญสถิตย์	เป็นกรรมาธิการวิสามัญ
(๒๗) พลเรือเอก วีระพันธ์ สุขก้อน	เป็นกรรมาธิการวิสามัญ
(๒๘) พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร	เป็นกรรมาธิการวิสามัญ
(๒๙) นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข	เป็นกรรมาธิการวิสามัญ
(๓๐) พลเอก สุวโรจน์ ทิพย์มงคล	เป็นกรรมาธิการวิสามัญ
(๓๑) นายอรรถสิทธิ์ กันมล*	เป็นกรรมาธิการวิสามัญ
(๓๒) นายอิสระ ว่องกุศลกิจ	เป็นกรรมาธิการวิสามัญ
(๓๓) พลเอก อุดมชัย ธรรมสาโรรัชต์	เป็นกรรมาธิการวิสามัญ

โดยกรรมาธิการวิสามัญฯ ในลำดับที่ (๒) (๓) (๔) (๕) (๗) และ (๓๑) เป็นการเสนอรายชื่อจากคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๘ วรรคสาม**

---

*เป็นกรรมาธิการที่ได้รับการเสนอรายชื่อจากคณะรัฐมนตรี.

**ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๘ วรรคสาม กำหนดว่า

"ในการตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติให้คณะรัฐมนตรี สภาปฏิรูปแห่งชาติ หรือผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง เสนอรายชื่อได้ไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด แต่ในการตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อกระทำกิจการในเรื่องอื่น ๆ ให้ประกอบด้วยบุคคลที่มิได้เป็นสมาชิกมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามแต่ไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด".

อนึ่ง เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ฉบับนี้ **ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติเห็นชอบให้คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ชุดนี้** โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ซึ่งจะครบกำหนด ๖๐ วัน ในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๐

ทั้งนี้ บทบัญญัติมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน **ในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... จึงได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย รวมทั้งได้มีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชน ตลอดจนสรุปผลการสัมมนาและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตราร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ดังนี้***

๑. **คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ได้ขอให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนผ่านเว็บไซต์ www.thaigov.go.th ระบบโทรสาร และโดยการยื่นแสดงความคิดเห็นด้วยตนเอง ซึ่งได้ดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๒๐ เมษายน - ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐** โดยมีประชาชนเข้าอ่านข้อมูล จำนวน ๓,๐๕๑ คน และแสดงตนเพื่อเสนอความเห็น จำนน ๘ คน ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ได้นำผลการแสดงความคิดเห็นของประชาชนดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) แล้ว มีความเห็น ดังนี้

(๑) การแก้ปัญหาของประเทศที่สำคัญที่สุดคือการพัฒนาคน และการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาโดยถือเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าแก้จุดนี้ไม่ได้ก็ไม่สามารถจะแก้จุดอื่น ๆ ได้เลยเพราะเป็นปัญหาลูกโซ่ที่โยงต่อเนื่องกันหมด จึงอยากให้ทุ่มเทและให้ความสำคัญด้านนี้เป็นอันดับหนึ่ง

- คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เห็นด้วย ดังนั้น ความในมาตรา ๖ วรรคสอง จึงมีการบัญญัติว่า เป้าหมายการพัฒนาประเทศนั้น จะต้องมีเป้าหมายในด้านคุณภาพและความเป็นอยู่ของประชาชนและด้านบทบาทของรัฐที่มีต่อประชาชนด้วย อันหมายถึงเจตนาในการที่จะพัฒนาคุณภาพของคน

(๒) การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจะต้องสามารถใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน โดยมีเป้าประสงค์ที่สำคัญ คือ การเสริมสร้างให้เกิดเป็นพลังผลักดันของประเทศชาติ

- คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เห็นด้วย โดยมาตรา ๕ ได้มีการบัญญัติความดังกล่าวไว้แล้ว คือ

“มาตรา ๕ ให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันอันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว...

ฯลฯ ฯลฯ

***โปรดดู** ข้อมูลผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ ในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เอกสารแนบหน้า (๑๗๘) - (๑๘๒).

การกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐมนตรีก่อนที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนอื่นใด รวมตลอดทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ"

(๓) โดยภาพรวมกฎหมายมีความเหมาะสมแล้ว แต่ประเด็นที่สำคัญ คือ ต้องรอคอยให้ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ถ้าไม่ผ่านจะตกไป ซึ่งเสมือนทำให้แผนยุทธศาสตร์ชาติซึ่งเป็นหลักการในการพัฒนาประเทศในระยะยาวกลายเป็นเรื่องการเมืองไปโดยปริยายเท่ากับลดความศักดิ์สิทธิ์ของยุทธศาสตร์ชาติ

- คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เห็นว่า สิ่งสำคัญยิ่งประการหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติ คือ ความชอบธรรมอันเกิดจากการได้รับการยอมรับจากประชาชน ดังนั้น กฎหมายฉบับนี้จึงเน้นไปที่กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถือเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ จึงเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องเสนอยุทธศาสตร์ชาติต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาด้วย

(๔) นายกรัฐมนตรีมีอำนาจตามมาตรา ๔๔ อยู่แล้ว โดยมีอำนาจและโอกาสในการวางกรอบปฏิรูปประเทศหลายช่องทางอยู่แล้ว จึงไม่ควรเป็นประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติอีก และคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติไม่ควรมีทหารโดยตำแหน่งมากเกินไป จะทำให้ยุทธศาสตร์ชาติเน้นหนักไปเพียงเรื่องความมั่นคง

- คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เห็นว่า อำนาจของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งได้รับการรับรองจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖๕ นั้น เป็นเพียงอำนาจในช่วงเวลาหนึ่งตามบทเฉพาะกาล คือ ในช่วงก่อนการจะมีคณะรัฐมนตรีชุดใหม่จากการเลือกตั้งเท่านั้น ดังนั้น เมื่อมีคณะรัฐมนตรีชุดใหม่เข้ารับหน้าที่ นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้นำฝ่ายบริหาร จึงควรเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินยุทธศาสตร์ชาติ จึงสมควรดำรงตำแหน่งประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

สำหรับกรณีจำนวนของทหารในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาตินั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เห็นว่ามิได้มีมากเกินไป เนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติต้องมีความครอบคลุมมิติต่าง ๆ ที่หลากหลาย รวมทั้งมิติด้านความมั่นคง คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมีจำนวนทั้งสิ้น ๓๕ คน มีสัดส่วนทหารจำนวน ๕ คน องค์ประกอบหลักของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติที่แท้จริง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ

(๕) ขอให้มีการระบุอย่างชัดเจนในเรื่องการเปิดรับฟังความคิดเห็น จะต้องให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย และจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างแท้จริง เนื่องจากในร่างกฎหมายมาตรา ๘ วรรคสอง วิธีการรับฟังความคิดเห็นนั้นกำหนดขึ้นโดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

- คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เห็นด้วยและเห็นว่าคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติควรกำหนดวิธีการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๘ วรรคสอง โดยให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างแท้จริง พร้อมนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เห็นควรนำข้อคิดเห็นนี้เป็นข้อสังเกตเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีด้วย

(๖) ขอเสนอความเห็นในมาตรา ๓ ควรเพิ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในความหมายของหน่วยงานของรัฐด้วย เพื่อให้เกิดความชัดเจนไม่ต้องตีความ โดยหมายความว่าหน่วยงานที่เป็นของรัฐไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และมาตรา ๑๒ (๕) ควรเพิ่มผู้บริหาร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการในข้อนี้ด้วย เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่ใกล้ชิดกับปัญหาของประชาชน เช่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

- คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เห็นว่าบทนิยามคำว่า "หน่วยงานของรัฐ" นั้นครอบคลุมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว

สำหรับกรณีการเพิ่มความ "ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" ในมาตรา ๑๒ (๕) นั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เห็นว่าเพื่อให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการสะท้อนความคิดเห็นหรือความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริงต่อยุทธศาสตร์ชาติ จึงเห็นสมควรตั้งเป็นข้อสังเกตเพื่อเสนอแนะคณะรัฐมนตรีให้พิจารณาแต่งตั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติในด้านใด ๆ ที่เกี่ยวข้องตามความในมาตรา ๑๖

(๗) ไม่เห็นด้วยกับร่างกฎหมายดังกล่าวนี้ และควรปล่อยให้เป็นหน้าที่ของคนรุ่นใหม่

- คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ได้ให้ความสำคัญกับบุคคลทุกช่วงวัยให้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำและดำเนินการยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ตามความในมาตรา ๑๒ วรรคสาม และมาตรา ๑๖ วรรคสอง

(๘) ขอให้เร่งรัดและจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง และควรแก้ไขอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติไม่ให้มีอำนาจสูงสุดในการกำกับดูแลหรือแก้ไขยุทธศาสตร์ชาติได้ รวมทั้งให้กำหนดคุณสมบัติเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน โดยในระหว่างดำรงตำแหน่งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจะต้องไม่มีตำแหน่งหน้าที่อื่นทั้งในภาคราชการ และในภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจ และภายหลังพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการ จะต้องไม่ทำงานด้านการเมืองและด้านธุรกิจอย่างน้อย ๑๐ ปี รวมทั้งให้เพิ่มบทบัญญัติในการที่ประชาชนสามารถร่วมลงชื่อเพื่อถอดถอนคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้

- คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เห็นด้วยและเห็นว่า ในส่วนของกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัตินั้น สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้ดำเนินการครบถ้วนแล้ว และสำหรับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างยุทธศาสตร์ชาติก็จะเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติดำเนินการต่อไป

ในประเด็นอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เห็นว่าการดำเนินการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจำเป็นต้องมีผลผูกพันให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามเพื่อให้มีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติสามารถขับเคลื่อนในทางปฏิบัติและบรรลุผลได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมิได้เป็นอำนาจโดยเบ็ดเสร็จ หากแต่ได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบและถ่วงดุลจากรัฐสภาด้วย

ในประเด็นการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนที่จะให้ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจะต้องไม่มีตำแหน่งหน้าที่อื่นทั้งในภาคราชการ ภาคเอกชน หรือภาคธุรกิจนั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เห็นว่า เนื่องจากองค์ประกอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติต้องการผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งผู้ดำรงตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติเข้าร่วมเป็นกรรมการ นอกจากนี้ การมีผลประโยชน์ทับซ้อนก็เป็นการกระทำที่ต้องห้ามตามกฎหมายอยู่แล้ว (มาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙)

ในประเด็นการถอดถอนกรรมการยุทธศาสตร์ชาตินั้น รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมิได้บัญญัติให้มีการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ อีกต่อไป ดังนั้น หากเกิดกรณีสมควรเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรีอาจมีมติให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถได้ ตามมาตรา ๑๔ (๔) อยู่แล้ว

ในประเด็นเรื่องภายหลังพ้นจากตำแหน่งกรรมการยุทธศาสตร์ชาติแล้ว บุคคลนั้นจะต้องไม่ทำงานด้านการเมืองและด้านธุรกิจอย่างน้อย ๑๐ ปี คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เห็นว่าเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลเกินสมควรและอาจขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

๒. **คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ได้นำสรุปผลการสัมมนา เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ซึ่งจัดโดยคณะกรรมการวิชาการของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ร่วมกับสถาบันพระปกเกล้า เมื่อวันอังคารที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ ณ ห้องรับรอง ๑-๒ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒ ตลอดจนความเห็นจากประชาชนที่ได้เสนอมายังสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยวิธีต่าง ๆ มาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาโดยการสัมมนาดังกล่าวและความคิดเห็นของประชาชนปรากฏข้อคิดเห็นสำคัญ ๓ ประการ คือ**

(๑) การกำหนดแผนยุทธศาสตร์ชาติที่ระยะ ๒๐ ปี มีความเหมาะสมแต่ก็ควรต้องมีพลวัตเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

- คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เห็นด้วยกับกรอบระยะเวลา ๒๐ ปี เนื่องจากจากการศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศพบว่า ประเทศที่มียุทธศาสตร์ชาติส่วนใหญ่ อาทิ ประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลาง แอฟริกา ลาตินอเมริกา เอเชีย ซึ่งรวมถึงเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น บรูไน เวียดนาม และมาเลเซีย ล้วนกำหนดระยะเวลาอยู่ในช่วง ๑๐ - ๓๐ ปี ทั้งสิ้น ประกอบกับประเทศไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนในการพัฒนาประเทศทุกช่วง ๕ ปี (แผนฉบับปัจจุบัน คือ แผนฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ดังนั้น จึงมีความสอดคล้องกันในแง่ระยะเวลาในการดำเนินการและการประเมินผล

สำหรับประเด็นความเป็นพลวัตของยุทธศาสตร์ชาตินั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เห็นด้วยและเห็นว่า ควรเขียนในลักษณะที่เป็นนามธรรมเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นและอ่อนตัวในทางปฏิบัติ สำหรับวิธีปฏิบัติเห็นควรกำหนดในแผนแม่บท ซึ่งในมาตรา ๑๐ วรรคสี่ และมาตรา ๑๑ ก็ได้มีการบัญญัติความเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศและการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุก ๕ ปี แล้ว ตามลำดับ

(๒) แผนยุทธศาสตร์ชาติควรที่จะเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อสร้างการยอมรับและการเป็นเจ้าของร่วมกัน

- คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เห็นด้วยและเห็นว่า คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติควรกำหนดวิธีการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๘ วรรคสอง โดยให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างแท้จริง พร้อมนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เห็นควรนำข้อคิดเห็นนี้เป็นข้อสังเกตเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีด้วย

(๓) เห็นควรให้มีระบบถ่วงดุลและตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีธรรมาภิบาล

- คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เห็นว่า สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาในฐานะองค์กรผู้แทนปวงชนชาวไทยได้ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบและถ่วงดุลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติแล้วตามมาตรา ๙ และมาตรา ๑๑

เมื่อคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ได้นำความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... มาประกอบการพิจารณาอย่างรอบคอบแล้ว คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเพิ่มความในมาตรา ๑๒ (๖) ในส่วนของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิจากร่างเดิม จำนวน ๑๔ คน เป็นจำนวน ๑๗ คน ทั้งนี้ เพื่อให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมีองค์ประกอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจากด้านต่าง ๆ ที่หลากหลาย และเหมาะสมตามความจำเป็นแก่การพัฒนาประเทศให้มากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ได้เผยแพร่เอกสารการวิเคราะห์ผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ทางเว็บไซต์ www.thaigov.go.th เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบด้วยแล้ว

เมื่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... พิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ฉบับนี้ พร้อมด้วยรายงานการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ และได้รับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ **ครั้งที่ ๓๘/๒๕๖๐ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ เป็นเรื่องด่วน โดยที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาในวาระที่สอง เริ่มต้นด้วยชื่อร่างพระราชบัญญัติ คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง แล้วพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง** ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๒๖* และข้อ ๑๒๗** โดยไม่มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำแต่อย่างใด

***ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๒๖** กำหนดว่า

"ข้อ ๑๒๖ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และให้สมาชิกอภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่คณะกรรมาธิการมีการแก้ไขเพิ่มเติม ส่วนกรณีที่มีการสงวนคำแปรญัตติหรือการสงวนความเห็น ให้อภิปรายได้เฉพาะผู้แปรญัตติ ที่ได้สงวนคำแปรญัตติหรือกรรมาธิการที่ได้สงวนความเห็นไว้เท่านั้น ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมสภาจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

การพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราตามวรรคหนึ่ง ให้สภาพิจารณาและลงมติเรียงตามลำดับมาตราทีละมาตราจนจบร่าง เว้นแต่ประธานเห็นสมควรหรือสมาชิกร้องขอ จะพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างไปก่อน แล้วจึงย้อนกลับไปลงมติทีละมาตราในภายหลังก็ได้

ในกรณีเช่นว่านี้ ประธานอาจกำหนดให้ลงมติในมาตราใดหรือในประเด็นใดก่อนก็ได้

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเดิม ให้พิจารณาเรียงตามลำดับมาตราที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมในกฎหมายเดิมด้วย และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม".

****ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๒๗** กำหนดว่า

"ข้อ ๑๒๗ เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๒๖ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดมิได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่

ในการพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่งตามวรรคหนึ่งนั้น หากปรากฏว่าเนื้อความในร่างนั้นมีความผิดพลาดหรือมีความจำเป็นอันสมควรอย่างยิ่งที่ต้องแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความในร่างนั้น ให้ประธานหารือที่ประชุมสภาว่าสมควรพิจารณาทบทวนหรือไม่ หากที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในวันประชุม ก็ให้ทบทวนเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความในร่างนั้นได้".

เมื่อจบการพิจารณาในวาระที่สอง ขั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราแล้ว **ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม โดยลงมติในวาระที่สามเห็นชอบให้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๒๙* ด้วยคะแนนเสียง ๒๑๘ เสียง ไม่เห็นชอบ (ไม่มี) งดออกเสียง ๓ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง (ไม่มี) โดยมีสมาชิกแสดงตนเพื่อลงมติจำนวน ๒๒๑ คน** พร้อมทั้งเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เพื่อส่งไปยังคณะรัฐมนตรีประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไป

เมื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ได้ผ่านการพิจารณาและเห็นชอบให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้วนั้น ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๓๑** ได้กำหนดให้เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๘๑ ประกอบมาตรา ๑๔๕*** ได้กำหนดให้ **ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป ให้นายกรัฐมนตรีรอไว้ ๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้นจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ถ้าไม่มีกรณีต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๔๘ ให้นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายใน ๒๐ วัน นับแต่วันพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว**

***ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๒๙** กำหนดว่า

"ข้อ ๑๒๙ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สาม ให้ที่ประชุมสภาลงมติว่าสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายหรือไม่ การพิจารณาในวาระนี้ไม่มีการอภิปราย".

****ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๓๑** กำหนดว่า

"ข้อ ๑๓๑ ร่างพระราชบัญญัติซึ่งสภาลงมติในวาระที่สาม สมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย ให้เลขาธิการส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป".

*****รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๘๑** บัญญัติว่า

"มาตรา ๘๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ จะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๕ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป"

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๕ บัญญัติว่า

"มาตรา ๑๔๕ ร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีรอไว้ห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้นจากรัฐสภา ถ้าไม่มีกรณีต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๔๘ ให้นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในยี่สิบวันนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว".

ในการนี้ เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ส่งร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ฉบับดังกล่าว ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐* และไม่มีกรณีต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๘** แต่อย่างใด

อนึ่ง **เนื่องจากในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไว้ ดังนี้**

๑. เป้าหมายการพัฒนาประเทศตามมาตรา ๖ วรรคสอง ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบาทของรัฐที่มีต่อประชาชน ควรมีด้านการสร้างเสริมพลังของประชาชนด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนจะได้มีโอกาสแสดงบทบาทพลเมืองที่เข้มแข็งของรัฐในอนาคต

๒. การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๑๒ (๖) และการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ตามมาตรา ๑๖ นั้น คณะรัฐมนตรีควรพิจารณาแต่งตั้งโดยคำนึงถึงความหลากหลายของกลุ่มประชากร และควรพิจารณาแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถตามสาขาที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในห้วงเวลานั้น ๆ เป็นสำคัญ เช่น ด้านเกษตรกรรม ด้านผังเมือง และด้านสื่อสารมวลชน เป็นต้น

๓. วิธีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ตามมาตรา ๘ วรรคสอง คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติควรกำหนดให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างแท้จริง

***โปรดดู** หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๓๓๕๘ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... เอกสารแนบหน้า (๒๐๑).

****รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๘** บัญญัติว่า

"มาตรา ๑๔๘ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติใดขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๘๑

(๑) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

(๒) หากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้ส่งความเห็นเช่นว่านั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ชักช้า

ในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยมิได้

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่มิใช่กรณีตามวรรคสาม ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป และให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑".

๔. เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการสะท้อนความคิดเห็นหรือความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อยุทธศาสตร์ชาติ จึงเห็นควรให้รัฐบาลพิจารณาแต่งตั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่เกี่ยวข้องตามความในมาตรา ๑๖ ด้วย

๕. คณะรัฐมนตรีพึงพิจารณาวางระเบียบเกี่ยวกับการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลตามมาตรา ๒๓ ให้มีลักษณะเป็นกลไกที่เชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐทั้งหมด เพื่อให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติบรรลุผล

๖. การดำเนินการตามความในมาตรา ๒๗ ที่กำหนดให้การเผยแพร่รายงานที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ และรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีและรายงานเป็นการเฉพาะเรื่องตามมาตรา ๒๔ ควรจะต้องใช้วิธีการที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกและทั่วถึงด้วย

๗. ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ คือ การพัฒนาระบบการศึกษา และการสร้างจิตสำนึกรักชาติของประชาชน ซึ่งจะต้องเร่งดำเนินการให้สัมฤทธิ์ผลโดยเร็ว

๘. ในการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติและทิศทางการพัฒนาประเทศต้องรักษาและผดุงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของสังคมไทย เช่น ความเอื้ออาทร ความสามัคคีปรองดอง ความเป็นไทยและสังคมแห่งความสุข เป็นต้น

ซึ่งในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๘/๒๕๖๐ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาและลงมติเห็นด้วยกับข้อสังเกตดังกล่าว จึงมีหนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๓๓๖๐ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... เพื่อส่งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไป* ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๐๒ วรรคสอง**

โดยการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบรายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เสนอ ดังนี้

๑. **สาระของร่างยุทธศาสตร์ชาติ** (ตามข้อสังเกตข้อที่ ๑, ๗ และ ๘)

คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ให้ข้อสังเกตโดยสรุปว่าเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามมาตรา ๖ วรรคสอง ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบาทของรัฐที่มีต่อประชาชน ควรมีการสร้างเสริมสร้างของประชาชนเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสแสดงบทบาทพลเมืองที่เข้มแข็งของรัฐในอนาคต รวมทั้งควรให้ความสำคัญกับ

***โปรดดู** หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติฯ เอกสารแนบหน้า (๒๐๒)

****ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๐๒** กำหนดว่า

"ข้อ ๑๐๒ ในการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ ถ้าคณะกรรมาธิการเห็นว่ามีข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะที่คณะรัฐมนตรี ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุดหรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมาธิการเพื่อให้สภาพิจารณา

ในกรณีที่สภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการ ให้ประธานสภาส่งรายงานและข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรี ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุดหรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง".

การพัฒนาระบบการศึกษาและการสร้างจิตสำนึกรักชาติของประชาชน ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ ยังขอให้กำหนดประเด็นการรักษาและผดุงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของสังคมไทย เช่น ความเอื้ออาทร ความสามัคคีปรองดอง ความเป็นไทย และสังคมแห่งความสุข ไว้ในยุทธศาสตร์ชาติและทิศทางพัฒนาประเทศด้วย ซึ่งสำนักงานฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า สอดคล้องกับร่างยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ว่า สถาบันหลักของชาติดำรงอยู่อย่างมั่นคงเป็นจุดยึดเหนี่ยวของสังคม มีความสามัคคีของคนในชาติ มีความสงบและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในพื้นที่ และคนไทยในอนาคตมีศักยภาพในการร่วมกันพัฒนาประเทศและสามารถปรับตัวรองรับบริบทการพัฒนาในอนาคต มีความพร้อมทางสติปัญญา และมีความเป็นสากล ซึ่งจัดขึ้นโดยคณะกรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ มีพลเอก วิลาศ อรุณศรี เป็นประธาน และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นเลขานุการฯ ได้กำหนดเป้าหมายอนาคตประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๗๙ และยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน คือ ด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

สำนักงานฯ ยังสามารถนำข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการฯ ไปเป็นข้อมูลปรับปรุงเพิ่มเติมร่างยุทธศาสตร์ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ เพราะปัจจุบัน สศช. ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นประธาน และเลขาธิการ สศช. เป็นเลขานุการและกรรมการ เพื่อปรับปรุงเพิ่มเติมร่างยุทธศาสตร์

๒. **การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ** (ตามข้อสังเกตข้อที่ ๒ และ ๔)

คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ มีข้อสังเกตโดยสรุปว่า การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติควรคำนึงถึงความหลากหลายของกลุ่มประชากรและพิจารณากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถตามสาขาที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในแต่ละช่วงเวลาเป็นสำคัญ เช่น เกษตรกรรม ผังเมือง และสื่อสารมวลชน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๑๒ (๖) ของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในด้านความมั่นคง ด้านการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยคำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและความหลากหลายของช่วงอายุ ดังนั้น จากสาระของมาตรา ๑๒ (๖) คณะรัฐมนตรีจึงสามารถแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในด้านอื่นหรือสาขาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในช่วงเวลาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติ นอกจากนี้ องค์ประกอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติยังมาจากผู้แทนจากหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ซึ่งทำให้สามารถสะท้อนภาพรวมการพัฒนาประเทศได้ครบถ้วนรอบด้านและนำไปสู่การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นองค์รวม คำนึงถึงความเชื่อมโยงของผลกระทบการพัฒนา และเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศในแต่ละช่วงเวลา

สำหรับข้อสังเกตที่ว่าควรให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่เกี่ยวข้องเพื่อสะท้อนความคิดเห็นหรือความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อยุทธศาสตร์ชาติ นั้น จะสอดคล้องกับมาตรา ๑๖ ของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ที่ได้กำหนดให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนั้น ในหลักการการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเฉพาะด้านจะคำนึงหลายปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความต้องการระดับพื้นที่และทิศทางภาพรวมของระดับประเทศ ความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และช่วงอายุของกรรมการด้วยเช่นกัน

๓. **กระบวนการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติ** (ตามข้อสังเกตข้อที่ ๓, ๕ และ ๖) สามารถแบ่งการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ได้ ดังนี้

๓.๑ ควรกำหนดให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๘ ของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ที่กำหนดให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วม และให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดทำเป้าหมายร่างยุทธศาสตร์ชาติ และร่างยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและทั่วถึง และต้องแสดงข้อมูลที่เพียงพอแก่การที่ประชาชนจะเข้าใจและสามารถแสดงความคิดเห็น

ในการนี้ สำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ จะดำเนินการศึกษาร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อจัดทำแนวปฏิบัติรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนโดยใช้วิธีการปรึกษาหารือเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากสาธารณะ (Public Consultation) ที่ได้มาตรฐานสากล ซึ่งวิธีการปรึกษาหารือฯ มีขั้นตอนการดำเนินงานสำคัญประกอบด้วย

(๑) การวิเคราะห์และกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Analysis and Mapping) เพื่อคาดการณ์กลุ่มประชาชนที่จะได้รับผลกระทบจากการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์เฉพาะด้านต่าง ๆ

(๒) การจัดกระบวนการปรึกษาหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น การประชุม การสัมภาษณ์ การประชาพิจารณ์ หรือการจัดตั้งเว็บไซต์ เพื่อเป็นช่องทางการส่งข้อมูลข่าวสารให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความสะดวกในการเข้าถึงของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(๓) การตอบกลับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการปรับปรุงร่างยุทธศาสตร์ชาติและร่างยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ

(๔) การประเมินผลกระทบภายหลังการประกาศใช้ยุทธศาสตร์เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

สำหรับการแสดงข้อมูลแก่ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สำนักงานฯ จะนำเสนอกระบวนการจัดทำและสาระของร่างยุทธศาสตร์ชาติและร่างยุทธศาสตร์เฉพาะด้านเป็นหลัก ผ่านช่องทางสื่อสารที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้สะดวก เช่น อินเตอร์เน็ต เว็บไซต์ สังคมออนไลน์ (Social Media) ฯลฯ ในรูปแบบการนำเสนอที่หลากหลาย เช่น แผ่นพับ อินโฟรกราฟฟิก วีดิทัศน์ ฯลฯ ที่ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าใจได้ง่าย

๓.๒ ควรวางระบบการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลให้มีลักษณะเป็นกลไกที่เชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐทั้งหมดเพื่อให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติบรรลุผล ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ ของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... โดยมาตรา ๒๓ ได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีวางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และมาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการติดตามผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้หน่วยงานของรัฐรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวต่อสำนักงานฯ ภายในเวลาและตามรายการที่สำนักงานฯ กำหนด

ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ได้กำหนดเป็นขั้นตอนของการติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผล ซึ่งมีการหารือ ทักท้วง ตักเตือน และให้เวลาปรับปรุงแก้ไข โดยมาตรา ๒๔ ให้หน่วยงานจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติภายในเวลาที่กำหนดเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี และรัฐสภาทราบ ในมาตรา ๒๖ หากหน่วยงานของรัฐดำเนินการใดที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้หน่วยงานนั้นทราบถึงความไม่สอดคล้องและข้อเสนอแนะให้แก้ไขปรับปรุง และเมื่อหน่วยงานดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแล้วให้แจ้งคณะกรรมการทราบภายใน ๖๐ วัน ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือไม่แจ้งการดำเนินการให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทราบภายในกำหนดเวลาไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติรายงานให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติทราบเพื่อพิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและสั่งการต่อไป และถ้าคณะรัฐมนตรีแจ้งแล้วหน่วยงานยังไม่ดำเนินการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ซึ่งถือว่าจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจึงจะแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

นอกจากนี้ สำนักงานฯ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้พัฒนาระบบการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติแบบเปิดที่เน้นการบูรณาการจากการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้การประเมินผลกระทำในวงกว้าง มีความน่าเชื่อถือ และได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดย

(๑) มุ่งเสนอผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบในหลายมิติ ทั้งมิติประเด็นการพัฒนา (Agenda-Based) พื้นที่ (Area-Based) และภารกิจ (Function Based) เพื่อสะท้อนความต้องการของประชาชนอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม

(๒) วางระบบติดตามประเมินผลที่เชื่อมโยงเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาฯ แผนปฏิบัติการกระทรวงและกลุ่มกระทรวง และแผนปฏิบัติการจังหวัดและกลุ่มจังหวัดตามหลักวิธีวิทยาการประเมินผล ๓ ระดับ ทั้งก่อนดำเนินการ (ประเมินความจำเป็น) ระหว่างดำเนินการ (ประเมินกระบวนการ) และหลังดำเนินการ (ประเมินผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ) และ

(๓) วางระบบการเก็บข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐเพื่อประกอบการติดตามประเมินผลตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ตามระยะเวลาที่กำหนดให้มีความครบถ้วน ชัดเจน รวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ ผลจากการติดตามประเมินผลจะนำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานในระยะต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๓ ควรใช้วิธีการเผยแพร่รายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกและทั่วถึง สอดคล้องกับมาตรา ๒๔ ของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... นอกจากนี้ สำนักงานฯ จะจัดทำและเผยแพร่ผลการดำเนินงานที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ รายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีและรายงานเป็นการเฉพาะเรื่อง ให้ประชาชนทราบผ่านช่องทางการสื่อสารของสำนักงานฯ เช่น การประชุมประจำปีของสำนักงานฯ วารสารเศรษฐกิจและสังคม และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานฯ เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมของประชาชนและการให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

โดยในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๖/๒๕๖๐ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้รับทราบผลการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ตามข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ดังกล่าว ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๓๔๑๒๖ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐ เรื่อง รายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....*

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๗๙ ก หน้า ๑ เมื่อวันจันทร์ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป กล่าวคือ เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันวันอังคารที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

---

*โปรดดู หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เอกสารแนบหน้า (๒๐๕)

ประกาศสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เรื่อง ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....

ด้วยในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ แล้วลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณา ประกอบด้วย

๑. พลอากาศเอก ชนะ อยู่สถาพร
๒. พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ์
๓. รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ลิ่มสกุล
๔. พลเอก ดนัย มีชูเวท
๕. พลอากาศเอก ทรงธรรม โชคคณาพิทักษ์
๖. คุณหญิงทรงสุดา ยอดมณี
๗. พลเรือเอก ทวีวุฒิ พงศ์พิพัฒน์
๘. พลโท ธนเกียรติ ชอบชื่นชม
๙. พลตรี ธรรมนูญ วิถี
๑๐. พลเอก ธีระวัฒน์ บุณยะประดับ
๑๑. ศาสตราจารย์คลินิกนิเวศน์ นันทจิต
๑๒. ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ
๑๓. นายปรเมธี วิมลศิริ
๑๔. พลเรือเอก พัลลภ ตมิศานนท์
๑๕. ศาสตราจารย์กิตติคุณภิรมย์ กมลรัตนกุล
๑๖. นายมณเฑียร บุญตัน
๑๗. นายมนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด
๑๘. พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร

๑๙. นายวรพล โสคติยานุรักษ์

๒๐. นายวันชัย ศารทูลทัต

๒๑. นายวิทยา ฉายสุวรรณ

๒๒. นายวิทวัส บุญญสถิตย์

๒๓. พลเอก วิลาศ อรุณศรี

๒๔. พลเรือเอก วีระพันธ์ สุขก้อน

๒๕. นายสมพล พันธุ์มณี

๒๖. พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร

๒๗. นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข

๒๘. พลเอก สุชาติ หนองบัว

๒๙. พลเอก สุวโรจน์ ทิพย์มงคล

๓๐. นายสุวิทย์ เมษินทรีย์

๓๑. นายอรรถสิทธิ์ กันมล

๓๒. นายอิสระ ว่องกุศลกิจ

๓๓. พลเอก อุดมชัย ธรรมสาโรรัชต์

จึงประกาศให้ทราบทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

รายงาน
ของ
คณะกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมาธิการ ๓
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ที่ สว (สนช)(กมธ ๓) ๐๐๑๙/(ร ๓๕) **วันที่** ๘ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. พลอากาศเอก ชนะ อยู่สถาพร
๒. พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ์
๓. รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ลิ่มสกุล
๔. พลเอก ดนัย มีชูเวท
๕. พลอากาศเอก ทรงธรรม โชคคณาพิทักษ์
๖. คุณหญิงทรงสุดา ยอดมณี
๗. พลเรือเอก ทวีวุฒิ พงศ์พิพัฒน์
๘. พลโท ธนเกียรติ ชอบชื่นชม
๙. พลตรี ธรรมนูญ วิถี
๑๐. พลเอก ธีระวัฒน์ บุญยะประดับ
๑๑. ศาสตราจารย์คลินิกนิเวศน์ นันทจิต
๑๒. ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ
๑๓. นายปรเมธี วิมลศิริ
๑๔. พลเรือเอก พัลลภ ตมิศานนท์
๑๕. ศาสตราจารย์กิตติคุณภิรมย์ กมลรัตนกุล
๑๖. นายมณเฑียร บุญตัน
๑๗. นายมนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด
๑๘. พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร
๑๙. นายวรพล โสคติยานุรักษ์
๒๐. นายวันชัย ศารทูลทัต
๒๑. นายวิทยา ฉายสุวรรณ
๒๒. นายวิทวัส บุญญสถิตย์
๒๓. พลเอก วิลาศ อรุณศรี

๒๔. พลเรือเอก วีระพันธ์ ...

๒๔. พลเรือเอก วีระพันธ์ สุขก้อน
๒๕. นายสมพล พันธุ์มณี
๒๖. พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร
๒๗. นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข
๒๘. พลเอก สุชาติ หนองบัว
๒๙. พลเอก สุวโรจน์ ทิพย์มงคล
๓๐. นายสุวิทย์ เมษินทรีย์
๓๑. นายอรรถสิทธิ์ กันมล
๓๒. นายอิสสระ ว่องกุศลกิจ
๓๓. พลเอก อุดมชัย ธรรมสาโรรัชต์

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป

(ลงชื่อ) พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร

(วรพงษ์ สง่าเนตร)
ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

(นายต้นพงศ์ ตั้งเติมทอง)
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....

สำนักกรรมาธิการ ๓
ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญ
โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๔๐ – ๑
โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๕๘๘๓

จิรวิน พิมพ์
ต้นพงศ์/พิสิฐ์/จิรวิน ทาน ๑
คกก. ตรวจทานร่างฯ กมธ. ๓ ทาน ๒

รายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน โดยมีกำหนดเวลาปฏิบัติงานภายใน ๖๐ วัน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีมติเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร	ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ
๑.๒ นายสุวิทย์ เมษินทรีย์	รองประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ คนที่หนึ่ง
๑.๓ ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ	รองประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ คนที่สอง
๑.๔ พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ์	รองประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ คนที่สาม
๑.๕ พลเอก วิลาศ อรุณศรี	รองประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ คนที่สี่
๑.๖ พลเรือเอก ทวีวุฒิ พงศ์พิพัฒน์	เลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญ
๑.๗ นายปรเมธี วิมลศิริ	รองเลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญ
๑.๘ พลเรือเอก พัลลภ ตมิศานนท์	โฆษกคณะกรรมาธิการวิสามัญ
๑.๙ พลเอก สุชาติ หนองบัว	โฆษกคณะกรรมาธิการวิสามัญ
๑.๑๐ พลอากาศเอก ชนะ อยู่สถาพร	กรรมาธิการวิสามัญและที่ปรึกษา
๑.๑๑ ศาสตราจารย์คลินิกนิเวศน์ นันทจิต	กรรมาธิการวิสามัญและที่ปรึกษา
๑.๑๒ ศาสตราจารย์กิตติคุณภิรมย์ กมลรัตนกุล	กรรมาธิการวิสามัญและที่ปรึกษา
๑.๑๓ นายมนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด	กรรมาธิการวิสามัญและที่ปรึกษา
๑.๑๔ นายสมพล พันธุ์มณี	กรรมาธิการวิสามัญและที่ปรึกษา

๒. ที่ประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้งที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ ดังนี้

๒.๑ นายกรรณภว์ ธนภรรคภวิน	สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
๒.๒ นายปรีดี ดาวฉาย	สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
๒.๓ พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
๒.๔ พลเอก วัฒนา สรรพานิช	สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๓. ที่ประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้ง นายต้นพงศ์ ตั้งเติมทอง สำนักกรรมาธิการ ๓ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๙๑ วรรคสาม

๔. ร่างพระราชบัญญัตินี้มีกรรมาธิการวิสามัญสงวนความเห็น คือ นายมณเฑียร บุญตัน

๕. ร่างพระราชบัญญัตินี้มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอคำแปรญัตติ จำนวน ๕ คน คือ

๕.๑ นายนิพนธ์ นราพิทักษ์กุล

๕.๒ นายสมพร เทพสิทธา

๕.๓ รองศาสตราจารย์ทวีศักดิ์ สูทกวาทิน

๕.๔ นายเจตน์ ศิรธรานนท์

๕.๕ นายสมชาย แสวงการ

๖. ผลการพิจารณา

๖.๑ ผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง ได้บัญญัติว่า **"ก่อนการตราภฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป"** ซึ่งในกระบวนการตรากฎหมายฉบับนี้มีการดำเนินการครบถ้วนตามมาตรา ๗๗ แล้ว โดยในส่วนของคณะรัฐมนตรีได้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชนเป็นการทั่วไปและนำมาประกอบการพิจารณายกร่าง สำหรับในส่วนของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้นำผลการดำเนินการข้างต้นของคณะรัฐมนตรีมาประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งได้เปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนเพิ่มเติมเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญด้วย

๖.๑.๑ ผลการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ ในขั้นการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี มีรายละเอียดดังนี้

๑) ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ)) ได้นำข้อมูลและผลการรับฟังความคิดเห็นดังต่อไปนี้ มาใช้ประกอบการพิจารณา

๑.๑) สรุปผลการสัมมนา เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติกับการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน ที่จัดโดยคณะกรรมาธิการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน สภาปฏิรูปแห่งชาติ

๑.๒) รายงานของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง “การจัดทำ การกำหนดและการขับเคลื่อนกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ” และร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ซึ่งสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้มีมติให้ความเห็นชอบ และได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

๒) สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในชั้นการให้ความเห็นชอบหลักการของร่างพระราชบัญญัติ โดยคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานของรัฐได้มีความเห็นและข้อสังเกต ดังต่อไปนี้

๒.๑) กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ และสำนักงานอัยการสูงสุด เห็นชอบหลักการของร่างพระราชบัญญัติโดยไม่มีความเห็นหรือข้อสังเกตเพิ่มเติม

๒.๒) คณะรัฐมนตรี มีข้อสังเกต ดังนี้

(๑) การกำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและกรรมการปฏิรูปในคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน สมควรกำหนดให้มีอายุไม่เกินเจ็ดสิบห้าปีบริบูรณ์

(๒) องค์ประกอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติหรือคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน ควรเพิ่มเติมให้มีกรรมการโดยตำแหน่งซึ่งมาจากข้าราชการที่มาจากหน่วยงานด้านความมั่นคงในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และให้มีข้าราชการหรือบุคลากรภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนปฏิรูปประเทศด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้น

(๓) การกำหนดองค์ประกอบของแผนการปฏิรูปประเทศควรพิจารณาให้สามารถปฏิบัติได้และเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

(๔) คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านต้องมีการดำเนินการที่มีความเชื่อมโยงกันและมีความครอบคลุมและชัดเจนเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนปฏิรูปประเทศที่ได้ดำเนินการมาก่อนกฎหมายทั้งสองฉบับมีผลใช้บังคับ รวมทั้งควรนำความเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการเตรียมการยุทธศาสตร์ชาติมาพิจารณาด้วย เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

(๕) เมื่อมีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติไปแล้วระยะหนึ่ง ควรมีการประเมินผลการดำเนินการควบคู่กับการพิจารณาปัจจัยแวดล้อมที่อาจเปลี่ยนแปลงไปเป็นระยะๆ เพื่อนำยุทธศาสตร์ชาติมาพิจารณาทบทวนให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

๒.๓) สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี มีความเห็นเพิ่มเติมว่า ในการจัดหน่วยงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ ควรมีการจัดให้สอดคล้องรับกับการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) ที่จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๖๐ โดยควรให้ครอบคลุมทั้ง ๕ ส่วน ดังนี้

(๑) การบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์
(๒) การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี
(๓) การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
(๔) การดำเนินการเรื่องความสามัคคีปรองดอง
(๕) การกำกับดูแลด้านงบประมาณอย่างบูรณาการ

๒.๔) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) ควรสร้างความเข้าใจให้กับหน่วยงานของรัฐและสาธารณชนเกี่ยวกับลักษณะของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนและนำไปแปลงสู่การปฏิบัติได้ รวมถึงนำเสนอความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูป แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล รวมถึงกรอบการจัดสรรงบประมาณประจำปี แผนปฏิบัติราชการ และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกระทรวงและกรม และแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด แผนอำเภอ แผนท้องถิ่น/ชุมชน

(๒) ควรเร่งพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปในรูปแบบของการติดตามประเมินผลการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ สามารถติดตามประเมินผลการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกับแผนในระดับอื่นๆ ได้ เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานที่แสดงถึงผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบของการดำเนินงาน มุ่งประเมินผลเชิงบูรณาการในทุกมิติ ตั้งแต่ประเด็นการพัฒนา (Agenda) ภารกิจ (Function) และพื้นที่ (Area) และเป็นการติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์ตั้งแต่ก่อน-ระหว่าง-หลังการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การรายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปได้ตามที่ร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ กำหนด นำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานในระยะต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) ควรเตรียมความพร้อมในการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจากภาคส่วนต่าง ๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ทั้งในขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... และในขั้นตอนของการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูป โดยจัดให้มีการรับฟังความเห็นของประชาชนด้วยวิธีการที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้สะดวกและทั่วถึง และต้องแสดงข้อมูลที่เพียงพอแก่การที่ประชาชนจะเข้าใจและสามารถแสดงความคิดเห็นได้ด้วย

(๔) ควรให้ สศช. แก้ไขพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ ให้สอดคล้องกับภารกิจงานด้านการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติตามที่ได้รับมอบหมาย โดยปรับบทบาทให้เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการวางแผนที่สามารถชี้นำการพัฒนาได้ในทุกระดับ เป็นหน่วยงานขับเคลื่อนการพัฒนาระดับประเทศ ที่เชื่อมโยงภาคเมืองและชุมชน ประสานบูรณาการระหว่างหน่วยงานราชการ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศให้แก่ประชาชน มีประสิทธิภาพสูงในการติดตามและประเมินผลตั้งแต่ระดับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ไปจนถึงระดับปฏิบัติและระดับพื้นที่ และสามารถประสานให้

หน่วยงานรัฐปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและแนวทางของแผนการปฏิรูปและยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๕) สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ มีความเห็นเพิ่มเติมว่า เป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างน้อยต้องมีเป้าหมายในด้านความมั่นคงของประเทศและการให้ความสำคัญกับการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ให้สอดคล้องและสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๖) สำนักงบประมาณ มีความเห็นเพิ่มเติมว่า สมควรให้มีการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๗ (๔) จาก “วงเงินงบประมาณ” เป็น “วงเงินงบประมาณครอบคลุมทุกแหล่งเงิน” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๓ ของร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... ที่บัญญัติ “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานที่เป็นของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือในรูปแบบอื่นใด ...”

๒.๗) สำนักงานศาลยุติธรรม มีข้อเกตว่า ในการกำหนดสภาพบังคับของแผนการปฏิรูปประเทศและสภาพบังคับของยุทธศาสตร์ชาติ ที่กำหนดให้องค์กรฝ่ายตุลาการมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศและให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยองค์กรฝ่ายตุลาการไม่ได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว อันอาจทำให้แผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระในองค์กรฝ่ายตุลาการ ทั้งในส่วนของการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการภายในองค์กร ดังนั้น ควรกำหนดให้องค์กรฝ่ายตุลาการมีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรฝ่ายตุลาการ ดังนี้

แนวทางที่ ๑ ให้องค์กรฝ่ายตุลาการร่วมกันจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรฝ่ายตุลาการ นำเสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ เพื่อพิจารณารวมเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศต่อไป

แนวทางที่ ๒ ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศนำยุทธศาสตร์ ข้อเสนอแนะ แนวทางหรือแผนการปฏิรูปประเทศในส่วนขององค์กรฝ่ายตุลาการ ซึ่งได้รับข้อมูลจากองค์กรฝ่ายตุลาการแต่ละศาลเป็นหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรฝ่ายตุลาการต่อไป

๒.๘) กระทรวงมหาดไทย มีข้อสังเกตส่งมาภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติว่า ร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. .... ควรกำหนดให้องค์ประกอบของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศมีข้าราชการเป็นกรรมการโดยตำแหน่งหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีจำนวนตามความเหมาะสมและความเกี่ยวข้องกับการปฏิรูปในแต่ละด้านเพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดการบูรณาการจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

๒.๙) กระทรวงยุติธรรม มีข้อสังเกตส่งมาภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติดังนี้

(๑) มาตรา ๑๔ ของร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ กำหนดองค์ประกอบของกรรมการปฏิรูปซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคมที่มีความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ ซึ่งเมื่อพิจารณาโครงสร้างการดำเนินงานและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแล้วจะเห็นว่า คณะกรรมการมีความสำคัญในการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ อย่างมาก แต่อย่างไรก็ดีร่างพระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติถึงกระบวนการสรรหา การได้มาของบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้าใจกลไกการมีอยู่ของคณะกรรมการและมีส่วนร่วมหรือโอกาสในการร่วมกันปฏิรูปประเทศ จึงเห็นควรที่จะได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการได้มาซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ทั้งในส่วนคุณสมบัติ หลักการสรรหาหรือกระบวนการได้มาของกรรมการไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้หรือกำหนดขึ้นในกฎหมายลำดับรอง

(๒) มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ ของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... กำหนดมาตรการในกรณีมีการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท แบ่งออกเป็นสองกรณี ได้แก่ กรณีที่หนึ่ง สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาพิจารณารายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีแล้วเห็นว่า หน่วยงานของรัฐไม่ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท ให้สภานั้นมีมติส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเห็นว่าข้อกล่าวหามีมูล ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งให้ผู้นั้นพักราชการหรือพักงาน หรือสั่งให้ออกจากราชการ หรือออกจากงานไว้ก่อน หรือสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง และกรณีที่สอง เมื่อปรากฏต่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่า หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท ให้แจ้งต่อหน่วยงานนั้นทราบถึงความไม่สอดคล้องและข้อเสนอในการแก้ไขปรับปรุง หากหน่วยงานไม่แก้ไขปรับปรุงหรือไม่แจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทราบภายในกำหนดเวลาไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติรายงานต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการ หรือแจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ต่อไป หากหน่วยงานของรัฐนั้นไม่ดำเนินการ ให้ถือว่าเป็นการจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมายและให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการต่อไป ซึ่งเงื่อนไขในการส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งสองกรณีดังกล่าวนั้น ยังไม่มีกลไกเพียงพอและเหมาะสมในการตรวจสอบกลั่นกรองการดำเนินการของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐว่าเป็นการจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

นอกจากนี้ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนและวินิจฉัยกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งในการยุติธรรมหรือความผิดที่เกี่ยวข้องกันเท่านั้น โดยมีบทกำหนดโทษตามประมวลกฎหมายอาญาเท่านั้น ดังนั้น การกำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีความผิดและโทษตามพระราชบัญญัตินี้ จึงไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ นอกจากนี้ มาตรการดังกล่าวยังเป็นมาตรการที่ไม่ได้สัดส่วนเนื่องจากความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่น ๆ อาทิ งบประมาณ

บุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศ สถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศและบริบทของสังคม อีกหลายประการประกอบด้วย ซึ่งควรได้พิจารณาให้รอบคอบ

๒.๑๐) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้แจ้งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ส่งมาภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ ดังนี้

(๑) กรณีตามมาตรา ๒๕ ที่ระบุให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐให้แล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลาหนึ่งปี และมาตรา ๒๙ ที่ระบุให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาและมีมติให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาตินั้น เห็นว่า กรอบระยะเวลาดังกล่าว ควรมีความยืดหยุ่น ไม่ควรมีสภาพบังคับเด็ดขาด และสมควรกำหนดกรอบการขยายระยะเวลาดังกล่าวตามความยากง่ายหรือความซับซ้อนของคดีด้วย

(๒) กรณีตามมาตรา ๒๖ ที่ระบุว่า ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามวรรคสองโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐจงใจไม่ปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวไม่ชัดเจนว่ามีสภาพบังคับในทางวินัย ทางอาญา หรือทั้งทางวินัยและทางอาญา เนื่องจากการกระทำที่เป็นความผิดทางอาญาจะต้องมีองค์ประกอบเกี่ยวกับเจตนาของผู้กระทำผิด ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการตีความจึงเห็นสมควรกำหนดขอบเขตหรือความหมายของคำว่า “โดยไม่มีเหตุอันสมควร” ไว้ให้ชัดเจน และควรจะกำหนดข้อยกเว้นความรับผิดดังกล่าวในกรณีที่การไม่ดำเนินการนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัย

(๓) กรณีตามมาตรา ๒๙ ที่ระบุให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยว่า มติของคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยให้ฟังข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามที่ปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญนั้นเห็นว่า บทบัญญัติมาตราดังกล่าวไม่สมควรที่จะกระทบต่อความเป็นอิสระของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะไต่สวนและวินิจฉัยตามที่รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด

๓) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ)) พิจารณาความเห็นและข้อสังเกตดังกล่าวแล้ว ได้พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติในแต่ละประเด็น สรุปได้ดังนี้

๓.๑) ร่างมาตรา ๑๑ (การแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติ) ได้แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติตามรอบระยะเวลาในร่างมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง โดยกำหนดให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจัดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุกห้าปี เพื่อให้เป็นไปตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีที่เห็นว่าควรมีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติเมื่อมีการดำเนินการไประยะหนึ่งแล้ว

๓.๒) ร่างมาตรา ๑๒ (องค์ประกอบและคุณสมบัติของกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ) ได้แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติให้มีรองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการคนที่สาม และให้มีกรรมการโดยตำแหน่งซึ่งมาจากข้าราชการที่มาจากหน่วยงานด้านความมั่นคง รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติให้มีอายุไม่เกินเจ็ดสิบห้าปี โดยกำหนดให้การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว ให้คำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

และความหลากหลายของช่วงอายุด้วย เพื่อให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี

๓.๓) ร่างมาตรา ๑๕ (หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ) เพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการกำกับดูแลการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้มีความเชื่อมโยงระหว่างคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน ตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี

๓.๔) ร่างมาตรา ๑๖ (การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ) เพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมหรือภารกิจขององค์กรอิสระ ให้แต่งตั้งผู้แทนจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการด้วย เพื่อให้องค์กรฝ่ายตุลาการและองค์กรอิสระเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณายุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว ทั้งนี้ ตามข้อสังเกตของสำนักงานศาลยุติธรรม

๓.๕) ร่างมาตรา ๒๘ (บทเฉพาะกาล) แก้ไขเพิ่มเติมบทเฉพาะกาล โดยได้เพิ่มให้มีการนำความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดองมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในวาระเริ่มแรก ตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี

จากนั้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ดำเนินการตามแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และได้จัดทำการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (checklist) ซึ่งสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติในการเสนอร่างกฎหมายแล้ว

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันอังคารที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ตรวจพิจารณาตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ และอนุมัติหลักการให้เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้เผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายต่อประชาชนเป็นการทั่วไปด้วยแล้ว

๖.๑.๒ ผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ ในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีรายละเอียดดังนี้

เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ แล้วคณะกรรมาธิการวิสามัญได้ดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ดังนี้

๑) คณะกรรมาธิการวิสามัญได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายมาประกอบการพิจารณา

๒) คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ขอให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนผ่าน www.thaigov.go.th ผ่านระบบโทรสารและโดยการยื่นแสดงความคิดเห็นด้วยตนเอง ซึ่งได้ดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๒๐ เมษายน – ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ โดยมีประชาชนเข้าอ่านข้อมูล จำนวน ๓,๐๕๑ คน และแสดงตนเพื่อเสนอความเห็น จำนวน ๘ คน **ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญได้นำผลการแสดงความคิดเห็นของประชาชนดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) แล้ว มีความเห็นดังนี้**

(๑) การแก้ปัญหาของประเทศที่สำคัญที่สุดคือการพัฒนาคนและการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา โดยถือเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าแก้จุดนี้ไม่ได้ก็ไม่สามารถจะแก้จุดอื่น ๆ ได้เลยเพราะเป็นปัญหาลูกโซ่ที่โยงต่อเนื่องกันหมด จึงอยากให้ทุ่มเทและให้ความสำคัญด้านนี้เป็นอันดับหนึ่ง

- คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นด้วย ดังนั้น ความในมาตรา ๖ วรรคสอง จึงมีการบัญญัติว่า เป้าหมายการพัฒนาประเทศนั้น จะต้องมีเป้าหมายในด้านคุณภาพและความเป็นอยู่ของประชาชน และด้านบทบาทของรัฐที่มีต่อประชาชนด้วย อันหมายถึงเจตนาในการที่จะพัฒนาคุณภาพของคน

(๒) การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ จะต้องสามารถใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน โดยมีเป้าประสงค์ที่สำคัญ คือ การเสริมสร้างให้เกิดเป็นพลังผลักดันของประเทศชาติ

- คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นด้วย โดยมาตรา ๕ ได้มีการบัญญัติความดังกล่าวไว้แล้ว คือ

“มาตรา ๕ ให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันอันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ...

ฯลฯ ฯลฯ

การกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรี ก่อนที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนอื่นใด รวมตลอดทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ”

(๓) โดยภาพรวมกฎหมายมีความเหมาะสมแล้ว แต่ประเด็นที่สำคัญคือ ต้องรอคอยให้ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ถ้าไม่ผ่านจะตกไป ซึ่งเสมือนทำให้แผนยุทธศาสตร์ชาติซึ่งเป็นหลักการในการพัฒนาประเทศในระยะยาวกลายเป็นเรื่องการเมืองไปโดยปริยายเท่ากับลดความศักดิ์สิทธิ์ของยุทธศาสตร์ชาติ

- คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นว่าสิ่งสำคัญยิ่งประการหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติ คือ ความชอบธรรมอันเกิดจากการได้รับการยอมรับจากประชาชน ดังนั้น กฎหมายฉบับนี้จึงเน้นไปที่กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถือเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย คณะกรรมาธิการวิสามัญจึงเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องเสนอยุทธศาสตร์ชาติต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาด้วย

(๔) นายกรัฐมนตรี มีอำนาจมาตรา ๔๔ อยู่แล้ว โดยมีอำนาจและโอกาสในการวางกรอบปฏิรูปประเทศหลายช่องทางอยู่แล้ว จึงไม่ควรเป็นประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติอีก และคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติไม่ควรมีทหารโดยตำแหน่งมากเกินไป จะทำให้ยุทธศาสตร์ชาติเน้นหนักไปเพียงเรื่องความมั่นคง

- คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นว่า อำนาจของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งได้รับการรับรองจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖๕ นั้น เป็นเพียงอำนาจในช่วงเวลาหนึ่งตามบทเฉพาะกาล คือ ในช่วงก่อนการจะมีคณะรัฐมนตรีชุดใหม่จากการเลือกตั้งเท่านั้น ดังนั้น เมื่อมีคณะรัฐมนตรีชุดใหม่เข้ารับหน้าที่ นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้นำฝ่ายบริหาร จึงควรเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินยุทธศาสตร์ชาติ จึงสมควรดำรงตำแหน่งประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

สำหรับกรณีจำนวนของทหารในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาตินั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นว่ามิได้มีมากเกินไป เนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติต้องมีความครอบคลุมมิติต่าง ๆ ที่หลากหลายรวมทั้งมิติด้านความมั่นคง คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมีจำนวนทั้งสิ้น ๓๕ คน มีสัดส่วนทหาร จำนวน ๕ คน องค์ประกอบหลักของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติที่แท้จริงคือผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ

(๕) ขอให้มีการระบุอย่างชัดเจนในเรื่องการเปิดรับฟังความคิดเห็นจะต้องให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย และจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างแท้จริง เนื่องจากในร่างกฎหมายมาตรา ๘ วรรคสอง วิธีการรับฟังความคิดเห็นนั้นกำหนดขึ้นโดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

- คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นด้วยและเห็นว่าคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติควรกำหนดวิธีการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๘ วรรคสอง โดยให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างแท้จริง พร้อมนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นควรนำข้อคิดเห็นนี้เป็นข้อสังเกตเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีด้วย

(๖) ขอเสนอความเห็นใน มาตรา ๓ ควรเพิ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในความหมายของหน่วยงานของรัฐด้วยเพื่อให้เกิดความชัดเจนไม่ต้องตีความ โดยหมายความว่า หน่วยงานที่เป็นของรัฐไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และมาตรา ๑๒ (๕) ควรเพิ่มผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการในข้อนี้ด้วย เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่ใกล้ชิดกับปัญหาของประชาชน เช่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

- คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นว่าบทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” นั้น ครอบคลุมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว

สำหรับกรณีการเพิ่มความ “ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ในมาตรา ๑๒ (๕) นั้น คณะกรรมาธิการเห็นว่า เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการสะท้อนความคิดเห็นหรือความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริงต่อยุทธศาสตร์ชาติ จึงเห็นสมควรตั้งเป็นข้อสังเกตเพื่อเสนอแนะคณะรัฐมนตรีให้พิจารณาแต่งตั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติในด้านใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามความในมาตรา ๑๖

(๗) ไม่เห็นด้วยกับร่างกฎหมายดังกล่าวนี้ และควรปล่อยให้เป็นหน้าที่ของคนรุ่นใหม่

- คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ให้ความสำคัญกับบุคคลทุกช่วงวัย ให้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำและดำเนินการยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ตามความในมาตรา ๑๒ วรรคสาม และมาตรา ๑๖ วรรคสอง

(๘) ขอให้เร่งรัดและจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง และควรแก้ไขอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติไม่ให้มีอำนาจสูงสุดในการกำกับดูแลหรือแก้ไขยุทธศาสตร์ชาติได้ รวมทั้งให้กำหนดคุณสมบัติเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนโดยในระหว่างดำรงตำแหน่งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจะต้องไม่มีตำแหน่งหน้าที่อื่นทั้งในภาคราชการ และในภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจ และภายหลังพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการฯ จะต้องไม่ทำงานด้านการเมืองและด้านธุรกิจอย่างน้อย ๑๐ ปี รวมทั้งให้เพิ่มบทบัญญัติในการที่ประชาชนสามารถร่วมลงชื่อเพื่อถอดถอนคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้

- คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นด้วยและเห็นว่า ในส่วนของกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัตินั้น สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้ดำเนินการครบถ้วนแล้ว และสำหรับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างยุทธศาสตร์ชาติก็จะเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติดำเนินการต่อไป

ในประเด็นอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นว่า การดำเนินการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจำเป็นต้องมีผลผูกพันให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามเพื่อให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติสามารถขับเคลื่อนในทางปฏิบัติและบรรลุผลได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมิได้เป็นอำนาจโดยเบ็ดเสร็จหากแต่ได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบและถ่วงดุลจากรัฐสภาด้วย

ในประเด็นการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ที่จะให้ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจะต้องไม่มีตำแหน่งหน้าที่อื่นทั้งในภาคราชการ ภาคเอกชน หรือภาคธุรกิจนั้น คณะกรรมาธิการเห็นว่าเนื่องจากองค์ประกอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติต้องการผู้ทรงคุณวุฒิรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติเข้าร่วมเป็นกรรมการ นอกจากนี้การมีผลประโยชน์ทับซ้อนก็เป็นการกระทำที่ต้องห้ามตามกฎหมายอยู่แล้ว (มาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙)

ในประเด็นการถอดถอนกรรมการยุทธศาสตร์ชาตินั้น รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมิได้บัญญัติให้มีการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ อีกต่อไป ดังนั้น หากเกิดกรณีสมควรเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรีอาจมีมติให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถได้ ตามมาตรา ๑๔ (๔) อยู่แล้ว

ในประเด็นเรื่องภายหลังพ้นจากตำแหน่งกรรมการยุทธศาสตร์ชาติแล้ว บุคคลนั้นจะต้องไม่ทำงานด้านการเมืองและด้านธุรกิจอย่างน้อย ๑๐ ปี คณะกรรมาธิการเห็นว่าเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลเกินสมควรและอาจขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญ ยังได้นำสรุปผลการสัมมนาเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ซึ่งจัดโดย คณะกรรมการวิชาการของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ร่วมกับสถาบันพระปกเกล้า เมื่อวันอังคารที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ ณ ห้องรับรอง ๑-๒ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒ ตลอดจนความเห็นจากประชาชนที่ได้เสนอมายังสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยวิธีต่าง ๆ มาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาด้วย ซึ่งการสัมมนาดังกล่าวและความคิดเห็นของประชาชนปรากฏข้อคิดเห็นสำคัญ ๓ ประการ คือ

(๑) การกำหนดแผนยุทธศาสตร์ชาติที่ระยะ ๒๐ ปี มีความเหมาะสมแต่ก็ควรต้องมีพลวัตเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

- คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นด้วยกับกรอบระยะเวลา ๒๐ ปี เนื่องจากจากการศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศพบว่า ประเทศที่มียุทธศาสตร์ชาติส่วนใหญ่ อาทิ ประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลาง แอฟริกา ลาตินอเมริกา เอเชีย ซึ่งรวมถึงเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น บรูไน เวียดนาม และมาเลเซีย ล้วนกำหนดระยะเวลาอยู่ในช่วง ๑๐-๓๐ ปีทั้งสิ้น ประกอบกับประเทศไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนในการพัฒนาประเทศทุกช่วง ๕ ปี (แผนฉบับปัจจุบันคือ แผนฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ดังนั้น จึงมีความสอดคล้องกันในแง่ระยะเวลาในการดำเนินการและการประเมินผล

สำหรับประเด็นความเป็นพลวัตของยุทธศาสตร์ชาตินั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นด้วยและเห็นว่าควรเขียนในลักษณะที่เป็นนามธรรมเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นและอ่อนตัวในทางปฏิบัติ สำหรับวิธีปฏิบัติเห็นควรกำหนดในแผนแม่บท ซึ่งในมาตรา ๑๐ วรรคสี่ และมาตรา ๑๑ ก็ได้มีการบัญญัติความเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ และการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุกห้าปีแล้วตามลำดับ

(๒) แผนยุทธศาสตร์ชาติควรที่จะเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อสร้างการยอมรับและการเป็นเจ้าของร่วมกัน

คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นด้วยและเห็นว่าคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติควรกำหนดวิธีการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๘ วรรคสอง โดยให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างแท้จริง พร้อมนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นควรนำข้อคิดเห็นนี้เป็นข้อสังเกตเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีด้วย

(๓) เห็นควรให้มีระบบถ่วงดุลและตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีธรรมาภิบาล

คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นว่า สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาในฐานะองค์กรผู้แทนปวงชนชาวไทย ได้ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบและถ่วงดุลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติแล้วตามมาตรา ๙ และมาตรา ๑๑

เมื่อคณะกรรมาธิการวิสามัญได้นำความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... มาประกอบการพิจารณาอย่างรอบคอบแล้ว คณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๒ (๖) ในส่วนของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิจากร่างเดิม จำนวน ๑๔ คน เป็น จำนวน ๑๗ คน ทั้งนี้ เพื่อให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมีองค์ประกอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจากด้านต่าง ๆ ที่หลากหลาย และเหมาะสมตามความความจำเป็นแก่การพัฒนาประเทศให้มากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้เผยแพร่เอกสารการวิเคราะห์ผลการรับฟังความคิดเห็นของของประชาชนเพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ทาง www.thaigov.go.th เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบด้วยแล้ว

๖.๒ ผลการพิจารณา

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	**ไม่มีการแก้ไข**
คำปรารภ	**ไม่มีการแก้ไข**
มาตรา ๑	**ไม่มีการแก้ไข**
มาตรา ๒	**ไม่มีการแก้ไข**
มาตรา ๓	**ไม่มีการแก้ไข**
มาตรา ๔	**ไม่มีการแก้ไข**

หมวด ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ **ไม่มีการแก้ไข**

มาตรา ๕ **ไม่มีการแก้ไข**

มาตรา ๖ **ไม่มีการแก้ไข**

มาตรา ๖ วรรคสอง

นายมณเฑียร บุญตัน ขอสงวนความเห็น ดังนี้

(กรรมาธิการ)

"เป้าหมายการพัฒนาประเทศตาม (๒) อย่างน้อยต้องมีเป้าหมายในด้านความมั่นคงของประเทศ ด้านคุณภาพ**และ**ความเป็นอยู่**และการเสริมพลัง**ของประชาชน **และรวมทั้ง**ด้านบทบาทของรัฐที่มีต่อประชาชน"

มาตรา ๗ **มีการแก้ไข**

มาตรา ๘ **มีการแก้ไข**

มาตรา ๙ **ไม่มีการแก้ไข**

มาตรา ๑๐ **ไม่มีการแก้ไข**

มาตรา ๑๑ **ไม่มีการแก้ไข**

หมวด ๒ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ **ไม่มีการแก้ไข**

มาตรา ๑๒ **มีการแก้ไข**

มาตรา ๑๒ (๒)

รองศาสตราจารย์ทวีศักดิ์ สูทกวาทิน ขอแปรญัตติดังนี้

"**(๒) *ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง***"

คณะกรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

นายสมชาย แสวงการ ขอแปรญัตติดังนี้

"**(๒) *ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง***"

คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วย **ผู้แปรญัตติขอสงวน**

มาตรา ๑๒ (๓)

รองศาสตราจารย์ทวีศักดิ์ สูทกวาทิน ขอแปรญัตติดังนี้

"(๓) *ประธานวุฒิสภา* เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง"

คณะกรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

นายสมชาย แสวงการ ขอแปรญัตติดังนี้

"(๓) *ประธานวุฒิสภา* เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง"

คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วย **ผู้แปรญัตติขอสงวน**

มาตรา ๑๒ (๓/๑)

นายเจตน์ ศิรธรานนท์ ขอแปรญัตติเพิ่มความเป็น (๓/๑) ของมาตรา ๑๒ ดังนี้

"(๓/๑) ประธานศาลฎีกา เป็นรองประธานกรรมการคนที่สาม"

คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วย **ผู้แปรญัตติขอสงวน**

มาตรา ๑๒ (๔)

นายเจตน์ ศิรธรานนท์ ขอแปรญัตติดังนี้

"(๔) รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการคนที่***สาม***สี่"

คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วย **ผู้แปรญัตติขอสงวน**

นายสมชาย แสวงการ ขอแปรญัตติดังนี้

"(๔) รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ***คนที่สาม***"

คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วย **ผู้แปรญัตติขอสงวน**

รองศาสตราจารย์ทวีศักดิ์ สูทกวาทิน ขอแปรญัตติดังนี้

"(๔) รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ***คนที่สาม***"

คณะกรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๒ (๔/๑)

นายสมชาย แสวงการ ขอแปรญัตติเพิ่มความเป็น (๔/๑) ของมาตรา ๑๒ ดังนี้

"(๔/๑) รองนายกรัฐมนตรีที่เป็นรองประธานกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นรองประธานกรรมการ"

คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วย **ผู้แปรญัตติขอสงวน**

มาตรา ๑๒ (๕)

นายนิพนธ์ นราพิทักษ์กุล ขอแปรญัตติดังนี้

"(๕) ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และประธานสมาคมธนาคารไทย เป็นกรรมการ"

คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วย **ผู้แปรญัตติขอสงวน**

นายสมชาย แสวงการ ขอแปรญัตติดังนี้

"(๕) ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประธานที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และประธานสมาคมธนาคารไทย เป็นกรรมการ"

คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วย **ผู้แปรญัตติขอสงวน**

มาตรา ๑๒ (๖)

นายนิพนธ์ นราพิทักษ์กุล ขอแปรญัตติดังนี้

"(๖) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดและมีอายุไม่เกินเจ็ดสิบห้าปี ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในด้านความมั่นคง ด้านการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสื่อสารมวลชน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ จำนวนไม่เกินสิบสี่คน"

คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วย **ผู้แปรญัตติขอสงวน**

นายเจตน์ ศิรธรานนท์ ขอแปรญัตติดังนี้

"(๖) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทย โดยการเกิด และมีอายุไม่เกินเจ็ดสิบห้าปี ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในด้านความมั่นคง ด้านการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ จำนวนไม่เกินสิบสี่คน"

คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วย **ผู้แปรญัตติขอสงวน**

นายสมชาย แสวงการ ขอแปรญัตติดังนี้

"(๖) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทย โดยการเกิด***และมีอายุไม่เกินเจ็ดสิบห้าปี*** ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในด้านความมั่นคง ด้านการเมือง***และ***ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย***และ***ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้าน***เศรษฐกิจ***เศรษฐศาสตร์การคลัง การเงินและการธนาคาร เศรษฐกิจด้านพาณิชย์ อุตสาหกรรมและแรงงาน ด้านเกษตรกรรม ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านการวิจัยและพัฒนา ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ จำนวนไม่เกิน***สิบสี่***สิบหกคน"

คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วย **ผู้แปรญัตติขอสงวน**

นายสมพร เทพสิทธา ขอแปรญัตติดังนี้

"(๖) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ***และมีอายุไม่เกินเจ็ดสิบห้าปี*** ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในด้านความมั่นคง ด้านการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ จำนวนไม่เกินสิบสี่คน"

คณะกรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๒ วรรคสาม

นายมณเฑียร บุญตัน ขอสงวนความเห็น ดังนี้

(กรรมาธิการ)

"ในการแต่งตั้งกรรมการตาม (๖) ให้คำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง **ความหลากหลายของกลุ่มประชากร** และความหลากหลายของช่วงอายุด้วย"

มาตรา ๑๓	**ไม่มีการแก้ไข**
มาตรา ๑๔	**ไม่มีการแก้ไข**
มาตรา ๑๕	**มีการแก้ไข**
มาตรา ๑๖	**ไม่มีการแก้ไข**
มาตรา ๑๖ วรรคสอง **นายมณเฑียร บุญตัน** **(กรรมาธิการ)**	ขอสงวนความเห็น ดังนี้

"คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละคณะ ให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนั้น จำนวนไม่เกินสิบห้าคน โดยในการแต่งตั้งให้คำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง **ความหลากหลายของกลุ่มประชากร** และความหลากหลายของช่วงอายุด้วย"

มาตรา ๑๗	**ไม่มีการแก้ไข**
มาตรา ๑๘	**ไม่มีการแก้ไข**
มาตรา ๑๙	**ไม่มีการแก้ไข**
มาตรา ๒๐	**ไม่มีการแก้ไข**
มาตรา ๒๑	**ไม่มีการแก้ไข**
มาตรา ๒๒	**ไม่มีการแก้ไข**
หมวด ๓ การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล	**ไม่มีการแก้ไข**
มาตรา ๒๓	**ไม่มีการแก้ไข**
มาตรา ๒๔	**ไม่มีการแก้ไข**
มาตรา ๒๕	**ไม่มีการแก้ไข**

<u>มาตรา ๒๖</u>	**ไม่มีการแก้ไข**
<u>มาตรา ๒๗</u>	**ไม่มีการแก้ไข**
<u>มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง</u> <u>นายมณเฑียร บุญตัน</u> <u>(กรรมาธิการ)</u>	ขอสงวนความเห็น ดังนี้

"มาตรา ๒๗ ให้สำนักงานเผยแพร่รายงานที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐและรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีและรายงานเป็นการเฉพาะเรื่องตามมาตรา ๒๔ ให้ประชาชนทราบทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงาน <u>ซึ่งต้องใช้วิธีการที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกและทั่วถึง</u>"

<u>บทเฉพาะกาล</u>	**ไม่มีการแก้ไข**
<u>มาตรา ๒๘</u>	**มีการแก้ไข**
<u>มาตรา ๒๙</u>	**ไม่มีการแก้ไข**

๗. ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ

คณะกรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... แล้ว เห็นควรตั้งข้อสังเกตเพื่อเสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ดังนี้

๗.๑ เป้าหมายการพัฒนาประเทศตามมาตรา ๖ วรรคสอง ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบาทของรัฐที่มีต่อประชาชน ควรมีด้านการสร้างเสริมพลังของประชาชนด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนจะได้มีโอกาสแสดงบทบาทพลเมืองที่เข้มแข็งของรัฐในอนาคต

๗.๒ การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๑๒ (๖) และการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ตามมาตรา ๑๖ นั้น คณะรัฐมนตรีควรพิจารณาแต่งตั้งโดยคำนึงถึงความหลากหลายของกลุ่มประชากร และควรพิจารณาแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถตามสาขาที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในห้วงเวลานั้นๆ เป็นสำคัญ เช่น ด้านเกษตรกรรม ด้านการสาธารณสุข ด้านผังเมืองและด้านสื่อสารมวลชน เป็นต้น

๗.๓ วิธีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ตามมาตรา ๘ วรรคสอง คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติควรกำหนดให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างแท้จริง

๗.๔ เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการสะท้อนความคิดเห็นหรือความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อยุทธศาสตร์ชาติ จึงเห็นควรให้รัฐบาลพิจารณาแต่งตั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่เกี่ยวข้องตามความในมาตรา ๑๖ ด้วย

๗.๕ คณะรัฐมนตรีพึงพิจารณาวางระเบียบเกี่ยวกับการติดตาม การตรวจสอบและการประเมินผล ตามมาตรา ๒๓ ให้มีลักษณะเป็นกลไกที่เชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐทั้งหมด เพื่อให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติบรรลุผล

๗.๖ การดำเนินการตามความในมาตรา ๒๗ ที่กำหนดให้ การเผยแพร่รายงานที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ และรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีและรายงานเป็นการเฉพาะเรื่องตามมาตรา ๒๔ ควรจะต้องใช้วิธีการที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกและทั่วถึงด้วย

๗.๗ ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ คือ การพัฒนาระบบการศึกษา และการสร้างจิตสำนึกรักชาติของประชาชน ซึ่งจะต้องเร่งดำเนินการให้สัมฤทธิ์ผลโดยเร็ว

๗.๘ ในการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติและทิศทางการพัฒนาประเทศต้องรักษาและผดุงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของสังคมไทย เช่น ความเอื้ออาทร ความสามัคคีปรองดอง ความเป็นไทย และสังคมแห่งความสุข เป็นต้น

๘. คณะกรรมาธิการวิสามัญได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรวมทั้งข้อสังเกตมาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

พลเรือเอก

(ทวีวุฒิ พงศ์พิพัฒน์)
เลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยในการจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ และกฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

พ.ศ. ....

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

“แผนแม่บท” หมายความว่า แผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานที่เป็นของรัฐไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือในรูปแบบอื่นใด และไม่ว่าจะเป็นองค์กรในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระหรือองค์กรอัยการ

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้

(๑) หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นนิติบุคคลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการหรือผู้บริหารสูงสุดที่เรียกชื่ออย่างอื่นของรัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชน หรือหัวหน้าหรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐในรูปแบบอื่น สำหรับหน่วยงานของรัฐในฝ่ายบริหาร

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือหัวหน้าหน่วยงาน สำหรับสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือหน่วยงานที่เป็นนิติบุคคลที่อยู่ในกำกับของประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี

(๓) ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด หรือประธานศาลรัฐธรรมนูญ สำหรับองค์กรฝ่ายตุลาการ

(๔) คณะกรรมการหรือคณะบุคคลที่เป็นองค์กรอิสระและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน สำหรับองค์กรอิสระ

(๕) อัยการสูงสุด สำหรับองค์กรอัยการ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
ยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๕ ให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน อันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่ายี่สิบปี

การประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติให้ทำเป็นประกาศพระบรมราชโองการ และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ และหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

การกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีก่อนที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนอื่นใด รวมตลอดทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

ให้เป็นหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีที่จะกำกับดูแลและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคสองและวรรคสาม

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเป็นองค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระหรือองค์กรอัยการ การกำกับดูแลตามวรรคสี่ ให้หมายความถึงการประสาน การปรึกษาหรือเสนอแนะต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าว

มาตรา ๖ ยุทธศาสตร์ชาติอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ

(๒) เป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาว กำหนดระยะเวลาที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมาย

(๓) ยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ

เป้าหมายการพัฒนาประเทศตาม (๒) อย่างน้อยต้องมีเป้าหมายในด้านความมั่นคงของประเทศ ด้านคุณภาพและความเป็นอยู่ของประชาชน และด้านบทบาทของรัฐที่มีต่อประชาชน

มาตรา ๗ การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติต้องคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และเป้าหมายการปฏิรูปประเทศตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ โดยให้ดำเนินการตามกระบวนการ ดังต่อไปนี้

(๑) มีการใช้ข้อมูลความรู้ที่เกิดจากการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ อย่างรอบคอบ

(๒) วิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างรอบด้านทั้งในประเทศและต่างประเทศ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัด รวมทั้งความเสี่ยงของประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น

(๓) การให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และยอมรับที่จะความเป็นเจ้าของยุทธศาสตร์ชาติร่วมกัน

การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาวตามมาตรา ๖ (๑) และ (๒) ต้องมีความชัดเจนเพื่อให้เห็นภาพในอนาคตของประเทศ โดยเป็นกรอบอย่างกว้างที่ยืดหยุ่นตามการเปลี่ยนแปลงของโลก และต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละช่วงเวลา รวมทั้งมีการระบุตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมายไว้ให้ชัดเจน

มาตรา ๘ ในกระบวนการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ ให้คณะกรรมการจัดให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

(๑) การรับฟังความคิดเห็นเบื้องต้นเพื่อนำมาใช้จัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ

(๒) การรับฟังความคิดเห็นเมื่อจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ แล้วเสร็จเบื้องต้น เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง

การรับฟังความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องใช้วิธีการที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะได้โดยสะดวกและทั่วถึง และต้องมีการแสดงข้อมูลที่เพียงพอแก่การที่ประชาชนจะเข้าใจและสามารถแสดงความคิดเห็นได้ด้วย

มาตรา ๙ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเสร็จแล้ว ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องใด ให้ส่งคืนคณะกรรมการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร แล้วส่งให้คณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

ให้คณะรัฐมนตรีนำร่างยุทธศาสตร์ชาติที่ได้รับจากคณะกรรมการหรือที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติมตามวรรคหนึ่งแล้ว เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติ

ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ชาติและลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติ และให้วุฒิสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างจากสภาผู้แทนราษฎร

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ชาติไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี ได้ให้ความเห็นชอบในร่างยุทธศาสตร์ชาติที่คณะรัฐมนตรีเสนอ

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติให้ร่างยุทธศาสตร์ชาติเป็นอันตกไป และให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติขึ้นใหม่หรือแก้ไขเพิ่มเติมก็ได้ ซึ่งต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบ โดยให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ เว้นแต่ระยะเวลาหกสิบวันและสามสิบวันตามวรรคสาม ให้ลดเหลือสามสิบวันและสิบห้าวัน แล้วแต่กรณี

ร่างยุทธศาสตร์ชาติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในยี่สิบวัน เพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้เป็นยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๑๐ เมื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้านจัดทำแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ เสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี

แผนแม่บทและแผนการปฏิรูปประเทศตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศต้องมีความสอดคล้องกัน

แผนแม่บทที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเห็นว่ามีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีก่อน และเมื่อคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว จึงดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุกห้าปี หรือในกรณีที่สถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศเปลี่ยนแปลงไปจนไม่สามารถหรือไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการตามเป้าหมายหรือยุทธศาสตร์ด้านหนึ่งด้านใดได้ หากคณะกรรมการเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ให้คณะกรรมการขอความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนดำเนินการ

เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ และเมื่อได้แก้ไขเพิ่มเติมแล้ว ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติ

หมวด ๒
คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๑๒ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง

(๓) ประธานวุฒิสภา เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง

(๔) รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สาม

(๕) ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และประธานสมาคมธนาคารไทย เป็นกรรมการ

(๖) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด และมีอายุไม่เกินเจ็ดสิบห้าปี ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในด้านความมั่นคง ด้านการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ จำนวนไม่เกินสิบสี่สิบเจ็ดคน

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย และรองเลขาธิการซึ่งเลขาธิการมอบหมาย เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ในการแต่งตั้งกรรมการตาม (๖) ให้คำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และความหลากหลายของช่วงอายุด้วย

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการตาม (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละห้าปี

ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ (๖)

(๔) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี

(๒) กำหนดวิธีการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติและการมีส่วนร่วมในการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

(๓) เสนอความเห็นต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

(๔) กำกับดูแลการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๖ ในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ เพื่อพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละคณะ ให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนั้น จำนวนไม่เกินสิบห้าคน โดยในการแต่งตั้งให้คำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และความหลากหลายของช่วงอายุด้วย

ในการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมหรือภารกิจขององค์กรอิสระ ให้แต่งตั้งผู้แทนจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการด้วย

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแล้วแต่กรณี มอบหมาย

มาตรา ๑๘ การประชุมของคณะกรรมการ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในการประชุมของคณะกรรมการ ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการจะมอบหมายบุคคลใดให้มาประชุมแทนไม่ได้

มาตรา ๑๙ การปฏิบัติหน้าที่และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะอนุกรรมการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจำเป็นต้องได้ข้อมูลหรือมีการศึกษาเรื่องใด จะขอให้สำนักงานจ้างบุคคล สถาบันการศึกษา หรือสถาบันที่มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย เพื่อดำเนินการศึกษาค้นคว้าและจัดทำรายงานเรื่องดังกล่าวก็ได้

วิธีการจ้าง ค่าตอบแทน และประโยชน์ตอบแทนอื่นของบุคคลหรือสถาบันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๑ ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ ประธานกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ กรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และอนุกรรมการตามมาตรา ๑๗ ได้รับค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๒ ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะอนุกรรมการ

(๒) ศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลและความเห็นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งจัดหาและพัฒนาข้อมูลเพื่อสนับสนุนงานด้านวิชาการให้แก่คณะกรรมการ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และคณะอนุกรรมการ

(๓) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและประชาชนภาคส่วนต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมตามมาตรา ๘

(๕) เผยแพร่ยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท รวมทั้งดำเนินการอื่นใดเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างแนวร่วมในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

(๖) รับผิดชอบในการดำเนินการให้มีการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและการจัดทำรายงานตามมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๗ วรรคสอง

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติมอบหมาย

หมวด ๓
การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล

มาตรา ๒๓ ให้คณะรัฐมนตรีวางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

ข้อเสนอแนะในการวางระเบียบตามวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ ให้คณะกรรมการประสานและปรึกษากับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าวด้วย

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการติดตามผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ให้หน่วยงานของรัฐรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวต่อสำนักงาน ภายในเวลาและตามรายการที่สำนักงานกำหนด

ให้สำนักงานจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๒๓ วรรคสอง และรัฐสภาทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงานตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติด้วย

ในกรณีมีเหตุอันควรรายงานให้รัฐสภาทราบเป็นการเฉพาะเรื่อง ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้องรายงานต่อคณะกรรมการ เพื่อให้คณะกรรมการเสนอรัฐสภาเป็นการเฉพาะเรื่องได้

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาพิจารณารายงานตามมาตรา ๒๔ แล้วเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี มีมติส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาดำเนินการกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นตามหน้าที่และอำนาจให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติว่าข้อกล่าวหามีมูล ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหานั้นสั่งให้ผู้นั้นพักราชการหรือพักงาน หรือสั่งให้ออกจากราชการหรือออกจากงานไว้ก่อน หรือสั่งให้พ้นจากตำแหน่งต่อไป

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าการดำเนินการใดของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้หน่วยงานของรัฐนั้นทราบถึงความไม่สอดคล้องและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง และเมื่อหน่วยงานของรัฐดำเนินการแก้ไขปรับปรุงประการใดแล้ว ให้แจ้งให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือไม่แจ้งการดำเนินการให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทราบภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติรายงานให้คณะกรรมการทราบเพื่อพิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและสั่งการต่อไป เว้นแต่เป็นกรณีของหน่วยงานของรัฐที่เป็นองค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระหรือองค์กรอัยการ ให้แจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าวเพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามวรรคสองโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป และให้นำความในมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗ ให้สำนักงานเผยแพร่รายงานที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ และรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีและรายงานเป็นการเฉพาะเรื่องตามมาตรา ๒๔ ให้ประชาชนทราบทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงาน

เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้สำนักงานจัดให้มีวิธีการที่ประชาชนซึ่งพบหรือเห็นว่าหน่วยงานของรัฐหน่วยใดไม่ดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท สามารถแจ้งเหตุดังกล่าวให้สำนักงานทราบได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๘ ในวาระเริ่มแรก เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ให้การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเป็นไปตามกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๒ (๖) ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๒) ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง

(๓) ให้ถือว่าการรับฟังความคิดเห็นที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ และสำนักงานได้ดำเนินการก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นการดำเนินการตามมาตรา ๘ (๑) แล้ว แต่ไม่เป็นการตัดอำนาจที่จะดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม

(๔) ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ จัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเบื้องต้นให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง โดยให้ใช้ร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ จัดทำขึ้นมาใช้เป็นหลักในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเบื้องต้นดังกล่าว และให้นำความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง มาประกอบการพิจารณา รวมทั้งให้คำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับตาม (๓) ด้วย

(๕) ให้สำนักงานดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๘ (๒) ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติเบื้องต้นตาม (๔)

(๖) ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ แก้ไขเพิ่มเติมร่างยุทธศาสตร์ชาติให้สอดคล้องกับผลการรับฟังความคิดเห็นตาม (๕) ให้แล้วเสร็จ และเสนอต่อคณะกรรมการภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่การรับฟังความคิดเห็นตาม (๕) แล้วเสร็จ

(๗) ให้คณะกรรมการพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ชาติและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

(๘) ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ชาติและเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากคณะกรรมการ

(๙) ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากคณะรัฐมนตรี

(๑๐) ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างยุทธศาสตร์ชาติที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบแล้วขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงก่อนที่คณะรัฐมนตรีจะเสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติตาม (๘) ให้คณะรัฐมนตรีเสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วตาม (๘) ต่อวุฒิสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภา เพื่อให้วุฒิสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างยุทธศาสตร์ชาติจากคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงก่อนการพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติตาม (๙) จะแล้วเสร็จ ให้วุฒิสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติต่อไปให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่เหลืออยู่ และในกรณีที่จำเป็นอาจขยายระยะเวลาอีกได้แต่ต้องไม่เกินสิบวัน

เมื่อวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติตามวรรคสองหรือวรรคสามแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการตาม (๑๐) ต่อไป

มาตรา ๒๙ ในระหว่างอายุของวุฒิสภาตามมาตรา ๒๖๙ (๔) ของรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทเป็นผลจากมติคณะรัฐมนตรี หรือเป็นการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีโดยตรง ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้คณะกรรมการและวุฒิสภาทราบ และให้วุฒิสภาดำเนินการตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่วุฒิสภาเห็นว่ากรณีเป็นปัญหาว่ามติของคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ให้วุฒิสภามีมติเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยโดยเร็ว หากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติของคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาและมีมติให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้ฟังข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามที่ปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

.....

.....

ด่วนที่สุด
ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/ ๓๓๕๘

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ถนนอู่ทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๑๗๑๓ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....

ตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาตามมาตรา ๑๓๓ ประกอบกับมาตรา ๒๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นั้น

ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๘/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้วลงมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย

จึงเรียนยืนยันมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติมาพร้อมด้วยร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป ทั้งนี้ ตามความในมาตรา ๘๑ ประกอบกับมาตรา ๒๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๓๑

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาววราภรณ์ มีเปรมปรีดิ์)
ที่ปรึกษาด้านระบบงานนิติบัญญัติ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักการประชุม
โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๕๑ - ๒
โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๕๒

ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/ ๓๗๖๐

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ถนนอู่ทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการดังกล่าวข้างต้น

เนื่องจากในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไว้บางประการ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๘/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติเห็นด้วยกับข้อสังเกตนั้น

จึงส่งข้อสังเกตดังกล่าวมาเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๐๒ วรรคสอง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาววราภรณ์ มีเปรมปรีดิ์)
ที่ปรึกษาด้านระบบงานนิติบัญญัติ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักการประชุม
โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๕๑ - ๒
โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๕๒

ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....

คณะกรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... แล้ว เห็นควรตั้งข้อสังเกต ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาประเทศตามมาตรา ๖ วรรคสอง ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบาทของรัฐที่มีต่อประชาชน ควรมีด้านการสร้างเสริมพลังของประชาชนด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนจะได้มีโอกาสแสดงบทบาทพลเมืองที่เข้มแข็งของรัฐในอนาคต

๒. การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๑๒ (๖) และการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ตามมาตรา ๑๖ นั้น คณะรัฐมนตรีควรพิจารณาแต่งตั้งโดยคำนึงถึงความหลากหลายของกลุ่มประชากร และควรพิจารณาแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถตามสาขาที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในห้วงเวลานั้น ๆ เป็นสำคัญ เช่น ด้านเกษตรกรรม ด้านผังเมือง และด้านสื่อสารมวลชน เป็นต้น

๓. วิธีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ตามมาตรา ๘ วรรคสอง คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติควรกำหนดให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างแท้จริง

๔. เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการสะท้อนความคิดเห็นหรือความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อยุทธศาสตร์ชาติ จึงเห็นควรให้รัฐบาลพิจารณาแต่งตั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่เกี่ยวข้องตามความในมาตรา ๑๖ ด้วย

๕. คณะรัฐมนตรีพึงพิจารณาวางระเบียบเกี่ยวกับการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลตามมาตรา ๒๓ ให้มีลักษณะเป็นกลไกที่เชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐทั้งหมด เพื่อให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติบรรลุผล

๖. การดำเนินการตามความในมาตรา ๒๗ ที่กำหนดให้ การเผยแพร่รายงานที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ และรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีและรายงานเป็นการเฉพาะเรื่องตามมาตรา ๒๔ ควรจะต้องใช้วิธีการที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกและทั่วถึงด้วย

๗. ปัจจัยพื้นฐาน ...

๗. ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ คือ การพัฒนาระบบการศึกษา และการสร้างจิตสำนึกรักชาติของประชาชน ซึ่งจะต้องเร่งดำเนินการให้สัมฤทธิ์ผลโดยเร็ว

๘. ในการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติและทิศทางการพัฒนาประเทศต้องรักษาและผดุงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของสังคมไทย เช่น ความเอื้ออาทร ความสามัคคีปรองดอง ความเป็นไทย และสังคมแห่งความสุข เป็นต้น

ถูกต้องตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร้อยตำรวจเอก หญิง

(วิรัญญา ประสพสุข)
ผู้อำนวยการสำนักการประชุม
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ 10577
วันที่ ๑๙ ต.ค. ๒๕๖๐
เวลา 09.28 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๓๔๑๒๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๓๓๖๐ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ นร ๑๑๐๓/๕๒๗๗ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐

ตามที่ได้ส่งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เสนอผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการฯ ดังกล่าว มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ รับทราบรายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ได้แจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติส่งรายงานในเรื่องนี้ จำนวน ๗๕๐ ชุด ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยตรงต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวะวิลาส)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่ ๒๘๓/๒๕๖๐
วันที่ ๑๙/๓ค./๖๐
เวลา ๑๔.๔๙ น.

กองนิติธรรม
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๓๒ (อมราลักษณ์)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (80_371/๖/๓)

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๕๒๕/๖๐ วันที่ ๑๙/๓ค./๖๐
เวลา ๑๒.๒๔ น. ส่ง ๒ ฉบับ
สำนักการประชุม

ที่ นร ๑๑๐๓/๕๒๗๗

สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ผลการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๒๓๓๓๐ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ตามที่ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) ได้ประสานตามคำสั่งของรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักรับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ไปพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการในภาพรวม นั้น สำนักงานฯ ขอสรุปผลการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา พรบ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ดังนี้

๑. สาระของร่างยุทธศาสตร์ชาติ (ข้อสังเกตข้อที่ ๑, ๗ และ ๘)

คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ให้ข้อสังเกตโดยสรุปว่าเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามมาตรา ๖ วรรคสอง ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบาทของรัฐที่มีต่อประชาชน ควรมีการสร้างเสริมพลังของประชาชนเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสแสดงบทบาทพลเมืองที่เข้มแข็งของรัฐในอนาคต รวมทั้งควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการศึกษาและการสร้างจิตสำนึกรักชาติของประชาชน ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ยังขอให้กำหนดประเด็นการรักษาและผดุงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของสังคมไทย เช่น ความเอื้ออาทร ความสามัคคีปรองดอง ความเป็นไทย และสังคมแห่งความสุข ไว้ในยุทธศาสตร์ชาติและทิศทางการพัฒนาประเทศด้วย ซึ่งสำนักงานฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า สอดคล้องกับร่างยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ว่าสถาบันหลักของชาติดำรงอยู่อย่างมั่นคงเป็นจุดยึดเหนี่ยวของสังคม มีความสามัคคีของคนในชาติ มีความสงบและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในพื้นที่ และคนไทยในอนาคตมีศักยภาพในการร่วมกันพัฒนาประเทศและสามารถปรับตัวรองรับบริบทการพัฒนาในอนาคต มีความพร้อมทางสติปัญญา และมีความเป็นสากล ซึ่งจัดขึ้นโดยคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ มีพลเอกวิลาศ อรุณศรี เป็นประธาน และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นเลขานุการฯ ได้กำหนดเป้าหมายอนาคตประเทศไทยปี ๒๕๗๙ และยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน คือ ด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

สำนักงานฯ ยังสามารถนำข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการฯ ไปเป็นข้อมูลปรับปรุงเพิ่มเติมร่างยุทธศาสตร์ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์เพราะปัจจุบัน สศช. ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นประธาน และเลขาธิการ สศช. เป็นเลขานุการและกรรมการ เพื่อปรับปรุงเพิ่มเติมร่างยุทธศาสตร์

/๒. การแต่งตั้ง...

๒. การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ (ข้อสังเกต ๒ และ ๔)

คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ มีข้อสังเกตโดยสรุปว่า การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติควรคำนึงถึงความหลากหลายของกลุ่มประชากรและพิจารณากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถตามสาขาที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในแต่ละช่วงเวลาเป็นสำคัญ เช่น เกษตรกรรม ผังเมือง และสื่อสารมวลชน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๑๒ (๖) ของ พรบ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในด้านความมั่นคง ด้านการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยคำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและความหลากหลายของช่วงอายุ ดังนั้นจากสาระของมาตรา ๑๒ (๖) คณะรัฐมนตรีจึงสามารถแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในด้านอื่นหรือสาขาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในช่วงเวลาต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติ นอกจากนี้ องค์ประกอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติยังมาจากผู้แทนจากหลายภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ซึ่งทำให้สามารถสะท้อนภาพรวมการพัฒนาประเทศได้ครบถ้วนรอบด้านและนำไปสู่การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นองค์รวม คำนึงถึงความเชื่อมโยงของผลกระทบการพัฒนา และเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศในแต่ละช่วงเวลา

สำหรับข้อสังเกตที่ว่าควรให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่เกี่ยวข้องเพื่อสะท้อนความคิดเห็นหรือความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อยุทธศาสตร์ชาติ นั้น จะสอดคล้องกับมาตรา ๑๖ ของร่าง พรบ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ได้กำหนดให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนั้น ในหลักการการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเฉพาะด้านจะคำนึงถึงหลายปัจจัยต่างๆ เช่น ความต้องการระดับพื้นที่และทิศทางภาพรวมของระดับประเทศ ความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และช่วงอายุของกรรมการด้วยเช่นกัน

๓. กระบวนการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติ (ข้อสังเกต ๓, ๕ และ ๖) โดยสามารถแบ่งการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ได้ดังนี้

๓.๑ ควรกำหนดให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๘ ของ พรบ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... กำหนดให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วม และให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดทำเป้าหมาย ร่างยุทธศาสตร์ชาติ และร่างยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ ได้โดยสะดวกและทั่วถึง และต้องแสดงข้อมูลที่เพียงพอแก่การที่ประชาชนจะเข้าใจและสามารถแสดงความคิดเห็น

ในการนี้ สำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ จะดำเนินการศึกษาร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อจัดทำแนวปฏิบัติรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนโดยใช้วิธีการปรึกษาหารือเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากสาธารณะ (Public Consultation) ที่ได้มาตรฐานสากล ซึ่งวิธีการปรึกษาหารือฯ มีขั้นตอนการดำเนินงานสำคัญประกอบด้วย (๑) การวิเคราะห์และกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Analysis and Mapping) เพื่อคาดการณ์กลุ่มประชาชนที่จะได้รับผลกระทบจากการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์เฉพาะด้านต่างๆ (๒) การจัดกระบวนการปรึกษาหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น การประชุม การสัมภาษณ์ การประชาวิจารณ์ หรือการจัดตั้ง

เว็บไซต์ เพื่อเป็นช่องทางการส่งข้อมูลข่าวสาร ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความสะดวกในการเข้าถึงของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (๓) การตอบกลับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการปรับปรุงร่างยุทธศาสตร์ชาติและร่างยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ ตามความคิดเห็นของผู้ส่วนได้ส่วนเสีย และ (๔) การประเมินผลกระทบภายหลังการประกาศใช้ยุทธศาสตร์เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

สำหรับการแสดงข้อมูลแก่ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สำนักงานฯ จะนำเสนอกระบวนการจัดทำและสาระของร่างยุทธศาสตร์ชาติและร่างยุทธศาสตร์เฉพาะด้านเป็นหลัก ผ่านช่องทางสื่อสารที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้สะดวก เช่น อินเตอร์เน็ต เว็บไซต์ สังคมออนไลน์ (Social Media) ฯลฯ ในรูปแบบการนำเสนอที่หลากหลาย เช่น แผ่นพับ อินโฟรกราฟฟิก วีดิทัศน์ ฯลฯ ที่ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าใจได้ง่าย

๓.๒ ควรวางระบบการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลให้มีลักษณะเป็นกลไกที่เชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐทั้งหมดเพื่อให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติบรรลุผล ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๒๓ และ ๒๔ ของ พรบ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... โดยมาตรา ๒๓ ให้คณะรัฐมนตรีวางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และมาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการติดตามผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้หน่วยงานของรัฐรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวต่อสำนักงานฯ ภายในเวลาและตามรายการที่สำนักงานฯ กำหนด

พรบ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... ได้กำหนดเป็นขั้นเป็นตอนของการติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผลซึ่งมีการหารือ ทักท้วง ตักเตือน และให้เวลาปรับปรุงแก้ไข โดยมาตรา ๒๔ ให้หน่วยงานจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติภายในเวลาที่กำหนดเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี และรัฐสภาทราบ ในมาตรา ๒๖ หากหน่วยงานของรัฐดำเนินการใดที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้หน่วยงานนั้นทราบถึงความไม่สอดคล้องและข้อเสนอแนะให้แก้ไขปรับปรุง และเมื่อหน่วยงานดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแล้วให้แจ้งคณะกรรมการทราบภายใน ๖๐ วัน ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือไม่แจ้งการดำเนินการให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทราบภายในกำหนดเวลาไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติรายงานให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติทราบเพื่อพิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและสั่งการต่อไป และถ้าคณะรัฐมนตรีแจ้งแล้วหน่วยงานยังไม่ดำเนินการโดยไม่มีเหตุอันสมควร ซึ่งถือว่าจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจึงจะแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

นอกจากนี้ สำนักงานฯ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้พัฒนาระบบการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติแบบเปิด ที่เน้นการบูรณาการจากการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้การประเมินผลกระทำในวงกว้าง มีความน่าเชื่อถือ และได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดย (๑) มุ่งเสนอผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบในหลายมิติ ทั้งมิติประเด็นการพัฒนา (Agenda-Based) พื้นที่ (Area-Based) และภารกิจ (Function Based) เพื่อสะท้อนความต้องการของประชาชนอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม (๒) วางระบบติดตามประเมินที่เชื่อมโยงเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาฯ แผนปฏิบัติการกระทรวงและกลุ่มกระทรวง และแผนปฏิบัติการจังหวัดและกลุ่มจังหวัดตามหลักวิธีวิทยาการประเมินผล ๓ ระดับ ทั้งก่อนดำเนินการ (ประเมินความจำเป็น) ระหว่างดำเนินการ (ประเมินกระบวนการ) และหลังดำเนินการ (ประเมิน

/ผลผลิต...

ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ) และ (๓) วางระบบการเก็บข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ เพื่อประกอบการติดตามประเมินผลตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ตามระยะเวลาที่กำหนดให้มีความครบถ้วน ชัดเจน รวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ ผลจากการติดตามประเมินผลจะนำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานในระยะต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๓ ควรใช้วิธีการเผยแพร่รายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกและทั่วถึง สอดคล้องกับมาตรา ๒๔ ของ พรบ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... นอกจากนี้สำนักงานฯ จะจัดทำและเผยแพร่ผลการดำเนินงานที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ รายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปี และรายงานเป็นการเฉพาะเรื่อง ให้ประชาชนทราบผ่านช่องทางการสื่อสารของสำนักงานฯ เช่น การประชุมประจำปีของสำนักงานฯ วารสารเศรษฐกิจและสังคม และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานฯ เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมของประชาชนและการให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรเมธี วิมลศิริ)
เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา
โทร. ๐-๒๒๘๐-๔๐๘๕ ต่อ ๕๕๐๑
โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๙๗๐๕
E-mail: marayart@nesdb.go.th

ง.

พระราชโองการ
ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ
(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ประกาศ

เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้เป็นยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

บัดนี้ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้ดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๑ เห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบกับในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้ลงมติให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ดังมีสาระสำคัญตามที่แนบท้ายนี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

ยุทธศาสตร์ชาติ

(พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

คำนำ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดวิธีการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ ในการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล รวมทั้งกำหนดมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ รวม ๖ คณะ อันประกอบด้วย คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ตลอดจนได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวางเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ภายในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน

สถานการณ์ แนวโน้ม วิสัยทัศน์ และเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ

๑. บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ เป็นต้นมา ได้ส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจที่ประเทศไทยได้รับการยกระดับเป็นประเทศในกลุ่มบนของกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลาง ในด้านสังคมที่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนส่งผลให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากการเป็นประเทศยากจน และในด้านสิ่งแวดล้อมที่ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบในความหลากหลายเชิงนิเวศ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมีความท้าทายต่อการพัฒนาที่สำคัญ อาทิ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี ๒๕๖๐ ที่ร้อยละ ๓.๙ ถือว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าศักยภาพ เมื่อเทียบกับร้อยละ ๖.๐ ต่อปีในช่วงเวลาเกือบ ๖ ทศวรรษที่ผ่านมา โดยมีสาเหตุหลักจากการชะลอตัวของการลงทุนภายในประเทศและสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัวได้เต็มที่ โครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่ยังไม่สามารถขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ภาคบริการและภาคเกษตรมีผลิตภาพการผลิตในระดับต่ำ ขาดการนำเทคโนโลยีเข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ประกอบกับแรงงานไทยยังมีปัญหาเรื่องคุณภาพและสมรรถนะที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการในการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศ

นอกจากนั้น ศักยภาพและคุณภาพของประชากรไทยทุกช่วงวัยยังคงเป็นปัจจัยท้าทายสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ แม้ว่าการเข้าถึงระบบบริการสาธารณะ การศึกษา บริการสาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ และการคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ ของคนไทยมีความครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น แต่ยังคงมีปัญหาเรื่องคุณภาพการให้บริการที่มีมาตรฐานแตกต่างกันระหว่างพื้นที่ ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักที่ทำให้ประเทศไทยยังคงมีปัญหาความเหลื่อมล้ำในหลายมิติ ขณะที่ปัญหาด้านความยากจนยังคงเป็นประเด็นท้าทายในการยกระดับการพัฒนาประเทศให้ประชาชนมีรายได้สูงขึ้นและแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน ขณะเดียวกันการวางกลยุทธ์ระยะยาวในการฟื้นฟู การใช้ และการรักษาทรัพยากรอย่างบูรณาการเพื่อการพัฒนาประเทศที่ผ่านมายังขาดความชัดเจน ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศยังมีปัญหาการใช้อย่างสิ้นเปลืองและเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว

ทั้งนี้ ปัญหาดังกล่าวข้างต้นมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ การพัฒนาประเทศขาดความต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของประชาชน ขณะที่ความมั่นคงภายในประเทศยังมีหลายประเด็นที่ต้องเสริมสร้างให้เกิดความเข้มแข็ง ลดความขัดแย้งทางความคิดและอุดมการณ์ที่มีรากฐานมาจากความเหลื่อมล้ำ ความไม่เสมอภาค การขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม และปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง ตลอดจนส่งเสริมคนในชาติให้ยึดมั่นสถาบันหลักเป็นศูนย์รวมจิตใจให้เกิดความรักและความสามัคคี

ในขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานและวัยเด็กที่ลดลงและประชากรสูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ มีความท้าทายมากขึ้น ทั้งในส่วนของเสถียรภาพทางการเงินการคลัง

ของประเทศในการจัดสวัสดิการเพื่อดูแลผู้สูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้น การลงทุนและการออม การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ความมั่นคงทางสังคม การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ซึ่งจะเป็นประเด็นท้าทายต่อการขับเคลื่อนประเทศไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว

๒. ปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ

แม้ว่าประเทศไทยจะมีตำแหน่งที่ตั้งที่สามารถเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงในภูมิภาคและเป็นประตูสู่เอเชีย แต่การที่มีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ ทำให้ปัญหาด้านเขตแดนกับประเทศเพื่อนบ้านยังคงเป็นความท้าทายด้านความมั่นคงในอนาคต นอกจากนี้ ประเทศไทยยังคงต้องให้ความสำคัญกับปัญหาด้านความมั่นคงอื่น ๆ ที่มีความซับซ้อน ละเอียดอ่อน และมีความเชื่อมโยงกันหลายมิติ ที่อาจเป็นประเด็นท้าทายต่อการสร้างบรรยากาศความไว้วางใจระหว่างรัฐกับประชาชน และระหว่างประชาชนกับประชาชน ซึ่งรวมถึงการสร้างความสามัคคีของคนในชาติที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มประชากรไทยที่มีแนวคิดและความเชื่อที่แตกต่างกันอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ การขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทของประเทศมหาอำนาจ ที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ หรือเกิดการย้ายขั้วอำนาจทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต ขณะที่องค์กรที่ไม่ใช่รัฐ อาทิ องค์การระหว่างประเทศ และบรรษัทข้ามชาติ จะมีบทบาทมากขึ้นในการกำหนดกฎ ระเบียบ ทิศทางความสัมพันธ์ และมาตรฐานสากลต่าง ๆ ทั้งในด้านความมั่นคง และเศรษฐกิจ รวมทั้งการรวมกลุ่มเศรษฐกิจและการเปิดเสรีในภูมิภาคที่นำไปสู่ความเชื่อมโยงในทุกระบบ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านอาชญากรรมข้ามชาติและเศรษฐกิจนอกระบบ รวมทั้งปัญหายาเสพติด การค้ามนุษย์ และการลักลอบเข้าเมือง

ในทางกลับกัน ความเปลี่ยนแปลงจากโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดจะก่อให้เกิดนวัตกรรมอย่างพลิกผัน อาทิ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ หุ่นยนต์และโดรน เทคโนโลยีพันธุกรรมสมัยใหม่ และเทคโนโลยีทางการเงิน ซึ่งตัวอย่างแนวโน้มการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดเหล่านี้ คาดว่าจะเป็นปัจจัยสนับสนุนหลักที่ช่วยทำให้เศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มที่จะกลับมาขยายตัวได้เข้มแข็งขึ้น แนวโน้มสำคัญที่จำเป็นต้องมีการติดตามอย่างใกล้ชิด อาทิ การรวมกลุ่มทางการค้าและการลงทุนที่จะมีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น การแข่งขันที่คาดว่าจะรุนแรงขึ้นในการเพิ่มผลิตภาพและสร้างความหลากหลายของสินค้าและบริการที่ตอบโจทย์รูปแบบชีวิตใหม่ ๆ

นอกจากนั้น ประเทศไทยคาดว่าจะเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอดในปี ๒๕๗๔ จะก่อให้เกิดโอกาสใหม่ ๆ ในการตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคสูงอายุที่จะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการคาดการณ์ว่าครอบครัวไทยจะมีขนาดเล็กลงและมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น ประชากรในประเทศไทยจะมีช่วงอายุที่แตกต่างกันและจะมีกลุ่มคนช่วงอายุใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้น การเตรียมความพร้อมของประชากรให้มีคุณภาพและการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการผลิตและการบริการของประเทศจะเป็นความท้าทายสำคัญในระยะต่อไป

ในขณะเดียวกัน โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัย อาจทำให้เกิดความต้องการแรงงานต่างชาติเพิ่มมากขึ้นเพื่อทดแทนจำนวนแรงงานไทยที่ลดลง ซึ่งปัจจัยด้านการเปิดเสรีในภูมิภาคและความก้าวหน้าของการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งในภูมิภาคจะทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานและการย้ายถิ่นมีความสะดวกมากขึ้น และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายประชากรเข้าออกประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่มีศักยภาพซึ่งมีแนวโน้มในการเคลื่อนย้ายไปเรียนหรือทำงานในทั่วทุกมุมโลกสูงขึ้น ทั้งนี้ การย้ายถิ่นส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น จึงอาจจะเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะยังคงเป็นประเทศผู้รับของประชากรจากประเทศเพื่อนบ้าน ขณะที่ประชากรไทยโดยเฉพาะแรงงานทักษะอาจมีแรงจูงใจในการย้ายถิ่นไปยังประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่ดีกว่า อาจทำให้การแย่งชิงแรงงานมีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งจะยิ่งทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมไทย

นอกจากนี้ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศคาดว่าจะมีความรุนแรงมากขึ้นทั้งในเชิงความผันผวน ความถี่ และขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ตลอดจนระบบผลิตทางการเกษตรที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกับความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ ขณะที่ระบบนิเวศต่าง ๆ มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างสูงในการสูญเสียความสามารถในการรองรับความต้องการของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ดี ระดับความรุนแรงของผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกและความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศต่าง ๆ ดังกล่าวที่แต่ละประเทศจะต้องเผชิญจะมีความแตกต่างกัน ทำให้การเป็นสังคมสีเขียว การรักษาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการจะได้รับความสำคัญและความสนใจจากนานาประเทศรวมทั้งประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก รวมถึงการสร้างสมดุลความมั่นคงด้านพลังงานและอาหารมีแนวโน้มที่จะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น กฎระเบียบและข้อตกลงด้านสิ่งแวดล้อมจะมีความเข้มข้นและเข้มงวดขึ้น โดยกรอบการพัฒนาตามข้อตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และบันทึกความตกลงปารีสจะได้รับการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้น

แนวโน้มเหล่านี้จะก่อให้เกิดความท้าทายต่อการพัฒนาประเทศในหลายมิติ ทั้งในส่วนของการจ้างงานและอาชีพ สาขาการผลิตและบริการใหม่ ๆ ความมั่นคงของประเทศอันเกิดจากภัยคุกคามและความเสี่ยงด้านอื่น ๆ ที่ซับซ้อนขึ้น อาชญากรรมไซเบอร์ รูปแบบการก่อสงครามที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีและรวดเร็วของผู้คน เงินทุน ข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ เทคโนโลยีและสินค้าและบริการ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รวดเร็วและคาดการณ์ได้ยาก การเกิดขึ้นของโรคระบาด และโรคอุบัติใหม่ที่จะส่งผลให้การเฝ้าระวังด้านการสาธารณสุขในประเทศมีความสำคัญมากขึ้น อาจนำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นได้ หากไม่มีมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและรองรับผลกระทบต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งรวมถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบพลิกผันที่จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากการเข้าถึงเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน และองค์ความรู้สมัยใหม่มีระดับความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มประชากรต่าง ๆ โดยการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมดังกล่าว

จะส่งผลต่อทั้งการจ้างงานและอาชีพที่จะมีรูปแบบและลักษณะงานที่เปลี่ยนไป มีความต้องการแรงงานที่มีสมรรถนะสูงเพิ่มมากขึ้น หลายอาชีพอาจหายไปจากตลาดงานในปัจจุบันและบางอาชีพจะถูกทดแทนด้วยระบบอัตโนมัติโดยเฉพาะอาชีพที่ต้องการทักษะระดับต่ำ ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ปรับตัวไม่ทันหรือขาดความรู้และทักษะที่ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป กระแสโลกาภิวัตน์ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาขยายความเป็นเมือง วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศที่อาจจะมีความแปรปรวนมากยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจัยทั้งหมดดังกล่าวจะส่งผลให้ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

จากปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ข้างต้น เห็นได้ว่าบริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีพลวัตสูง และมีความซับซ้อนหลากหลายมิติ ซึ่งจะส่งผลต่ออนาคตการพัฒนาประเทศอย่างมาก ดังนั้น การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติและทุกด้านการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง มีความร่วมมือในลักษณะประชารัฐจากภาคส่วนต่าง ๆ ในรูปแบบของหุ้นส่วนการพัฒนาที่เป็นการดำเนินงานอย่างบูรณาการ เนื่องจากทุกมิติการพัฒนามีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน โดยประเทศไทยจำเป็นต้องมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ สมรรถนะ และทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สามารถรู้เท่าทันและปรับตัวให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข มีอาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์และกติกาใหม่ ๆ และมาตรฐานที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบและปัจจัยส่งเสริมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกัน ทั้งในส่วนของระบบการเรียนการสอน และการพัฒนาทักษะฝีมือที่สอดคล้องกันกับการพัฒนาของคนในแต่ละช่วงวัย ระบบบริการสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับเป็นเจ้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมก้าวทันโลก จากการต่อยอดการพัฒนาบนพื้นฐานนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ส่งผลให้เกิดการสร้างห่วงโซ่มูลค่าทางเศรษฐกิจในทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และภาคบริการ กระจายผลประโยชน์จากการพัฒนา ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ และนำไปสู่การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกภาคส่วน

นอกจากนี้ ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลความมั่นคงด้านพลังงานและอาหาร การรักษาไว้ซึ่งความหลากหลายเชิงนิเวศ การส่งเสริมการดำเนินชีวิตและธุรกิจ และการพัฒนาและขยายความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่องที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมกับการมีข้อกำหนดของรูปแบบและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวเนื่องกับลักษณะการใช้พื้นที่ที่ชัดเจน ขณะที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ กฎหมาย ระบบภาษีต้องมีกลยุทธ์การพัฒนาที่สามารถอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ประเทศมีศักยภาพการแข่งขันที่สูงขึ้น และสามารถใช้จุดแข็งในเรื่องตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศมากขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญของการรวมกลุ่มความร่วมมือกับนานาประเทศในระดับภูมิภาคและระดับโลก เพื่อกระชับและสร้างสัมพันธไมตรี เสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการทูต ซึ่งจะก่อให้เกิดการสร้างพลังทางเศรษฐกิจและรักษาความมั่นคงของประเทศ โดยจำเป็นต้องสร้างความพร้อมในการที่จะยกระดับมาตรฐานและมีการปฏิบัติ

ให้เป็นไปตามระเบียบกติกาสากลในด้านต่าง ๆ ขณะเดียวกันประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งให้มีการปฏิรูประบบราชการและการเมืองเพื่อให้เกิดการบริหารราชการที่ดีและมีเสถียรภาพทางการเมือง มีการส่งเสริมคนในชาติให้ยึดมั่นสถาบันหลักเป็นศูนย์รวมจิตใจเพื่อให้เกิดความรักความสามัคคี และลดความขัดแย้งภายในประเทศ โดยที่นโยบายการพัฒนาต่าง ๆ จำเป็นต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับโครงสร้างและลักษณะพฤติกรรมของประชากรที่อาจจะมีความแตกต่างจากปัจจุบันมากขึ้น

ดังนั้น ภายใต้เงื่อนไขโครงสร้างประชากร โครงสร้างเศรษฐกิจ สภาพสังคม สภาพภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อม และปัจจัยการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการวางแผนการพัฒนาที่รอบคอบและครอบคลุม อย่างไรก็ตาม หลายประเด็นพัฒนาเป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการปรับตัวซึ่งจะต้องหยั่งรากลึกลงไปถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้าง การขับเคลื่อนการพัฒนาให้ประเทศเจริญก้าวหน้าไปในอนาคตจึงจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์ในระยะยาวที่ต้องบรรลุ พร้อมทั้งแนวยุทธศาสตร์หลักในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างบูรณาการบนพื้นฐานประชารัฐเพื่อยกระดับจุดแข็งและจุดเด่นของประเทศ และปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนและจุดด้อยต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ โดยยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นเป้าหมายใหญ่ในการขับเคลื่อนประเทศ และถ่ายทอดไปสู่แผนในระดับอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจและพื้นที่ ซึ่งรวมถึงพื้นที่พิเศษต่าง ๆ อาทิ เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อให้การพัฒนาประเทศสามารถดำเนินการได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และ ยั่งยืน

๓. วิสัยทัศน์ประเทศไทย

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อสนองตอบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุข เป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

ความมั่นคง หมายถึง การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติทางการทหาร เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง เช่น ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์มีความเข้มแข็งเป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน มีระบบการเมืองที่มั่นคงเป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตาม

หลักธรรมาภิบาล สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต มีการออมสำหรับวัยเกษียณ ความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน

ความมั่งคั่ง หมายถึง ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืนจนเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรมีความอยู่ดีมีสุขได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น และมีการพัฒนาอย่างทั่วถึงทุกภาคส่วน มีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติ ไม่มีประชาชนที่อยู่ในภาวะความยากจน เศรษฐกิจในประเทศมีความเข้มแข็ง ขณะเดียวกันต้องมีความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ ทั้งในตลาดโลกและตลาดภายในประเทศเพื่อให้สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนมีการสร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคตเพื่อให้สอดรับกับบริบทการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป และประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในเวทีโลก และมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างแน่นแฟ้นกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย เป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาค ทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจ เพื่อให้เป็นพลังในการพัฒนา นอกจากนี้ยังมีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่องไปได้ ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่อยู่บนหลักการใช้ การรักษาและการฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้นและสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม รัฐบาลมีนโยบายที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

(๒๔๓)

มั่นคง

- มีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง
- ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย
- สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคง มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน
- มีความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ

มั่งคั่ง

- ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ยกระดับเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน
- เศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันสูง สร้างเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต และเป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน
- มีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่อง อาทิ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงินและทุนอื่นๆ

ยั่งยืน

- การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญด้านรายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม
- มีการผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับกฎระเบียบของประชาคมโลก
- คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน ทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ **"ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน"** โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติประกอบด้วย

๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย

๒) ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้

๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม

๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ

๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ

เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ **"ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง"** และเป้าหมายการพัฒนาประเทศข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาวที่จะทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศในทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการของประเทศได้รับการพัฒนายกระดับไปสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนากลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ที่จะสร้างและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ เพื่อยกระดับฐานรายได้ของประชาชนในภาพรวมและกระจายผลประโยชน์ไปสู่ภาคส่วนต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม คนไทยได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี เก่ง มีวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม และมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ สามารถ "รู้ รับ ปรับใช้" เทคโนโลยีใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐาน ระบบสวัสดิการ และกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลัง

การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ "ประชารัฐ" โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยแต่ละยุทธศาสตร์มีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนา ดังนี้

๔.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคาม และภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

๔.๒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดรับกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลาง และลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

๔.๓ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกร นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

๔.๔ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

๔.๕ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

๔.๖ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนั้น กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความยุติธรรมตามหลักนิติธรรม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๑. บทนำ

ความมั่นคงถือเป็นเป้าหมายสำคัญสูงสุดของทุกสังคมในทุกยุคทุกสมัย โดยกรอบแนวคิดความมั่นคงให้น้ำหนักความสำคัญกับมิติที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร แตกต่างกันไปตามบริบทแวดล้อมของแต่ละห้วงเวลา ปัจจุบันในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ส่งผลให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดและพลิกผัน ได้ทำให้มิติทั้งปวงถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างไม่อาจแบ่งแยกได้ ด้วยเหตุนี้ กรอบแนวคิดความมั่นคงแบบเดิมจึงถูกปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม เป็นกรอบแนวคิดใหม่ที่เรียกว่า “ความมั่นคงแบบองค์รวม” ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงจึงมีเป้าหมายสำคัญเพื่อบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน ไปจนถึงระดับความมั่นคงของมนุษย์ และทุกมิติ ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลก บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อมุ่งที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อปรับสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงให้ประเทศมีความสงบเรียบร้อยและสันติสุข ในขณะเดียวกันก็จะต้องมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง ปัญหาความไม่สงบในบางพื้นที่ รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่ เช่น ปัญหาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบพลิกผัน ปัญหาการแข่งขันทางการค้าและการย้ายถิ่นของทุนข้ามชาติ นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวสามารถบรรลุผลที่เป็นรูปธรรมทั้งปัจจุบันและในอนาคต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ด้วยการยกระดับขีดความสามารถของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้มีความพร้อมและเพียงพอในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ รวมทั้งสามารถติดตาม ป้องกัน แก้ไข และรับมือกับปัญหาความมั่นคงและภัยพิบัติทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับ อย่างบูรณาการทั้งภายในประเทศ ตลอดจนบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างความสงบ สันติสุข ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้า ให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และโลกอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จได้จะต้องมีการพัฒนาปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม ให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จ

อย่างเป็นรูปธรรม เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนดอย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงมีเป้าหมายสำคัญในภาพรวมระยะ ๒๐ ปีที่เป็นรูปธรรมชัดเจน คือ "ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข" โดยเร่งเสริมสร้างความเข้มแข็งและความรักความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ ตลอดถึงการปลุกจิตสำนึกด้านความมั่นคงให้เกิดขึ้นในประชาชนทุกระดับ การพัฒนาระบบงานด้านการข่าวให้มุ่งเน้นการบูรณาการข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงอย่างเป็นระบบ การพัฒนาปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และกลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงให้มีเอกภาพ มีประสิทธิภาพ และมีการบูรณาการการดำเนินงานอย่างแท้จริง โดยปัญหาความมั่นคงเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการแก้ไข ประกอบด้วย ปัญหาความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหายาเสพติด ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์ และปัญหาการทุจริตในระบบราชการ

๒. เป้าหมาย

๒.๑ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข

๒.๒ บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

๒.๓ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง

๒.๔ ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ

๒.๕ การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ตัวชี้วัด

๓.๑ ความสุขของประชากรไทย

๓.๒ ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ

๓.๓ ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง

๓.๔ บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่างประเทศ

๓.๕ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๔.๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อสร้างเสริมความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง ให้สถาบันหลักมีความมั่นคง เป็นจุดศูนย์รวมจิตใจอย่างยั่งยืน ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีความมั่นคงปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน สังคมมีความเข้มแข็ง สามัคคีปรองดอง และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันพร้อมที่จะร่วมแก้ไขปัญหาของชาติ

๔.๑.๑ การพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมตระหนักในเรื่องความมั่นคง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้คนไทยทุกคนในทุกภาคส่วนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีอาชีพการงานและรายได้ที่เพียงพอ ได้รับโอกาสและความเสมอภาคอย่างเท่าเทียม มีความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ มีจิตสาธารณะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เข้าใจปัญหาสำคัญของสังคม มีความรักความสามัคคี ตระหนักและให้ความสำคัญกับความมั่นคงของชาติ และพร้อมเข้ามีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศตลอดจนช่วยเหลือประชาชน โดยการอำนวยความปลอดภัยอย่างกว้างขวางและครอบคลุม ปลูกฝังจิตสำนึกและคุณสมบัติพื้นฐานคนไทยที่ดีให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม สร้างเสริมความรักความสามัคคี ความตระหนักถึงหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ ตลอดจนการมีส่วนในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงและพัฒนาประเทศ ให้กับทุกภาคส่วนทั้งประชาชน ตำรวจ ทหาร และหน่วยงานด้านความมั่นคงอื่น ๆ ผ่านทางโครงการ กิจกรรม และการรณรงค์ต่าง ๆ ตลอดไปจนถึงการดำเนินการอื่นทุกวิถีทางที่เหมาะสม อย่างต่อเนื่องและจริงจังจนประสบผลสำเร็จเป็นที่ยอมรับอย่างชัดเจน

๔.๑.๒ การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ เพื่อให้คนในชาติมีจิตสำนึกรักและหวงแหน มุ่งจงรักภักดี พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ให้เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวและศูนย์รวมจิตใจหนึ่งเดียวกันของคนทั้งชาติ โดยปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ รณรงค์เสริมสร้างความรักและภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยและชาติไทย ผ่านทางกลไกต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาประวัติศาสตร์ในเชิงสร้างสรรค์น้อมนำและเผยแพร่ศาสตร์พระราชา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงแนวทางพระราชดำริต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และนำไปประยุกต์ปฏิบัติใช้อย่างกว้างขวาง จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติและพระราชกรณียกิจอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนส่งเสริมให้ยึดถือหลักคำสอนซึ่งเป็นแก่นแท้หรือคำสอนที่ถูกต้องของศาสนามาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต อุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่จะช่วยพัฒนาทั้งจิตใจและปัญญา รวมทั้งต้องจัดให้มีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด การส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าวด้วย ตลอดจนอุปถัมภ์ค้ำจุนศาสนาอื่นให้มุ่งเน้นการสั่งสอนคนให้เป็นคนดี รักความสงบสันติสุข พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศชาติบ้านเมือง และช่วยเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันของคนต่างศาสนาอย่างปรองดอง ไม่ให้เกิดการแบ่งแยกแตกต่าง

๔.๑.๓ การพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เพื่อให้การบริหารจัดการบ้านเมืองและการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่สอดคล้องกับบริบทของไทย เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืนตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งได้ผู้นำและนักการเมืองที่เป็นคนดี คนเก่ง มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมสูง และกล้าตัดสินใจ โดยปลูกฝังให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ

และมีส่วนร่วมอย่างถูกต้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในบริบทของไทย ส่งเสริมให้นักการเมืองมีคุณภาพ เป็นคนดีมีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถ เห็นประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวและของพรรคพวกเพื่อนพ้อง เสริมสร้างพรรคการเมืองและสถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีนโยบาย แนวคิด และการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลสากล ไปจนถึงพัฒนาปรับปรุงระบบการเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพ สามารถจัดการเลือกตั้งได้อย่างสุจริตและเที่ยงธรรม มีกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและสร้างความสามัคคีปรองดอง จนสามารถคัดกรองคนดี คนเก่ง มีความรู้ความสามารถ และกล้าตัดสินใจ เข้ามาบริหารประเทศให้มุ่งไปสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและสอดคล้องเหมาะสมกับสังคมไทย

๔.๑.๔ การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ เพื่อให้ประเทศชาติมีกลไกเฉพาะเจาะจงที่มีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขต้นเหตุที่เป็นรากเหง้าของปัญหาภายในประเทศทั้งปวงให้หมดไป มีการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง และทำให้เกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม โดยพัฒนาปรับปรุงกลไกและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่มีอยู่เดิม เช่น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เป็นต้น หรือที่ต้องออกแบบใหม่ให้มีประสิทธิภาพ พร้อมรองรับปัญหาความมั่นคงทั้งรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ได้ทุกมิติ กำหนดและเสริมสร้างบทบาทของหน่วยงาน องค์กร หรือคณะกรรมการที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบวิธีการดำเนินงาน การบูรณาการการปฏิบัติให้สอดคล้อง เกื้อกูล และต่อเนื่องกันตลอดไปจนถึงสามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาที่สาเหตุได้อย่างแท้จริง

๔.๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อแก้ไขปัญหาเดิมที่มีอยู่อย่างตรงประเด็นจนหมดไปอย่างรวดเร็ว และป้องกันไม่ให้ปัญหาใหม่เกิดขึ้นอันจะส่งผลให้การบริหารจัดการและการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน ดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและราบรื่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔.๒.๑ การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน เพื่อให้ปัญหาเดิมที่มีอยู่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง จนยุติลง หรือไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศชาติ รวมทั้งให้การบริหารและการพัฒนาบ้านเมืองเดินหน้าไปได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยผลักดันการวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาทุกภาคส่วนในทุกประเด็นอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการหารือ วางแผน และยกระดับวิธีการแก้ไขปัญหาที่อาศัยการผนึกกำลังคนและทรัพยากรให้มีส่วนร่วมแบบบูรณาการอย่างแท้จริง เสริมสร้างความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานหลักและรองในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และช่วยเหลือประชาชน ทั้งจากภัยคุกคามและปัญหาที่ส่งผลต่อความมั่นคงต่าง ๆ เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรมทางไซเบอร์ การฟอกเงิน การค้ามนุษย์ การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การลักลอบค้าสินค้าเถื่อน การค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติด การขยายอำนาจหรือแข่งขันกันทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง รวมไปถึงปัญหาการรุกเข้ามาอย่างรวดเร็วของทุนขนาดใหญ่ เทคโนโลยียุคใหม่ การย้ายถิ่นของทุนและแรงงาน

ข้ามชาติ ที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและความมั่นคงของมนุษย์ ปัญหาภัยพิบัติสำคัญที่ทำให้จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการความมั่นคง รวมไปถึงการส่งเสริมผลักดันหลักการ นโยบาย ยุทธศาสตร์ ตลอดถึงโครงการสำคัญของประเทศให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

๔.๒.๒ การติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่อาจอุบัติขึ้นใหม่ เพื่อให้ทราบสถานการณ์ล่วงหน้า และสามารถแก้ไขปัญหาและภัยคุกคามในอนาคตได้ทันท่วงทีก่อนที่จะลุกลามต่อไป รวมทั้งป้องกันไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ โดยเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมในทุกด้าน ทั้งคน เครื่องมือ ยุทโธปกรณ์ แผน งบประมาณ ระบบควบคุมบังคับบัญชา ระบบงานด้านการข่าวกรอง เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบเฝ้าตรวจและแจ้งเตือนต่าง ๆ ของหน่วยงานหลักและหน่วยงานรอง ตั้งแต่ขั้นการติดตาม เฝ้าระวัง แจ้งเตือน วิเคราะห์ กำหนดแนวทางป้องกัน ไปจนถึงขั้นการลงมือแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่สำคัญต่าง ๆ รวมทั้งการติดตามและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพในทุกขั้นตอน เสริมสร้างพลังของประชาชนและชุมชนให้ร่วมกับกำลังตำรวจ ทหาร และหน่วยงานด้านความมั่นคงอื่น ๆ ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสำคัญต่าง ๆ อาทิ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ การแผ่อิทธิพลทางเศรษฐกิจของมหาอำนาจ และการย้ายถิ่นของทุนข้ามชาติที่อาจกระทบต่อความมั่นคง ไปจนถึงติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ ให้ดำเนินการไปตามเป้าหมายการบริหารจัดการและพัฒนาประเทศที่กำหนดอย่างราบรื่น

๔.๒.๓ การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการแก้ไขจนเกิดความสงบและสันติสุขอย่างยั่งยืน ประชาชนในพื้นที่มีความปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันกับภาคอื่น ๆ โดยยกระดับการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงอย่างมีเอกภาพ ครอบคลุมทุกพื้นที่และทุกกลุ่มเป้าหมาย มีการบูรณาการ ความเชื่อมโยงระหว่างประเด็นเชิงยุทธศาสตร์และเชิงพื้นที่ แผนการดำเนินงาน การลงมือปฏิบัติ ตลอดถึงการติดตาม ประเมิน และรายงานผลอย่างสอดคล้องต่อเนื่องกันทุกระดับ ส่งเสริมและอำนวยความยุติธรรม ประสิทธิภาพในการเข้าแก้ไขปัญหา สภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการลดความรุนแรง รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคประชาสังคมในพื้นที่อย่างเหมาะสม มุ่งเน้นการขจัดปัญหาความขัดแย้งและความไม่เป็นธรรมให้ได้อย่างจริงจังและถาวร ส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรมในพื้นที่ให้เข้มแข็งจนเป็นพลังสำคัญในการปกป้องและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นต่อไป พร้อมเสริมสร้างความเข้าใจกับกลุ่มเห็นต่างตามแนวทางสันติวิธี ผ่านกลไกต่าง ๆ รวมไปถึงการพูดคุยกันอย่างเป็นมิตร ผลักดันให้มีการยึดถือคำสอนที่ถูกต้องของศาสนามาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต พร้อมดูแลและป้องกันมิให้มีการบิดเบือนคำสอนของศาสนาไปในทางที่ไม่ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การปฏิบัติที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชน และความมั่นคงของประเทศ มีการส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมร่วมมือกับภาครัฐในการพัฒนาพื้นที่อย่างเข้มแข็ง ต่อเนื่อง และสอดคล้องกับความต้องการของทุกกลุ่มประชาชนโดยเฉพาะเยาวชน ตามยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งศาสตร์พระราชา รวมถึงการสร้างเสริมโอกาสในการเข้าถึงการบริการต่าง ๆ ของรัฐให้ทัดเทียมกับภูมิภาคอื่น ๆ

๔.๒.๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล เพื่อให้ผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล สามารถดำรงอยู่ได้ มีความอุดมสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน สังคม รวมถึงประเทศชาติอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของกองทัพ หน่วยงานเกี่ยวข้อง และภาคประชาชน ให้สามารถพัฒนาสมุททานุภาพของประเทศ ควบคู่ไปกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการสมุทราภิบาลในการบริหารจัดการ ปกป้อง และดูแลรักษาผลประโยชน์ทั้งมวลของชาติ เสริมสร้างและบริหารจัดการความมั่นคงทั้งชายแดนทางบก ทะเลอาณาเขต และเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทยอย่างบูรณาการและเป็นระบบ รวมไปถึงการพัฒนาระบบเฝ้าตรวจติดตาม ระบบตรวจคนเข้าเมือง การสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก และการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเล สร้างเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐมีบทบาทและขีดความสามารถที่เหมาะสม มีการดำเนินการต่าง ๆ และสอดส่องดูแลอย่างต่อเนื่อง กำหนดพื้นที่อนุรักษ์อย่างถูกต้องและเป็นระบบ สร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในเรื่องการให้ความสำคัญกับฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม ตลอดถึงแนวพระราชดำริในการอนุรักษ์ พัฒนา ฟื้นฟู ป้องกัน และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ จนเกิดความรัก หวงแหน และมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ อย่างเข้มแข็งยั่งยืน

๔.๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ รวมทั้งสามารถติดตาม ป้องกัน แก้ไข และรับมือกับปัญหาความมั่นคงทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับแบบบูรณาการให้มีความพร้อมและเพียงพอต่อการป้องกันภัยคุกคามทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง

๔.๓.๑ การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถติดตาม แจ้งเตือน ระงับยับยั้ง และป้องกันปัญหาและภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประเมินสถานการณ์ได้ถูกต้อง แม่นยำ และทันเวลา โดยเสริมสร้าง พัฒนา และบูรณาการขีดความสามารถของระบบงานข่าวกรอง หน่วยงานข่าวกรอง และประชาคมข่าวกรองในประเทศให้ทันสมัย ทันสถานการณ์ ทั้งด้านศักยภาพของบุคลากร ยุทโธปกรณ์ เทคโนโลยี และระบบข้อมูลขนาดใหญ่ สามารถครอบคลุมการใช้งานได้อย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง มีการบูรณาการข้อมูลและนำผลผลิตด้านข่าวกรองไปใช้ในการบริหารจัดการปัญหาและความมั่นคงของชาติในทุกมิติและทุกด้าน รวมทั้งให้มีการเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคประชาชนในรูปแบบประชารัฐ และประชาคมข่าวกรองต่างประเทศอย่างแน่นแฟ้น

๔.๓.๒ การพัฒนาและผนึกพลังอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญกับภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ เพื่อให้ทรัพยากรที่สำคัญและจำเป็นทั้งปวงของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคง ได้รับการพัฒนา เสริมสร้างศักยภาพ ให้มีความพร้อม เพียงพอ และเป็นรูปธรรมทั้งคน เครื่องมือ ยุทโธปกรณ์ รวมทั้งระบบบริหารจัดการในการป้องกันประเทศ และการป้องกันภัยคุกคาม

ทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ตลอดจนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สามารถระดมทรัพยากรได้อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนชัดเจน ส่งผลให้สามารถปกป้องอธิปไตยและแก้ไขปัญหาความมั่นคงได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ โดยการจัดทำแผนพัฒนาและผนึกกำลังทรัพยากรรวมถึงขีดความสามารถทั้งปวงของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่มีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรมชัดเจน มีการประเมินขีดความสามารถของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง พร้อมพัฒนาคน โครงสร้างกำลังรบและยุทโธปกรณ์ให้เหมาะสมเพียงพอ และเป็นรูปธรรมสามารถรับมือกับภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง ยกระดับการฝึกร่วมให้เป็นแบบบูรณาการที่ทันสมัย มีความสมบูรณ์ พร้อมนำไปปฏิบัติได้กับสถานการณ์จริง เสริมสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติการร่วมและการป้องกันภัยคุกคามด้านความมั่นคงกับเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ มิให้เกิดข้อขัดแย้งหรือปัญหาเกี่ยวกับเขตแดนทางบกและอาณาเขตทางทะเล พร้อมทั้งมีกลไกแก้ไขปัญหาความเห็นต่างหรือความขัดแย้ง ผ่านทางการเจรจาและมาตรการทางการทูต ตลอดไปจนถึงการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ การพลังงานทหาร กิจการอวกาศ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างหลักประกันให้ประเทศไทยก้าวไปสู่การมีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแบบอัจฉริยะในอนาคต มีเทคโนโลยีเป็นของตนเอง สามารถแข่งขันและลดการพึ่งพาหรือนำเข้าจากต่างประเทศได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถสนับสนุนนโยบายและยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศได้

๔.๓.๓ การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีความพร้อมเผชิญกับสภาวะไม่ปกติ ภัยคุกคามทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ รวมทั้งภัยพิบัติและภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างแท้จริง โดยพัฒนาปรับปรุงนโยบาย แนวทาง ระบบกลไกการบริหารจัดการ ตลอดถึงแผนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทั้งปวงให้ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมและพร้อมรองรับภัยทุกประเภททั้งในปัจจุบันและอนาคต ผลักดันให้ทุกภาคส่วนมีการฝึกร่วมกันในทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่องจริงจังจนสามารถปฏิบัติได้จริง เสริมสร้างความร่วมมือกันอย่างบูรณาการของทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศ ให้มีประสิทธิภาพชัดเจนเป็นรูปธรรม ยกระดับการแบ่งปันข้อมูล ทรัพยากร การพัฒนาเทคโนโลยี และการฝึกอบรมให้ทุกส่วนรู้จักและเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ อย่างแท้จริง สามารถสนับสนุนการบริหารจัดการได้ทุกรูปแบบ ตั้งแต่ในระดับชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่น ตลอดถึงพัฒนาปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

๔.๔ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อสร้างเสริมความสงบ สันติสุข ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และโลก อย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศที่จะรองรับปัญหาร่วมกันได้

๔.๔.๑ การเสริมสร้างและรักษาดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดความสันติสุข มั่นคง และสมดุลสำหรับทุกฝ่าย ให้ทุกประเทศพร้อมเข้ามีส่วนร่วมในการประสาน

และปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมุ่งแบ่งปันและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงร่วมกัน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างราบรื่นและยั่งยืน โดยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ในทุกระดับและทุกด้านกับนานาประเทศ โดยเฉพาะประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ในมิติต่าง ๆ อย่างสมดุล พัฒนาและเสริมสร้างระบบ กลไก มาตรการ ตลอดถึงความร่วมมือระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์กับประเทศไทยให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการแลกเปลี่ยน แบ่งปัน และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงร่วมกันอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง ผลักดันการหารือทั้งแบบทวิภาคีและพหุภาคีในทุกระดับอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์ ความไว้เนื้อเชื่อใจ ไปจนถึงความตระหนักรู้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ พร้อมทั้งลดความหวาดระแวงระหว่างกัน โดยอาศัยการแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับต่าง ๆ และการจัดเวทีสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จนทำให้บรรยากาศการดำเนินการระหว่างประเทศในทุกเรื่องทุกขั้นตอน ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ต่อเนื่อง และมีเสถียรภาพอย่างแท้จริง

๔.๔.๒ การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เพื่อให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สามารถแก้ไขปัญหาร่วมกันได้อย่างสันติวิธี และร่วมมือกันเพื่อการพัฒนาให้เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นของประชาคมอาเซียน และความเป็นแกนกลางของอาเซียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในระหว่างประชาชนในทุกมิติและทุกระดับ ทำการแลกเปลี่ยนและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันอย่างแน่นแฟ้นในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การเมืองและความมั่นคง วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับมิตรประเทศ ซึ่งได้แก่ ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด ประเทศสำคัญในภูมิภาค และนานาประเทศทั่วโลก รวมทั้งกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงระดับภูมิภาคอื่น ๆ ที่จะช่วยสร้างเสริมเสถียรภาพในภูมิภาค ตลอดจนผลักดันและเผยแพร่การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชาให้เป็นที่เข้าใจและมีการนำไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องในภูมิภาค อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนร่วมกันต่อไป

๔.๔.๓ การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อให้ความมั่นคงในภาพรวมทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และโลก มีการพัฒนาไปสู่สันติสุขอย่างแท้จริง เป็นรูปธรรม และยั่งยืน โดยผลักดันส่งเสริมให้การดำเนินการและความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นไปตามหลักการปฏิบัติสากล กฎหมาย และความตกลงระหว่างประเทศ พร้อมคำนึงถึงความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างรัฐต่อรัฐ เอกชนต่อเอกชน และประชาชนต่อประชาชน สร้างเสริมความร่วมมือกับนานาชาติในการป้องกันและระวังภัยคุกคามทุกรูปแบบ พร้อมพัฒนาความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทุกระดับของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง อาเซียน รวมถึงระหว่างมิตรประเทศในกรณีเกิดวิกฤตการณ์สำคัญ อาทิ ความอดอยาก ภัยพิบัติขนาดใหญ่ ฯลฯ ส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีความมั่นคงระหว่างประเทศและการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติให้นานาประเทศตระหนักและให้การยอมรับถึงความสำคัญ รวมไปถึงการเสริมสร้างพลังบวกหรืออำนาจแบบนุ่มนวลของไทย โดยอาศัยการส่งเสริมและเผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ดีและวัฒนธรรมประเพณีไทย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศาสตร์พระราชา ความนิยมวิถีไทย สินค้าไทย ฯลฯ ผ่านความสัมพันธ์ทุกรูปแบบทุกระดับและทุกช่องทาง

๔.๕ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม เพื่อให้กลไกสำคัญต่าง ๆ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารและพัฒนาประเทศได้อย่างแท้จริงเป็นรูปธรรม มีการใช้หลักธรรมาภิบาล และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและมีประสิทธิภาพ สามารถขจัดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง เกิดความมั่นใจได้ว่าหน่วยงานรับผิดชอบทั้งหลักและรองพร้อมรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบทั้งในปัจจุบันและอนาคต

๔.๕.๑ การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตาม เฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดความพร้อมรองรับปัญหาได้ทุกรูปแบบทุกระดับและทุกช่วงเวลาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และมีเอกภาพ โดยเสริมสร้างพร้อมทั้งยกระดับกลไก หน่วยงาน เช่น กองทัพไทย กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เป็นต้น และกฎหมายที่มีอยู่เดิมหรือที่พัฒนาขึ้นใหม่ ผ่านทางการบูรณาการความร่วมมือและการปฏิบัติกับทุกภาคส่วน มีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม พัฒนาการวางแผนและเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน กำหนดหน่วยงานและผู้รับผิดชอบในทุกระดับ พร้อมฝึกรองรับปัญหา สัมมนาระดมความคิดเห็น ตลอดจนให้การสนับสนุนในทุกด้าน อย่างต่อเนื่องจริงจังตั้งแต่ยามปกติหรือยามสงบ มีการตรวจสอบและประเมินผลอย่างต่อเนื่องตามหลักธรรมาภิบาลที่สอดคล้องกับบริบทและความก้าวหน้าของยุคสมัย พร้อมทั้งสามารถสร้างความเชื่อมโยงกันทั้งระบบ รวมไปถึงความเชื่อมโยงกับทุกภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ

๔.๕.๒ การบริหารจัดการความมั่นคงให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศในมิติอื่น ๆ เพื่อให้การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติสามารถขับเคลื่อนไปได้ตามแผน อย่างมีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม และไม่ส่งผลกระทบใด ๆ ต่อความมั่นคงของชาติ โดยพัฒนาส่งเสริมการวางแผนคู่ขนานแบบบูรณาการให้สอดคล้องรองรับยุทธศาสตร์ชาติในทุก ๆ ด้าน รวมไปถึงการพัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้องในทุกมิติอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างผลักดันการบริหารจัดการตลอดถึงการบูรณาการการดำเนินการในทุกด้านให้ประสานสอดคล้องและสามารถปฏิบัติร่วมกันได้อย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งครอบคลุมการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศชาติในทุกมิติอย่างยั่งยืน

๔.๕.๓ การพัฒนากลไกและองค์กรขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง เพื่อให้การดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เอกภาพและเป็นรูปธรรมตามเป้าหมายที่กำหนด โดยให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติพัฒนาและเสริมสร้างหน่วยงาน บุคลากร เครื่องมือ ระบบการบริหาร และการจัดสรรงบประมาณในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่มีอยู่ ให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน รวมทั้งมีความพร้อม มีขีดความสามารถที่ทันสมัย เหมาะสม เพียงพอ และคล่องตัว มีเอกภาพในการบริหารจัดการที่ชัดเจน ตลอดถึงมีบทบาทสำคัญในการรับผิดชอบดูแลปัญหาความมั่นคงทุกมิติในระดับนโยบาย พร้อมรองรับบริบทที่จะเปลี่ยนแปลงต่อไปในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดอย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๑. บทนำ

ในช่วง ๒ ทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยเผชิญกับความท้าทายในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างต่อเนื่อง อาทิ ปัจจัยด้านความผันผวนของเศรษฐกิจโลก กฎ ระเบียบระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า ทักษะความสามารถของแรงงาน โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัย และเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วที่ส่งผลให้ภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และภาคบริการต้องปรับตัวให้สอดรับกับความต้องการของผู้บริโภครูปแบบการค้าที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายการพัฒนาของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคที่ทำให้เกิดการลงทุนจากนักลงทุนต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคต อาทิ เศรษฐกิจโลก โครงสร้างประชากร เทคโนโลยี จะทำให้ประเทศไทยเผชิญความท้าทายมากขึ้นในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะต่อไป

ในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความสามารถของประเทศในระยะต่อไปโดยยึดเป้าหมายในการยกระดับประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจทั้งระบบเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและส่งผลให้เกิดการยกระดับรายได้ และในขณะเดียวกันการพัฒนาดังกล่าวจะต้องส่งผลให้ความเหลื่อมล้ำลดลง ดังนั้น การพัฒนาประเทศในระยะต่อไป จำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องสร้างเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจใหม่ที่จะช่วยยกระดับการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งการพัฒนาในช่วง ๒๐ ปีข้างหน้า จะมุ่งเน้นการวิจัย พัฒนานวัตกรรม และนำเทคโนโลยีใหม่มาปรับใช้และต่อยอดภาคการผลิตและบริการในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มผลิตภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการในปัจจุบันไปสู่ภาคการผลิตและบริการใหม่ที่มีศักยภาพ การพัฒนารูปแบบการค้าให้สอดรับกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป การส่งเสริมให้เกิดสังคมผู้ประกอบการ การพัฒนาทักษะและความสามารถของแรงงาน

ดังนั้น เพื่อยกระดับการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่มีรายได้สูงได้อย่างประสบความสำเร็จใน ๒๐ ปี ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีการขยายตัวและการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง รวมทั้งมีขีดความสามารถทางการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นในเวทีสากล ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันสำหรับประเทศไทยจึงได้มุ่งพัฒนาบนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดรับกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ

ในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) "สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต" ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับโมเดลธุรกิจเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ จะทำให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันจึงกำหนดแนวทางการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนากลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคตที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการและการท่องเที่ยว โดยให้ประเทศสามารถยกระดับการผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าให้สูงขึ้น ขณะที่มีอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่จะเป็นกลไกขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต รวมทั้งรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลก ในขณะเดียวกันจำเป็นต้องพัฒนาปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ทั้งในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคม พื้นที่และเมือง รวมถึงเทคโนโลยี และโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน บุคลากร และเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลก และรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสู่อนาคต

๒. เป้าหมาย

๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

๓. ตัวชี้วัด

๓.๑ รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้

๓.๒ ผลิตภาพการผลิตของประเทศ ทั้งในปัจจัยการผลิตและแรงงาน

๓.๓ การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา

๓.๔ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๔.๑ การเกษตรสร้างมูลค่า ประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้เล่นสำคัญด้านการผลิตและการค้าสินค้าเกษตรในเวทีโลกด้วยพื้นฐานทางพืชเกษตรเขตร้อน และมีข้อได้เปรียบด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อรักษา

ฐานรายได้เดิมและสร้างฐานอนาคตใหม่ที่สร้างรายได้สูง ทั้งเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น

๔.๑.๑ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ส่งเสริมการนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาเป็นผลิตภัณฑ์การเกษตร รวมทั้งสินค้าที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ โดยส่งเสริมการนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาใช้ในการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์การเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เป็นสินค้าเกษตรชนิดใหม่ ให้รองรับความต้องการของตลาดยุคใหม่ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจของท้องถิ่น และสร้างจุดเด่น ความแตกต่างของสินค้าเกษตรไทยในตลาดโลกเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคที่แตกต่างกันในประเทศต่าง ๆ ได้ พร้อมทั้งส่งเสริมการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาและเทคโนโลยีในการพัฒนากระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาดสม่ำเสมอ รวมถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูกาล การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้ได้รับการรับรองมาตรฐานทั้งระดับในประเทศและต่างประเทศ การส่งเสริมการขึ้นทะเบียนรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ การส่งเสริมการสร้างแบรนด์สินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และการสร้างความต้องการของสินค้าด้วยการสร้างเรื่องราวของสินค้าให้เป็นที่รู้จักและยอมรับในคุณภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการผลักดันการส่งออกสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ไทยและสินค้าที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และพืชผลเกษตรและผลไม้เขตร้อนอื่น ๆ สู่ตลาดโลก

๔.๑.๒ เกษตรปลอดภัย สร้างความตระหนักแก่ผู้ผลิตและผู้บริโภคทั่วโลกในเรื่องความสำคัญของมาตรฐานระบบการจัดการความปลอดภัยของอาหาร จูงใจและวางกรอบให้เกษตรกรและผู้ผลิตทำการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับมาตรฐาน และเข้าสู่ระบบมาตรฐานการจัดการคุณภาพทางการเกษตรที่ได้รับการรับรองจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือ พร้อมทั้งให้ความรู้เกษตรกรด้านกระบวนการผลิตตามมาตรฐานสากลเพื่อมุ่งสู่การเลิกใช้สารเคมีในภาคเกษตร การเพิ่มพื้นที่และปริมาณการผลิตเกษตรอินทรีย์ในระยะต่อไป โดยส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรในการทำเกษตรปลอดสาร และเปลี่ยนผ่านไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนสนับสนุนกลไกทางการตลาดแก่เกษตรกรที่ต้องการทำการเกษตรอินทรีย์ การพัฒนาระบบการตรวจรับรองคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ของไทย รวมถึงระบบตรวจสอบย้อนกลับ สำหรับการตรวจสอบที่มาของสินค้าในทุกขั้นตอนให้เป็นไปตามมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๔.๑.๓ เกษตรชีวภาพ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศในการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิต และนำไปสู่การผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงจากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ และสร้างความมั่นคงของประเทศทั้งด้านอาหารและสุขภาพ โดยเฉพาะพืชสมุนไพร ที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรในระดับภูมิภาคและระดับโลก โดยการส่งเสริมการทำเกษตรกรรมแบบยั่งยืน รวมถึงการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรเป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อการผลิตและแปรรูปสำหรับอุตสาหกรรมการแพทย์ การสร้างเสริมสุขภาพ และพัฒนาต่อยอดสู่อุตสาหกรรมอื่น ๆ โดยคำนึงถึงปริมาณและคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการ

ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีสะอาด เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี เพื่อการเกษตรและการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร โดยสร้างความร่วมมือที่ใกล้ชิดระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชนที่มีองค์ความรู้ภูมิปัญญาดั้งเดิม พัฒนาต่อยอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวเนื่องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๔ เกษตรแปรรูป ปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งนวัตกรรมจากภูมิปัญญาในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมทั้งส่งเสริมผลิตภัณฑ์เกษตรคุณภาพสูงของไทยสู่ตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ โดยส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่มีความหลากหลาย ด้วยการต่อยอดผลงานจากสถาบันวิจัยสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ การส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาพัฒนาต่อยอดสินค้าเกษตรขั้นต้นให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูง การส่งเสริมการใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ รวมทั้งการสนับสนุนการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการสร้างสรรค์บรรจุภัณฑ์อัจฉริยะ เพื่อป้องกันการปลอมปน การควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย การติดตามผลิตภัณฑ์ในระหว่างการขนส่ง รวมถึงยืดอายุของอาหารและสินค้าเกษตรในบรรจุภัณฑ์ ซึ่งช่วยเพิ่มมูลค่าทางการตลาดให้แก่สินค้า พร้อมทั้งส่งเสริมการสร้างแบรนด์และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญในการสร้างเครื่องหมายการค้าและปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

๔.๑.๕ เกษตรอัจฉริยะ นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเป็นฟาร์มอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มผลผลิตการเกษตรในเชิงมูลค่าและปริมาณต่อพื้นที่สูงสุด และเตรียมพร้อมรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีการคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสร้างสมดุลเกษตรอาหารและเกษตรพลังงาน โดยสร้างและนำเทคโนโลยี นวัตกรรม และวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ในการเกษตร ใช้เทคโนโลยีเกษตรด้านความแม่นยำ เทคโนโลยีการผลิตพืชในโรงเรือนเพาะปลูก ด้วยการใช้ระบบอัตโนมัติและเซ็นเซอร์อัจฉริยะติดตามการเปลี่ยนแปลง ทั้งความชื้น แสง และอุณหภูมิภายในฟาร์ม เพื่อให้ได้ผลผลิตตรงตามความต้องการ คุณภาพคงที่ และสามารถวางแผนระบบการตลาดดีขึ้น รวมทั้งเทคโนโลยีการช่วยบันทึกข้อมูลสำคัญและติดตามการบริหารจัดการภายในโรงเรือนและฟาร์ม การปรับเปลี่ยนการทำเกษตรกรรมให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ระบบการผลิตทางการเกษตรให้ปลอดวัสดุเหลือใช้ ตลอดจนพัฒนาระบบประกันภัยทางการเกษตรที่ยั่งยืน เพื่อสนับสนุนและจูงใจให้เกษตรกรใช้เครื่องมือดังกล่าวบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำเกษตรกรรม รวมถึง การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เทคโนโลยีการเกษตรใหม่ ๆ และการใช้วิทยาการด้านเทคโนโลยีชีวภาพ พันธุวิศวกรรม ตลอดจนพัฒนาเทคโนโลยีทางการเกษตรที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทั้งในเรื่องการปรับสภาพดิน การตรวจจับสารเคมีตกค้าง การตรวจวินิจฉัยและรักษาโรคสัตว์ และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่ม

ปริมาณผลผลิต เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และคุณค่าทางโภชนาการ ลดการใช้สารเคมีในการเกษตร รวมทั้งยืดอายุการเก็บเกี่ยวและการเก็บรักษาเพื่อยืดระยะเวลาการจำหน่ายผลผลิตและการส่งออก พร้อมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยเครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตรสำหรับระบบฟาร์มอัจฉริยะในประเทศ โดยยกระดับเทคโนโลยีการผลิตและเครื่องจักรกลการเกษตรให้สูงขึ้นด้วยการวิจัยและพัฒนา การสร้างและกำหนดคุณภาพมาตรฐานของสินค้าเครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ การประยุกต์ใช้ข้อมูลจากดาวเทียมและเชื่อมโยงฐานข้อมูลจากการประยุกต์ใช้ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างยั่งยืนให้กับภาคเกษตร การสร้างฐานข้อมูลการเพาะปลูกระดับประเทศ การจัดการด้านชลประทาน ทะเล และชายฝั่ง รวมทั้งการติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ

๔.๒ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต อุตสาหกรรมและบริการไทยต้องพร้อมรับมือและสร้างโอกาสจากความท้าทายที่เกิดขึ้นจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ ๔ ที่เป็นผลของการหล่อหลอมเทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีชีวภาพ และเทคโนโลยีทางกายภาพเข้าด้วยกัน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วเป็นวงกว้างและลึกซึ้งทั้งระบบอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพื้นฐานโครงสร้างอุตสาหกรรมและบริการ โดยสร้างอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่ขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต เพิ่มบุคลากรที่มีทักษะและความรู้ตามความต้องการของตลาด สร้างระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการที่เหมาะสม และสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอย่างยั่งยืน

๔.๒.๑ อุตสาหกรรมชีวภาพ สร้างประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อต่อยอดจากภาคเกษตรไทยและมุ่งสู่อุตสาหกรรมบนฐานชีวภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงพลังงานชีวมวล โดยการเพิ่มสัดส่วนอุตสาหกรรมชีวภาพที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ได้แก่ ชีวเคมีภัณฑ์ วัสดุชีวภาพ อาหารเสริม เวชสำอาง วัคซีน ชีวเภสัชภัณฑ์ และสารสกัดจากสมุนไพร การเพิ่มการผลิตและส่งเสริมการใช้พลาสติกชีวภาพ แปลงของเหลือทิ้งจากเกษตรและอุตสาหกรรม ให้เป็นสารเคมีและพลังงานชีวภาพที่มีมูลค่า โดยใช้ประโยชน์จากวัตถุชีวมวล ในการผลิตพลังงานไฟฟ้าอย่างคุ้มค่า เพื่อลดปัญหาโลกร้อนและสร้างรายได้แก่เกษตรกรเพิ่มมากขึ้น การเน้นการวิจัยและพัฒนา และนำผลงานวิจัยมาใช้ในเชิงพาณิชย์มากยิ่งขึ้น ตลอดจนให้ความสำคัญกับระบบนวัตกรรมแบบเปิด เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพได้เร็วขึ้น

๔.๒.๒ อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร อาศัยความเชี่ยวชาญด้านบริการการแพทย์ของไทยเพื่อสร้างอุตสาหกรรมที่เกี่ยวเนื่องในประเทศเพื่อรองรับความต้องการใช้บริการการแพทย์ที่จะเพิ่มมากขึ้นทั้งจากสังคมผู้สูงอายุ และความต้องการการแพทย์ที่เพิ่มขึ้นจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำไปสู่ศูนย์กลางอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครอบคลุมการผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์การแพทย์ การผลิตอวัยวะเทียม การผลิตเวชภัณฑ์และครุภัณฑ์การแพทย์ การผลิตเภสัชภัณฑ์ซึ่งรวมถึงชีวเภสัชภัณฑ์ และการให้บริการการแพทย์ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีการแพทย์ใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับคนไทย การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในบริการการแพทย์ เพื่อลดต้นทุนการรักษาพยาบาล ยกระดับการให้บริการการแพทย์อย่างมีคุณภาพในระดับสากล และสร้างความมั่นคง

ให้กับระบบสาธารณสุขของไทย พร้อมทั้งการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมทางการแพทย์และบริการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ เพื่อเป็นศูนย์กลางการส่งเสริมและดูแลสุขภาพและรักษาผู้ป่วยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

๔.๒.๓ อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์ในการเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมและบริการ ครอบคลุมระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ และอินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง เพื่อยกระดับประสิทธิภาพของภาคเศรษฐกิจไทยทั้งระบบ สร้างแพลตฟอร์ม สำหรับเศรษฐกิจในอนาคต และเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน โดยการสร้างอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนประเทศไทย และส่งเสริมการลงทุนระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนไทย และบริษัทชั้นนำของโลกในอุตสาหกรรมเหล่านี้ เพื่อให้ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตและการวิจัยและพัฒนา การสร้างความตระหนักและให้ความรู้แก่ประชาชน และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์ สำหรับภาคการผลิตและบริการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ สร้างนวัตกรรม และดำเนินธุรกิจใหม่ ๆ การผลักดันให้ผู้ประกอบการได้รับการรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรมในระดับสากล และสร้างคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเพื่อขยายธุรกิจไทยในอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล ปัญญาประดิษฐ์ ระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์ และอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะให้ครอบคลุมตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าระดับโลก การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีของผู้ประกอบการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้ สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และสนับสนุนการใช้ข้อมูลเปิดที่ไม่กระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ในการศึกษา การวิจัยและพัฒนา และการต่อยอดทางธุรกิจ พร้อมทั้งการสร้างและพัฒนาบุคลากรที่มีทักษะความรู้เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ รวมทั้งอุตสาหกรรมและบริการที่ใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ และสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญจากทั่วโลกให้มาทำงานในไทย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงและรวดเร็วของเทคโนโลยี

๔.๒.๔ อุตสาหกรรมและบริการขนส่งและโลจิสติกส์ ใช้ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทยในการส่งเสริมการคมนาคม ขนส่ง และโลจิสติกส์ ให้เป็นฐานการผลิตของภูมิภาค เพื่อการส่งออกสู่ตลาดโลก และศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาค ลดต้นทุนทางด้านโลจิสติกส์และเพิ่มมูลค่าจากการเป็นศูนย์กลางทางภูมิศาสตร์ ส่งเสริมอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริมการสร้างศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์ระดับภูมิภาคและเชื่อมต่อกับเครือข่ายโลจิสติกส์ของโลก การผลักดันการเปลี่ยนผ่านของอุตสาหกรรมยานยนต์ทั้งระบบไปสู่อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าอัจฉริยะ ส่งเสริมเทคโนโลยีและพัฒนาอุตสาหกรรมระบบกักเก็บพลังงาน รวมทั้งส่งเสริมการลงทุนที่เน้นการวิจัยและพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาอุตสาหกรรมการบินและอวกาศเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้องโดยยกระดับบริการซ่อมบำรุงอากาศยาน และการผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน ซึ่งจะต่อยอดไปยังชิ้นส่วนยานอวกาศในที่สุด และสนับสนุนการลงทุนด้านบริการดูแลรักษาและซ่อมแซมอากาศยานเพื่อขยายตลาดบริการดูแลรักษาและซ่อมแซมอากาศยาน ตลอดจนพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการบินและอวกาศ การส่งเสริมและพัฒนาการขนส่งรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับบริบทของไทยในอนาคต รวมทั้งอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวเนื่อง พร้อมทั้งการพัฒนาบุคลากรที่มีทักษะ

ความเชี่ยวชาญตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมการบินและอวกาศ และบริการโลจิสติกส์ การอำนวยความสะดวกสำหรับบุคลากรผู้เชี่ยวชาญต่างชาติให้เข้ามาทำงานในไทย และจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษา ตลอดจนการสนับสนุนให้อุตสาหกรรมยานยนต์ การบินและอวกาศ และโลจิสติกส์ ตลอดจนหน่วยงานกำกับดูแล ให้ได้รับมาตรฐานสากลและสร้างความร่วมมือในการรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

๔.๒.๕ อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ พัฒนาอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศที่ไทยมีศักยภาพ เพื่อลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ และพัฒนาต่อยอดเป็นอุตสาหกรรมส่งออกต่อไป โดยการต่อยอดพัฒนาอุตสาหกรรมความมั่นคงด้านต่าง ๆ จากอุตสาหกรรมของประเทศที่ไทยมีความเข้มแข็งอยู่แล้ว รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงด้านต่าง ๆ และเทคโนโลยีที่มีประโยชน์ในบริบทด้านความมั่นคงและเชิงพาณิชย์ ตลอดจนพัฒนาบุคลากรทางด้านวิจัยและพัฒนา การออกแบบ และการผลิตเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ การพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงระบบการเตือนภัย การเตรียมตัวรับภัยพิบัติ และการให้ความช่วยเหลือระหว่างและหลังเกิดภัยพิบัติ พร้อมทั้งการสร้างอุตสาหกรรมที่ส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อลดผลกระทบจากภัยคุกคามไซเบอร์ ต่อเศรษฐกิจและสังคม และปกป้องอธิปไตยทางไซเบอร์ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติจากการทำธุรกิจดิจิทัล ส่งเสริมการจัดหาพลังงานให้เพียงพอ เพื่อเป็นฐานความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ พร้อมไปกับการเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก ให้มีความสมดุลและเกิดความมั่นคง สามารถพึ่งพาตนเองทางด้านพลังงาน ตลอดจนพัฒนาอุตสาหกรรมด้านพลังงานที่มีมูลค่าเพิ่ม อุตสาหกรรมเทคโนโลยีพลังงานใหม่และอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวเนื่อง การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมทั้งการผลิตยุทโธปกรณ์และยุทธภัณฑ์ทางการทหาร ไปพร้อมกับอุตสาหกรรมที่เป็นเทคโนโลยีสองทาง และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๔.๓ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โดยรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของการท่องเที่ยวระดับโลกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับและเพิ่มสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูง มุ่งพัฒนาธุรกิจด้านการท่องเที่ยวให้มีมูลค่าสูงเพิ่มมากยิ่งขึ้น ด้วยอัตลักษณ์และวัฒนธรรมไทย และใช้ประโยชน์จากข้อมูลและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างสรรค์คุณค่าทางเศรษฐกิจและความหลากหลายของการท่องเที่ยวให้สอดรับกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ โดยการสร้างและใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการส่งเสริมการตลาด การดูแลความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม รวมถึงคนพิการและผู้สูงอายุ การใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวให้เอื้อต่อผลิตภัณฑ์ชุมชนและเศรษฐกิจต่อเนื่อง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะโดยคำนึงถึงศักยภาพของแต่ละพื้นที่ การส่งเสริมการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบนิเวศ และทรัพยากรที่เอื้อต่อการเติบโตของการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ เพื่อกระจายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่ชุมชนและเมืองอย่างทั่วถึงและยั่งยืน และพัฒนาการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทยกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค เพื่อการเป็นแม่เหล็กดึงดูดนักท่องเที่ยวอย่างประทับใจตลอดการท่องเที่ยวจนเกิดการท่องเที่ยวซ้ำและแนะนำต่อ

๔.๓.๑ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านการสร้างและพัฒนาสินค้าและบริการด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ความคิดสร้างสรรค์ และทุนทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว การทำการตลาด และการบริหารจัดการสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม เพื่อให้การท่องเที่ยวไทยมีเรื่องราวที่เป็นเอกลักษณ์ มีการคุ้มครองและปกป้องด้านทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อการป้องกันการลอกเลียนแบบ ซึ่งรวมถึงการผลักดันให้เมืองประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และศิลปะ ได้รับการขึ้นทะเบียนด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมให้ก้าวสู่เมืองที่ได้รับการยอมรับในเวทีสากล อันนำไปสู่การสร้างภาพลักษณ์และการจัดทำแผนพัฒนาเมืองและแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น พร้อมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามฤดูกาลและตามศักยภาพของพื้นที่ ทั้งการท่องเที่ยววิถีชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีพุทธ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยววิถีพุทธของโลก

๔.๓.๒ ท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ สร้างแรงดึงดูดและสิ่งจูงใจให้ไทยเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ โดยส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการจัดประชุมและนิทรรศการนานาชาติของโลก เนื่องจากไทยมีความได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ที่เหมาะแก่การเดินทางเพื่อประกอบธุรกิจและการท่องเที่ยว ทั้งยังมีความพร้อมด้านการบริการที่เป็นเอกลักษณ์ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ระบบขนส่ง ระบบดิจิทัลเพื่อการติดต่อสื่อสาร เพื่ออำนวยความสะดวกทั้งในการเดินทางเข้ามาเพื่อการประชุมและการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจระหว่างกัน พร้อมทั้งส่งเสริมการขยายพื้นที่จุดหมายปลายทางของการจัดประชุมและนิทรรศการ และการพักผ่อนระหว่างประชุมจากเมืองหลักสู่เมืองอื่นที่มีศักยภาพของไทย รวมถึงสร้างพื้นที่หรือช่องทางการจัดแสดงผลงานรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการจัดแสดงผลงานจริงและในรูปแบบเสมือนจริง รวมถึงการส่งเสริมให้การพักผ่อนระหว่างการประชุมเป็นการจูงใจและต่อยอดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่เน้นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ตลอดจนการสนับสนุนการท่องเที่ยวรูปแบบอื่นที่ไทยมีศักยภาพและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่อื่นเพื่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจร่วมกัน ซึ่งรวมถึงการสร้างรูปแบบและจูงใจการเดินทางเข้ามาประกอบธุรกิจและการท่องเที่ยวด้วยการอำนวยความสะดวกและมาตรการสนับสนุนต่าง ๆ พร้อมทั้งการสร้างความพร้อมของธุรกิจอื่นที่เกี่ยวเนื่องในห่วงโซ่ธุรกิจ

๔.๓.๓ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ผสาน “ศาสตร์” และความชำนาญของการดูแลรักษาด้วยภูมิปัญญาไทย กับ “ศิลป์” และความละเอียดอ่อนในการให้บริการแบบไทย เพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์ โดยยกระดับมาตรฐานธุรกิจบริการด้านการส่งเสริมสุขภาพและการเสริมความงามสู่ตลาดระดับสูง โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เพื่อให้เกิดเป็นเอกลักษณ์การให้บริการตามแบบความเป็นไทยที่โดดเด่นในระดับสากล พร้อมทั้งการสร้างความหลากหลายของกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับและเชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ รวมถึงการยกระดับมาตรฐานธุรกิจบริการด้านการแพทย์ทางเลือก โดยผสานองค์ความรู้จากเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่เข้ากับองค์ความรู้และภูมิปัญญาดั้งเดิมของไทย

ผลิตบุคลากรด้านแพทย์แผนไทยและบริการเชิงสุขภาพอื่นที่มีทักษะภาษา และได้รับการรับรองมาตรฐานวิชาชีพให้เพียงพอต่อทิศทางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์ของไทยให้เป็นที่รับรู้ในระดับโลก รวมทั้งการส่งเสริมการจัดการนำเที่ยวเชิงสุขภาพครบวงจรที่เชื่อมโยงกับการแพทย์แผนปัจจุบัน

๔.๓.๔ ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสำราญทางทะเลและชายฝั่ง และเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมลุ่มน้ำที่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น เนื่องจากไทยมีจุดเด่นด้านแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำที่สวยงามและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวผ่านการชื่นชมธรรมชาติ การร้อยเรียงเรื่องราวประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต วัฒนธรรมไทย ตามเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำ ทั้งเรือสำราญและเรือยอร์ช ตามชายฝั่งทะเลทั้งอันดามันและอ่าวไทย เกาะ แก่ง ที่สวยงาม รวมทั้งการท่องเที่ยวตามแม่น้ำลำคลอง นำไปสู่ศูนย์กลางท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ โดยการปรับบทบาทของท่าเรือในประเทศที่มีศักยภาพให้เป็นท่าเรือหลัก การมุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคของท่าเรือ มารีน่า และท่าเทียบเรือให้ได้มาตรฐาน และการบริหารจัดการท่าเรือทั้งในเรื่องความสะอาด และการจัดการความปลอดภัยของท่าเรือและมารีน่าที่ได้มาตรฐานสากล รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวตามแม่น้ำลำคลองที่สำคัญ และมีมาตรการกำกับดูแลความปลอดภัยในการเดินทาง รวมถึงการส่งเสริมการเชื่อมโยงระบบเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ทั้งการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำให้เชื่อมต่อกับการเดินทางทางบกและทางอากาศให้มีความสะดวกรวดเร็ว รวมทั้งสร้างให้เกิดเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวทางน้ำ นำเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจกับกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองที่มีประสิทธิภาพ และพัฒนาบุคลากรทุกภาคส่วนให้มีความพร้อม รวมถึงการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแหล่งท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของพื้นที่การท่องเที่ยว

๔.๓.๕ ท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค ใช้ประโยชน์จากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับต่างประเทศ เพื่อขยายการท่องเที่ยวของไทยและภูมิภาคไปพร้อมกัน ผ่านการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์จากเมืองหลักสู่เมืองรอง เพื่อรองรับการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวไทยกับอาเซียนและอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ โดยการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ดังเช่น เส้นทางจุดร่วมทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ที่เน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงและส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้ประโยชน์จากการพัฒนาเส้นทางทางบก ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศระหว่างกันในภูมิภาค และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีที่จะทำให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนร่วมกัน พร้อมทั้งการส่งเสริมการทำการตลาดร่วมกันในเส้นทางการท่องเที่ยวระหว่างประเทศให้สอดรับกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในประเทศ ให้เหมาะสมกับศักยภาพและบริบทของแต่ละพื้นที่ เพื่อรองรับการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวกับต่างประเทศ และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน รวมทั้งป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรม

พร้อมทั้งการใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวให้เอื้อต่อผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมทั้งอุตสาหกรรมและบริการต่อเนื่อง เพื่อขยายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่เมืองและชุมชนเพิ่มจากการท่องเที่ยวของประเทศ และการส่งเสริมการขยายธุรกิจและการทำตลาดท่องเที่ยวของไทยในต่างประเทศ โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สอดรับกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่

๔.๔ โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก โครงสร้างพื้นฐานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศไทยในการก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจอาเซียน และเป็นจุดเชื่อมต่อที่สำคัญของภูมิภาคเอเชีย ในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและรุนแรง โครงสร้างพื้นฐานจะครอบคลุมถึงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคม พื้นที่และเมือง รวมถึงเทคโนโลยี ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน บุคลากร และเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลก

๔.๔.๑ เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมไร้รอยต่อ เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมระดับภูมิภาคจากเอเชียตะวันออกถึงเอเชียใต้อย่างไร้รอยต่อ โดยมีไทยเป็นจุดเชื่อมโยงหลักของการคมนาคมให้เป็นระเบียงเศรษฐกิจแห่งเอเชีย เพื่อเป็นศูนย์กลางการคมนาคม การขนส่ง การกระจายสินค้า การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว สอดรับกับการพัฒนาการเชื่อมโยงกับกลุ่มเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค โดยการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เพื่อรองรับการขนส่งและโลจิสติกส์ตลอดห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค โดยให้ความสำคัญกับการขนส่งทางน้ำและระบบรางมากขึ้น รวมถึงการพัฒนาและบูรณาการการใช้ท่าอากาศยานหลักในส่วนกลางและท่าอากาศยานในส่วนภูมิภาคให้สอดคล้องกับการเชื่อมโยงโครงข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น พร้อมทั้งการวางโครงข่ายเส้นทางการคมนาคมเชื่อมโยงสู่เมืองหลักของภูมิภาคอย่างไร้รอยต่อ เพื่อรองรับการเพิ่มจำนวนของเมืองและการขยายเมือง และเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะสมัยใหม่และสิ่งอำนวยความสะดวกภายในเมืองให้มีความเชื่อมโยงกัน ส่งเสริมระบบขนส่งสมัยใหม่และพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีระบบขนส่งสาธารณะให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ให้มีมาตรฐานเดียวกันและสร้างความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างกันในภูมิภาคให้ง่ายและสะดวกมากที่สุด

๔.๔.๒ สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน และแก้ปัญหาความมั่นคงบริเวณชายแดน โดยการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้มีความพร้อมทางโครงสร้างพื้นฐานที่จะทำให้ไทยเป็นศูนย์กลางทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมและนวัตกรรม พัฒนาเมืองและส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจตะวันตกเพื่อเชื่อมต่อกับการพัฒนาภาคตะวันออก และภาคอื่น ๆ ตลอดจนเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนทั้งทางด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงจุดเด่นของแต่ละพื้นที่และการเสริมซึ่งกันและกันกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน พร้อมทั้งการจัดผังเมือง ระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ การอำนวยความสะดวกทางการค้าการลงทุน ทั้งในด้านข้อมูล แรงงาน และกฎระเบียบ

ต่าง ๆ รวมทั้งมีมาตรการสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมายที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และมีมูลค่าเพิ่มสูง โดยตระหนักถึงความยั่งยืน

๔.๔.๓ เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ สร้างศูนย์กลางเศรษฐกิจและนวัตกรรมแห่งใหม่ในส่วนภูมิภาคคู่ขนานกับการเติบโตของกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยยกระดับจังหวัดสำคัญของไทยส่งเสริมการพัฒนาในเชิงพื้นที่ พัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาเมือง และสร้างเมืองเศรษฐกิจเฉพาะด้านเพื่อส่งเสริมการสร้างคลัสเตอร์ของเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ ภายใต้ระบบนิเวศที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรมซึ่งมีมหาวิทยาลัยแต่ละภูมิภาค สถาบันการศึกษาท้องถิ่น และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมเป็นแรงขับเคลื่อน การยกระดับจังหวัดสำคัญเป็นเมืองเศรษฐกิจประจำภาค เพื่อเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจในแต่ละภาคที่เชื่อมต่อกับเมืองเศรษฐกิจอื่นและเศรษฐกิจประเทศเพื่อนบ้าน และกระจายศูนย์กลางการพัฒนาเศรษฐกิจไปสู่ภาคต่าง ๆ ของไทย การสร้างเมืองเศรษฐกิจเฉพาะด้านโดยอาศัยความได้เปรียบที่แตกต่างกันของแต่ละจังหวัด ซึ่งช่วยส่งเสริมการพัฒนาคลัสเตอร์ของเกษตรอุตสาหกรรมและบริการ พร้อมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ เพื่อให้เมืองเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ดึงดูดการลงทุนใหม่ โดยการส่งเสริมให้เมืองเป็นเจ้าภาพจัดเทศกาลความคิดสร้างสรรค์และวัฒนธรรมระดับสากล โดยให้ความสำคัญกับการใช้มหาวิทยาลัยในแต่ละภูมิภาค และสถาบันการศึกษาท้องถิ่น ขับเคลื่อนองค์ความรู้ด้านนวัตกรรม เพื่อให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจในแต่ละภาค

๔.๔.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่ สนับสนุนให้เกิดระบบนิเวศในการร่วมสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมจากภาคเอกชน มหาวิทยาลัย และหน่วยงานวิจัยหรือมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก เพื่อสร้างและถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นพื้นฐานและเทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้จริง ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ทั้งในภาครัฐและเอกชน พร้อมทั้งการสร้างระเบียงทางด่วนดิจิทัล และเสริมสร้างความรู้และโอกาสในการเข้าถึงโครงข่ายบรอดแบนด์หลากรูปแบบตามความเหมาะสมของพื้นที่ โดยมีรูปแบบการเชื่อมโยงด้านดิจิทัลที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในระดับสากลทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงการวางกรอบในการจัดการทรัพยากรคลื่นความถี่ให้เพียงพอรองรับบริการที่มีคุณภาพในราคาที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ มีการสนับสนุนธุรกิจแบบแพลตฟอร์ม ที่ทำให้เกิดการสร้างงานบริการในโลกดิจิทัลใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานบริการและบริหารของภาครัฐและเอกชน และสร้างความมั่นคงในการเชื่อมโยงเครือข่ายดิจิทัลเชื่อมต่อกับโลก และการสนับสนุนและเร่งรัดการนำวิทยาศาสตร์ข้อมูล ปัญญาประดิษฐ์และหุ่นยนต์การออกแบบที่คำนึงถึงผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง มาใช้ในภาคการผลิตและบริการ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในรูปแบบที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลหลากหลายแหล่งให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเพิ่มศักยภาพคนในสังคมด้วยการเข้าถึงความรู้ เครื่องมือบนพื้นฐานของธรรมาภิบาลข้อมูล ซึ่งครอบคลุมความปลอดภัยไซเบอร์ ความมีจริยธรรม และการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล รวมทั้งการเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน โดยการจัดหาและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน บริหารจัดการพลังงานให้มีประสิทธิภาพและมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีราคาที่เหมาะสมและการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการใช้พลังงานในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนภาคการผลิต บริการและการขนส่ง รวมทั้งส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกในสัดส่วนที่มากขึ้น ตลอดจน

พัฒนาระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ สร้างและรวบรวมผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งในมหาวิทยาลัย และหน่วยงานวิจัยผ่านการสร้างแรงจูงใจต่าง ๆ เพื่อให้มีความพร้อมกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชั้นสูงในอนาคต รวมทั้งการสร้างผลงานที่ช่วยให้ผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดในการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างเต็มที่

๔.๔.๕ รักษาและเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค ดำเนินกรอบนโยบายการเงินและการคลังที่ยืดหยุ่นที่พร้อมรองรับความผันผวนทางเศรษฐกิจจากปัจจัยภายในและภายนอก และพัฒนานโยบายให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกและการดำเนินธุรกิจในอนาคต เพื่อให้เศรษฐกิจไทยมีเสถียรภาพเหมาะสำหรับการดำเนินและลงทุนทางธุรกิจ เชื่อมโยงการค้าการลงทุนของไทยกับต่างประเทศ เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นชาติการค้าในอนาคต และสนับสนุนการเข้าถึงบริการทางการเงินอย่างสมดุล โดยการสร้างภูมิคุ้มกันให้เศรษฐกิจไทยท่ามกลางความผันผวนของเศรษฐกิจโลก โดยสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจและการเงินชุมชน ขยายความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนเพื่อเปิดตลาดใหม่ที่มีศักยภาพ เพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาจากการผลิตไปสู่ตลาดเพื่อส่งเสริมการเป็นชาติการค้าอย่างครบวงจร พร้อมทั้งการรักษาความยั่งยืนทางการคลัง เพื่อสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจอย่างมั่นคงและยั่งยืน ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณเชิงรุกเชิงยุทธศาสตร์ และเชิงพื้นที่ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาครัฐ ขยายฐานภาษีและดำเนินการจัดเก็บภาษีรายการใหม่ให้ครอบคลุมบริบททางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การรักษาเสถียรภาพการเงิน เพื่อสร้างภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนและการดำเนินธุรกิจ โดยดูแลเสถียรภาพระบบการเงินและเสถียรภาพราคา โดยมีกรอบการดำเนินนโยบายการเงินที่โปร่งใสและยืดหยุ่น ส่งเสริมให้กลไกตลาดการเงินทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ภาครัฐและเอกชนมีเครื่องมือพร้อมป้องกันความเสี่ยง และมีกลไกเชิงสถาบันในการดูแลเสถียรภาพระบบการเงินในภาพรวมได้อย่างครอบคลุมและการส่งเสริมประสิทธิภาพของระบบการเงิน ส่งเสริมการแข่งขันระหว่างผู้ให้บริการทางการเงินด้านต่าง ๆ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการทางการเงิน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางทางการเงิน ปรับปรุงกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการสร้างนวัตกรรมในภาคการเงินและการประกอบธุรกิจของภาคเอกชน

๔.๕ พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ กลาง เล็ก วิสาหกิจเริ่มต้น วิสาหกิจชุมชน หรือวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมทั้งเกษตรกร ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการแข่งขันและมีอัตลักษณ์ชัดเจน โดยมีนวัตกรรมใน ๓ ด้าน คือ นวัตกรรมในการสร้างโมเดลธุรกิจ นวัตกรรมในเชิงสินค้าและบริการ และนวัตกรรมในเชิงกระบวนการผลิตและบริการ พร้อมทั้งเป็นนักการค้าที่เข้มแข็งที่จะนำไปสู่การสนับสนุนการเป็นชาติการค้า มีความสามารถในการเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศ เป็นผู้ประกอบการที่ “ผลิตเก่ง ขายเก่ง” หรือ “ซื้อเป็น ขายเป็น” บริการเป็นเลิศ สามารถขยายการค้าและการลงทุนไปต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีธรรมาภิบาล

๔.๕.๑ สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดกระบวนการการผลิตและบริการ การจัดการ และการตลาด สามารถบริหารจัดการธุรกิจและบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส โดยการสร้างและพัฒนาทักษะ องค์ความรู้รอบด้านที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจในยุคใหม่ที่มีการแข่งขันสูง รวมทั้งทักษะในการวิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการวางแผนธุรกิจและสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงทางธุรกิจได้ ไปพร้อมกับการวางรากฐานการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีทักษะและจิตวิญญาณในการประกอบการ พร้อมทั้งการส่งเสริมผู้ประกอบการในการสร้างนวัตกรรม เพื่อสร้างความแตกต่างของสินค้าและบริการ และนำไปสู่การพัฒนาต่อยอดด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจหรืออุตสาหกรรมอนาคต ตลอดจนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการสร้างทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและความถนัดที่แตกต่างและหลากหลายของแรงงาน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและธุรกิจรูปแบบใหม่ในอนาคต และการสนับสนุนผู้ประกอบการในการสร้างและพัฒนาสินค้าและบริการให้มีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและสามารถเชื่อมโยงการผลิตกับผู้ประกอบการรายใหญ่ โดยสร้างระบบและกลไกที่ทำให้เกิดความเชื่อมโยงของห่วงโซ่มูลค่าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการผลิต การขนส่งและโลจิสติกส์เพื่อลดต้นทุนและให้ผลผลิตออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอ และการส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เกิดคลัสเตอร์ที่เข้มแข็ง ผู้ประกอบการสามารถเกื้อหนุนและเชื่อมโยงกันทั้งในแนวตั้งและแนวนอน เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองในตลาดที่สูงขึ้น และลดต้นทุนการผลิตลง โดยการพัฒนาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในกลุ่มของตน

๔.๕.๒ สร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของผู้ประกอบการ โดยการจัดหาแหล่งเงินทุนและสนับสนุนให้มีช่องทางทางการเงินที่หลากหลายและน่าเชื่อถือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยง เพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม การที่ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาช่วยเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การพัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจในการขอสินเชื่อของผู้ประกอบการ และการมีระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวกมากขึ้น โดยใช้ประโยชน์จากข้อมูลทั้งด้านการเงินและที่มิใช่การเงิน เพื่อเป็นข้อมูลบ่งชี้สถานะและประวัติด้านเครดิตประกอบการพิจารณาของสถาบันการเงินหรือตลาดทุน

๔.๕.๓ สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศตามระดับศักยภาพการประกอบการ โดยการสนับสนุนผู้ประกอบการให้มีอัตลักษณ์และแบรนด์ที่เด่นชัด รวมทั้งพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าที่มีคุณภาพและมีความแตกต่างเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงตลาดต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตลาดต่างประเทศ รวมทั้งแพลตฟอร์มในการแสดงผลงานของธุรกิจสร้างสรรค์ การให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ตลาดนำที่คำนึงถึงความต้องการของตลาดโดยเฉพาะตลาดที่มีมูลค่าสูง การสนับสนุนช่องทางการตลาดและการชำระเงินรูปแบบใหม่ โดยการสร้างตลาดออนไลน์ แอพพลิเคชันและช่องทางใหม่รองรับไลฟ์สไตล์ของคนในอนาคต การสร้าง

โอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงตลาดจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้มากขึ้น และการพัฒนาศูนย์กระจายสินค้าที่มีมาตรฐานในทุกภูมิภาคของไทย และพัฒนานวัตกรรมการกระจายสินค้าโดยการพัฒนากระบวนการให้ทันสมัยด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและธุรกิจในอนาคต

๔.๕.๔ สร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูล อนาคตของโลกไร้พรมแดนคือการแข่งขันบนฐานข้อมูล จึงต้องสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเป็นข้อมูลที่ทันสมัยเพื่อการวางแผนธุรกิจ โดยการสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและฐานข้อมูลขนาดใหญ่ผ่านระบบออนไลน์ เพื่อต่อยอดพัฒนาธุรกิจเดิมและสร้างธุรกิจใหม่ การสร้างและพัฒนาศูนย์บริการข้อมูลผู้ประกอบการ เพื่อเป็นช่องทางหลักในการให้ข้อมูลและคำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการ และเป็นแหล่งรวมที่ปรึกษาทางธุรกิจ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสร้างระบบเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐให้มีมาตรฐานเดียวกัน รวมถึงฐานข้อมูลความรู้วิจัยและนวัตกรรม โดยเป็นข้อมูลที่มีความทันสมัย บูรณาการ และต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ในการสืบค้น ต่อยอดในทุก ๆ ด้าน และการกำหนดนโยบายที่เหมาะสมต่อการพัฒนาผู้ประกอบการ การสนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มกลาง ทั้งในด้านการผลิต การบริหารจัดการ การตลาด ที่ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันในการวางแผนธุรกิจในอนาคต เพื่อลดต้นทุนของทั้งภาครัฐและเอกชน และการสนับสนุนให้เกิดพื้นที่ทำงานร่วม สำหรับผู้ประกอบการ เพื่อลดต้นทุนและเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนนวัตกรรมและเชื่อมต่อธุรกิจระหว่างกันอีกทางหนึ่ง

๔.๕.๕ ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ ในการพัฒนาและบูรณาการกลไกภาครัฐเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยเน้นประเด็นการเริ่มต้นธุรกิจ การขออนุญาตต่าง ๆ การจดทะเบียนทรัพย์สิน กระบวนการขอและได้รับสินเชื่อ การคุ้มครองผู้ลงทุน การชำระภาษี และการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาระบบคุณภาพของชาติ ทั้งระบบมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ระบบมาตรวิทยา ระบบทดสอบ และระบบรับรองคุณภาพ ให้มีประสิทธิภาพ รองรับภาคการผลิตและบริการ รวมทั้งการสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านมาตรฐาน เช่น ศูนย์ทดสอบกลางสำหรับสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม และศูนย์ตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการในระดับสากล โดยให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินการมากขึ้น พร้อมทั้งการสร้างระบบและศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการให้มีความเป็นอัจฉริยะ โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และสถาบันวิชาการ และพัฒนาศูนย์การเรียนรู้และให้คำปรึกษาทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของภาคการผลิตและบริการทั้งในระดับส่วนกลางและชุมชน พร้อมทั้งการส่งเสริมการจัดการพัฒนาบุคลากรทางเทคโนโลยีชั้นสูงให้มีประสิทธิภาพและมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการทำธุรกิจอย่างเกื้อหนุนกันระหว่างผู้ประกอบการที่มีขนาดและศักยภาพต่างกัน โดยมีระบบจูงใจให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการพัฒนาร่วมกัน ตลอดจนผลักดันการเจรจาจัดทำความตกลงทางการค้าและความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๑. บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรมในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่ง “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๓ และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทย ที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกร นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง”

ดังนั้น เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติและในทุกช่วงวัยสามารถได้รับการพัฒนาและยกระดับได้เต็มศักยภาพและเหมาะสม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ไขปัญหาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบันและการเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนา ที่ให้ความสำคัญที่ครอบคลุมทั้งในส่วนของการพัฒนาทุนมนุษย์ และปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างครอบคลุม ประกอบด้วย การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ควบคู่กับการปฏิรูปที่สำคัญทั้งในส่วนของการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม เพื่อให้คนมีความดีอยู่ใน ‘วิถี’ การดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมที่น่าอยู่ และมีการปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉม ในทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างต่อเนื่องแม้จะออกจากระบบการศึกษาแล้ว รวมถึงความตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลายตลอดจนพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท และการปฏิรูประบบเสริมสร้างความรอบรู้และจิตสำนึกทางสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ทั้งการเสริมสร้างครอบครัวที่เข้มแข็งอบอุ่นซึ่งเป็นการวางรากฐานการส่งต่อเด็กและเยาวชนที่มีคุณภาพสู่การพัฒนาในช่วงอายุถัดไป โดยการส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพ การสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับคนรุ่นใหม่ การส่งเสริมบทบาทในการมีส่วนร่วม

พัฒนาคน การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างกระทรวง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ ในการใช้กิจกรรมนันทนาการและกีฬาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ

๒. เป้าหมาย

๒.๑ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑

๒.๒ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

๓. ตัวชี้วัด

๓.๑ การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย

๓.๒ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๓.๓ การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๔.๑ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการร่วมระหว่าง “ครอบครัว ชุมชน ศาสนา การศึกษา และสื่อ” ในการหล่อหลอมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม ในลักษณะที่เป็น ‘วิถี’ การดำเนินชีวิต

๔.๑.๑ การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว โดยส่งเสริมให้ครอบครัวมีความอบอุ่น ดำเนินชีวิตโดยยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม มัธยัสถ์ อดออม ซื่อสัตย์ และแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะดังกล่าว รวมทั้งการพัฒนาพ่อแม่ให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต

๔.๑.๒ การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาสอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการมีจิตสาธารณะเข้าไปในทุกสาระวิชาและในทุกกิจกรรม รวมทั้งปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ รวมถึงการรักษาขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงาม

๔.๑.๓ การสร้างความเข้มแข็งในสถาบันทางศาสนา เพื่อเผยแผ่หลักคำสอนที่ดีงามให้แก่ประชาชน โดยพัฒนา ผู้เผยแผ่ศาสนาให้ประพฤติปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างตาม คำสอนที่ถูกต้องของแต่ละศาสนา รวมทั้งมีการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนทางศาสนาที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตที่เข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๔.๑.๔ การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยการพัฒนาผู้นำชุมชนให้เป็นต้นแบบของการมีคุณธรรมจริยธรรม การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในการจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ การจัดระเบียบสังคม และการนำเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม รวมถึงการลงโทษผู้ละเมิดบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม

๔.๑.๕ การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ โดยกระตุ้นให้ภาคธุรกิจมีการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาล พัฒนาสร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคมของคนทุกคนในบริษัททั้งพนักงานและลูกค้า ปรับเปลี่ยนทัศนคติการคำนวณผลตอบแทนให้คำนึงถึงต้นทุนทางสังคม ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อตอบแทนสังคม รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการประกอบธุรกิจเพื่อสังคม

๔.๑.๖ การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม โดยส่งเสริมให้สื่อและสื่อสารมวลชนปฏิบัติตามจรรยาบรรณสื่ออย่างเคร่งครัด การจัดเวลาและพื้นที่ออกอากาศให้แก่สื่อสร้างสรรค์ ในช่วงเวลาที่มีผู้ชมมากที่สุด รวมทั้งการส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์และเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ นำเสนอตัวอย่างของการมีคุณธรรม จริยธรรม และการมีจิตสาธารณะ เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

๔.๑.๗ การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยสร้างความตระหนักให้ประชาชนรู้จักหน้าที่ของตนเอง การตรงต่อเวลา การยอมรับความหลากหลาย เห็นคุณค่าและความสำคัญในการประกอบสัมมาอาชีพหรือมีงานทำ เน้นการพึ่งพาตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและต่อผู้อื่น และเป็นพลเมืองที่ดี และส่งเสริมให้มีวัฒนธรรมการทำงานเพื่อส่วนรวม สนับสนุน ส่งเสริม เป้าหมายของประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๒ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเด็ก วัยรุ่น วัยเรียน วัยผู้ใหญ่ วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ เป็นคนดี มีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเองในทุกช่วงวัย มีความรอบรู้ทางการเงิน มีความสามารถในการวางแผนชีวิตและการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า รวมถึงการพัฒนาและปรับทัศนคติให้คนทุกช่วงวัยที่เคยกระทำผิดได้กลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุขและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

๔.๒.๑ ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย เน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์ ส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ ส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ สนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การส่งเสริมการให้สารอาหารที่จำเป็นต่อสมองเด็ก และให้มีการลงทุนเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่สมวัยในทุกด้าน

๔.๒.๒ ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ปลูกฝังความเป็นคนดี มีวินัย พัฒนาทักษะความสามารถการเรียนรู้ที่สอดรับกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาหรืออาชญากรรมต่าง ๆ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่นทางความคิด รวมถึงทักษะ

ด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ รวมถึงการวางพื้นฐานการเรียนรู้เพื่อการวางแผนชีวิตและวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยและนำไปปฏิบัติได้ ตลอดจนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน รวมถึงทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมและทำงานกับผู้อื่นได้ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม

๔.๒.๓ ช่วงวัยแรงงาน ยกระดับศักยภาพ ทักษะ และสมรรถนะแรงงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคล และความต้องการของตลาดแรงงาน มีการทำงานตามหลักการทำงานที่มีคุณค่าเพื่อสร้างผลิตภาพเพิ่มให้กับประเทศ มีวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์ มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะทางการเงินเพื่อให้สามารถบริหารจัดการการเงินของตนเองและครอบครัว มีการวางแผนทางการเงินและมีการออม การรับผิดชอบของพ่อแม่ต่อครอบครัว มีการพัฒนาระบบการเรียนรู้ และการอำนวยความสะดวกด้านความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ แรงงานฝีมือ ความชำนาญพิเศษ การเป็นผู้ประกอบการใหม่ และการพัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ รวมทั้งมาตรการขยายอายุการทำงาน

๔.๒.๔ ช่วงวัยผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ ส่งเสริมให้มีการทำงานหลังเกษียณ ผ่านการเสริมทักษะการดำรงชีวิต ทักษะอาชีพในการหารายได้ มีงานทำที่เหมาะสมกับศักยภาพ มีการสร้างเสริมสุขภาพ ฟื้นฟูสุขภาพ การป้องกันโรคให้แก่ผู้สูงอายุ พร้อมกับจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ และหลักประกันทางสังคมที่สอดคล้องกับความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในสังคม

๔.๓ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ โดยมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ

๔.๓.๑ การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ อาทิ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการตั้งคำถาม ความเข้าใจและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์และการคิดเพื่อหาทางแก้ปัญหา ความรู้และทักษะทางศิลปะ และความรู้ด้านคณิตศาสตร์และระบบคิดของเหตุผลและการหาความสัมพันธ์ การพัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด/ทบทวนไตร่ตรอง การสร้างผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ของตนได้ การหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้หลายช่องทาง รวมทั้งการเรียนรู้ด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต

๔.๓.๒ การเปลี่ยนโฉมบทบาท 'ครู' ให้เป็นครูยุคใหม่ โดยปรับบทบาทจาก "ครูสอน" เป็น "โค้ช" หรือ "ผู้อำนวยการการเรียนรู้" ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน รวมทั้งปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การดึงดูด คัดสรร ผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครูคุณภาพ มีระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทั้งเงินเดือน เส้นทางสายอาชีพ การสนับสนุนสื่อการสอน และสร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ และวัดผลงานจากการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง

๔.๓.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ จัดโครงสร้างการจัดการการศึกษาเพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์และให้เอื้อต่อการเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาค ทั่วถึง และใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การยกระดับสถาบันการศึกษาในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นเลิศ ปฏิรูปการคลังด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยแยกออกจากระบบการประเมินและการรับรองคุณภาพที่เน้นผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน รวมทั้งมีการปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ มากกว่าการวัดระดับความรู้ ตลอดจนมีการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้างและจัดการความรู้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่

๔.๓.๔ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเน้นการจัดระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่นผ่านการพัฒนากลไกต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาการศึกษาออนไลน์แบบเปิด การพัฒนาระบบการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการรู้ดิจิทัล การมีระบบเทียบโอนประสบการณ์ ระบบธนาคารหน่วยกิต มาตรการจูงใจให้คนเข้าสู่การยกระดับทักษะ การให้สถานประกอบการเพิ่มผลิตภาพแรงงานผ่านการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องภายใต้กรอบคุณวุฒิวิชาชีพ นอกจากนี้ ต้องพัฒนาระบบการเรียนรู้ในชุมชนให้เข้าถึงความรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต รวมถึงการเรียนรู้และทบทวนทักษะพื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออก-เขียนได้-คิดเลขเป็น โดยระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม การพัฒนาทัศนคติและแรงบันดาลใจที่อยากเรียนรู้ การสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ และให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว รวมทั้งนำความรู้ไปพัฒนาต่อยอดหรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

๔.๓.๕ การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก บนพื้นฐานของความเข้าใจลุ่มลึกในประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยและพัฒนาการของประเทศเพื่อนบ้าน

เพิ่มการรับรู้ของคนไทยด้านพหุวัฒนธรรม การเห็นคุณค่าและมีความอดกลั้นต่อความแตกต่างทางความเชื่อ ความคิด วิถีชีวิต ผ่านความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อนบ้าน การแลกเปลี่ยนเด็ก เยาวชน และนักเรียน การฝังตัวและการทำงานระยะสั้นในประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

๔.๓.๖ การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม โดยเน้นการพัฒนาทักษะดิจิทัล ทักษะการคัดกรองความรู้ องค์ความรู้ การใช้เทคโนโลยีผสมผสานกับคุณค่าของครูไปพร้อมกัน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพที่ประชาชนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและใช้ประโยชน์จากระบบการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีการเรียนรู้สมัยใหม่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๔.๓.๗ การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ โดยเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความโดดเด่นเฉพาะสาขาสู่ระดับนานาชาติ ในการให้บริการทางการศึกษา วิชาการ และการพัฒนาสมรรถนะแรงงาน ควบคู่กับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและการแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาการ เป็นศูนย์ฝึกอบรม และศูนย์ทดสอบสมรรถนะในระดับภูมิภาค

๔.๔ การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย อาทิ ภาษา ตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านทัศนะและมิติ ดนตรี กีฬาและการเคลื่อนไหวของร่างกาย การจัดการตนเอง มนุษยสัมพันธ์ รวมถึงผู้มีความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน โดยการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท การสร้างสภาพแวดล้อมและระบบสนับสนุนประชากรไทยมีอาชีพบนฐานพหุปัญญา การสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

๔.๔.๑ การพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพื่อสร้างเด็กและเยาวชนไทยมีการพัฒนาที่สมดุล มีทางเลือกในการใช้ศักยภาพพหุปัญญาในการดำรงชีวิต เกิดอาชีพบนฐานพหุปัญญาที่สังคมยอมรับและเห็นความสำคัญ รวมทั้งมีกลไกคัดกรองและส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษจัดโรงเรียน ระบบเสริมประสบการณ์ การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ตลอดจนสร้างมาตรการจูงใจเพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษผลักดันให้ประเทศไทยมีบทบาทเด่นในประชาคมโลก ทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ตลอดจนการวิจัย

๔.๔.๒ การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่าง ๆ โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน เครื่องมือการทำงานที่เหมาะสม การสร้างระบบเชื่อมโยงเครือข่ายวิจัยกับศูนย์ความเป็นเลิศที่มีอยู่ในปัจจุบันในรูปแบบการร่วมมือ การมีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มคนในหลายสาขาวิชาเพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นแนวหน้าให้สามารถต่อยอดงานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ การสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อกับสถาบันวิจัยอื่น ๆ ทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็ง

ให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทย รวมถึงการเปิดพื้นที่ในการสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

๔.๔.๓ การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ ทั้งในรูปแบบการทำงานชั่วคราวและถาวร ตามความเหมาะสมของเป้าหมายการพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ รวมถึงผู้มีความสามารถที่มีศักยภาพสูงด้านต่าง ๆ ลูกหลานชาวต่างชาติที่กำเนิดในประเทศไทยที่มีความสามารถพิเศษ และการรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษจากทั่วโลก และผู้เชี่ยวชาญที่มีศักยภาพหรือทักษะสูงในสาขาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการรักษาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทั้งคนไทยหรือคนต่างชาติที่กำเนิดในประเทศไทยได้แสดงศักยภาพและใช้ความสามารถในการทำประโยชน์และสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศ

๔.๕ การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ครอบคลุมทั้งด้าน กาย ใจ สติปัญญา และสังคม มุ่งเน้นการเสริมสร้างการจัดการสุขภาวะในทุกรูปแบบ ที่นำไปสู่การมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี และมีทักษะด้านสุขภาวะที่เหมาะสม

๔.๕.๑ การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะ โดยพัฒนาองค์ความรู้และการสื่อสารด้านสุขภาวะที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ให้แก่ประชาชน พร้อมทั้งเฝ้าระวังและจัดการกับความรู้ด้านสุขภาวะที่ไม่ถูกต้อง จนเกิดเป็นทักษะทางปัญญาและสังคมที่เป็นการเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาวะตนเองของประชาชน อาทิ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของตนเองให้มีความเหมาะสมและการมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอในการดำรงชีวิต

๔.๕.๒ การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ โดยผลักดันการสร้างเสริมสุขภาวะในทุกนโยบายที่ให้หน่วยงานทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสุขภาพของประชาชนเพื่อลดภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสุขภาวะคนไทย

๔.๕.๓ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี โดยส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เป็นมิตรต่อสุขภาพและเอื้อต่อการมีกิจกรรมสำหรับยกระดับสุขภาวะของสังคม จัดทำมาตรการทางการเงินการคลังที่สนับสนุนสินค้าที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ช่วยในการเสริมการมีสุขภาวะ รวมทั้งกำหนดให้มีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ โดยชุมชนและภาคประชาชนก่อนการดำเนินโครงการที่อาจกระทบต่อระดับสุขภาวะ

๔.๕.๔ การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการสร้างความเป็นเลิศทางด้านบริการทางการแพทย์และสุขภาพแบบครบวงจรและทันสมัย ที่รวมไปถึงการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ในการให้คำปรึกษาวินิจฉัย และพยากรณ์การเกิดโรคล่วงหน้า การพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพทางไกลให้มีความหลากหลาย เข้าถึงง่าย เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญในพื้นที่

ห่างไกล มีการเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์เข้ากับอินเทอร์เน็ต ทางด้านสุขภาพ และจัดให้มีระบบการเก็บข้อมูลสุขภาพของประชาชนตลอดช่วงชีวิตให้มีประสิทธิภาพ โดยอยู่บนพื้นฐานความยั่งยืนทางการคลัง รวมถึงการปฏิรูประบบการเก็บภาษีและรายจ่ายเพื่อให้บริการด้านสุขภาพ ตลอดจนการปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพในการสร้างสุขภาวะที่ดีให้กับประชาชนทุกช่วงวัยอย่างมีประสิทธิภาพ พอเพียง เป็นธรรม และยั่งยืน

๔.๕.๕ การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาวะที่ดีในทุกพื้นที่ โดยให้ชุมชนเป็นแหล่งบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีของประชาชน ผ่านการจัดการความรู้ด้านสุขภาพที่เป็นประโยชน์และสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างสุขภาวะที่พึงประสงค์ระหว่างกัน โดยรัฐจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่สำคัญในการอำนวยความสะดวกให้ชุมชนสามารถสร้างการมีสุขภาวะดีของตนเองได้ เพื่อให้ชุมชนเป็นพื้นที่สำคัญในการจัดการสุขภาวะของแต่ละพื้นที่

๔.๖ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นการสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย การส่งเสริมบทบาทในการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๔.๖.๑ การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย โดยส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย พัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ การทำงานและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย โดยเริ่มจากการสร้างและพัฒนาบุตรที่มีคุณภาพ เพื่อส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพในกลุ่มประชากรวัยเจริญพันธุ์ทุกกลุ่มให้มีประชากรที่มีคุณภาพ รวมถึงการสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑ โดยส่งเสริมความรู้ในการวางแผนชีวิตที่เหมาะสมกับค่านิยมของคนรุ่นใหม่ และการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมบนฐานความรู้ทางวิชาการตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์และถึงช่วงอายุต่าง ๆ โดยให้ทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วม พร้อมทั้งการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง โดยเน้นการส่งเสริมการเกื้อกูลกันของคนทุกวัยในครอบครัว ในการดูแลสมาชิกในครอบครัว การส่งเสริมนโยบายการสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน การส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชน สถานประกอบการจัดบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสนับสนุนครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตรและการดูแลผู้สูงอายุ การสนับสนุนบทบาทของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเข้ามาเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว รวมทั้งปรับปรุงกฎหมาย กำหนดบทบาท และจัดสรรทรัพยากรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมพลังครอบครัว ควบคู่กับการปฏิรูปสื่อให้มีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์ในการให้ความรู้ต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งครอบครัว

๔.๖.๒ การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างบรรทัดฐานที่ดีในสังคม การสร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของประชากรให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วม

ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม รวมทั้งสนับสนุนด้านวิชาการและสร้างนวัตกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

๔.๖.๓ การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน โดยเน้นให้พ่อแม่มีวัฒนธรรมที่ปลูกฝังให้ลูกเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ชีวิต ดนตรี กีฬา ศิลปะ รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน เปิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้ และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม เอื้อแก่ครอบครัวทุกลักษณะ รวมถึงจัดให้มีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมสาธารณะให้เป็นศูนย์รวมแห่งการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมการใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ ตลอดจนการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีคุณภาพและสามารถเข้าถึงได้ง่าย

๔.๖.๔ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างกระทรวง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการเชื่อมโยงข้อมูลรายบุคคลที่เกี่ยวกับการศึกษา การพัฒนาตนเอง สุขภาพและการพัฒนาอาชีพในตลอดช่วงชีวิต เพื่อเสริมและสร้างศักยภาพของการดำเนินงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามพันธกิจของแต่ละกระทรวงให้มีความเข้มแข็ง และตอบโจทย์ประเทศ เป็นฐานข้อมูลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง และศักยภาพบุคคลของประเทศ นำไปสู่การตัดสินใจระดับนโยบายและปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคนไทยอย่างมีทิศทางและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต รวมถึงข้อมูลที่สนับสนุนการผลิตกำลังแรงงานที่มีทักษะตรงต่อความต้องการของตลาดงานในอนาคต และใช้ประกอบการตัดสินใจในการศึกษาต่อ ธนาคารคลังสมองเพื่อรวบรวมผู้สูงอายุที่มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะ เพื่อถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และทักษะ ให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

๔.๗ การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ โดยมุ่งส่งเสริมการใช้กิจกรรมนันทนาการและกีฬาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน การสร้างนิสัยรักกีฬาและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และการใช้กีฬาและนันทนาการในการพัฒนาจิตใจ สร้างความสามัคคีของคนในชาติ หล่อหลอมการเป็นพลเมืองดี พัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพในระดับนานาชาติในการสร้างชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศชาติเพื่อรองรับอุตสาหกรรมกีฬา

๔.๗.๑ การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต โดยส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาส มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการออกกำลังกาย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการเล่นกีฬาบางชนิดที่มีความจำเป็นต่อทักษะในการดำรงชีวิต รวมทั้งการมีอิสระในการประกอบกิจกรรมนันทนาการตามความถนัดหรือความสนใจเฉพาะบุคคล และปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีชีวิต เพื่อพัฒนาจิตใจ สร้างความสัมพันธ์อันดี หล่อหลอมจิตวิญญาณและการเป็นพลเมืองดี

๔.๗.๒ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ โดยเน้นการจัดกิจกรรมกีฬา สร้างโอกาสและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬา

อย่างต่อเนื่อง การปลูกฝังให้มีคุณธรรมของความเป็นนักกีฬา มีระเบียบ วินัย รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย และรู้จักการขอโทษ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐาน ด้านอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางกีฬาและนันทนาการที่มีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย

๔.๗.๓ การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ โดยมุ่งการสร้างและพัฒนานักกีฬาของชาติ การเฟ้นหานักกีฬาที่มีความสามารถ สร้างพื้นที่และโอกาสในการแข่งขันแสดงศักยภาพด้านกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา การส่งเสริมการจัดกีฬาระดับนานาชาติ และสร้างแรงบันดาลใจในการต่อยอดความสำเร็จจากความเป็นเลิศสู่การประกอบอาชีพและมีเส้นทางอาชีพที่มั่นคง ควบคู่กับส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา การจัดการความรู้ และพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อนำมาใช้ส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ กีฬาเพื่อการอาชีพ และนันทนาการเชิงพาณิชย์

๔.๗.๔ การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬา โดยมุ่งสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการทั้งครูหรือผู้สอนกีฬา ผู้ตัดสินกีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา ผู้บริหารการกีฬา อาสาสมัครกีฬา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน สามารถถ่ายทอดความรู้ให้เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาสได้อย่างถูกต้อง และสามารถต่อยอดศักยภาพในการพัฒนาเป็นบุคลากรทางการกีฬาและนันทนาการที่มีมาตรฐานของประเทศ รวมทั้งสนับสนุนและเสริมศักยภาพรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬาและนันทนาการและการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการลงทุนและฐานการผลิตด้านอุตสาหกรรมกีฬาของภูมิภาคเอเชียควบคู่กับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ การสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตบุคลากร และการพัฒนานวัตกรรมที่สนับสนุนอุตสาหกรรมกีฬาและนันทนาการ ตลอดจนมีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการกีฬาและนันทนาการ และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๑. บทนำ

ปัญหาความเหลื่อมล้ำจะเป็นหนึ่งความท้าทายที่สำคัญในการพัฒนาและยกระดับประเทศให้สามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน และบรรลุเป้าหมายของการเป็นประเทศที่มีรายได้สูงในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าหลายทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศให้ก้าวออกจากภาวะความยากจน แต่การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและการสร้างความเป็นธรรมนับว่ายังประสบปัญหาท้าทายในหลายมิติ โดยการกระจายทรัพยากรและความมั่งคั่งในสังคมยังคงมีการกระจุกตัวอยู่มาก การกระจายโอกาสของการพัฒนายังไม่ทั่วถึง รวมทั้งโอกาสการถือครองที่ดินและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ แหล่งทุน บริการทางสังคมและกระบวนการยุติธรรมที่มีคุณภาพยังมีความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มประชากร โดยเฉพาะในภาคการเกษตรและชนบท ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของภาวะหนี้สิน การอพยพแรงงานเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการกระจุกตัวในเมืองใหญ่ไม่กี่เมือง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของครอบครัว และส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศในระยะยาว และอาจมีความรุนแรงมากขึ้นในสภาวะของการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้

ดังนั้น ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการตอบโจทย์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้การเติบโตของประเทศเป็นการเติบโตที่ยั่งยืนโดยทุกคนได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การกำหนดให้ภาคการเกษตรและครัวเรือนเป็นกลุ่มเป้าหมายของการปรับโครงสร้างและพฤติกรรม และการกระจายศูนย์กลางความเจริญเพื่อให้เกิดการสร้างงานในพื้นที่ เพื่อพลิกฟื้นโครงสร้างทางสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และช่วยลดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ ยังเน้นการดึงเอาพลังทางสังคมที่ประกอบด้วยภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในรูปแบบประชารัฐ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ยั่งยืน รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด

๒. เป้าหมาย

๒.๑ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

๒.๒ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

๒.๓ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

๓. ตัวชี้วัด

๓.๑ ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร

๓.๒ ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน

๓.๓ ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี

๓.๔ คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

๔.๑.๑ ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก พัฒนาการเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพของเกษตรกร ฐานทรัพยากรและบริบทของพื้นที่และชุมชนท้องถิ่น โดยเน้นระบบการจัดการตนเองของเกษตรกร และการมีกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงฐานทรัพยากร การวิจัยความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการผลิตและยกระดับเป็นผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่คุณค่า และเพิ่มช่องทางการตลาดและเชื่อมโยงการค้าด้วยเครือข่ายพันธมิตรและวิสาหกิจเพื่อสังคม กำหนดนโยบายและกติกาเพื่อเพิ่มโอกาสของเกษตรกร พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงส่งเสริมการผลิตแปรรูปสินค้าให้มีเอกลักษณ์และการจัดการในภาคบริการที่เชื่อมโยงกับฐานทรัพยากรของชุมชน เพื่อยกระดับเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการเกษตร

๔.๑.๒ ปฏิรูประบบภาษีและการคุ้มครองผู้บริโภค โดยกำหนดมาตรการเพื่อสร้างความเสมอภาคที่สำคัญ การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความเสมอภาคในการจัดเก็บภาษีและพัฒนาระบบข้อมูลการทำธุรกรรมทางการเงินของประชาชนและภาคธุรกิจ กำหนดเป้าหมายการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมเพื่อนำไปใช้ในการจัดบริการที่ชัดเจน ตลอดจนการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเน้นการแก้ไขกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม ปรับปรุงระบบและกลไกในการคุ้มครองผู้บริโภค สนับสนุนองค์กรของผู้บริโภคให้มีความเข้มแข็ง ป้องกันการละเมิดสิทธิผู้บริโภคและอำนวยความยุติธรรมแก่ผู้บริโภค สนับสนุนการบริโภคอย่างยั่งยืน และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔.๑.๓ กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร โดยแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างเขตพื้นที่ป่าทับซ้อนพื้นที่ทำกินของประชาชน รับรองสิทธิชุมชนในการเข้าใช้ประโยชน์ที่ดิน กำหนดมาตรการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์อย่างเป็นธรรม และกระจายการถือครองที่ดินในขนาดที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการถือครองที่ดิน ปรับระบบเอกสารสิทธิ์การถือครองที่ดินประเภทต่าง ๆ ให้ผู้มีรายได้น้อยและผู้ที่ไม่มีที่ดิน

เป็นกรรมสิทธิ์ใช้เป็นหลักฐานประกอบการขอพิจารณาสินเชื่อกับสถาบันการเงินได้ รวมถึงการปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับประชาชน เพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยเข้าถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเป็นธรรมและมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง

๔.๑.๔ เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทย ให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน โดยส่งเสริมการปรับทัศนคติของนายจ้างให้มองลูกจ้างว่าสามารถเพิ่มมูลค่าและคุณค่าให้กับธุรกิจได้ สถานประกอบการจัดโครงสร้างค่าจ้างตามความสามารถและประสบการณ์ ส่งเสริมกลไกและระบบการออมและแหล่งเงินทุนเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ รวมถึงการยกระดับกลไกการดูแลแรงงานไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ตลอดจนการพัฒนาด้านคุณภาพแรงงาน ทั้งในด้านทักษะฝีมือแรงงานและความสามารถด้านเทคโนโลยี ภาษาและการจัดการ เพื่อส่งเสริมให้แรงงานพัฒนาตนเองไปเป็นผู้ประกอบการได้

๔.๑.๕ สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย ทุกเพศภาวะและทุกกลุ่ม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในบริบทของสังคมสูงวัย รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตและการมีส่วนร่วมเป็นพลังในสังคมสำหรับคนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะผู้พิการและผู้สูงวัย โดยการเชื่อมโยงระบบข้อมูลสวัสดิการรายบุคคล และการพัฒนาระบบการให้บริการสวัสดิการที่เป็นความร่วมมือระหว่างรัฐบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน ธุรกิจ หรือองค์กรประชาสังคม เพื่อให้สามารถพัฒนาระบบสวัสดิการถ้วนหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและควบคุมค่าใช้จ่ายไม่ให้เป็นภาระทางการคลังมากเกินไป ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการออมและการลงทุนระยะยาวเพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของประชาชนทุกกลุ่มด้วยมาตรการทางภาษีและอื่น ๆ ตลอดจนส่งเสริมให้แรงงานทั้งในระบบและนอกระบบเข้าสู่ระบบประกันสังคมอย่างทั่วถึง

๔.๑.๖ ลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสโดยตรง โดยการจัดให้มีมาตรการพิเศษเพื่อให้สามารถระบุตัวกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ และให้ความคุ้มครองทางสังคมและสวัสดิการอย่างเฉพาะเจาะจงกลุ่มเป้าหมายผู้มีรายได้น้อย ยากจน และผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติซ้ำซ้อน โดยมีเป้าหมายการตัดขาดวงจรความยากจนไม่ให้ส่งต่อจากรุ่นพ่อแม่ไปสู่รุ่นลูกหลาน และช่วยเหลือกลุ่มคนที่เดือดร้อนที่สุด

๔.๑.๗ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และการศึกษาโดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยในด้านบริการสาธารณสุข เน้นการกระจายทรัพยากรและเพิ่มบุคลากรทางการแพทย์ การพยาบาล ให้กระจายไปยังพื้นที่อำเภอ ตำบล เพื่อให้สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง การพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพให้ครอบคลุมผู้มีรายได้น้อยให้ได้รับบริการที่ไม่มีความเหลื่อมล้ำในด้านคุณภาพ รวมทั้งระบบคุ้มครองการรักษาพยาบาลต่อการเจ็บป่วยที่สร้างภาระทางการเงินโดยไม่คาดคิดหรือเกินขีดความสามารถของผู้มีรายได้น้อย สนับสนุนส่งเสริมให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพ รวมถึงการพัฒนาสถานพยาบาลให้มีคุณภาพและมีสัดส่วนแพทย์ต่อประชากรตามมาตรฐานสากลในทุกพื้นที่ และส่งเสริม

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการให้บริการสาธารณสุข ด้านการศึกษาเน้นการสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพที่เป็นมาตรฐานเสมอกัน โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารและยากจน และกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ การจัดให้มีมาตรการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การสนับสนุนกลไกความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับจังหวัด การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้และนวัตกรรมของคนทุกกลุ่ม รวมถึงระบบการติดตามสนับสนุนและประเมินผลเพื่อสร้างหลักประกันสิทธิการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพของประชาชน

๔.๑.๘ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง เน้นการสร้างหลักประกันในการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกัน การพัฒนากลไกช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยในการต่อสู้คดีที่มีคุณภาพมาตรฐานและเพียงพอ การให้หลักประกันสิทธิของผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน การกำหนดกรอบเวลาและขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเป็นธรรมและเสมอภาค และการมีมาตรการที่ละเอียดอ่อนสำหรับคดีความผิดเกี่ยวกับเพศและการจัดการคดีเกี่ยวกับกลุ่มที่มีความเปราะบาง ตลอดจนการพัฒนาวิธีพิจารณาความแพ่งและคดีปกครองเพื่อเพิ่มโอกาสของประชาชนในการเข้าถึงความยุติธรรม ปรับปรุงระบบโทษปรับเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใส และระบบการช่วยเหลือผู้พ้นโทษในการกลับสู่สังคม

๔.๒ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี

๔.๒.๑ พัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในภูมิภาค โดยคำนึงถึงสัดส่วนจำนวนประชากรของจังหวัดบริวาร เพื่อให้สามารถดูแลการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ กระจายโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี คมนาคม และการสื่อสาร จัดทำผังเมืองและผังภาคเพื่อการจัดโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค แหล่งงาน แหล่งน้ำ และการใช้ที่ดิน ให้สามารถพึ่งตนเองได้ภายในกลุ่มจังหวัด รวมทั้งส่งเสริมให้จังหวัดหลักมีความสามารถในด้านการบริหารจัดการและจัดการตนเองได้อย่างเป็นอิสระมากขึ้น เพื่อให้สามารถสร้างความแตกต่างบนฐานศักยภาพของทรัพยากรและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ และส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดรองควบคู่ไปกับการพัฒนาจังหวัดหลัก

๔.๒.๒ กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละกลุ่มจังหวัดในมิติต่าง ๆ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาพื้นที่ของตนเอง และบูรณาการแผนให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันในทุกระดับเป็นแผนเดียวกัน ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด จนถึงกลุ่มจังหวัด เน้นการกระจายแหล่งอุตสาหกรรมในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการสร้างงานในพื้นที่ และการพัฒนาภาคบริการที่คนในพื้นที่ สามารถเป็นผู้ประกอบการ และสามารถกระจายรายได้ให้เกิดความเป็นธรรม ให้ความสำคัญกับการสร้าง “คุณค่า” และ “มูลค่า” ทางเศรษฐกิจ จากศักยภาพของฐานทรัพยากรของแต่ละพื้นที่ ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ ทุนทางวัฒนธรรมและทุนทางสังคม การสร้าง

การมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่และผู้ประกอบการในการสืบค้น นำมาปรับใช้และยกระดับการใช้ทรัพยากรนั้นอย่างยั่งยืน

๔.๒.๓ จัดระบบเมืองที่เอื้อต่อการสร้างชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพและปลอดภัย ให้สามารถตอบสนองต่อสังคมสูงวัยและแนวโน้มของการขยายตัวของเมืองในอนาคต โดยพัฒนาระบบผังเมืองของประเทศและผังเมืองระดับพื้นที่ พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการเมืองและการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้เป็นเมืองอัจฉริยะ ปลอดภัย สะดวกสำหรับคนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพและโอกาสของเมืองด้วยการมีส่วนร่วมและการลงทุนของภาคเอกชน ชุมชนและภาคประชาสังคม รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดูแลคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของคนในเมือง ตลอดจนลดความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มประชากรที่อาศัยในเขตเมือง

๔.๒.๔ ปรับโครงสร้างและแก้ไขกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อวางระบบและกลไกการบริหารงานในระดับภาค กลุ่มจังหวัด เพื่อรับผิดชอบการบริหารงานในระดับภาคกลุ่มจังหวัด ที่เชื่อมโยงกัน และสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับกลุ่มจังหวัดและระดับภาค ปรับโครงสร้างและปรับปรุงกฎหมายเพื่อจัดความสัมพันธ์ระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้เอื้อต่อประชาชนในการตัดสินใจเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาพื้นที่และการกำกับติดตามเพื่อสร้างธรรมาภิบาลในการทำงานของภาครัฐ ตลอดจนการปรับปรุงกฎหมายเพื่อพัฒนาระบบการปกครองท้องถิ่น และการเปิดพื้นที่และโอกาสการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางของภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาควิชาการในการกำหนดยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัด

๔.๒.๕ สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่บนฐานข้อมูลความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยการพัฒนาระบบฐานข้อมูลมิติต่าง ๆ ของพื้นที่ให้มีความถูกต้องแม่นยำ การเปิดเผยข้อมูลสำคัญที่จะเอื้อให้ประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจและการติดตามการดำเนินงานของรัฐ พัฒนากลไกเพื่อสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ รวมถึงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น การขยายเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ชุมชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ และนำไปใช้เพื่อพัฒนาพื้นที่ ตลอดจนการเพิ่มบทบาทของสถาบันการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อร่วมพัฒนาพื้นที่และชุมชนท้องถิ่น

๔.๒.๖ การพัฒนากำลังแรงงานในพื้นที่ โดยการวางแผนกำลังคนที่สอดคล้องกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มจังหวัด และการพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของเมืองทั้งในปัจจุบันและอนาคต เน้นการส่งเสริมการยกระดับทักษะของผู้ประกอบการและกลุ่มวิสาหกิจในพื้นที่ทั้งในด้านภาษา การบริหารธุรกิจ การจัดการห่วงโซ่คุณค่าและตลาด การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการพัฒนาระบบที่มีประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงความต้องการของกำลังแรงงานในพื้นที่กับระบบการผลิตกำลังคนในสายอาชีพ

๔.๓ การเสริมสร้างพลังทางสังคม

๔.๓.๑ สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปัน ไม่ทอดทิ้งกัน และมีคุณธรรม โดยสนับสนุนการรวมตัวและดึงพลังของภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะการเชื่อมพลังของคนสามวัย คือเยาวชนคนรุ่นใหม่ คนวัยทำงาน และผู้สูงอายุ ให้มาเป็นกำลังของการพัฒนาเพื่อส่วนรวม โดยการสร้างเวทีกลางเป็นพื้นที่สาธารณะ เพื่อปรึกษาหารือปัญหาสาธารณะของพื้นที่ ตั้งแต่ระดับชุมชน ท้องถิ่น อำเภอจนถึงระดับจังหวัด การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสร้างกลไกการทำงานร่วมกันของภาคส่วนต่าง ๆ การสนับสนุนกิจกรรมของเด็กและเยาวชนในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อฝึกทักษะให้เป็นผู้นำรุ่นใหม่ในอนาคต ตลอดจนสนับสนุนระบบวิสาหกิจเพื่อสังคม การดำเนินงานของภาคประชาสังคม การสร้างเครือข่ายในพื้นที่ รวมถึงการสร้างชุมชนเสมือนบนเครือข่ายสื่อ ให้เป็นเครือข่ายเรียนรู้ร่วมกันทางสังคมที่ร่วมทำสิ่งที่สร้างสรรค์ และการยกย่องให้คุณค่ากับการทำประโยชน์ร่วมกันเพื่อส่วนรวม

๔.๓.๒ การรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ โดยเตรียมความพร้อมในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะการออมและการลงทุนระยะยาวของคนตั้งแต่ก่อนเกษียณอายุ พัฒนาระบบและกลไกเพื่อสนับสนุนการปรับตัวของประชากรให้สามารถปรับเปลี่ยนอาชีพให้เหมาะสมตามแต่ละช่วงอายุ เพื่อยืดช่วงเวลาและเพิ่มโอกาสในการทำงานในยามสูงอายุ และสร้างหลักประกันทางรายได้ให้แก่ตนเองได้นานขึ้น สร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนหรือสถานประกอบการในการเตรียมความพร้อมของแรงงานก่อนวัยเกษียณ การจ้างงานผู้สูงอายุให้เหมาะสมกับวัยวุฒิ ประสบการณ์และสมรรถนะ ตลอดจนส่งเสริมการสร้างสรรค์เทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการส่งเสริมและฟื้นฟูศักยภาพผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมทำต่อเนื่องทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ รวมทั้งคงไว้ซึ่งบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม โดยส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนมีการจ้างงานผู้สูงอายุให้เหมาะสมกับวัยวุฒิ ประสบการณ์ และสมรรถนะ ส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญาและประสบการณ์ และร่วมสร้างสังคมที่ไม่ทอดทิ้งกัน เพื่อเพิ่มคุณค่าของผู้สูงอายุ

๔.๓.๓ สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน เพื่อสนับสนุนการทำงานของภาคส่วนต่าง ๆ สนับสนุนการจัดตั้งองค์กรภาคประชาสังคมและองค์กรชุมชนในรูปแบบนิติบุคคลเพื่อดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์สาธารณะต่าง ๆ รวมทั้งการปรับปรุงระเบียบการใช้งบประมาณและจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐเพื่อเอื้อให้สามารถสนับสนุนความริเริ่มที่สร้างสรรค์ของภาคส่วนต่าง ๆ

๔.๓.๔ ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและบทบาทของสตรีในการสร้างสรรค์สังคม โดยปรับเปลี่ยนทัศนคติและบทบาทเพศ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการยอมรับของสังคมต่อเรื่องเพศสภาพและความเสมอภาคทางเพศ ส่งเสริมให้ทุกเพศมีส่วนร่วมรับผิดชอบครอบครัวและร่วมกันพัฒนาสังคม ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว พัฒนาระบบสวัสดิการทางสังคมในสถานประกอบการเพื่อให้ทั้งชายและหญิงสามารถดูแลครอบครัวได้อย่างสมดุลกับการทำงาน ส่งเสริมการสร้างประชากรรุ่นใหม่บนรากฐานของครอบครัวที่มีคุณภาพ เพิ่มโอกาสของสตรีในการทำงานเชิง

เศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเพิ่มศักยภาพความรู้ความสามารถและภาวะผู้นำของสตรี เพื่อให้สามารถมีบทบาทในทางการเมืองและการบริหารทั้งในระดับสากล ระดับชาติและในระดับท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมและกว้างขวาง

๔.๓.๕ สนับสนุนการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม ภายใต้บริบทของสังคมที่มีความหลากหลายมากขึ้นทั้งทางชาติพันธุ์ ศาสนา และวิถีชีวิตทางวัฒนธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ ส่งเสริมความตระหนักในสิทธิมนุษยชน สร้างความเท่าเทียมกันในเรื่องสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในกลุ่มชาติพันธุ์ ให้ความสำคัญกับองค์ความรู้และภูมิปัญญาของกลุ่มชน สร้างความภาคภูมิใจในรากเหง้าของคนในท้องถิ่น สร้างความเข้าใจและจุดร่วมบนความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ และส่งเสริมบทบาทของสถาบันการศึกษาในการช่วยยกระดับคุณค่าที่หลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมให้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สร้างสรรค์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากได้ รวมถึงเชื่อมโยงการสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านบนรากฐานมรดกทางวัฒนธรรมที่มีร่วมกันกับประเทศไทย

๔.๓.๖ สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสร้างสรรค์ เพื่อรองรับสังคมยุคดิจิทัล พัฒนาระบบโครงสร้างเครือข่ายด้านข้อมูลเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องทันสมัยได้อย่างรวดเร็ว ส่งเสริมเสรีภาพของสื่อสาธารณะ ควบคู่ไปกับมาตรการสร้างความรับผิดชอบของสื่อต่อสังคม รวมถึงส่งเสริมบทบาทขององค์กรที่เกี่ยวข้องในการให้ความรู้เรื่องสิทธิเพื่อคุ้มครองการใช้เทคโนโลยีและสื่อตามมาตรฐานความปลอดภัยและกฎหมาย ตลอดจนพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ทั้งในเชิงเนื้อหา และการสร้างความตระหนักและภูมิคุ้มกันของผู้เสพสื่อ

๔.๔ การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง

๔.๔.๑ ส่งเสริมการปรับพฤติกรรมในระดับครัวเรือน ให้มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ โดยใช้ข้อมูลความรู้ และการยกระดับการเรียนรู้ของครัวเรือน ทั้งในกลุ่มครัวเรือนภาคเกษตรและอาชีพอื่น ๆ เพื่อปรับการคิดเชิงระบบการวางแผนอนาคต การออมและการลงทุน การดูแลสุขภาพความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว เพิ่มทักษะทางการเงินและการวางแผนการจัดการที่ดิน ที่อยู่อาศัยและระบบการผลิตด้านอาชีพ เพิ่มความสามารถในการประกอบการธุรกิจ การบริหารจัดการ ตลอดจนพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับชุมชนและท้องถิ่น อันเป็นการสร้างการเรียนรู้จากภายในเพื่อสร้างคนที่มีระบบคิดที่มีเหตุผลและพึ่งตนเองได้ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๔.๒ เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพากันเอง โดยสนับสนุนการรวมกลุ่มของสมาชิกในชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ให้ชุมชนได้บริหารจัดการและมีส่วนร่วมในกิจการที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยตรง การสนับสนุนการจัดทำแผนแม่บทชุมชนที่สะท้อนปัญหาความต้องการที่แท้จริงของชุมชน โดยมีข้อมูลครัวเรือนเพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนและเชื่อมโยงแผนชุมชนกับแผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา

กลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาภาค และเชื่อมโยงกับการกำหนดการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกัน ขับเคลื่อนกลไกความร่วมมือทุกภาคส่วนให้มีเป้าหมายทิศทาง มีความสมดุล มีอิสระและมีอำนาจในการตัดสินใจ โดยมีระบบการติดตามตรวจสอบที่ต่อเนื่องและโปร่งใส ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาตัวชี้วัดและระบบการประเมินความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อให้สามารถติดตามความก้าวหน้าในการยกระดับความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

๔.๔.๓ สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้างประชาธิปไตยชุมชน โดยสนับสนุนให้ประชาชนสามารถรวมกลุ่มและมีเวทีกลางเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและเพื่อปรึกษาหารือกิจการที่เป็นประเด็นสาธารณะ สามารถกำหนดเป้าหมายการพัฒนาบนฐานการมีข้อมูลและการใช้เหตุผล และสร้างข้อตกลงร่วมกันที่สามารถผูกพันและตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ และลดความขัดแย้งได้ อันจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยที่ระดับฐานราก และสร้างความสมานฉันท์ ตลอดจนปรับบทบาทภาครัฐให้เป็นฝ่ายสนับสนุนให้ชุมชนจัดการตนเองได้มากขึ้น โดยรัฐเป็นที่ปรึกษาสนับสนุนองค์ความรู้และพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการให้กับชุมชน เพื่อเป็นพลังของการพัฒนา

๔.๔.๔ สร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน โดยการสร้างการเรียนรู้ของชุมชนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก การพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมโอกาสการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ของชุมชน ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพื่อเร่งกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนในการก้าวเข้าสู่สังคมในยุคดิจิทัล การพัฒนาวิธีคิดในการประกอบการและการจัดการความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ในบริบทของการแข่งขันอย่างยั่งยืน รวมถึงการเพิ่มความสามารถและทักษะในการใช้ความรู้และเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาและยกระดับขีดความสามารถของชุมชนในการจัดการตนเอง และสร้างหลักประกันให้คนทุกกลุ่มได้รับโอกาสและเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองโดยไม่จำกัดวัยหรือเพศสภาวะ

ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๑. บทนำ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอยู่อย่างจำกัด ถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำรงชีพของมนุษย์ และส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า และเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะ ๒๐ ปีได้อย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่มีปัญหาความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของพื้นที่ป่าไม้ที่ลดลง ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคาม ทรัพยากรน้ำที่ยังไม่สามารถจัดสรรได้ตามความต้องการได้อย่างเต็มศักยภาพและมีความเสี่ยงในการขาดแคลนในอนาคต ซึ่งปัญหาเชิงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมดังกล่าวจะก่อให้เกิดจุดอ่อนของการรักษาและยกระดับฐานการผลิตและบริการของประเทศได้อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้น้อมนำศาสตร์ของพระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยยึดหลัก ๓ ประการคือ “มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน” มาเป็นหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติควบคู่กับการนำเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง ๑๗ เป้าหมาย มาเป็นกรอบแนวคิดที่จะผลักดันดำเนินการเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ โดยมีวิสัยทัศน์เพื่อให้ ประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้วที่มีคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดในอาเซียนภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐

จากหลักการดังกล่าวข้างต้น ทำให้การพัฒนายุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ถูกดำเนินการบนพื้นฐานความเชื่อในการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน ไม่ให้มากหรือน้อยจนเกินไป อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดหลักของแผน คือ เติบโต สมดุล ยั่งยืน ซึ่งเป็นหัวใจของยุทธศาสตร์ชาติด้านนี้

๒. เป้าหมาย

๒.๑ อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล

๒.๒ ฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

๒.๓ ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุล ภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

๒.๔ ยกระดับกระบวนทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

๓. ตัวชี้วัด

๓.๑ พื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓.๒ สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู

๓.๓ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓.๔ ปริมาณก๊าซเรือนกระจก มูลค่าเศรษฐกิจฐานชีวภาพ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว มุ่งเน้นการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจให้เติบโตและมีความเป็นธรรมบนความสมดุลของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ด้วยเศรษฐกิจฐานชีวภาพ นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิต เพิ่มความเป็นธรรมทางสังคม สามารถลดความเสี่ยงของผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและลดปัญหาความขาดแคลนของทรัพยากรลงได้ โดยมีเป้าหมายสู่สังคมที่มีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นแต่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำลง ผ่านแนวทางและมาตรการต่าง ๆ เช่น การบริโภคและการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพิ่มพื้นที่สีเขียวและป่าไม้ รักษาฐานทรัพยากรสัตว์ป่าและความหลากหลายทางชีวภาพ ส่งเสริมให้สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร และเสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ

๔.๑.๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยส่งเสริมและสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพอุบัติใหม่ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีคุณภาพ

๔.๑.๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด โดยเฉพาะสัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ใกล้สูญพันธุ์ โดยลดอัตราการสูญเสียชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น และแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ตลอดจนควบคุมชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ โดยอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพันธุ์พืชเฉพาะถิ่น สัตว์ป่าและพันธุ์พืชหายากและใกล้สูญพันธุ์ให้เป็นฐานทรัพยากรที่มั่นคง ควบคู่กับการลดภัยคุกคามและ การบริหารจัดการไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่ากับคนและชุมชน รวมถึงการสร้างระบบฐานข้อมูลในรูปแบบธนาคารพันธุกรรม โดยให้ความสำคัญกับพันธุกรรมท้องถิ่นที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศและ/หรือมีความสำคัญทางเศรษฐกิจและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

เพื่อรวบรวมเชื้อพันธุ์และองค์ความรู้สำหรับใช้ประโยชน์ในอนาคตและคงความหลากหลายทางพันธุกรรม มีการส่งเสริมมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ สร้างกลไกการใช้ประโยชน์ในระดับท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และพัฒนาระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ รวมถึงพัฒนาและบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ส่งเสริมพัฒนาและการใช้แนวคิดผู้ได้รับผลประโยชน์เป็นผู้จ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดการเก็บค่าบริการเชิงนิเวศในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พร้อมทั้งการศึกษา สำรวจและวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศที่มีความสำคัญ ทั้งในและนอกพื้นที่คุ้มครอง โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง และพื้นที่วิกฤต เพื่อพัฒนาและเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลให้ได้มาตรฐาน สะดวกต่อการเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ และการส่งเสริมการเกษตรที่ช่วยอนุรักษ์ฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ

๔.๑.๓ อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ โดยฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและการป้องกันตลิ่งและฝายชะลอน้ำ มีการวางแผนการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบนพื้นฐานของการรักษาสมดุลนิเวศ ส่งเสริมกลไกการมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คู คลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ มีระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ระบบเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของชุมชนให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล สนับสนุนให้มีโครงข่ายการสัญจรทางน้ำที่สะดวก ปลอดภัย ประหยัดและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชน องค์กรเอกชน เอกชน มีความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักต่อคุณค่าและความสำคัญของแม่น้ำ คู คลอง

๔.๑.๔ รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยหยุดยั้งการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกบุกรุก มีการบริหารจัดการเชิงพื้นที่และมีการบูรณาการทุกหน่วยงานในการเฝ้าระวังและป้องกันการบุกรุกป่า ส่งเสริมการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าธรรมชาติที่เสื่อมโทรม พื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย พื้นที่ป่าต้นน้ำบนพื้นที่สูงชัน และพื้นที่แนวกันชน ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน ส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำที่เหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบโดยกำหนดสิทธิชุมชนที่เข้าไปใช้ประโยชน์จากป่าจะต้องคำนึงถึงความเปราะบางของระบบนิเวศ ขีดจำกัด และศักยภาพในการฟื้นตัว เพื่อให้ชุมชนมีความรู้สึกหวงแหน เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และมีการปลูกป่าเพิ่มขึ้นตามหลักการผู้ได้รับประโยชน์จากป่าเป็นผู้ดูแลป่า ส่งเสริมปลูกป่าเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจากป่าปลูกแบบครบวงจร สร้างกลไกหรือระบบตัดฟันระยะยาวที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและกฎหมายสำหรับพื้นที่ที่อยู่นอกเขตพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่ของเอกชน โดยให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ควบคู่กับการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสามารถระบุแหล่งกำเนิดของไม้ และป้องกันการลักลอบนำไม้ออกจากป่า รวมถึงการสร้างและพัฒนาพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและการเรียนรู้ทางธรรมชาติในเขตชุมชนเมืองและชนบทเพื่อให้ประชาชนได้ประโยชน์และรู้สึกใกล้ชิดธรรมชาติ เกิดความรู้สึกหวงแหน เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และได้รับความสุขจากทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมทั้งการแก้ไขปัญหาชุมชนที่ทำกินในเขตป่าโดยเน้นการใช้ประโยชน์ที่ไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในรูปแบบคนอยู่กับป่าอย่างยั่งยืน การจัดทำแผนที่แนวเขตพื้นที่สีเขียว ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่สีเขียวรายจังหวัด

การส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชนและป่าครอบครัวแบบมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายภาคประชาชนทุกระดับอายุให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔.๑.๕ ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน โดยส่งเสริมการบริโภคและการผลิตสีเขียวอย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคและการผลิต วิธีคิดและวิถีชีวิตของบุคคลและองค์กรให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพมากที่สุด การสร้างการมีจิตสำนึกในการผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมการบริโภคอย่างพอเพียงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการทางสังคมจูงใจผู้บริโภคและผู้ผลิต การสร้างระบบและกลไกการเฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบและควบคุมมลพิษในภาคการผลิต และการใช้มาตรการการตรวจสอบย้อนกลับถึงแหล่งที่มาของวัตถุดิบ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการลดขยะเป็นศูนย์ จัดการขยะแบบเบ็ดเสร็จยั่งยืน การลดการปล่อยมลพิษและผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงการจัดการการปล่อยมลพิษจากภาคการผลิตเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจควบคู่กับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมีมลพิษต่ำโดยกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การมีระบบจัดการของเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทุกประเภทที่เพียงพอและมีการจัดการมลพิษได้เป็นไปตามมาตรฐาน มีการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ประกอบการอย่างเคร่งครัด รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน การพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกด้วยการวิจัยพัฒนาวัตถุดิบและเทคโนโลยี การเพิ่มศักยภาพการผลิต การใช้ และตลาด ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและเข้าถึงองค์ความรู้ด้านพลังงาน พร้อมทั้งการส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียวทั้งระบบ ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานของรัฐมีการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่ได้รับการรับรองผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมให้ภาคเอกชนใช้สินค้าและบริการจากผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน โดยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งมีการส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ดำเนินการเพื่อรองรับการปลูกป่าและเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่เอกชน การปรับปรุงกลไกรัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของประชาชนและภาคเอกชน

๔.๒ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล มุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับการสร้างการเติบโตของประเทศจากกิจกรรมทางทะเลที่หลากหลายควบคู่ไปกับการดูแลฐานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งหมด ภายใต้อำนาจและสิทธิประโยชน์ของประเทศที่พึงมีพึงได้ เพื่อความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องทะเลที่ถูกต้องและเพียงพอ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล ปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๒.๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล โดยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในด้านต่าง ๆ ตามแนวทางเศรษฐกิจภาคทะเลให้มีบทบาทเป็นที่ยอมรับในกลุ่มประเทศอินโดจีนและประชาคมอาเซียน เร่งลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทรัพยากร กระจายประโยชน์ที่เกิดขึ้นให้ทั่วถึง เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน พร้อมทั้งส่งเสริม

และสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล ส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อยและวิสาหกิจชุมชนให้คำนึงถึงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมพัฒนาศักยภาพคนและการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการกับก๊าซเรือนกระจกพร้อมรับมือกับผลจากสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตลอดจนเศรษฐกิจภาคทะเล การปรับตัวต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลง และมีการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของระบบนิเวศที่เป็นมาตรฐาน มีระบบเศรษฐศาสตร์และเครื่องมือทางการคลังที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบโดยผู้ใช้ประโยชน์ หรือต่อผู้ทำความเสียหายต่อทรัพยากรและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงมีกลไกการบริหารจัดการพื้นที่ชายฝั่งทะเลและในทะเลที่มีประสิทธิภาพ มีผังชายฝั่งและฝั่งทะเลชัดเจน กำหนดพื้นที่การพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและสอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์และทรัพยากรในพื้นที่

๔.๒.๒ ปรับปรุง ฟื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ โดยรักษาแนวปะการังที่สำคัญต่อการท่องเที่ยว รักษาป่าชายเลนที่สำคัญต่อการดูดซับก๊าซเรือนกระจก รักษาแหล่งหญ้าทะเลที่สำคัญต่อประมงและสัตว์ทะเลหายาก มีพื้นที่คุ้มครองทางทะเลที่มีประสิทธิภาพในรูปแบบต่าง ๆ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชนในการดูแลจัดการพื้นที่ พัฒนากลไกคุ้มครองสัตว์ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ การท่องเที่ยว และการอนุรักษ์ที่มีมาตรฐานระดับสากล พร้อมทั้งมีระบบควบคุมและตรวจสอบผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนโดยคำนึงถึงมูลค่าของระบบนิเวศและสิ่งมีชีวิตทางทะเล กระบวนการมีส่วนร่วมชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ รวมถึงมีระบบตรวจสอบ แจ้งเตือน ติดตาม และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพในปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบต่อระบบนิเวศสัตว์ทะเลหายาก ห่วงโซ่อาหาร และคุณภาพอาหารทะเล รวมถึงมีการกระจายความรู้ด้านทะเลในทุกระดับชั้นและครอบคลุมทุกรูปแบบ และมีกิจกรรมการสร้างความตระหนักทางทะเล มีระบบศูนย์ข้อมูลความรู้เชิงรุกที่เข้าถึงได้ผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล มีการศึกษาวิจัยเรื่องทะเลอย่างต่อเนื่องและพัฒนาฐานข้อมูลเป็นคลังรวมความรู้ด้านผลประโยชน์ทางทะเลเพื่อให้คำปรึกษาช่วยการตัดสินใจของผู้บริหารและให้บริการความรู้แก่ประชาชน ที่จะนำความรู้ไปพัฒนาให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

๔.๒.๓ ฟื้นฟูชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไขทั้งระบบ และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม โดยจัดการชายฝั่งประเทศไทยทั้งหมดแบบบูรณาการ ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกัน แก้ไขปัญหา และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งที่เหมาะสม มีแผนแม่บทกำหนดวิธีการจัดการในแต่ละพื้นที่สำคัญทั่วประเทศ มีการลดพื้นที่ที่มีปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง โดยใช้รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่เหมาะสม รวมถึงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งในบริเวณที่ยังไม่เกิดปัญหา

๔.๒.๔ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการท่องเที่ยวทางทะเลมีการคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ การลดความ

เหลื่อมล้ำและดูแลผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่ การดูแลความปลอดภัยนักท่องเที่ยวทางทะเล การพัฒนาท่าเรือทั้งระบบให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลรูปแบบใหม่ พัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางท่าเรือสำราญในภูมิภาค การจัดทำแหล่งท่องเที่ยวดำน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อรองรับปริมาณนักท่องเที่ยวในอนาคต ส่งเสริมให้ประเทศเป็นศูนย์กลางด้านพาณิชย์นาวีของภูมิภาค พัฒนาการเดินเรือสินค้าตามแนวชายฝั่งให้เติบโตอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการประเมินทรัพยากรประมง เพื่อใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับศักยภาพการทำประมงที่คำนึงถึงความสมดุลของทรัพยากร ควบคุมและยกเลิกเครื่องมือประมงที่ทำลายล้างและป้องกันไม่ให้เรือประมงผิดกฎหมาย ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศเข้ามาทำการประมงที่ผิดกฎหมาย เร่งพัฒนาการจัดการด้านการเพาะเลี้ยงในทะเล ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ทางทะเล การศึกษาวิจัยเพื่อนำความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ มาพัฒนาการประมงครบวงจร เพื่อให้ประเทศยังคงเป็นผู้นำด้านการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์ประมงมูลค่าสูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๓ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบและการสร้างขีดความสามารถของประชาชนในการรับมือและปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

๔.๓.๑ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยพัฒนารูปแบบและแนวทางการจัดการเมืองเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ และพื้นที่สีเขียวในทุกรูปแบบ รวมทั้งสนับสนุนการจัดการด้านการเกษตรที่มีผลประโยชน์ร่วมในการลดก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งเร่งฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเพื่อเป็นแหล่งกักเก็บก๊าซเรือนกระจก

๔.๓.๒ มีการปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลการคาดการณ์สภาพภูมิอากาศและระบบเตือนภัยล่วงหน้าที่รวดเร็ว แม่นยำและมีประสิทธิภาพ และมีการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและลดผลกระทบทั้งในเชิงโครงสร้างและไม่ใช่โครงสร้างเพื่อเตรียมรับมือกับพิบัติภัยที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศที่เหมาะสมกับแต่ละภูมิสังคมของประเทศ พร้อมทั้งพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการพิบัติภัยทั้งระบบ โดยคำนึงถึงปัจจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระยะยาว รวมถึงการเสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชน ชุมชน และเมืองในการรับมือและปรับตัวต่อผลกระทบจากพิบัติภัยที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔.๓.๓ มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ของภาครัฐและภาคเอกชน โดยบูรณาการนโยบายและแผนพัฒนาประเทศในทุกสาขา โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน มีการส่งเสริมสินค้าและบริการคาร์บอนต่ำเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างเป็นระบบ และพัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนการลงทุนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งพัฒนา

รูปแบบทางธุรกิจด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งมีการพัฒนากฎหมายเพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๓.๔ พัฒนาและสร้างระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ โดยพัฒนาโครงสร้างระบบสาธารณสุข เครือข่ายเตือนภัยและเฝ้าระวังโรคให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมประชากรกลุ่มเสี่ยงที่มีความอ่อนไหวต่อปัจจัยการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ ต่อโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ การพัฒนาระบบสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและเวชศาสตร์ป้องกันทั้งระบบ

๔.๔ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง มีข้อกำหนด รูปแบบ และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวเนื่องกับลักษณะการใช้พื้นที่ตามศักยภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการพัฒนา “เมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ” โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนผังภูมินิเวศ การพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรม อุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศ พัฒนาพื้นที่ต้นแบบตามแผนผังภูมินิเวศในทุกจังหวัดอย่างยั่งยืน ลดการปลดปล่อยมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมเกษตรอัจฉริยะ สงวนรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อุทยานธรณีวิทยา แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรม ศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน

๔.๔.๑ จัดทำแผนผังภูมินิเวศเพื่อการพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศอย่างเป็นเอกภาพ โดยจัดทำและพัฒนาระบบการเชื่อมโยง จัดการ และ วิเคราะห์ ข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับประเทศ รวมถึงสนับสนุนการบริหารจัดการตามศักยภาพของภูมินิเวศ จัดทำแผนผังภูมินิเวศของพื้นที่ตามเกณฑ์และมาตรฐานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการสิ่งแวดล้อม การกำหนดเขตพื้นที่แนวกันชน พร้อมทั้งการจัดทำผังเมืองและชนบท ตามเกณฑ์มาตรฐานและองค์ประกอบของผังเมืองรวมด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน คมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ การจัดทำแผนผังพื้นที่เขตเกษตรเศรษฐกิจ แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อใช้ในการพัฒนาการเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ การจัดทำผังพื้นที่อุตสาหกรรมตามเกณฑ์มาตรฐานตลอดจนตัวชี้วัดเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ การจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และ วิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน

๔.๔.๒ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และ อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน โดยพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน พัฒนาชนบทมั่นคง พัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมปลอดภัย พัฒนาอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ พัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อุทยานธรณีวิทยา แหล่งโบราณคดี มรดกอาเซียนและมรดกโลก มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่น

๔.๔.๓ จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล โดยปรับปรุงมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของประเทศตามมาตรฐานสากล และบังคับใช้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมด้านดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ กับทุกภาคส่วนอย่างเคร่งครัด การพัฒนามาตรฐานและระบบจัดการมลพิษกำเนิดใหม่ พร้อมทั้งขจัดมลพิษและแก้ไขฟื้นฟูผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้าน ดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ อันเกิดจากโครงการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ มีการพัฒนาและใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อลดมลพิษ และผลกระทบสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง ด้วยเป้าหมาย ๓R (Reduce, Reuse, Recycle) พร้อมทั้งมีกลไกกำกับดูแลการจัดการขยะและมลพิษอย่างเป็นระบบทั้งประเทศ

๔.๔.๔ สงวนรักษา อนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นบนฐานธรรมชาติ และฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน โดยกำหนดให้ภาครัฐเป็นแกนกลางในการให้ความรู้ ประสาน และบูรณาการทุกภาคส่วนในการเพิ่ม และ รักษาพื้นที่สีเขียว เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ในภาพรวมของประเทศ การฟื้นฟูระบบนิเวศ และ ความหลากหลายทางชีวภาพ พร้อมกับการปรับปรุงกฎหมายและบังคับใช้เรื่องการใช้ประโยชน์ของชุมชนในพื้นที่ป่าอย่างสมดุล การพัฒนาและส่งเสริมกลไกคาร์บอนเครดิตและกลไกค่าตอบแทนการให้บริการของระบบนิเวศ และการสงวนรักษา อนุรักษ์ และฟื้นฟูแหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน โดยจัดให้มีมาตรการชดเชยและแรงจูงใจในการดำเนินการ

๔.๔.๕ พัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมืองและชุมชน รวมทั้งกลุ่มอาสาสมัครด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในท้องถิ่น โดยการสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมือง ชุมชน และเครือข่าย ที่ประกอบด้วยภาคีสำคัญตามบริบทของพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม เชื่อมโยงการพัฒนาร่วมกันในทุกระดับและพัฒนาศักยภาพ องค์กร เพื่อการพัฒนาเมือง ชุมชน และเครือข่าย ให้มีทักษะทัดเทียมกับประเทศอื่นในระดับสากล โดยพัฒนาสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน หรือ องค์กรธุรกิจประจำชุมชน เพื่อส่งเสริมให้เกิดกลไกทางเศรษฐศาสตร์ในการพัฒนาผลผลิตตามมาตรฐานสากล ธุรกิจชุมชนแบบครบวงจร และตลาดเพื่อเกษตรกรโดยเกษตรกร พร้อมกับส่งเสริมกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์และรายได้ให้กับชุมชน

๔.๔.๖ เสริมสร้างระบบสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อม และยกระดับความสามารถในการป้องกันโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ ตลอดจนควบคุมการแพร่ระบาดของโรคเหล่านี้ โดยศึกษาวิจัย สร้างองค์ความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในประชากรทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง เพิ่มขีดความสามารถในการติดตาม วิเคราะห์และประเมินแนวโน้มสถานการณ์ปัญหาโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ และสร้างความพร้อมของภาคีเครือข่ายในการรับมือกับภาวะฉุกเฉินจากโรคระบาดต่างๆ

๔.๕ พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นพัฒนาระบบจัดการน้ำทั้งระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นคง เพิ่มผลิตผลในเรื่องการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน ดูแลภัยพิบัติจากน้ำทั้งระบบ พัฒนาความมั่นคงทางพลังงานอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เน้นส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกที่คำนึงถึงการพัฒนาอย่างเหมาะสม ให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มศักยภาพและการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด พัฒนาความมั่นคงการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้เป็นฐานการผลิตอาหารที่มั่นคงและปลอดภัย และเป็นฐานการผลิตที่มีผลิตภาพสูง

๔.๕.๑ พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ โดยจัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้ มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริมฟื้นฟู อนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พักน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำชายฝั่ง ให้มีปริมาณและคุณภาพน้ำ และใช้ประโยชน์ได้ตามเกณฑ์ มีการจัดทำแผนป้องกัน ฟื้นฟู รักษา ร่วมกับแผนรักษาเขตต้นน้ำ แผนป้องกันแผ่นดินถล่ม แผนอนุรักษ์ ฟื้นฟู รักษาสภาพสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำธรรมชาติ ตามพื้นที่ที่กำหนดและตามความสำคัญ และมีการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบให้มีระดับความมั่นคงในระดับสากล โดยการจัดหาและใช้น้ำที่สมดุล ทันสมัย ทันการณ์ และสร้างความเป็นธรรม ใช้ระบบทั้งทางโครงสร้าง กฎระเบียบ การบริหารจัดการการจัดหาและใช้น้ำที่ได้สมดุล ระบบและกลไกการจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม การยกระดับผลิตภาพการใช้น้ำให้เทียบเท่าระดับสากล รวมทั้งการเตรียมความพร้อมทางบุคลากร สังคม สารสนเทศและการสื่อสาร การพัฒนาเครื่องมือการจัดการ การดำเนินการเพื่อสร้างสมดุล สร้างวินัยของประชาชนในการใช้น้ำและการอนุรักษ์อย่างรู้คุณค่า พร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์สารสนเทศกับนานาชาติ และการดำเนินการร่วมใช้น้ำกับแม่น้ำระหว่างประเทศ โดยพิจารณาและดำเนินการโครงการบูรณาการและเชื่อมโยงกับประเด็นอื่นร่วมกับระดับสากล และมีการจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ ให้สามารถลดความสูญเสีย ความเสี่ยง จากภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำตามหลักวิชาการให้อยู่ในขอบเขตที่ควบคุมที่มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งตามลักษณะของแต่ละพื้นที่ได้ และสามารถฟื้นตัวได้ในเวลาอันสั้น

๔.๕.๒ เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล โดยจัดให้มีน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของเขตเมืองเพื่อการอยู่อาศัย การพาณิชย์และบริการ พร้อมระบบจัดการน้ำในเขตเมือง มีระบบแผนผังน้ำ ระบบกระจายน้ำดี ระบบรวบรวมน้ำเสีย ระบบระบายน้ำ สำหรับภาคบริการในเขตเมือง รวมถึงชุมชนเมืองให้เพียงพอต่อความต้องการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยพัฒนาระบบน้ำในเมืองที่มีความเชื่อมโยง มีแหล่งน้ำสำรอง การใช้น้ำซ้ำในพื้นที่วิกฤติ พร้อมทั้งจัดให้มีน้ำใช้เพียงพอสำหรับการพัฒนาเกษตร อุตสาหกรรม และท่องเที่ยว รวมทั้งมีระบบดูแลน้ำภายในพื้นที่สำหรับผู้ใช้น้ำในนิคมเกษตร อุตสาหกรรมสมัยใหม่ พื้นที่ชลประทาน พื้นที่เกษตรน้ำฝน พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ แหล่งท่องเที่ยว เกษตรพลังงาน เกษตรเพิ่มมูลค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยทบทวนระบบน้ำตามการปรับโครงสร้างเกษตร และอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนไป เน้นปรับโครงสร้างการใช้น้ำ การจัดสรรน้ำในแต่ละ

ภาคส่วน พร้อมทั้งการเพิ่มผลิตภาพของการใช้น้ำ โดยการใช้อย่างมีคุณค่า การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพการส่งและการใช้น้ำทุกภาคส่วน และเพิ่มการเก็บกักในพื้นที่ มีระบบการขออนุญาตใช้น้ำตามเกณฑ์และความสำคัญ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ และรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

๔.๕.๓ พัฒนาความมั่นคงพลังงานของประเทศ และส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก ทดแทนเชื้อเพลิงฟอสซิลในการผลิตไฟฟ้า รวมทั้งพัฒนาวิธีการบริหารจัดการระบบไฟฟ้าทั้งด้านอุปทานและด้านอุปสงค์ ให้มีประสิทธิภาพและความยืดหยุ่น เพื่อให้สามารถรองรับพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกที่เพิ่มขึ้นในระบบได้อย่างมั่นคงและมีเสถียรภาพ พร้อมทั้งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาคอุตสาหกรรม และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ และภาคครัวเรือน รวมทั้ง สนับสนุนการวิจัย พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีเกี่ยวกับการกักเก็บพลังงาน และระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ เพื่อให้สามารถผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกได้ในสัดส่วนที่สูงขึ้น และการผลิตไฟฟ้าที่มีการกระจายศูนย์มากขึ้น พร้อมทั้งสนับสนุนการใช้กลไกการตลาดหรือมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๕.๔ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานโดยลดความเข้มข้นของการใช้พลังงาน โดยสนับสนุนการอนุรักษ์และการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดต้นทุนพลังงานของประเทศ ด้วยการส่งเสริมผ่านเครื่องมือและกลไกทางการเงินและมิใช่การเงิน รวมทั้งมาตรการทางกฎหมาย พร้อมทั้งส่งเสริมการออกแบบอาคารประหยัดพลังงาน สนับสนุนทางการเงินและบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการก่อสร้างและออกแบบอาคาร มีการรณรงค์และให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในด้านการประหยัดพลังงาน ส่งเสริมให้ใช้อุปกรณ์และเครื่องจักรที่ประหยัดพลังงาน การใช้ฉลากสีเขียวกับยานยนต์และอุปกรณ์ประหยัดไฟฟ้าต่าง ๆ รวมถึงการส่งเสริมระบบโลจิสติกส์และการขนส่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๕.๕ พัฒนาความมั่นคงด้านการเกษตรและอาหารของประเทศและชุมชนในมิติปริมาณ คุณภาพ ราคาและการเข้าถึงอาหาร โดยบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรและเพิ่มผลิตภาพการเกษตรแบบบูรณาการ โดยเน้นให้เกิดความมั่นคงทางอาหารภายในประเทศและเกษตรอาหารมูลค่าเพิ่มสูง พร้อมทั้งเพิ่มพื้นที่เกษตรผสมผสาน จัดเขตการเกษตร มีการใช้มาตรการการตรวจสอบย้อนกลับถึงแหล่งที่มาของวัตถุดิบ เพื่อลดการบุกรุกและทำลายพื้นที่ป่า รวมทั้งมีการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ เพิ่มการจ้างงานในภาคเกษตรเพื่อรองรับเศรษฐกิจชีวภาพ รวมทั้งยกระดับอาชีพเกษตรกรให้มีรายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้นและมีความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม

๔.๖ ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ มุ่งส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมของคนไทย พัฒนาเครื่องมือและกลไกเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ รองรับการเติบโตที่มีคุณภาพในอนาคต

รวมทั้งจัดตั้งและพัฒนากระบวนการยุติธรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และพัฒนาระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม เพื่อแก้ไขปัญหาและลดความขัดแย้ง พัฒนา และดำเนินโครงการยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

๔.๖.๑ ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย โดยปรับปรุงกลไกรัฐและพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของประชาชนและภาคเอกชนให้รองรับการเติบโตที่มีคุณภาพในอนาคต มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผ่านช่องทางต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๔.๖.๒ พัฒนาเครื่องมือ กลไกและระบบยุติธรรม และระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการเติบโตที่มีคุณภาพในอนาคต โดยพัฒนาและยกระดับการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์เพื่อเป็นกลไกในการป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมในพื้นที่สำคัญ พร้อมทั้งประยุกต์ใช้นวัตกรรมเวทีดิจิทัล เพื่อรังสรรค์นโยบายที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และสอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมทั้งพัฒนาระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม โดยเพิ่มบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ คุ้มครองและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม และกระบวนการมีส่วนร่วมที่สร้างสรรค์ในโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจ ทั้งนี้ รวมถึงการกระจายอำนาจและการสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรชุมชน องค์กรประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีการพัฒนาและออกกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายและองค์กรในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ทันสมัย มีความเชี่ยวชาญ และมีประสิทธิภาพตามหลักนิติธรรมและหลักประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม ที่จะสามารถลดความเหลื่อมล้ำ และป้องกันแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ครอบคลุม ทั้งปัญหาเดิมและปัญหาอุบัติใหม่อันจะทำให้เกิดการจัดการอย่างยั่งยืน สามารถเยียวยาฟื้นฟูบุคคลชุมชนและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสียหายได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม พร้อมทั้งพัฒนาความร่วมมือในเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนกับประเทศอาเซียนและภูมิภาคอื่นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของภูมิภาค การฟื้นฟูและขยายพื้นที่สีเขียว และความหลากหลายทางชีวภาพในภูมิภาค รวมทั้งการเพิ่มกระบวนการมีส่วนร่วมก่อนการตัดสินใจในโครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบข้ามพรมแดน การเพิ่มความร่วมมือในเรื่องการจัดการภัยพิบัติในภูมิภาคได้อย่างทั่วถึงและทันการณ์ และการพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานยุติธรรมในภูมิภาค ในการสร้างระบบยุติธรรมเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

๔.๖.๓ จัดโครงสร้างเชิงสถาบันเพื่อจัดการประเด็นร่วม ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ รวมทั้ง ประเด็นบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน โดยกำหนดและจัดโครงสร้าง เพื่อขับเคลื่อนประเด็นร่วมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ โดยใช้เครื่องมือทันสมัย และให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรม

๔.๖.๔ พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ด้านทรัพยากร ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล โดยพัฒนาโครงการสำคัญที่จะกำหนดอนาคตของประเทศให้ทันสมัย โดยปรับกระบวนทัศน์การวางแผนแบบองค์รวม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวของประเทศโดยเร็ว

ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๑. บทนำ

ภาครัฐเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามแนวทาง นโยบาย และทิศทางการพัฒนาตามที่กำหนดตามกรอบการบริหารราชการแผ่นดิน และการที่ประเทศไทยจะบรรลุเป้าหมายอนาคตในระยะยาวที่กำหนดไว้นั้น ระบบบริหารจัดการภาครัฐจะต้องสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างมีบูรณาการ มีความต่อเนื่อง เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมาการบริหารจัดการภาครัฐขาดประสิทธิภาพ มีปัญหาเชิงการบริหารจัดการและโครงสร้าง ปัญหาคอร์รัปชันและระบบอุปถัมภ์ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในทุกมิติ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่เน้นการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ผ่านการมีหน่วยงานภาครัฐที่มีโครงสร้างและภารกิจที่เหมาะสม และวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ของส่วนรวม เปิดโอกาสให้ทุก ๆ ภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริการสาธารณะ ตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนอื่น ๆ ตลอดจนดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสังคมได้อย่างเหมาะสม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐจึงมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการปรับเปลี่ยนภาครัฐ ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ และแยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัยและพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ และระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็วและโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนั้น กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ การอำนวยความยุติธรรมตามหลักนิติธรรม รวมทั้งต้องมีการพัฒนาระบบบริหารจัดการบุคลากรภาครัฐที่สามารถจูงใจและดึงดูดให้คนดีคนเก่งเข้ามาร่วมพลังการทำงานที่มีความมุ่งมั่นและมีแรงบันดาลใจในการที่จะร่วมกันพลิกโฉมประเทศไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์

๒. เป้าหมาย

๒.๑ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

๒.๒ ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

๒.๓ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒.๔ กระบวนการยุติธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

๓. ตัวชี้วัด

๓.๑ ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ

๓.๒ ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ

๓.๓ ระดับความโปร่งใส การทุจริต ประพฤติมิชอบ

๓.๔ ความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๔.๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส หน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ มีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ให้การบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สร้างประโยชน์สุขแก่ประชาชน

๔.๑.๑ การให้บริการสาธารณะของภาครัฐได้มาตรฐานสากลและเป็นระดับแนวหน้าของภูมิภาค ปรับรูปแบบและวิธีการดำเนินการของภาครัฐมีลักษณะที่เบ็ดเสร็จ ครบวงจร และหลากหลายรูปแบบตามความต้องการของผู้รับบริการ มีความร่วมมือกับภาคีอื่น ๆ พร้อมทั้งปรับปรุงกลไกการปฏิบัติงานของภาครัฐให้มีลักษณะบูรณาการ สามารถส่งเสริมภารกิจของภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะการปรับปรุงบทบาทและกลไกภาครัฐให้เป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการประกอบการ การกำหนดกฎระเบียบที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจภาคเอกชนทุกขนาด สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว

๔.๑.๒ ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ มีระบบการบริหารจัดการข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นำไปสู่การวิเคราะห์การจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อการพัฒนานโยบายและการให้บริการภาครัฐ มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการสาธารณะตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ เพื่อให้สามารถติดต่อราชการได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส เสียค่าใช้จ่ายน้อย และตรวจสอบได้

๔.๒ ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ การบริหารจัดการภาครัฐมีความสอดคล้องเชื่อมโยงและเป็นกลไกสำคัญในการนำยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติในทุกระดับ มีการจัดสรรงบประมาณที่มีลักษณะยึดโยงกับยุทธศาสตร์ในทุกระดับ มีเป้าหมายร่วมกันทั้งในเชิงประเด็น เชิงภารกิจ และเชิงพื้นที่ โดยอาศัยข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจและพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การกำหนดประเด็นการพัฒนา การจัดทำนโยบาย และการติดตามประเมินผลที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง

๔.๒.๑ ให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ใช้แผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนปฏิบัติการในระดับต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงการทำงานของภาครัฐในทุกระดับให้มีเอกภาพและสอดรับประสานกันตามห่วงโซ่การพัฒนาระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการประสานความร่วมมือที่หลากหลาย การพัฒนากลไกหรือเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการในลักษณะหุ้นส่วนการพัฒนา ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคประชาชน และภาคส่วนอื่นในสังคม โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมายที่ชัดเจน

๔.๒.๒ ระบบการเงินการคลังประเทศสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการเงินการคลังของประเทศมีการปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบภารกิจในการสนับสนุนและไม่เป็นอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ระบบงบประมาณแผ่นดินต้องสอดรับกับลักษณะการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติทั้งในลักษณะแผนเชิงยุทธศาสตร์ แผนตามภารกิจและแผนระดับพื้นที่ มีการรักษาวินัยการเงินการคลังภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง การพัฒนาระบบการคลังล่วงหน้าระยะปานกลางและระยะยาว การปรับปรุงวิธีการงบประมาณให้มีความคล่องตัวสะดวก เหมาะสมกับสถานการณ์และความเร่งด่วน การใช้จ่ายงบประมาณโปร่งใส เป็นไปตามเป้าหมายในระยะเวลาที่กำหนด และมีแผนเพิ่มรายได้ของประเทศคู่กับแผนงบประมาณให้เกิดสมดุลระหว่างรายได้กับรายจ่าย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของรัฐและการปรับปรุงระบบภาษี

๔.๒.๓ ระบบติดตามประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติในทุกระดับ มีการติดตามประเมินผลทั้งก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินงาน เป็นการติดตามประเมินผลทั้งระบบ ตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับประเด็นการพัฒนา ระดับหน่วยงาน และระดับพื้นที่ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และจัดให้มีการรายงานการติดตามประเมินผลในการบรรลุเป้าหมายต่อสาธารณะเป็นประจำ รวมทั้งการตรวจสอบโดยองค์กรอิสระต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๓ ภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งมีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อนกัน รวมทั้งมีการถ่ายโอนภารกิจที่สำคัญและการกระจายอำนาจในระดับที่เหมาะสมเพื่อให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้มแข็ง

๔.๓.๑ ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม ตรวจสอบความซ้ำซ้อนและปรับภารกิจและพันธกิจของหน่วยงานภาครัฐให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในเชิงบูรณาการ โดยยุบเลิกภารกิจที่ไม่จำเป็น ถ่ายโอนภารกิจให้ภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการ รวมถึงการจัดระบบองค์กรภาครัฐที่แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่กำกับและหน่วยงานผู้ให้บริการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและมีการแข่งขันที่เป็นธรรม โดยภารกิจที่ภาครัฐยังจำเป็นจะต้องดำเนินการจะต้องกำหนดให้มีโครงสร้างหน่วยงานที่สอดคล้องกับบทบาทภารกิจที่รับผิดชอบ มีความคุ้มค่า และสามารถขับเคลื่อนการบริหารราชการแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔.๓.๒ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนินการบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม กำหนดความสัมพันธ์และการพัฒนาบทบาทในฐานะของหุ้นส่วนการพัฒนาในการดำเนินภารกิจที่สำคัญระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อนกัน รวมถึงการสนับสนุนให้ชุมชนหรือเอกชนร่วมดำเนินการในบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ

๔.๓.๓ ส่งเสริมการกระจายอำนาจและสนับสนุนบทบาทชุมชนท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีสมรรถนะสูง ตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล ในการที่จะจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ มีบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ระดับพื้นที่ โดยเปิดโอกาสให้มีรูปแบบการจัดบริการสาธารณะที่หลากหลาย มีระบบภาษีและรายได้ของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม สามารถพัฒนารายได้และทุนเพื่อดำเนินกิจกรรมในการตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ร่วมกับชุมชนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ ประชาชน และความต้องการของคนทุกกลุ่ม ทุกวัย และทุกเพศสภาวะในท้องถิ่น

๔.๔ ภาครัฐมีความทันสมัย ทันการเปลี่ยนแปลง และมีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เทียบได้กับมาตรฐานสากล สามารถรองรับกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนมากขึ้น และทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

๔.๔.๑ องค์กรภาครัฐมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศ ปรับโครงสร้าง และระบบบริหารงานราชการใหม่ในรูปแบบที่มีความหลากหลาย มีการดำเนินงานที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวเข้าสู่การเป็นสำนักงานสมัยใหม่ นำไปสู่การเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล มีความคล่องตัว ไม่ยึดติดกับการจัดโครงสร้างองค์กรแบบราชการ สามารถยุบ เลิก ปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กร กฎ ระเบียบได้ตามสถานการณ์

๔.๔.๒ พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัย โดยมีการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง นำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัล มาใช้ในการบริหารและการตัดสินใจ รวมทั้งนำองค์ความรู้ ในแบบสหสาขาวิชาเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างคุณค่าและแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการตอบสนองกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันเวลา พร้อมทั้งมีการจัดการความรู้และถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาภาครัฐให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

๔.๕ บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกมีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ ในการปฏิบัติหน้าที่และขับเคลื่อนภารกิจยุทธศาสตร์ชาติ โดยภาครัฐมีกำลังคนที่เหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ มีระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรให้สามารถสนองความต้องการในการปฏิบัติงาน มีความก้าวหน้าในอาชีพ สามารถจูงใจให้คนดีคนเก่งทำงานในภาครัฐ มีระบบการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐให้มีสมรรถนะใหม่ ๆ สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงบริบทการพัฒนา มีการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม การปรับเปลี่ยนแนวคิดให้การปฏิบัติราชการเป็นมืออาชีพ มีจิตบริการ ทำงานในเชิงรุกและมองไปข้างหน้า สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔.๕.๑ ภาครัฐมีการบริหารกำลังคนที่มีความคล่องตัว ยึดระบบคุณธรรม เพิ่มความยืดหยุ่นคล่องตัวให้กับหน่วยงานภาครัฐในการบริหารทรัพยากรบุคคลในทุกขั้นตอนควบคู่ไปกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพและคุณภาพภายใต้หลักระบบคุณธรรม ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกลไกการวางแผน กำลังคน รูปแบบการจ้างงาน การสรรหา การคัดเลือก การแต่งตั้ง เพื่อเอื้อให้เกิดการหมุนเวียน ถ่ายเทแลกเปลี่ยน และโยกย้ายบุคลากรคุณภาพในหลากหลายระดับระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ของประเทศได้อย่างคล่องตัว รวมทั้งทบทวนและปรับเปลี่ยนระบบค่าตอบแทนที่เป็นธรรม มีมาตรฐาน เหมาะสมสอดคล้องกับภาระงาน

๔.๕.๒ บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน มีคุณธรรมและมีการพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ พัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐและวางมาตรการที่เหมาะสมกับเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพให้มีสมรรถนะใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานและสร้างค่านิยมในการปฏิบัติงานเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำในทุกระดับให้มีขีดสมรรถนะสูง มีความรับผิดชอบ และมีความเป็นมืออาชีพ เป็นทั้งผู้นำทางความรู้และความคิด ผลักดันภารกิจ นำการเปลี่ยนแปลง พัฒนา นโยบายและยุทธศาสตร์ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงานและต่อสังคม โดยมีการสร้างผู้นำทางยุทธศาสตร์ในหน่วยงานภาครัฐทุกระดับอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว

๔.๖ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทุกภาคส่วนร่วมต่อต้านการทุจริต ภาครัฐมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับ โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

ของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้น รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและละอายต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ พร้อมทั้ง ส่งเสริม สนับสนุน ให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน ประชาชน และภาคีต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการสอดส่อง เฝ้าระวัง ให้ข้อมูลแจ้งเบาะแสการทุจริต และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และภาคส่วนอื่น ๆ โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

๔.๖.๑ ประชาชนและภาคีต่าง ๆ ในสังคมร่วมมือกันในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน จัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้ง ส่งเสริม และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเฉพาะการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแสการทุจริต โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ พร้อมทั้ง มีระบบการรับเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพ

๔.๖.๒ บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต กำหนดให้เจ้าพนักงานของรัฐต้องยึดถือแนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลีกเลี่ยงการขัดกันระหว่างประโยชน์บุคคลและประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ โดยเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามที่กฎหมายกำหนด จะต้องเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ประชาชนทราบ

๔.๖.๓ การปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพมีความเด็ดขาดเป็นธรรม และตรวจสอบได้ จัดการกับผู้กระทำความผิดทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกระดับอย่างตรงไปตรงมา เป็นธรรม และตรวจสอบได้ พร้อมทั้งให้การดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมปราศจากการแทรกแซงของนักการเมืองและผู้มีอิทธิพล ตลอดจนวางมาตรการคุ้มครองพยานและผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ต้องกำหนดให้มีการลงโทษผู้กระทำผิดกรณีทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจังและรวดเร็ว

๔.๖.๔ การบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ จัดให้มีกลไกการประสานงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งในระดับนโยบายยุทธศาสตร์ และการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยการพัฒนาระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการดำเนินงานแบบบูรณาการและมุ่งผลสัมฤทธิ์

๔.๗ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับมีเท่าที่จำเป็น ทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการพัฒนา การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำด้านต่าง ๆ เอื้อต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๗.๑ ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนบทบาทของภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวก กำหนดกติกาในการแข่งขันให้เกิดความเป็นธรรมแก่การดำเนินธุรกิจทั้งในธุรกิจทั่วไปและธุรกิจเฉพาะ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สามารถตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการผลิต การค้า การบริการ และสามารถอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะการปรับปรุงแก้ไขและยกเลิกกฎหมายต่าง ๆ ให้มีความชัดเจน ทันสมัย เป็นธรรม เอื้ออำนวยต่อการบริหารราชการแผ่นดิน การพัฒนาประเทศ การให้บริการประชาชน การประกอบธุรกิจ การแข่งขันระหว่างประเทศ สอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ รวมทั้ง การสร้างการรับรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมาย และบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียม

๔.๗.๒ มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น ออกแบบกฎหมายที่รอบคอบรัดกุมเพื่อแก้ปัญหาอย่างตรงจุดให้มีความสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม ด้วยการสร้างความเป็นธรรมในการจัดสรรผลประโยชน์และบริหารจัดการผลกระทบที่เกิดจากกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินและการประกอบอาชีพ ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และกำหนดวงรอบในการทบทวนปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา นอกจากนั้น ในการตรากฎหมายต้องดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน รวมทั้งจัดให้มีการสร้างความรับรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมาย และประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

๔.๗.๓ การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เท่าเทียม มีการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้กฎหมาย บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ไม่เลือกปฏิบัติ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้กฎหมาย ป้องกันการกระทำผิดและจับกุมผู้กระทำผิดได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

๔.๘ กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค มีความเป็นกลาง น่าเชื่อถือ โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความกล้าหาญทางจริยธรรม เป็นมืออาชีพ มีความเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก มุ่งให้เกิดการสร้างมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการยุติธรรมเทียบเท่าระดับสากล ตามหลักนิติธรรม โปร่งใส ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสในการเข้าถึงความยุติธรรม สร้างความสมดุลระหว่างสิทธิและเสรีภาพของประชาชนกับประโยชน์สาธารณะ การอำนวยความยุติธรรมมีประสิทธิภาพ และเป็นไปอย่างเสมอภาค หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความร่วมมือที่ดี บูรณาการและเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกัน

๔.๘.๑ บุคลากรและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม ปรับวัฒนธรรม

องค์กร และทัศนคติเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมให้เคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม รวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีความโปร่งใส เป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำใด ๆ การบริหารงานบุคคลในกระบวนการยุติธรรมต้องโปร่งใส เป็นอิสระ และมีการพัฒนาตัวบุคคลอย่างต่อเนื่อง

๔.๘.๒ ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีบทบาทเชิงรุกร่วมกันในทุกขั้นตอนของการค้นหาความจริง การรวบรวมและการพิสูจน์พยานหลักฐานเป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์และศาสตร์อื่น ๆ และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก อำนวยความยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติ มีความโปร่งใส และประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว ยกระดับความโปร่งใสในการใช้อำนาจกับประชาชนและการแต่งตั้งโยกย้าย รวมทั้งยกระดับมาตรการตรวจสอบการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมให้มีความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพ

๔.๘.๓ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครองมีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ร่วมกัน เพื่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายและอำนวยความยุติธรรม พัฒนาเป้าหมายและยุทธศาสตร์ระยะกลางและระยะยาวระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ มีรูปแบบกระบวนการยุติธรรมที่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานกันบนพื้นฐานแห่งการไว้วางใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งสร้างเครื่องมือการประเมินคุณภาพและผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมุ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อสังคมร่วมกัน พร้อมทั้งพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมเพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตลอดกระบวนการพิจารณาคดีได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

๔.๘.๔ ส่งเสริมระบบยุติธรรมทางเลือก ระบบยุติธรรมชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม ส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกในรูปแบบต่าง ๆ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม การช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรม การพัฒนารูปแบบของการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมให้มีความหลากหลาย การสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้กับประชาชน การพัฒนากลไกคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรมและความขัดแย้งระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน รวมทั้ง การส่งเสริมพัฒนาระบบการสืบเสาะและการสอดส่องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔.๘.๕ พัฒนามาตรการอื่นแทนโทษทางอาญา เพื่อลดทอนความเป็นโทษทางอาญาที่ไม่จำเป็น สร้างความสมดุลระหว่างการบังคับโทษตามคำพิพากษากับการให้โอกาสผู้ต้องโทษกลับคืนสู่สังคม เปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการบังคับโทษ และการพัฒนาระบบคุมประพฤติในชุมชน รวมทั้ง การใช้กฎหมายอาญาโดยยึดมั่นหลักการตีความโดยเคร่งครัด ไม่ขยายขอบเขตฐานความผิดให้ครอบคลุมการกระทำที่แท้จริงแล้วไม่เข้าองค์ประกอบ

จ.

ประกาศที่ออกโดยอาศัยอำนาจตาม พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

ตามที่มาตรา ๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเพื่อเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าวและมาตรา ๒๗๕ บัญญัติให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดทำ การกำหนด เป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย สาระที่พึงมีและเรื่องอื่น ๆ ซึ่ง ขณะนี้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ขึ้นแล้ว โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการตามพระราชบัญญัติดังกล่าว และให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขึ้นโดยอาจแบ่งออกเป็นคณะต่าง ๆ เพื่อพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ต่อไป นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ (๔) และ (๖) และมาตรา ๒๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงมีมติให้แต่งตั้ง รองประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ นอกเหนือจากกรรมการ โดยตำแหน่งที่มีอยู่แล้ว ดังนี้

๑. ให้พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ เป็นรองประธานกรรมการ

๒. ให้ผู้มีรายชื่อดังต่อไปนี้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ ในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

(๑) นายกานต์ ตระกูลฮุน

(๒) นายชาติศิริ โสภณพนิช

(๓) นายเทียนฉาย กีระนันทน์

(๔) นายบัณฑูร ล่ำซำ

(๕) พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง

(๖) นายพลเดช ปิ่นประทีป

(๗) นายวิษณุ เครืองาม

(๘) นายศุภชัย พานิชภักดิ์

(๙) นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์

(๑๐) นายสุวิทย์ เมษินทรีย์

(๑๑) พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา

(๑๒) นายอุตตม สาวนายน

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมต่อไป

หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

ประกาศคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ

โดยที่พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๒๘ (๒) บัญญัติให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะเพื่อพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติกำหนดและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายหรือตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมอบหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ และมาตรา ๒๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ นายกรัฐมนตรีในฐานะประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติโดยมติของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๐ จึงให้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ โดยยกเลิกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ และใช้ประกาศคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติฉบับนี้แทน ดังต่อไปนี้

๑. <u>คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง</u>

<u>ขอบเขต</u>

สถาบันพระมหากษัตริย์ การทหาร อธิปไตย การต่างประเทศ ภัยพิบัติ อาชญากรรม การเข้าเมืองผิดกฎหมาย การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด การค้ามนุษย์ และภัยอื่น ๆ ที่คุกคามความมั่นคงแห่งชาติ

(๑) พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร	ประธานกรรมการ
(๒) นายจรัมพร โชติกเสถียร	กรรมการ
(๓) พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ์	กรรมการ
(๔) พลเอก นาวิน ดำริกาญจน์	กรรมการ
(๕) พลเอก ทวีป เนตรนิยม	กรรมการ
(๖) รองศาสตราจารย์ปณิธาน วัฒนายากร	กรรมการ
(๗) พลเรือเอก ประสาน สุขเกษตร	กรรมการ
(๘) นายวันชาติ สันติกุญชร	กรรมการ
(๙) นายสุวิทย์ สิมะสกุล	กรรมการ
(๑๐) รองศาสตราจารย์อักษรศรี พานิชสาส์น	กรรมการ
(๑๑) นายเชิดศักดิ์ สันติวรวุฒิ	กรรมการและเลขานุการ

๒. คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ขอบเขต

การค้า การลงทุน การผลิต การบริการ ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม เศรษฐกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การพัฒนาพื้นที่พิเศษ โครงสร้างพื้นฐาน ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ การอำนวยความสะดวกในทางธุรกิจ

(๑) นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์	ประธานกรรมการ
(๒) นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล	กรรมการ
(๓) นายจรัล งามวิโรจน์เจริญ	กรรมการ
(๔) รองศาสตราจารย์ชัชชาติ สิทธิพันธุ์	กรรมการ
(๕) นายปพนธ์ มังคละธนะกุล	กรรมการ
(๖) นายธฤต จรุงวัฒน์	กรรมการ
(๗) นายวิบูลย์ คูสกุล	กรรมการ
(๘) นางวันทนีย์ จิราธิวัฒน์	กรรมการ
(๙) นายสุภัค ศิวะรักษ์	กรรมการ
(๑๐) นางสาวอรกัญญา พิบูลธรรม	กรรมการ
(๑๑) นายอัศวิน เตชะเจริญวิกุล	กรรมการ
(๑๒) ศาสตราจารย์ศักดา ธนิตกุล	กรรมการและเลขานุการ

๓. คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ขอบเขต

คุณธรรม จริยธรรม การศึกษา สุขภาวะ การพัฒนาสถาบันครอบครัว คุณภาพชีวิต การกีฬา นันทนาการ ทรัพยากรมนุษย์

(๑) นายกฤษณพงศ์ กีรติกร	ประธานกรรมการ
(๒) นายดิลกะ ลัทธพิพัฒน์	กรรมการ
(๓) นายนนทิกร กาญจนะจิตรา	กรรมการ
(๔) นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบาทุกา	กรรมการ
(๕) ศาสตราจารย์วรเวศม์ สุวรรณระดา	กรรมการ
(๖) นายวรากรณ์ สามโกเศศ	กรรมการ
(๗) นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	กรรมการ
(๘) นายศักดิ์ชัย อุ่นจิตติกุล	กรรมการ
(๙) นายสารัชถ์ รัตนาวะดี	กรรมการ
(๑๐) นายสมประสงค์ บุญยะชัย	กรรมการ
(๑๑) นายสุธี อัสววิมล	กรรมการ
(๑๒) ศาสตราจารย์อุดม คชินทร	กรรมการ
(๑๓) นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	กรรมการและเลขานุการ

๔. คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ขอบเขต

ผู้สูงวัย ความยากจน คนด้อยโอกาส บริการสาธารณสุข ประชารัฐ ตลาดชาวบ้าน เศรษฐกิจฐานราก เศรษฐกิจพอเพียง ความเข้มแข็งของชุมชน

(๑) นายเอ็นนู ซื่อสุวรรณ	ประธานกรรมการ
(๒) ศาตราจารย์ไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์	กรรมการ
(๓) นายฐาปน สิริวัฒนภักดี	กรรมการ
(๔) นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์	กรรมการ
(๕) นายพลากร วงค์กองแก้ว	กรรมการ
(๖) นายวรพล โสคติยานุรักษ์	กรรมการ
(๗) รองศาสตราจารย์วิพรรณ ประจวบเหมาะ	กรรมการ
(๘) นางวีรวรรณ มอสบี้	กรรมการ
(๙) นายศิริชัย ไม้งาม	กรรมการ
(๑๐) นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ	กรรมการ
(๑๑) นายสุรเดช เดชคุ้มวงศ์	กรรมการ
(๑๒) นางสีลาภรณ์ บัวสาย	กรรมการและเลขานุการ

๕. คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ขอบเขต

ทรัพยากรน้ำ พลังงาน โลกร้อน การปลูกป่า ขยะมูลฝอย การกัดเซาะชายฝั่ง ทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหามลภาวะ ระบบนิเวศ ผังเมือง

(๑) ศาสตราจารย์ธนวัฒน์ จารุพงษ์สกุล	ประธานกรรมการ
(๒) รองศาสตราจารย์ธรณ์ ธำรงนาวาสวัสดิ์	กรรมการ
(๓) นางสาวนิศรา การุณอุทัยศิริ	กรรมการ
(๔) รองศาสตราจารย์บรรณโศภิษฐ์ เมฆวิชัย	กรรมการ
(๕) ศาสตราจารย์เผดิมศักดิ์ จารยะพันธุ์	กรรมการ
(๖) นายพิสุทธิ์ เพียรมนกุล	กรรมการ
(๗) นายสุวัช สิงหพันธุ์	กรรมการ
(๘) นายอานนท์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	กรรมการ
(๙) นางสาวลดาวัลย์ คำภา	กรรมการและเลขานุการ

๖. <u>คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ขอบเขต</u>

โครงสร้างหน่วยงานภาครัฐ การพัฒนาบุคลากรภาครัฐ การปฏิรูปกฎหมาย ระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ การพัฒนากระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ อัยการ ศาล ทนายความ ราชทัณฑ์) การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

(๑) นายพงศ์โพยม วาศภูติ	ประธานกรรมการ
(๒) นายทรงศักดิ์ วงศ์ภูมิวัฒน์	กรรมการ
(๓) ศาสตราจารย์ทศพร ศิริสัมพันธ์	กรรมการ
(๔) ศาสตราจารย์พิเศษภักดี โพธิศิริ	กรรมการ
(๕) นางวรารัตน์ อติแพทย์	กรรมการ
(๖) นายวิพล กิติทัศนาสรชัย	กรรมการ
(๗) รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย	กรรมการ
(๘) ศาสตราจารย์สกนธ์ วรัญญูวัฒนา	กรรมการ
(๙) นายสราวุธ เบญจกุล	กรรมการ
(๑๐) นายสรรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม	กรรมการ
(๑๑) นายสุเมธ รอยกุลเจริญ	กรรมการ
(๑๒) พลเอก อาชาไนย ศรีสุข	กรรมการ
(๑๓) นายดุสิต เขมะศักดิ์ชัย	กรรมการและเลขานุการ

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการคณะใดยังไม่ครบตามจำนวนที่จะพึงมีตามที่กำหนดในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ อาจมีมติแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมในภายหลังได้ รวมทั้งอาจแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมได้

ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวข้างต้นและที่จะแต่งตั้งเพิ่มเติมต่อไป มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติมอบหมาย ทั้งนี้ ในการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ ให้จัดให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติ ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และเป้าหมายการปฏิรูปประเทศตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติตามประกาศนี้มีวาระการดำรงตำแหน่งห้าปี โดยให้ได้รับค่าตอบแทนค่าใช้จ่าย และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

ฉ.

แผนภูมิแสดงกระบวนการตรา พระราชบัญญัติตามบทเฉพาะกาล ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

กระบวนการตราพระราชบัญญัติตามบทเฉพาะกาล ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
(ในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา)

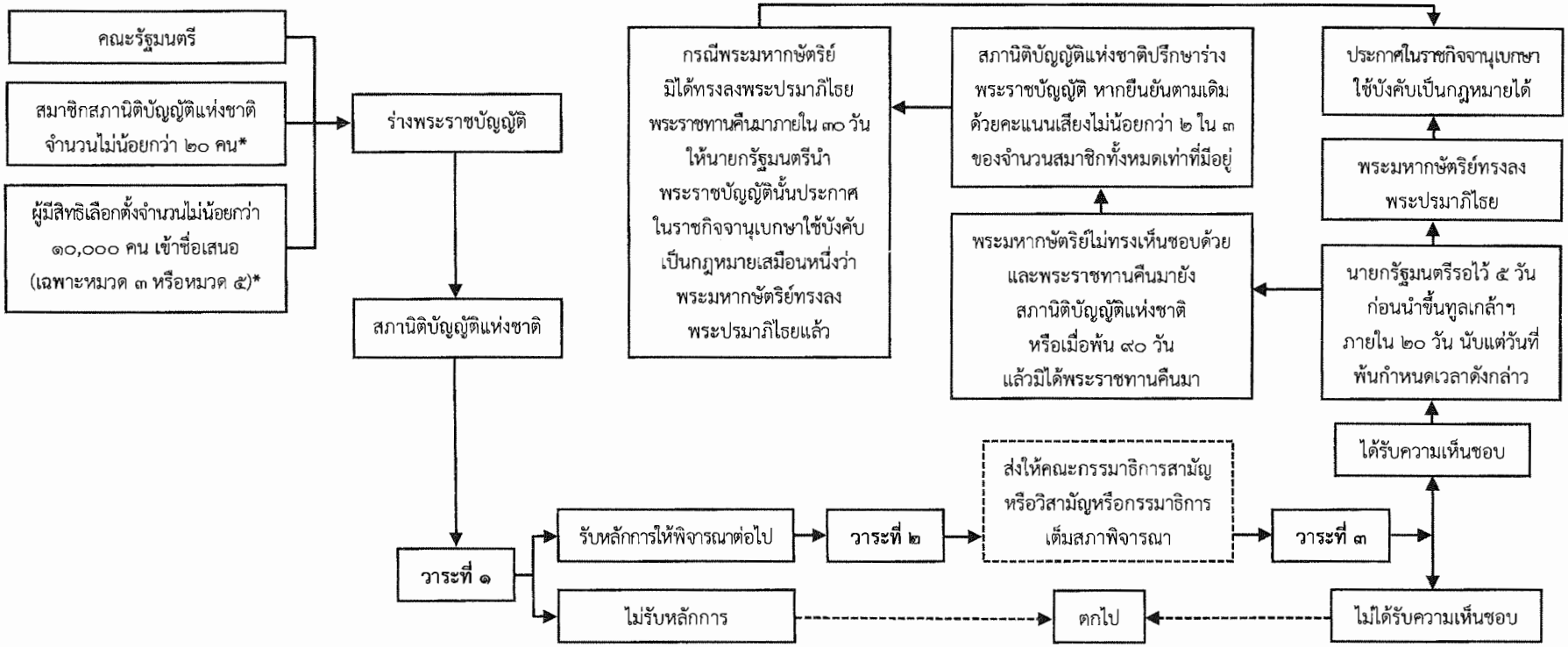

หมายเหตุ : ๑. "ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน..." (มาตรา ๗๗ วรรคสอง)

๒. ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติใดขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย บุคคลดังต่อไปนี้สามารถเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบว่าร่างพระราชบัญญัติที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ

(๑) สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๑๐ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เสนอความเห็นต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

(๒) นายกรัฐมนตรี และแจ้งให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบโดยไม่ชักช้า

* ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินจะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

จัดทำโดย : กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ช.

แผนภูมิแสดงกระบวนการตรา พระราชบัญญัติตามบททั่วไป ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

กระบวนการตราพระราชบัญญัติตามหมวด ๗ รัฐสภา ส่วนที่ ๔ บทที่ใช้แก่สภาทั้งสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

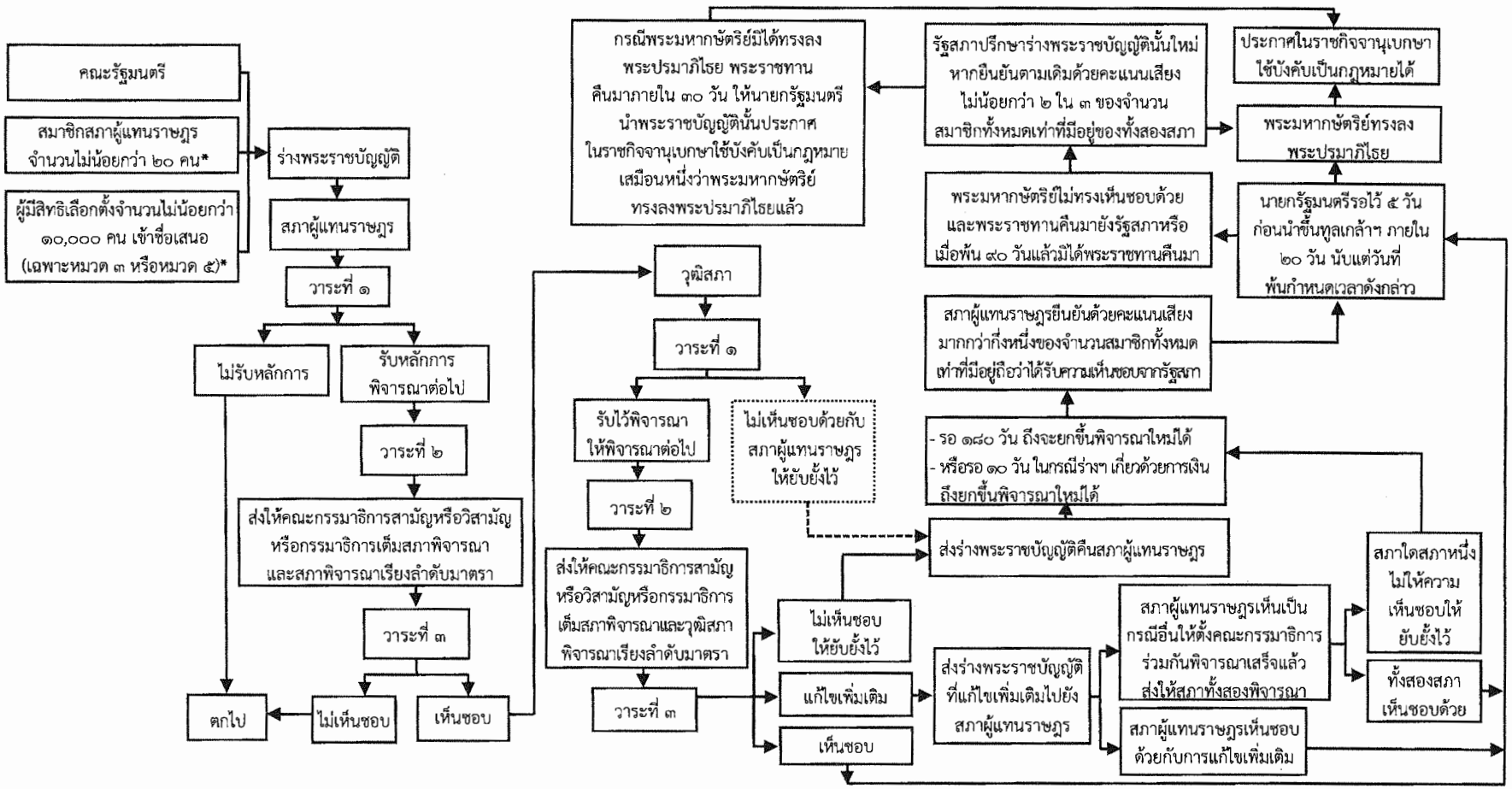

(๓๐๗)

หมายเหตุ : ๑. "ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น จากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน..." (มาตรา ๗๗ วรรคสอง)

๒. ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติใดขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย บุคคลดังต่อไปนี้สามารถเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบว่าร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ

(๑) ส.ส. หรือ ส.ว. หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๑๐ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี เพื่อส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

(๒) นายกรัฐมนตรี และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ชักช้า

* ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินจะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

จัดทำโดย : กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

"ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ จะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา"

(บทบัญญัติมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐)

ออกแบบและพิมพ์ที่
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา